

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

74. M. 188.

MENTEM ALIT ET EXCOLIT

K.K. HOFBIBLIOTHEK
ÖSTERR. NATIONALBIBLIOTHEK

74. M. 188

E
OF
TER

APU

ESTABLISHED
UNION OF 1910
1910-1914
OFFICE
221-1-1017

1910-1914
1910-1914
1910-1914

EPISTOLARUM OBSCURO-
RUM Virorum ad M. Ortuinum
Gratium nil præter lufum conti-
nentium & jocum in arrogantes
sciolos, plerumque famæ bono-
rum virorum obtreſtatores
& ſanioris doctrinæ con-
taminatores.

VOLUMEN PRIMUM

AD LECTOREM.

*Risum Heraclita eſt, vaſti ridere parati
Arida mutarunt pectora, Stoicida.
Da mihi triſtem animum, ferales objice
luctus,
Dispercam, niſi mox omnia riſus
erunt.*

Exerce pulmonem,

LONDINI.

APUD EDITOREM.

Ediderat L. B. Iohannes Reuchlin, ali-
 as dictus Capnio, sequentia duo Epi-
 stolarum volumina, lulum quidem
 iocumq; continentia sed quo arrogan-
 tes, sciolos & politoris literaturæ con-
 temtores, & contaminatores acerrimè
 perstringebat, ut pudefacti arrogantia
 suâ abstinere discerent, & studiis di-
 ligentiùs, quam hactenus factum
 fuerat, incumberent: Invenierunt-
 que hæ Viri illius docti sales & fa-
 cetiæ suos admiratores, adeò ut e-
 xemplaria omnino sint distracta, &
 vix ullum amplius appareat. Placuit
 proinde novam hanc Editionem ter-
 tio volumine auctam procurare, eum
 in finem, ut & doctus Orbis denuo co-
 gnoscat, quantis sordibus olim stabu-
 lum Latini repletum fuerit, quantoque
 constiterit labore, illud purgare: Juven-
 tus vero exinde in Latino sermone di-
 scat vitare soloecismos & Germanismos
 minus decentes. Utrique demum Deo
 gratias agant, quod linguam hanc tam
 nobilem olim in Barbariem pèpe ver-
 sam, pristino nitori restituerit: Vale!

Thomas

THOMAS LANGSCHNEIDE.

rius Baccalarius Theologiæ formatus *quamvis indignus* S.D. super excellentiæ non scientificissimo viro domino Ortuino Gratio Daventriensi Poetæ, Oratori & Philosophi: nec non Theologo, & *plus si vellet.*

Quoniam (ut dicite Aristoteles) *dubitare* de singulis non est inutile, & quia legitur in Ecclesi. Proposui in animo meo quærere & investigare de omnibus quæ sunt sub sole. Igitur ego proposui mihi, movere unam quæstionem, in qua dubium habeo ad dominationem vestram. Sed prius protestor per Deos sanctos, quod non volo tentare dominationem seu venerabilitatem vestram: sed ego cupio cordialiter & affectuose, quod instruatis me super dubium illud. Quia scriptum est in Evangelio: Noli tentare dominum Deum tuum, quia ut dicit Salomon: A Deo est

omnia sapientia: sed vos dedistis mihi omnem scientiam quam ego habeo, & omnis scientia bona, est origo sapientia: ergo vos estis mihi quodammodo Deus, quia dedistis *mihi initium sapientia, loquendo poetice.* Est autem illa quaestio sic introducta: Dudum fuit hic prandium Aristotelis, & Docteres, Licentiati, nec non Magistri fuerunt in magna lætitia, & ego fui etiam ibi, & bibimus pro primo ferculo tres haustus de malvatico, & pro prima vice imposuimus semellas recentes, & fecimus offam, & deinde habuimus sex fercula de carnibus & gallinis, & caponibus, & unum de piscibus: & procedendo de uno ferculo in aliud, semper bibimus vinum Kotzborgense, Rhenen- se, & cerevisiam Embeccensem, nec non thurgensem, & Neuburgensem Et Magistri fuerunt bene contenti, & dixerunt quod D. Magistri novelli bene expediverunt se, & cum magno honore. tunc magistri hilarificati inceperunt loqui artificialiter de magnis quaestionibus: Et unus quæsit, utrum di-

cen.

cendum Magister nostrandus, vel no-
 ster magistrandus, pro persona apta na-
 ta ad fiendum Doct. in Theologia, sicut
 pro nunc est in Colonia mellifluus pa-
 ter frater Theodoricus de Ganda, ordi-
 nis Carmelitarum venerandissimus Le-
 gatus almæ universitatis Coloniensis,
 providentissimus artista, Philosophus,
 argumentator, & Theologus superer-
 minens. Et statim respondit Magister
 Warmsempel *Lansmannus meus*, qui
 est Scotista subtilissimus, & Magister
 XVIII. annorum: & fuit tempore suo
 pro gradu Magisterii bis rejicitus, &
 ter impeditus, & tamen stetit ulterius
 quoad fuit promotus pro honore uni-
 versitatis: & intelligit bene factu sua,
 & habet multos discipulos, parvos &
 magnos, senes cum junioribus, & cum
 magna maturitate dixit, & tenuit,
 quod dicendum est, nost. Magistrandus,
 quod sit una dictio, quia Magistrare
 significat Magistrum facere, &
 baccalauriare baccalaurium face-
 re, & Doctorare, Doctorem facere: &
 hinc veniunt isti termini Magistran-
 dus,

dus Baccalaureandus, & Doctrinandus.
 Sed quod Doctores in sacra Theolo.
 non dicantur Doctores: sed propter
 humilitatem & etiam sanctitatem, &
 propter differentiam nominantur seu
 appellantur Magistri nostri, quia stant
 in fide catholica in loco Domini no-
 stri Jesu Christi, qui est fons vitæ: sed
 Christus fuit nostrorum omnium Ma-
 gister. Ergo ipsi appellantur Magistri
 nostri quod habent nos instruere in
 via veritatis, & Deus est veritas: quia
 propter merito vocantur Magistri no-
 stri, quia omnes, nos scilicet Christiani,
 debemus & tenemur audire prædica-
 tionem eorum, & nullus debet dicere
 contra eos, ex quo sunt omnium no-
 strorum Magistri. Sed nostro, tras,
 trare, non est in usu, & neque legitur in
 vocabulatio Ex quo, neque in Catholi-
 con, neque in Breviloquio, ne in Gem-
 magemmarum, qui tamen habet mul-
 tos terminos. Ergo debemus dice-
 re, noster magistrandus, & non
 Magister nostrandus. Tunc Magi-
 ster Andreas Delitsch, qui est mul-
 tum

tum subtilis, & pro parte est poeta, & pro parte est Artista, Medicus & Jurista: & jam legit ordinariè Ovidium in Metamorphosis & exponit omnes fabulas *allegorice* & literaliter: & ego fui auditor ejus, quia exponit multum fundamentaliter: etiam legit in domo sua Quintilianum & Juvenem, & ipse tenuit oppositum Magistro Warmsemmel, & dixit, quod debemus dicere Magister Nostrandus. Quia sicut est differentia inter Magister poster, & noster Magister: ita etiam est differentia inter Magist. nostrandus, & noster magistrandus, Quia magister poster dicitur Doctor in Theologia, & est una dictio: sed noster magister sunt duæ dictiones, & sumitur pro uno quocunque magistro in quacunque scientia liberali, seu mechanica manuali, seu capitali: & non obstat quod nostras, tuare, non est in usu quia possumus fingere nova vocabula: & ipse allegavit super hoc Horatium. Tunc magistri multum admiraverunt ejus subtilitatem: & unus portavit ei unum

A s

can-

cantharum cerevisiæ Neuburgensis. Et ipse dixit: ego volo expectare, sed parcatis mihi, & tetigit birretum, & risit hilariter. & portavit Magi: Warmsemel, & dixit: Ecce domine Magister, ne putetis quod sum inimicus vester: & bibit in uno anhelitu, & Magist. Warmsemel respondit ei fortiter pro honore Slesitarum. Et Magistri omnes fuerunt læti: & postea fuit pulsatum ad vespas Quapropter rogo excellentiam vestram, quod velitis mihi exponere mentem vestram, quia vos estis multum profundo, & ego dixi pro tunc: Magist. Ortuinus debet mihi bene scribere veritatem, quia fuit Præceptor meus in Daventria, quando fuit tertiarius. Etiam debetis me certificare, quomodo stât in guerra inter vos & Doctor. Joannem Reuchlin, quia intellexi quò iste tibaldus (quamvis sit Doctor, & Jurista) nondum vult revocare verba sua. Et mittatis etiam adhuc semel mihi librum Magistri nostri Arnoldi de Thungaris, quem articulatim composuit: quia est multum subtilis, & tractat

tractat de multis profunditatib. in Theologia. Valet, & *non habeatis pro malo*, quod scribo vobis ita socialiter: quia vos dixistis mihi olim, quod amatis me sicut frater, & vultis me promoveri in omnibus, etiamsi debeatis mihi concedere magnam pecuniam. Dat. tum in Lyptzick.

MAGISTER JOANNES PELLIFEX,

Salutem dicit Magistro

Ortuino Gratio.

Salutem amicabilem & *servitutem incredibilem*, Venerabile domine Magister, quia ut dicit Aristoteles in predicamentis: de singulis dubitare non est inutile. Quapropter est una res quae facit mihi magnam conscientiam. Nuper fui in missa Franckfurdensi, tunc cum uno baccalaurio per plateam ad forum, & obviaverunt nobis duo viri, qui apparuerunt satis honesti, quantum ad aspectum: & habuerunt nigras tunicas, & magna caputia cum liripipiis suis. Et

Dii sunt testes mei, quod putavi quod
 sint duo magistri nostri, & feci ipsis re-
 verentiam deponendo birretum. Tunc
 ille baccalarius stimulavit me, & di-
 xit: amore Dei quid facitis? Isti sunt Ju-
 dæi; & vos deponitis birretum ve-
 strum ante eos. Tunc ego ita fui per-
 territus, ut si vidissem unum diabo-
 lum. Et dixi: Domine baccalarie, par-
 eat mihi Dominus Deus, quia fecit ig-
 noranter. Sed quid putatis, utrum sit
 magnum peccatum? Et primo dixit:
 quod videtur sibi quod est peccatum
 mortale, quia comprehenditur sub
 idolatria, & est contra primum præce-
 ptum ex decem præceptis, quod est:
 unum crede DEUM. Quia quando ali-
 quis facit honorem Judæo, vel pagano
 quasi esset Christianus, tunc facit con-
 tra Christianitatem, & apparet esse
 met Judeus vel paganus; & tunc Judæi
 & pagani dicunt Ecce nos sumus de
 via meliori, quia Christiani faciunt no-
 bis reverentiam, & nisi essemus de via
 meliori, non facerent nobis reveren-
 tiam. Et sic fortificantur in sua
 fide

fide & dispiciunt fidem Christianam, &
 non permittunt se baptizare. Tunc
 ego respondi: Est bene verum, quando
 aliquis facit scienter: sed ego feci cum
 ignorantia, & ignorantia excusat pec-
 catum, quia si scivissem quod fuissent
 Judæi, & fecissem ei honorem, tunc
 fuisset dignus ad comburendum, quia
 esset hæresis. Sed neque verbo, neque
 opere: sicut scit Deus, aliquid novi,
 quia putavi quod essent magistri no-
 stri. Tunc ipse dixit: quod tamen est
 adhuc peccatum, & dixit: Ego etiam se-
 mel ivi per Ecclesiam, ubi stat unus Ju-
 dæus ligneus ante salvatorem, & habet
 malleum in manu, & ego putavi quod
 esset sanctus Petrus, haberet clavem in
 manu, & flexi genua, & deposui birre-
 tum. Tunc vidi quod esset Judæus, & e-
 tiam poenituit me. Tamen in confes-
 sione cum confitebar in monasterio
 Prædicatorum, dixit mihi confessor
 meus, quod esset peccatum mortale, quia
 debemus respicere: & dixit quod non
 posset me absolvere, nisi haberet pote-
 statem Episcopalem, quia esset calus e-
 pisco-

piscopalis. Et dixit : quod si libenter fecissem, & non ignoranter, tunc fuisset papalis. Et sic fuit absolutus, quia habuit potestatem Episcopalem. Et per Deos ego credo, quod si vultis salvare conscientiam vestram, oportet facere confessionem Officiali Consistorii. Et ignorantia non potest excusare illud peccatum, quia deberetis respicere: & Iudei habent unum gilvum circulum ante in pallo, quem deberetis divisse, sicut & ego vidi. Ergo est ignorantia crassa, & non valet ad absolutionem peccati. Sit pro tunc dixit mihi ille baccalarius. Sed quia vos estis profundus Theologus, rogo vos devote nec non humiliter : quatenus dignemini mihi solvere prædictam questionem, & scribere an est peccatum mortale an veniale: simplex casus an Episcopalis an papalis. Et etiam scribatis mihi an videtur vobis, quod cives in Franckfordia rectè faciunt, quod habent illam consuetudinem, quod permittunt Iudeos incedere in habitu Magistrorum nostrorum.

Mi-

Mihi videtur quod non est rectum & est magnum scandalum, quod non est differentia inter Judeos & Magistros nostros: etiam est una derisio sacro sanctæ Theologiæ. Et serenissimus dominus Imperator nullo modo deberet, quod unus Judeus qui est sicut canis, & est inimicus Christi debet incedere sicut Doctor sacre Theologiæ. Etiam mitto vobis unum dictamen Magistri Bernhardi Plumilegi, vulgariter Federleser, quod misit mihi ex wittenburek. Vos enim novistis eum, quia fuit olim vester constans in Daventria: & dixit mihi, quod fecistis ei bonam societatem, & ipse adhuc est bonus socius, & commendat vos laudabiliter: & sic valete in nomine Domini. Datum Lyptzick.

M. BERNHARDUS PLUMILEGUS

M. Ortuino Gratio, S.D.P.

Mis miser est antro, qui solum clauditur
ana. Sic etiam possum dicere de me,
 um supertatione venerabilis vir:
 via essem pauper si haberem tantum
 unum

unum amicum, & quando ille unus super-
 periret me, tunc non haberem alium
 qui me tractaret amicabiliter. Sic
 nunc quidam poeta hic, qui vocatur
 Georgius Sibutus, & est unus ex Poe-
 tis secularibus, & legit publicè in poe-
 tria, & est aliàs bonus focus. Sed fructus
 vos scitis isti Poetæ quando non sunt
 etiam Theologi sicut vos, semper vo-
 lunt reprehendere alios, & parvipen-
 dunt Theologos. Et semel in vana ze-
 chia in domo sua, quando bibimus ce-
 revisiam Turgentem, & sedimus usque
 ad tertiam horam, & ego fui modicum
 ebrius, quia illa cerevisia ascendit mihi
 in caput: tunc fuit ibi unus qui aliàs
 non stetit bene mecum, & ego appor-
 tavi ei unum medium cantharum: &
 ipse accepit. Sed postea non voluit
 mihi simile facere. Et ter cavisavi e-
 um, & non voluit mihi respondere, &
 sed cum silentio & nihil dixit. Tunc
 ego cogitavi: Ecce iste aliàs sper-
 nit te, & est superbus, & semper vult
 te confundere. Et fui commotus in ira
 mea, & accepi cantharum & per-
 cussi

cussi er ad caput. Tunc ille Poeta fuit
iratus super me, & dixit quod vecif-
sem rumorem in domo sua, & dixit: de-
berem exire de domo sua in nomine
diaboli. Tunc ego respondi: Quid
tunc est, si estis inimicus meus, ego be-
ne habui ita malos inimicos sicut vos
estis, & tamen mansi præ eis. Quid
tunc est etiam si estis Poeta, ego habeo
etiam Poetas, qui sunt amici mei, &
sunt bene ita boni sicut vos: ego bene
met darem in vestram poetriam. Quid
creditis? putatis quod ego sum stul-
tus, vel quod sum natus super arbo-
rem sicut poma? Tunc vocavit me as-
inum, & dixit quod ego nunquam vidi
vinum Poetam. Et ego dixi: tu met es
asinus in cate tua, ego vidi bene plu-
res Poetas quam tu, & dixi de vobis &
de Magistro nostro Sorphi in bursa
kneck, qui composuit gloriam notabi-
lem, & de Domino Rutgero Licentiate
Theologiæ in bursa Montis & sic exivi
domum suam, & adhuc sumus ini-
mici. Quapropter rogo vos valde
cordialiter quatenus velletis mihi
semel

semel scribite unum dictamen, tunc ego volo huic poetæ & alii ostendere, & volo gloriari quod estis amicus meus, & estis bene melior poeta quam ille. Et præcipue scribite mihi quid faciat D. Joan: Pfefferkorn, an adhuc habeat inimicitiam cum Doctore Reuchlin, & an vos adhuc defenditis eum, sicut fecistis, & mittite mihi unam novitatem. Valete in Christo.

M. JOHANNES CANTRIFUSORIS

Magistro Ortuino

Gratio.

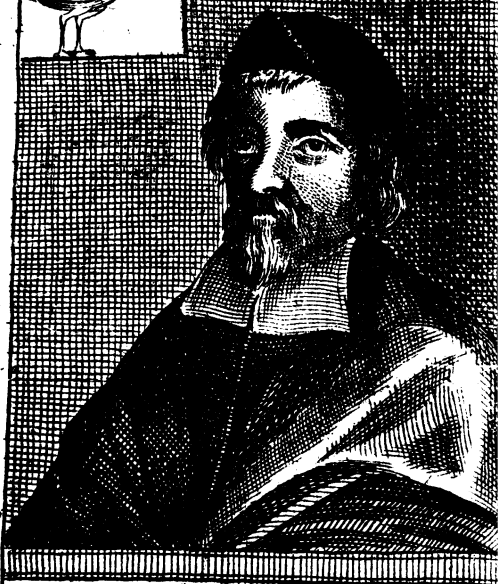
Salutem cordialem. Venerabilis domine Magister, quoniam quidem sæpe tractavimus tales levitates ad invicem. Et quia non est cura vobis, si aliquis dixerit vobis unam fantasiam, sicut ego nunc intendo propterea non timui, quod tollatis in malam partem, quod scribam vobis nunc unam cavillationem. Quia vos etiam facitis taliter. Et vos ridebitis ego scio, quia est mirabile factum. Fuit hic nuper quidam de ordine

ne

ne Prædicatorum, & fuit satis profundus in Theologia, & fuit Speculativus, & habuit etiam multos fautores, ipse vocatur D. Georgius, & primum fuit Hallis, deinde venit huc, & prædicavit bene per dimidium annum, in sermone suo repræhendens omnes, nomines, etiam principem & suos vasallos: Sed in collatione fuit socialis & lætæ mentis, & bibit cum sociis ad dimidios & ad totos. Sed semper quando de sero bibit nobiscum, tunc de mane prædicavit de nobis, dicens: ita sedent Magistri in hac Universitate cum suis sociis per totam noctem bibentes, ludentes & tractantes, levitatem. Et ipsi deberent eos de talibus emendare, tunc ipsi incipiunt: sæpe feci mihi verecundiam. Et fui iratus super eum, & cogitavi quomodo possem me vindicare. Et non potui imaginare quomodo facerem. Et semel dixit mihi unus, quomodo de nocte iret ille Prædicator ad unam mulierem, & supponeret eam, & dormiret cum ea. Et ego audiens talia, semel accepi aliquos socios qui

qui stant in Collegio, & circa horam de-
 cimanam ivimus ad illam domum, & per-
 vim intravimus. Tunc ille monachus
 volens fugere, non habuit tempus ut
 tolleret vestimenta sua, & saltavit nu-
 dus ex fenestra: & ego risi ita quod sta-
 tim perminxissem me, & clamavi: Do-
 minus predicator, tollatis pontificalia
 vestra, & socii exterius projecerunt
 eum in merdam & in aquam. Sed ego
 compescui eos, & dixi quod haberent
 discretionem: verum tamen audivi eos,
 quod omnes superposuimus illam mu-
 lierem. Et ita vindicavi me de illo mo-
 nacho, & postea id non amplius præ-
 dicavit de me. Sed non debetis aliis
 dicere, propterea quod fratres prædi-
 catores nunc sunt pro vobis contra
 Doctorem Reuchlin, & defendunt Ec-
 clesiam & fidem catholicam contra il-
 los Poetas seculares: ego vellem quod
 iste monachus fuisset de alio ordine,
 quia ille ordo est valde mirificus inter
 omnes. Vos etiam debetis mihi aliquid
 risibile significare, & non irascimini mi-
 hi Valet. Ex Wittenberg.

Ioannes

StrausFelderus

IOHANNES STRAUSFEDERIUS

Ortunio. Gratio:

Salutem maximam & multas bonas
 noctes, sicut sunt stellæ in cœlo & pi-
 sces in mari: & debetis scire quod ego
 sum sanus, & etiam mater mea, & vel-
 lem libenter etiam taliter audire de vo-
 bis: quia ego cogito quotidie ad minus
 semel de vestra dominatione. Sed cum
 licentia audire unum magnum mira-
 culum, quod fecit hic unus nobilista,
 diabolos confundat cum in eternum,
 quia scandalizavit dominum magi-
 strum nostrum Petrum Meyer in men-
 sa, ubi fuerunt multi domini & nobili-
 stæ, & non habuit unam guttam vere-
 cundia, sed fuit ita præsensus quod e-
 go miror. Ipse dixit: Ecce Ioannes
 Reuchlin est doctior quam vos, & de-
 dit ei unum knip. Tunc magister no-
 ster Petrus dixit: Ego mitterem sol-
 vere collum meum, an hoc est ve-
 rum. Sancta Maria, Doctor Reuchlin
 est in Theologia sicut unus puer, &
 unus puer plus, scit in Theologia
 quam Doctor Reuchlin. Sancta Ma-
 ria

ria credatis mihi, quod ego habeo experientiam. Tamen ipse nihil scit in libris Sententiarum. Sancta Maria ista materia est subtilis, & homines non possunt ita capere sicut grammaticam & poetriam. Ego vellem etiam bene poeta esse, & scirem etiam componere metra quia audiui in Liptzick Sulpitium de quantitatibus syllabarum. Sed quid est? Ipse deberet mihi proponere unam quæstionem in Theologia, & deberet arguere pro & contra. Et ipse probavit per multas rationes, quod nemo scit perfectè Theologiam, nisi per Spiritum sanctum; & Spiritus sanctus infundit illam artem. Et poetria est cibus diaboli, sicut dicit Hieronymus in suo Epistolari. Tunc ille bufo dixit, quod non est verum, & quod Doctor Reuchlin etiam habet Spiritum sanctum, & quod est sufficiens in Theologia, quia composuit unum librum satis Theologicalem, & nescio quomodo vocatur, & nominavit Magistrum nostrum Petrum unam bestiam. Et dixit quod Magister noster Hochstrat est frater casearius :

rius: & commensales riferunt, sed ego dixi quod est scandalum, quod unus simplex socius debet esse ita irreverentialis coram uno magistro nostro. Et Doctor Petrus fuit ita iratus, quod surrexit de mensa, & allegavit Evangelium, dicens: Samaritanus es, & diabolum habes. Et ego dixi: Capias tibi hoc: & fui valde gavisus, quod ita realiter expeditum illum trufatorem. Vos debetis procedere in factis festis, & debetis defendere Theologiam, sicut fecistis antea: & non debetis aliquem respicere sive sit nobilis sive rusticus: quia vos estis sufficiens. Si scirem ita facere carmina, sicut vos, ego non curarem unum principem, etiamsi vellet me interficere. Sed alias sum inimicus Juristarum, quia vadunt in rubeis caligis, & in mardaris scubis, & non faciunt debitam reverentiam Magistris, & Magistris nostris. Ego etiam peto vos humiliter, nec non affectualiter quatenus significaveritis mihi, quomodo stat in parrhisia cum speculo oculari. Deus tribuat quod alma mater universitas

fitas Parrhisi. Velit tenere nobiscum,
 & comburere illum hæreticum librum,
 quia habet multa scandala, sicut scripsit
 magister noster Tungarus. Ego au-
 divi, quod magister noster Sotphi in
 bursa Kneck, qui composuit glosam
 notabilem super quatuor partes Ale-
 xandri, est mortuus: sed spero quod
 non est verum, quia fuit excellens vir,
 & fuit profundus grammaticus, & fuit
 bene melior quam isti novi gramma-
 tici postales. Salutare etiam digne-
 mini mihi magistrum Remigium, qui
 olim fuit Præceptor meus singularis si-
 mus, & sæpe dedit mihi bonas vexas
 quando dixit mihi, Tu es sicut augea, &
 non vis studere, quod fias magnus ar-
 gumentator. Et ego dixi: Exunie do-
 mine magister noster, ego volo me
 emendare in posterum: tunc aliquan-
 do dimisit me, aliquando dedit mihi
 bonam disciplinam, & pro tunc ego
 fui ita discretus, quod libenter acce-
 pi correctiones pro negligentis meis.
 Sed nihil amplius habeo vobis scribere.

Informationis Valete

ex Lyptrick

M. PETRUS

*Petrus Hasenfusi,
de Hasenburg*

M. PETRUS HAFEN-
musius M. Ortuño
Gratio.

S Alutem innumnerabilem. Venerabi-
lis domine Magister, si haberem pec-
cunias & substantiam magnam, tunc vél-
lem dare vobis unam, notabilem propi-
nam, credatis mihi firmiter: quod solva-
tis mihi istam quæstionem, quam propo-
no, Sed quia pro nunc non habeo boves
& oves, universa insuper & pecora cam-
pi, sed sum pauper, propterea non pos-
sum vobis appreciare pro vestra doctri-
na, sed promitto vobis, quod postquam
sum beneficiatus, sicut jam insteti pro u-
na Vicaria, tunc volo semel unum hono-
rem specialem facere vobis. Et scribatis
mihi, an est necessarium ad æternam salu-
tem quod scholares discunt Gramma-
ticam ex Poëtis secularibus, sicut est Vir-
gilius, Tullius, Plinius, & alii? Videtur
mihi quod non est bonus modus studen-
di,
B di,

di; Quia, ut scribit Aristoteles primo Metaphysicæ; Multa mentiuntur Poetæ, sed qui mentiuntur, peccant, & qui fundant studium suum super mendaciis, fundant illud super peccatis. Et quicquid fundatum est super peccatis, non est bonū, sed est contra Deum; quia Deus est inimicus peccatis. Sed in Poetria sunt mendacia, & ergo qui incipiunt suam doctrinam in poetria, non possunt proficere in bonitate: quia mala radix habet super se malam herbam, & mala arbor profert malum fructum, secundum Evangelium, ubi dicit Salvator: Nō est arbor bona que facit fructum malum. Etiam bene adhuc memoro illam doctrinam, quam dedit mihi semel Magister noster de Gelterfsheym in bursa montis, quando fui suus discipulus, & volui audire Salustium, & dixit: Quare vis audire Salustium tu discipule? Tunc ego respondi, quod Magister Joannes de Uratislavia dixit, quod discimus bona dictamina facere ex talibus Poetis. Tunc ipse dixit: est fantasia, sed

sed tu debes bene advertere in partibus
 Alexandri, & epistolis Caroli, quæ præ-
 dicantur in aula Grammaticorum: ego
 nunquam audiui Salustium, & tamen
 scio dictamina facere metricæ & profai-
 ce. Et sic Magister noster Valentinus fe-
 cit, quod ego nunquam scidi in Poetria.
 Et isti humanistæ nunc vexant me cum
 tuo novo Latino, & annihilant illos vete-
 res libros, Alexandrum, Remigium, Jo-
 annem de Garlandia, Cornutum,
 Composita verborum, epistolare Magi-
 stri Pauli Nivis, & dicunt ita magna
 mendacia quod ego facio crucem pro me
 laudando audio: sicut nuper unus dixit,
 quod est in quadam provincia una aqua,
 quæ habet arenam auream, & vocatur
 aurum, & ego fistulavi occulte, quia non
 possibile: ego scio bene, quod etiam
 Poeta, sed non scio, unde habetis il-
 lam artem. Ipsi dicunt quod quando vul-
 unt facitis plura metra in una hora:
 credo, quod intellectus vester est ita
 inatus, per gratiam Spiritus sancti

desuper, quod scitis illa & alia, quia semper fuistis bonus Theologus, & reprehenditis illos gentiles. Libenter vellem vobis scribere unam novitatem, si scirem: sed non audivi aliquid, quam quod fratres ac domini de ordine Prædicatorum habent hic magnas indulgentias, & absolvunt a pœna & culpa, quando aliquis est confessus & contritus, & habent super hoc literas Papales, Etiam scribite mihi aliquid, quia ego sum vester tanquam famulus. Valet ex Nurenberga.

FRANCISCUS GENSELINUS

Magistro Ottuino Gratio,

Salutem quam mille talenta non possunt æquivalere in sua gravitate. Venerabilis domine Magister, scitote quod hic est magnus sermo de vobis, & Theologi valde laudant vos, quod non respexistis aliquem, & scripsistis pro defensione fidei contra Doctorem Reuchlin, Sed aliqui socii, qui non habent intelligentiam, & etiam Juristæ qui non sunt illuminati

minati in fide Christiana, spernunt vos, & loquuntur multa contra vos, sed non possunt prævalere, quia facultas Theol. tenet vobiscum. Et nuper quando venerunt huc isti libri, qui vocantur Acta Parrhisiensium, tunc fere omnes magistri emerunt, & gavisi sunt maxime: ego pro tunc etiam emi, & misi ad Heydelbergam, ut ibi viderent. Et credo, quod ubi viderunt, tunc poenituit Heydelbergenses, quod non etiam concluderunt cum alma Universitate Coloniensi contra Doctorem Reuchlin: & propterea audio, quod Universitas Coloniensi facit unum statutum, quod nunquam in æternum voluit promovere unum qui complevit pro gradu bacculaureatus vel magisterii in Heydelberga, & est bene factum, quia sic debent discere, quid est Universitas Coloniensis, & alia vice debent tenere cum ea: ego vellem, quod sic facerent aliis, sed credo quod alia universitates non sciverunt, & igitur parcite eis propter ignorantiam. Etiam qui-

dam socius dedit mihi pulchra carmina,
 quæ debetis intimasse in universitate Co-
 loniensi, quæ ostendi magistris & ma-
 gistris nostris, & fuerunt multum com-
 mendata: & missi illa ad multas civitates
 pro vestra gloria, quia faveo vobis; Et
 sunt ista, ut sciatis quid puto.

Qui vult legere hæreticas pravitates
 Et cum hoc discere bonas latinitates,
 Ille debet emere Parrhisiensium acta
 Et scripta de Parrhisia nuper facta
 Quomodo Reuchlin in fide erravit
 Sicut magister noster Tungarus doctrina-
 liter probavit.

Ille vult Magister Ortmannus legere
 Gratis, in hac alma Universitate.
 Et cum hoc textum ubique glossare
 Nec non quædam notabilia in margine
 notare,

Et vult arguere pro & contra
 Sicut fecerunt Theologi in Parrhisia.
 Quando Speculū oculare examinaverunt
 Et Reuchlin magistraliter damnaverunt.
 Ut sciunt fratres Carmelitæ
 Et alii qui vocantur Jacobitæ.

Ego

Ego miror, quomodo potestis speculari talia, vos estis valde artificiales in compositionibus vestris, & habetis magnam dulcedinem, ita quod semper ego rideo prae lætitia, quando lego aliquid quod vos composuistis, & opto semper quod velitis diu vivere quod laus vestra crescat, sicut fecit usque huc, quia vestra scripta sunt valde utilia. Deus vos conservet & vivificet vos, & non tradat vos in manus inimicorum vestrorum: & sicut dicit Psalmista, tribuat vobis Dominus secundum cor vestrum, & omne consilium vestrum confirmet. Et vos etiam scribatis mihi de factis vestris, quia libenter audio & video quid facitis seu agitis: & sic valete. Ex Friburga.

MAGISTER CONRADUS
de Zuiccavia S. D. Magistro
Ortuino Gratio.

Quia legitur Ecclesiast. undecimo;
Latere juvenis in adolescentia tua
B 4 Qua-

Quapropter ego nunc sum lætæ mentis, & debetis scire, quod bene succedit mihi in amore, & habeo multum supponere. Quia dicit Ezechiel : Nunc fornicabitur in fornicatione sua. Et quare non deberem aliquando purgare renes ? tamen non sum angelus sed homo, & omnis homo errat. Vos etiam aliquando supponitis, quamvis estis Theologus: quia non potestis semper solus dormire, secundum illud Ecclesiast. quarto : Si dormierunt duo simul, fovebuntur mutuo : unus autem quomodo calefiet ? Quando scribitis mihi, quid facit vestra amasia ? Nuper dixit mihi unus, quod quando ipse fuit Coloniae, tunc fuistis in rixa cum ipsa, & percussistis eam, quia fortassis non fecit secundum opinionem vestram : & ego miror, quare potestis ita pulchram mulierem percutere, ego fletum si viderem : potius debetis dicere, quod non faciat amplius, tunc ipsa emendaret se, & de nocte esset vobis amicabilior. Tamen

men quando legistis nobis Ovidium', dixistis nobis, quod nullo modo debemus percutere mulieres, & allegastis ad hoc sacram Scripturam. Ego sum contentus, quod amica mea est hilaris & non irascitur mecum, quando venio ad eam, tunc etiam facio talia, & sumus in lætitia, & bibimus cerevisiam & vinum, quia vinum lætificat cor hominis: sed tristitia exsiccat ossa. Aliquando sum iratus super eam, tunc dat mihi osculum, & fit pax: & postea dicit: Domine magister estote lætæ mentis. Nuper volui ire ad eam, tunc vidi exire quendam juvenem mercatorem, qui habuit apertas caligas, & sudavit in fronte, & credidissem, quod supposuisset eam: & fui quodammodo iratus, sed ipsa juravit, quod nō tetigisset eam ille mercator, sed voluisset ei vendere lintem ad faciendas camisas. Tunc ego dixi, est bonum, sed quando etiam datis mihi unam camisiam? Tunc rogavit me quod deberem ei concedere duos florenos, quod posset solvere illum linum, tunc etiam vellet

B 5

mihi

mihi dare unam camisiā: & pro tunc non habui pecuniam, sed petii unum socium qui concessit mihi, & dedi ei. Ego laudo quod aliquis semper est lætus, & medici dicunt etiam quod sanum est, quando aliquis est lætus. Quidam Magister noster hic semper irascitur & nunquam est lætus, & propterea semper est infirmus: ipse semper reprehendit me, & dicit, quod non debeo amare mulieres, quia sunt diaboli, & perdificant homines, & sunt immunde, & nulla mulier est pura: & quando aliquis est cum muliere, tunc est sicut cum diabolo: quia permittunt nulli requiem. Tunc ego dixi parcatis mihi domine magister noster, vestra mater etiam fuit mulier, & abivi. Ipse etiam nuper predicavit, quod sacerdotes nullo modo deberent habere concubinas secum, & dixit quod Episcopi peccant mortaliter, quando accipiunt decimam lactis, & permittunt ancillas esse cum presbyteris, quia deberent eas totaliter expellere. Sed sit a, vel b, nos debemus esse aliquando læti, & etiam

etiam possumus dormire cum mulieribus, quando nemo videt: postea tamen facimus confessionem, & Deus est misericors, & debemus sperare veniam. Ego mitto vobis hic quædam scripta pro defensione Alexandri Galli Grammatici antiqui & sufficientis: quamvis Poetæ moderni volunt eum reprehendere, sed non sciunt quid loquuntur: quia Alexander est optimus, ut olim dixistis mihi quando stetimus Davētriæ. Quidam Magister hic dedit mihi: sed nescio ubi accepit. Ego vellem quod faceretur imprimere: tunc maxime faceritis irritos illos Poetas. Quia ille auctor realiter vexat eos: sed est ita Poetaliter compositum quod ille qui composuit, est etiam bonus Poeta: sed cum hoc est Theolog⁹, & non tenet cum secularibus Poetis sicut est Doctor Reuchlin, Buschius & alii. Statim quando fuit mihi data illa materia, tunc dixi, quod vellem vobis mittere quod legeretis. Si habetis aliquid novum tunc etiam mittatis mihi, valete in charitate non ficta, ex Lyptzich.

JOHANNES ARNOLDI S. D. P.
M. Ortuino Gratio.

QUoniam quoniam quidem igitur vos concupiscitis semper habere unam novitatem, secundum quod dicit Aristoteles : Omnes homines natura scire desiderant. Quare igitur ego Johannes Arnoldi vester discipulus & humilis subditus, mitto dominationi seu honorabilitati vestræ hic unum libellum, quem composuit quidam Ribaltus, & scandalizavit dominum Johannem Pfferkorn in Colonia, virum proculdubio indegerrimum, & ego fui valde iratus, sed non potui prohibere quod non imprimeret, quia iste socius habet hic multos fautores, etiam nobiles, & vadunt armati sicut bufones, cum longis gladiis in plateis. Sed tamen ego dixi quod non est rectum, quia debetis notare quod isti Poëtæ seculares adhuc facient multas guerras cum suis metris si magistri nostri non habebunt advertentiam, & non citabunt eos per magistrum Jacobum Hochstraten ad curiam.

riam Rômanam. Et ego timeo quod erit unum magnum disturbium in fide catholica. Rogo igitur vos quod velitis componere unum librum contra istum scandalizatorem, & realiter vexare eum tunc postea non erit ita audax quod velit stimulare magistros nostros, quia ipse est simplex socius, & neq; est promotus neq; qualificatus in Jure vel artibus quamvis stetit in Bononia, ubi etiam sunt multi Poetæ seculares, non zelosi & in fide illuminati. Ipse nuper sedit in mensa & dixit quod magistri nostri in Colonia & Parrhisia faciunt injuriam Doctori Reuchlin: & ego tenui ei oppositum. Tunc vexavit me multis malis verbis & scandalosis, quod fui ita iratus quod surrexi de mensa, & protestavi coram omnes de injuriis, & non potui comedere unam buccellam. Vos debitis mihi dare consilium in supradicta causa, quia etiam pro parte estis Jurista. Ego compilavi aliqua metra, quæ mitto vobis hic.

Choriambicum, Hexametrum, Sapphicum, Jambicum, Asclepiaticum, En-

decaſyllabum, Elegiatum, Dicolon, Diſtrophum.

Qui eſt bonus Catholicus, debet ſentire cum Parrhiſienſibus.

Quia illud Gimnaſium, eſt mater omnium Univerſitatum

Deinde Colonia ſancta, quæ eſt in fide Chriſtiana tanta,

Quod nullus debet contra dicere, vel merito poenam luere.

Sicut Reuchlin Doctor, qui eſt ſpeculi ocularis auctor,

Quem Magiſter noſter Tungarus, probavit quod eſt hereticus.

Nec non Magiſter de alta platea, qui fecit comburere ejus dictamina.

Si haberem unum argumentum, ego vellem componere unum librum contra iſtum truſtorem, & probare, quod de facto eſt excommunicatus. Non habeo plus tempus ad ſcribendum, quia oportet me ire ad ſectionem, quia unus Magiſter legit replicationes ſuper veterem artem valde ſubtiliter compoſitas, & ego audio eas pro completionem. Valete ſuper omnes

omnes socios & amicos meos, qui sunt hic. & ubique, & in omnibus locis honestis.

CORNELIUS FENESTRIFICIS
S. D. P. M. Ortuino Gratio.

Salutes tot quod habet cœlum stellas
& mare araneas, venerande domine
Magister, ego habeo hic multas rixas &
guerras à malis viris, qui præsumunt
esse docti, & tamen non didicerunt Logi-
cam quæ est scientia scientiarum. Ego
legi nuper unam missam ad prædicato-
res de Spiritu sancto quod Deus velit mi-
hi dare suam gratiam, & bonam memo-
riam in Syllogismis, ad disputandum
cum illis qui sciunt tantum latinisare,
& dictamina componere. Etiam impo-
sui unam collectam in illa missa pro Ma-
gistro nostro Jacobo ne Hochstrat, &
Magistro nostro Arnoldo de Tungaris
summo regente in bursa Laurentii, quod
possunt in disputatione Theologica
ad medam redargutionis ducere quen-
dam Doctorem in Jure, qui vocatur
Johannes Reuchlin, etiam est Poeta
secular

secularis & præsumtuosus, et tenet oppositum contra universitates, pro Judæis. Et facit propositiones scandalosas & offensivas piarum aurium, & probavit Joh. Pfefferkorn & magister noster Tungarus, sed non est fundatus in Theologia speculativa, nec qualificatus in Aristotele, aut Petro Hispano. Ideo magistri nostri in Parrhisia damna verunt ad ignem vel reclamationem. Ego vidi literam & sigillum domini Decani sacrosanctæ facultatis Theologicæ Parrhisiæ. Unus magistrorum nostrorum valde profundus in sacra Theologia, & illuminatus in fide, qui est membrum quatuor universitatum, & qui habet plus quam centum scribentes super libros sententiarum, in quibus se fundat: dixit manifeste quod prædictus Doctor Joannes Reuchlin non potest evadere; & quod etiam Papa non audet dare sententiam contra talem solennissimam universitatem, quia ipse non est Theologus, & beatum Thomam contra gentiles non intelligit, quamvis dicunt quod est doctus, videlicet in Poesi.

Osten-

Ostendit mihi magister noster qui est plebanus ad sanctū Martinum epistolam, in qua illa universitas forori suæ universitati Coloniensi: valde amiceabiliter promittit auxilium suum, realiter cum effectu, & tamen isti latinisatores præsumunt tenere oppositum. Ego sedi nuper Moguntia in coronæ hospitio, ubi tribulaverunt me valde indiscrete duo trufatores, & vocaverunt magistros nostros in Parrhisia & Colonia fantasticos, & stultos, & dixerunt quod ipsorum libri super sententias essent fantasie: similiter processus, copulata, reparationes omnium barbarum dixerunt, quod essent vanitates. Tunc fui ita iratus, quod non scivi respondere, cum hoc etiam vexaverunt me, quod feci Passagium ad Treuerim ad videndum tunicam Domini, quia dixerunt quod fortassis non esset tunica Domini, & probaverunt sic per Cornutum Syllogismum. Quicquid est lacertum, non debet ostendi pro tunica Domini: sed illa est talis, ergo &c. Tunc ego concessi majorem, sed negavi minorem:

tunc

tunc probaverunt sic: B. Hiron. dicit. Vetus oriens collisus errore tunicam Domini in confutilem desuper contextam totum minutatim descripsit perfrusta. Et ego respondi, quod S. Hiron. non est de stylo Evangelii, nec immodicè ex Apostolis: & sic surrexi de mensa, & reliqui illos trufatores. Vos debitis scire quod tam irreverentialiter loquuntur de Magistris nostris, & doctoribus illuminatis in fide: quod certè de facto possunt esse excommunicati a Papa. Si scirent Curtisani, ipsi citarent eos ad curiam Romanam, & impetrarent eorum beneficia: vel saltem tribularent eos cum expensis. Quis unquam audivit, quod simplices socii, in nulla facultate promoti vel qualificati, deberent vexare tam eximios viros, in omni profecto scibili profundissimos ut sunt Magistri nostri? sed ipsi superbiunt propter sua metra. Ego etiā scio facere metra & dictamina, quia legi etiam novum Latinum idioma M. Laurentii Corvini, & Grammatici Brasciani, & Valerium Maximum, & alios

Poetas

Poetas. Et compilavi nuper in via cundo
unum dictamen metricum contra istos
hoc modo.

Sunt Moguntia in publica Corona
In qua nuper dormivi in propria per-
Duo indiscreti bufones (fona

In Magistros nostros irreverentiales ne-
bulones (Theologia

Qui audent reprehendere Magistros in
Quamvis ipsi non sunt promoti in Philo-
sophia

Nec sciunt in scholis formaliter disputare
Et ex una conclusione multa corollaria
formare. (tilis

Ut docet fundamentaliter Doctor sub-
Qui contemnit eum, est multum vilis.

Ut concludunt quotlibet Doctoris irre-
fragabilis

Qui est in scientiis non expugnabilis :
Et non sciunt quid est Doctor Seraphicus

Sine quo nullus fit bonus Physicus :
Et qui veraciter scribit Doctor sanctus

In Aristotele & Porphyrio tantus
Quia solus exponit quinque universalia

Quæ dicuntur etiam quinque prædicabilia
O quam

O quam breve continuat libros prædicamentales.

Et sumit Aristotelis sententias morales.

Quæ omnia non intelligunt Poetæ,

Ideo loquuntur ita indiscrete.

Utisti duo præsumptuosi trufatores

Qui vocant magistros nostros osores,

Sed magister noster de Hochstrat debet
eos citare,

Tunc non amplius audebunt illuminatur
vexare.

Valete & salutare mihi cum magna
reverentia dominos meos M. nostrum
Arnoldum de Tungaris, & M. nostrum
Remigium, & M. nostrum Valentinum
de Geldersheym, & Dominum Jacobum
de Gande, ordinis Prædicatorum Poetam
subtilissimum, & alios.

**M. HILTBRANDUS. MAMMA-
ceus. S. D. M. Ortuino.**

A Micissime domine Ortuine, non
possum jam scribere eleganter epistolam
secundum præcepta quæ scribuntur
in modo epistolandi: quia hoc tempus
non permittit, sed oportet breviter
&

& statim manifestare paucis verbis quid est, quod habere expedire casum unum vobiscum, qui est mirabilis, & est talis res. Vos debetis intelligere, quod hic est terribilis fama, & omnes dicunt quod in curia Romana causa magistrorum nostrorum male stat, quia dicunt quod Papa vult autentizare sententiam quæ ante annum lata est in Spira pro Doctore Reuchlin: quando audiui, tunc ita timui quod non potui aliquod verbum dicere, & fui sicut mutus, & per duas noctes non dormivi; Quia amici Reuchlin gaudent, & vadunt ubique seminantes istam famam; & ego non crederem, nisi vidissem unam literam unius magistri nostri de ordine Prædicatorum, in qua scripsit cum magna tristitia illam novitatem. Et cum hoc scripsit, quod Papa permisit quod Speculum oculare debet in curia Romana imprimi, & mercatores debent vendere, & omnis homo debet legere. Et magister noster Hochstratus voluit exire curiam Romanam, & voluit jurare paupertatem, tunc

tunc iudices non voluerunt eum dimittere, sed dixerunt quod debet expectare finem, & quod non potest jurare paupertatem, quia intravit urbem Romanam cum tribus equis, & in curia Romana habuit commensales, & exposuit magnas pecunias, & propinavit Cardinalibus, & Episcopis, & auditoribus Consistorii multa munera & propterea non debet jurare paupertatem. O sancta Maria, quid volumus nunc facere? si Theologia ita spernitur, quod unus Jurista debet prævalere omnes Theologos? Ego credo quod Papa non est bonus Christianus, qui si esset bonus Christianus, tunc esset impossibile, quod non teneret cum Theologis. Sed etiam si Papa dat sententiam contra Theologos, tunc videtur quod debet fieri appellatio ad concilium: quia conciliū est supra Papam, & in concilio Theologi habent prævalentiā super alias facultates: tunc spero quod Dominus dabit benignitatem & respiciet famulos suos Theologos, & non permittet quod inimicus noster supergaudeat nos, & dabit nobis gratiam

gratiam Spiritus sancti, quod non possumus sperare fallimoniam istorum hæreticorum. Quidam Jurista nuper dixit hic quod est fatatum, quod ordo Prædicatorum debet perire, & quod ex illo ordine debent venire maxima scandala in fidem Christi, sicut non audita sunt prius: & dixit ubi legit illam prophetiam. Sed absit quod hoc sit verum. Quia ille ordo est utilis, & si ille ordo non esset, tunc nescio quomodo staret Theologia, quia semper prædicatores sunt profundiores in Theologia, quam minores vel Augustinenses, & tenent viam Doctoris sancti, qui tamen nunquam erravit. Et ipsi etiam habuerunt multos Sanctos in suo ordine, & sunt audaces in disputatione contra hæreticos. Ego miror, quare Magister noster Jacobus de Hochstraten non potest jurare paupertatem, tamen est in ordine mendicantium, qui manifeste sunt pauperes. Si non timerem excommunicationem, ego vellem dicere quod Papa erraret ibi: & nō credo quod hoc est verum, quod ipse exposuit sic pecunias, & de-

& dedit propinas, quia est vir valde zelofus: & credo quod isti Juristæ & alii fingunt talia, & Doctor Reuchlin scit ipsis ita blandire, quia etiam audiui quod multæ civitates, & multi principes, ac domini scripserunt pro eo. Et est ratio, quia non sunt in Theologia instructi, & non intelligunt factum, alias permetterent istum hæreticum habere diabolum, quia est contra fidem, etiamsi totus mundus diceret contrarium. Vos debetis ista statim manifestare magistris nostris in Colonia: quod sciunt capere consilium. Et valete in Christo. Datum in Tubinga.

M. CONRADUS DE ZUICCA-
via S. D. M. Ortuino.

Sicut scripsistis mihi, quod non amplius curatis illas levitates, & non amplius vultis amare mulieres, vel supponere, nisi in mense semel, aut bis: ego miror quod talia scribitis, tamen ego scio contrarium. Est hic unus socius, qui nuper venit ex Colonia, & bene est vobis
notus,

notus, & fuit etiam semper ibi vobiscum. Ipse dicit quod supponitis uxorem Joh. Pfefferkorn, & dixit mihi veraciter, & juravit, & ego credo etiam. Quia vos estis valde amicabilis, & etiam scitis dare bona verba. Et cum hoc scitis perfecte artem amandi ex Ovidio. Etiam dixit mihi quidam mercator, quod dicunt Coloniae quod Magister noster Arnoldus de Tungaris etiam supponit eam: sed hoc non est verum, quia ego scio veraciter, quod ipse adhuc est virgo, & quod nunquam tetigit unam mulierem, sed etiam si fecisset, vel faceret sicut non credo, tamen non esset propterea ita malus, quia humanum est errare. Vos multum scribitis mihi de isto peccato, quod non est majus peccatum in mundo, & allegatis multas Scripturas. Ego scio bene quod non est bonum, sed tamen etiam in sacra Scriptura reperitur, quod aliqui sic peccaverunt, & tamen fuerunt salvati. Sic Samson quid dormivit cum una meretrice, & tamen postea Spiritus Domini irruit in eum. Et possum contra vos arguere sic.

C

Quis-

Quisquis non est malevolus, recipit Spiritum sanctum : sed Samson non est malevolus, ergo recipit Spiritum sanctum. Majorem probo, quia scriptum est : In malevolam animam non introibit Spiritus sapientiæ, sed Spiritus S. est Spiritus sapientiæ : Ergo. Minor patet, quia si illud peccatum fornicationis esset ita malum : tunc Spiritus Domini non irruisset in Samson, sicut patet in libro Judicum, Etiam legitur de Salomone, quod habuit trecentas reginas, & concubinarum non fuit numerus : & ipse fuit maximus fornicator usque ad mortem suam, & tamen Doctores communiter concludunt quod est salvatus. Quid nunc videtur vobis ? Ego non sum fortior quam Samson, & non sum sapientior Salomone, & ergo oportet aliquando habere unam lätitiam. Quia ut dicunt Medici, hoc valet contra melancholiam. Ah quid dicitis de istis seriosis patribus ? tamen dicit Ecclesiastes : Et deprehendi nihil esse melius, quam lätari hominem in opere suo. Quapropter ego dico cum Salomone ad
ami-

Johannes Krabacius

amicam meam. Vulnerasti cor meum
soror mea, sponsa mea, vulnerasti cor
meum in uno crine colli tui. Quam pul-
chræ sunt mammae tuæ soror mea, Sponsa
mea. Pulchriora sunt ubera tua vino, &
cætera. Per deos valde iacundum est
amare mulieres, secundum illud carmen
Samuelis Poetæ: Disce bone Clerice vir-
gines amare, quia sciunt dulcia oscula
præstare, juventutem floridam tuam
conservare. Quia amor est charitas, &
Deus est charitas: Ergo amor non ma-
la res. Solvatis mihi illud argumentum.
Etiam dicit Salomon: Si dederit homo
omnem substantiam domus suæ pro di-
lectione, quasi nihil despiciet eam. Sed
permittamus ista, & veniamus ad alia.
Rogastis me quod deberem vobis nova
significare: Ergo sciatis quod jam in car-
nis privio fuit hic magnâ lætitia. Et fuit
hastiludium, & princeps me⁹ equitavit in
foro, & habuit pulchrum andallum de-
super, & in quo fuit picta una mulier
cum magno ornatu, & juxta ipsam sedit
quidam juvenis in crispis crinibus qui

organizavit ei secundum Psalmistam: Ju-
vene & virgines, senes cum junioribus
laudent nomen Domini. Et quando
Princeps venit in Civitatem, tunc Uni-
versitas intronizavit eum cum magna
Processione, & Cives braxaverunt mul-
tam cerevisiam, & propinaverunt dul-
cia cibaria, & benedixiverunt Princi-
pem & omnes curiales, & postea choria-
verunt, & ego steti in uno conspicello
quod potui videre. Non scio plura, quam
quod opto vobis omnia bona; & valete
in nomine Domini, ex Liptzick,

M. JOHANNES KRABACIUS S.
D. M. Ortuino Gratio.

EXcellens vir, secundum quod fui an-
te duos annos vobiscum in Colonia,
& vos distis mihi, quod semper debe-
rem vobis scribere ubicunque essem, sic
jam notifico vobis, quod audiui de mor-
te unius Excellentissimi Theologi, qui
vocatur M. noster Heckman de Franco-
nia, qui fuit unus principalis vir, & tem-
pore meo fuit ibi Rector, & fuit inimicus
omni-

omnium Poetarum secularium, & fuit
vir zelosus, & libenter celebravit missas,
& quando tenuit Rectoratum Viennæ,
tunc servavit supposita in magno rigore:
& fuit laudabilis. Semel venit unus socius
ex Moravia, quando ego fui Viennæ,
qui debet esse Poeta, & scripsit etiam metra,
& voluit legere aliam metricandam,
& non fuit iustitatus. Tunc ipse magister
noster Heckman prohibuit e, & ipse fuit
ita prætensus, quod non voluit curare
mandatum ejus: tunc Rector prohibuit
suppositis, quod non deberent visitare
ejus lectionem. Tunc ille Ribaldus accessit
Rectorem, & dixit ei multa superba dicta,
& tibi savit eum. Tunc ipse misit pro
famulis civitatis, & voluit eum incarcerare,
quia fuit magnum scandalum quod
simplex socius deberet tibi sari unum Rectorem
Universitatis qui est Magister noster,
& cum hoc ego audio, quod ille socius
neque est Baccalarius neq; Magister,
nec est aliquo modo qualificatus seu
graduatus, & incensit sicut bellator, vel
qui vult ambulare ad bellum, & habuit

pileum & longum cultrum in latere, sed per Deos ipse fuisset incarceratus, si non habuisset notos in civitate. Ego dolco maxime si est verum, quod ille vir est defunctus, quia fecit mihi multa bona, quando fui Vienna: & propterea feci ei epitaphium tale:

Qui jacet in tumulis, fuit inimicus Poetis
Et voluit eos expellere, quando voluerunt hic praticare:

Sicut nuper unus socius, qui non fuit intitulatus:

Veniens ex Moravia, & docens facere metra:

Quem voluit incarcerare, propter suum tibifare,

Sed quia nunc est mortuus, in Vienna sepultus:

Dicatis bis vel ter, pro eo Pater noster.

Fuit hic nuncius qui portavit nova quæ sunt mala si sunt vera, quod causa vestra non bene stat in curia Romana, sed ego non credo: quia isti nuncii dicunt etiam multa mendacia, Poetæ bene murmurant

curant hic contra vos, & dicunt quod volunt defendere Doctorem Reuchlin cum suis carminibus: sed quia vos etiam estis Poeta quando vultis: credo quod bene manebitis præ ipsis. Tamen debetis mihi scribere, quomodo stat negotium si tunc possum adjuvare vos, tunc habebitis me fidelem socium & adiutorem. Valete, ex Nurenberga.

GUILHELMUS SCHERSCHLE:
ferius S. D. M. Ortuino.

Valde miror venerabilis vir, quare mihi non scribitis, & tamen scribitis aliis qui non scribunt vobis ita sepe sicut ego scribo vobis. Si estis inimicus meus quod non vultis mihi amplius scribere, tunc scribatis mihi tamen quare non vultis amplius scribere, ut sciam quare non scribitis, cum ego semper scribo vobis, sicut etiam nunc scribo vobis, quamvis scio quod non eritis mihi rescribere. Veruntamen oro vos præcordialiter quod velitis mihi tamen scribere, & quan-

C 4 do

do semel scripsistis mihi, tunc ego volo vobis decies scribere, quia libenter scribo amicis meis, & volo me exercitare in scribendo, ita ut possum eleganter dictamina & Epistolas scribere: ego non possum cogitare quid est in causa quod non scribitis mihi. Et conquestus sum nuper quando hic fuerunt aliqui Colonienses, & interrogavi. Quid facit tamen Magist. Ortuinus, quod non scribit mihi? ipse non scripsit mihi in duobus annis: dicatis tamen ei quod scribat mihi, quia libentius vellem suas literas legere quam mel comedere, & ipse fuit olim amicus principalis. Et interrogavi etiam quomodo transit vobis in illa lite cum Doctore Reuchlin. Tunc dixerunt, quod ille Jurista scit vos circumdare cum sua arte. Tunc optavi quod Dominus Deus velit dare vobis suam gratiam quod eritis victor, si vultis mihi scribere: tunc etiam debetis mihi de illo scribere, quia vellem libenter scire. Isti Juriste vadunt hic, & dicunt: Doctor Reuch. habet bonū negocium, & Theologi in Colonia fecerunt ei inju-

injuriam. Et per Deos ego timeo quod Ecclesia potest in scandalum venire, si ille liber Speculum oculare non comburitur, quia habet multas propositiones irreverentiales, & contra fidem Catholicam. Et si non cogitur ille Jurista ad revocationem: tunc alii etiam tentabunt sic scribere in Theologia, quamvis non sciunt, & neq; studuerunt in via Thome, neque in via Alberti neque Scoti: & etiam non sunt illuminati in fide per gratiam Spiritus sancti. Quia unusquisq; debet manere in facultate sua, & non debet mittere falcem in messem alterius: quia sutor est sutor, & sartor est sartor, & faber est faber. Et non staret bene si unus sanctorum vellet facere calcæos vel stamulta. Vos debetis audacter defendere vos & sacram Theologiam, & ego etiam orabo Deum pro vobis, quod velit vobis tribuere gratiam suam, & illuminare vestrum intellectum, sicut fecit antiquis patribus, ne diabolus prævaleat cum suis servitoribus contra justitiam. Sed scribite mihi tamen propter Deum, quomodo statis

C 5

vos

vos facitis mihi magnam angustiam, & non indigetis. Sed pro nunc commendo vos Domino Deo. Valere in Christo. Datum Franckfurdiz.

MATTHÆUS MELLILAMBIUS
S. D. M. Ortuino Gratio.

Quoniam quidem semper fui amicus vestræ dominationis, & procuravi vestrum bonum: ergo nunc volo vos in vestris adversitatibus cavere, & volo in vestra fortuna esse lætus, & in infortunio tristis: quia vos estis amicus meus, & cum amicis debemus esse læti quando lætantur, & contristari quando tristantur, ut scribit Tullius, quamvis est gentilis & Poeta. Igitur manifesto vobis quod hic habetis unum inimicum valde malitiosum, qui dicit multa vituperia contra dominationem vestram: & præsupponit multa, extollens se in superbia sua, & dicit coram omnibus quod estis spurcius, & mater vestra est meretrix, & pater vester presbyter, tunc ego steti pro vobis & dixi: D. Baccalaurie vel quante estis

estis qualificatus, vos estis adhuc juvenis
& non deberetis vituperare Magistros.
Quia ut scriptum habetur in Evangelio.
Non est discipulus supra Magistrum. Sed
vos estis adhuc discipulus, & Dominus
Ortuinus est Magister octo vel decem
annorum, & ergo non estis sufficiens ad
vituperantum unum Magistrum vel vi-
rum in tali dignitate constitutum, alias
etiam invenietis aliquem qui vituperabit
vos, etiamsi essetis adhuc ita superbus,
vos debetis habere verecundiam, & non
facere talia. Tunc ipse dixit, ego loquor
veritatem, & scio probare dicta mea, &
non volo vos respicere, quia Ortuinus
est spurius, & quidem Lansmannus suus
dixit mihi pro vero, quod novit ejus
parentes, & etiam ego volo scribere hoc
Doctore Reuchlin, quia adhuc non scit
Sed quare velletis me vituperare, vos ni-
hil scitis de me. Tunc ego dixi: Ecce do-
mini fecit, ille pretendit se esse sanctum,
quia dicit quod non potest vituperari, &
quod nihil male fecit, sicut ille Phariseus
qui dicit quod jejunaret bis in Sabbatho

Tunc ipse fuit iratus & dixit: Ego non dico quod nō peccavi, quia hoc esset contra Psalmistam, qui dicit: Omnis homo mendax, & exponit glossa, id est peccator. Sed dixi quod non debitis seu potestis me vituperare quantū ad generationem de patre & matre. Sed Ortuinus est spurius, & non est legitimus: ergo est vituperabilis, & ego volo eum vituperare in æternum. Tunc ego dixi, non faciatis: quia Dominus Ortuinus est excelens vir, & potest se defendere. Ipse vero dixit adhuc plura scandala de matre vestra, quod sacerdotes & monachi, & equestres & rustici in campo & in stabulo, & alibi supposuerunt eam. Et ego habui magnam verecundiam quod non credideris, sed non possum vos defendere, quia non vidi patrem vestrum & matrem, quamvis credo firmiter, quod sunt honesti & probi. Sed scribatis mihi quomodo est, tunc ego volo seminare vestram laudem hic. Etiam dixi sibi: vos non debetis talia dicere, quia ponamus casum quod Magister Ortuinus sit spurius

rius, tamen fortassis est legitimatus, tunc non est amplius spurius : quia summus Pontifex habet potestatem ligandi & solvendi, & potest unum spurium facere legitimum, & contra. Sed ego volo probare ex Evangelio, quod estis dignus vituperati. Quia scriptum est, qua mensura mensuraveritis, eadem mensurabitur & vobis : sed vos mensuratis mensura vituperationis, ergo etiam sic debet mensurari vobis. Etiam proba per aliud : quia dicitur a Domino nostro Jesu Christo : Nolite judicare, ne judicemini : sed vos judicatis alios & vituperatis eos : ergo etiam debetis judicari & vituperari. Tunc ipse dixit, quod mea argumenta sunt frasarum, & non habent effectum : & fuit ita contumax quod dixit : Etiam si Papa fecisset unum filium extra matrimonium, & postea legitimeret eum, quod tamen coram Deo non esset legitimus, sed ipse vellet eum tenere pro spurio. Ego credo quod diabolus est in istis Ribaltis, quod ita vituperant vos : quapropter scribatis mihi, quod possum vestrum

honorem defendere: quia esset scandalum, quod Doctor Reuchlin sciret de vobis, quod essetis spurii, sed dato quod sitis: tamen ille non potest sufficienter probare, & si videtur vobis bonum, volumus eum citare ad curiam Romanam, & cogere quod debet facere revocationem: sicut sciunt Juristæ concludere, & possumus eum facere irregularem: & per Procuratorem possumus tribulare eum, & accipere ejus beneficia si incurret irregularitatem, quia habet unum Canonicatum hic moguntia, & unam parochiam alibi: & non habeatis mihi pro malo quod scribam vobis quod audi, quia puto optime. Et valere in Domino Deo, qui custodiat omnes vias vestras. Datum Moguntia.

M. JOHANNES HIPPOCRATES. S. P. M.

Ortuno Gratio.

Lætamini in Domino, & exultate iusti, & gloriâmini omnes recti corde. **MIXXXI.** Sed ne habeatis molestiam, dicentes:

centes: quid putat iste cum sua allegatione? Debetis legere unam novitatem cum lætitiâ, qui hilarabit vestram dominationem mirabiliter, & volo scribere cum brevibus verbis. Fuit hic unus Poeta, qui vocatur Johannes Esticampianus, & ipse fuit satis prætensus, & parvipendit sæpe Magistros artium: & annihilavit eos in sua lectione, & dixit quod non sunt sufficientes, & quod unus Poeta valet decem Magistros: & quod Poetæ in processione deberent præcedere Magistros & Licentiatos. Et ipse legit Plinium, & alios Poetas & dixit quod Magistri artium non sunt Magistri in septem artib. liberalibus, sed potius in septem peccatis mortalibus, & non habent bonum fundamentum, quia non didicerunt poetriam, sed tantum sciunt Petrum Hispanū & parva Logica: & habuit multos auditores, & discipulos, & dixit quod nihil est cum Scotistis & Thomistis, & emisit blasphemias contra Doctorem sanctum. Tunc Magistri expectaverunt suum tempus, ut vindicarent se cum adiutorio Dei, & Deus

voluit

voluit quod ipse semel fecit unam orationem, & scandalizavit Magistros, Doctores, & Licentiatos & Baccalaureos; & laudavit suam facultatem, & vituperavit sacram Theologiam. Et fuit magna veretundia inter Dominos de facultate. Et collegerunt Magistri & Doctores concilium & dixerunt: Quid facimus? quia hic homo multa mira facit: si dimittimus eum sic, omnes credent quod est doctior nobis, ne forte veniant moderni & dicant, quod sunt de meliori via quam antiqui, & vilificabitur nostra Universitas, & fiet in scandalum. Et dixit Magist. Andreas Delitsch, qui est etiam alias bonus Poeta, quod videtur sibi, quod Efficampianus est in universitate tãquam quinta rota in curru, quia impedit alias facultates, quod suppositi non possunt bene in eis qualificari. Et alii Magistri iuraverunt quod est ita: & summa summaque ipsi concluderunt, quod vellent relegere, vel excludere istum Poetam, etiamsi deberent in perpetuum habere inimicitiam. Excitaverunt eum ad Rectorem, & monue-

nuerunt eum in valvis Ecclesiæ: & ipse comparuit & habuit unum Juristam secum, & prætendit se defendere, & habuit etiam alios socios qui steterunt cum eo. Et Magistri dixerunt, quod deberent abire, quia alias essent perjuri, quia starent contra Universitatem. Et Magistri fuerunt fortes in bello, & permanserunt constantes, & iuraverunt quod vellent nemini parcere propter justitiam, & aliqui Juristæ & Curiales rogaverunt pro eo: Et Domini Magistri dixerunt, quod non est possibile, quia habent statuta, & secundum statuta debet relegari. Et quod est mirabile, etiam Princeps petivit pro eo, & nihil juvit: quia dixerunt ad ducem, quod oportet servare statuta Universitatis, quia statuta in Universitate sunt sicut ligatura in libro: quia si ligatura non esset, tunc folia caderent hinc inde: & si statuta non essent, tunc non esset ordo in Universitate, & supposita starent in discordia, & fieret confusum chaos: ergo deberet procurare bonum Universitatis, sicut fecisset pater suus.

Tunc

Tunc princeps permisit sibi persuadere, & dixit, quod non potest facere contra Universitatem, & quod expedit plus quod unus relegatur, quam quod tota Universitas paritur scandalum: & Domini Magistri fuerunt optime contenti, & dixerunt: Domine Princeps Deo gratias de bona justitia. Et Rector affixit unum mandatum in valvis Ecclesiæ quod Esticampianus est relegatus ad decem annos: & auditores sui fecerunt multa verba: & dixerunt, quod Domini de consilio fecerunt injuriam Esticampiano, sed ipsi Domini dixerunt, quod non vellent dare unum obulum pro eo: & aliqui domicelli dixerunt, quod Esticampianus vellet istam injuriam vindicare & vellet citare Universitatem ad curiam Romanam. Tunc Magistri riserunt, & dixerunt: Ha! quid vellet facere iste Ribaldus? Et debetis scire quod nunc est magna concordia in Universitatē. Et Magister Delitsch legit in arte humanitatis. Et similiter Magister Rotburgensis, qui composuit unum librum bene
in

in triplo ita magnum sicut est Virgilius in omnibus suis Operibus. Et posuit multa bona in illo libro : etiam pro defensione S. matris Ecclesiae : & de laudibus Sanctorum. Et commendavit nostram Universitatem principaliter, & sacram Theologiam, & facultatem Artistarum, & reprehendit illos Poetas seculares, & gentiles. Et Domini Magistri dicunt, quod sua metra sunt ita bona, sicut metra Virgilii, & non habent aliqua vitia, quia ipse perfecte scit artē metrificandi, & ante xx. annos fuit bonus metrista. Quapropter Domini de consilio permiserunt, quod ipse debet istum librum publice legere pro Terentio, quia est magis necessarius quam Terentius, & habet bonam Christianitatem in se, & non tractat de meretricibus & bufonibus, sicut Terentius. Vos debetis hæc nova manifestare in vestra Universitate, tunc fortassis etiam fiet sic Buschio, sicut factum est Esticampiano. Quando mittitis mihi vestrum librum contra Reuchlin? Vos dicitis multa, & nihil est. Et scripsistis mihi quod vultis mihi

mihi veraciter mittere, & non facitis. Deus parcat vobis quod non diligitis me, sicut & ego diligo vos; quia estis mihi sicut cor meum. Sed adhuc mittatis mihi, quia desiderio desideravi hoc Pascha manducare vobiscum, i. e. istum librum legere. Et scribite mihi novitates; & semel componite unum dictamen, vel aliqua metra de me, si sum dignus. Et valete in Christo Domino Deo nostro per omnia secula seculorum; Amen.

M. PETRUS NEGELINUS, S. D.

Mag. Ortuino.

QUamvis valde timeo esse ita audax, quod debeo vobis ostendere unum dictamen a me compositum, quia vos estis valde artificiales in compositione metrorum & dictaminum. Sed ego sum sicut pusillus, & sicut dicit Hieremias: A, a, a, Domine nescio loqui, quia puer sum ego: Namque ego nondum habeo bonum fundamentum, & non sum perfecte instructus in arte Poetria & Rhetorica. Attamen quia dixistis olim, quod debe-

deberem vobis componere omni modo,
tuum carmen & mittere ad vos, tunc vet-
letis mihi illud emendare, & ostendere
ubi sunt vitia. Tunc ego cogitavi nuper:
Ecce ille est Præceptor tuus, & bene pu-
tat tecum, & tu deberes ei obedire. Ipse
etiam potest te promovere in his, & in
omnibus: & tu poteris crescere in doctū
virum, si vult Dominus Deus, & potest ti-
bi bene succedere in tuis negotiis. Quia
legitur in primo libro Regum; Plus va-
let obedientia quam victima. Quapro-
pter mitto vobis hic unum Poema per
me compilatum in laudem sancti Petri,
& a me componista, qui est bonus Mu-
sicus in cantu choralis & figurali compo-
suit mihi quatuor voces super illud. Et
ego feci magnam diligentiam, quod po-
tuit ita rigmizare, sicut est rigmizatum:
quia illa carmina sonant melius, sicut
partes Alexandri sunt compilate. Sed ne-
scio an habent vitia. Vos debetis illa scan-
dere secundum artem metrificandi, &
emendare. Carmen novum M. Petri Ne-
gelini in laudem S. Petri incipit.

Quia

Quia tibi Dominus dedit cū istis clavib.
Potestatem maximam : nec non specia-
lem gratiam

Super omnes Sanctos : quia tu es privile-
giatus

Quod solvis, est solutum, in terris & per
cœlum,

Et quicquid hic ligaveris, ligatum est in
cœlis.

Ergo te oramus, nec non devote suppli-
camus

Ut ores pro nostris peccatis, propter ho-
norem Universitatis.

Ipsi dicunt, quod doctor Reuchlin,
qui Hebraice vocatur Joannes Capnion,
acquisivit unam sententiam pro se in Spi-
ra, sed Mag. nostri de ordine Prædica-
torum dicunt, quod non nocet : quia il-
le episcopus non habet intelligentiam in
sacra Theologia. Et Magister noster
Hochstratus est in curia Romana, & be-
ne visus apud Dominum apostolicum.
Et etiam habet sufficientiam in pecunijs
& in aliis. Ego vellem dare quatuor
grossos, quod scirem veritatem, vos de-
betis

tis mihi scribere. Sancte Deus quid est,
 quod non mittitis mihi semel unam litem
 ? Tamen ego habeo libenter, quan-
 do scribitis mihi. Valete, & dignemini
 mihi salutare Magistrum nostrum Valen-
 tum de Geltersheym, & Magistr. no-
 rum Arnoldum de Tungaris in bursa
 laurentij, & Magistrum nostrum Remi-
 jium, & Dominum Rutgerum in bursa
 nontis Licentiatum, & propediem Ma-
 gistrum nostrandum, nec non Dominum
 Johannem Pfefferkorn, virum zelosum,
 & alios qui sunt bene qualificati in Theo-
 logia, & in artibus, & valete in nomine
 Domini, Datum Treveris.

STEPHANUS CALVASTRUS

Baccalaurius M. Ortuino Gratio.

Salutem cum humilitate erga vestram
 majoritatem. Venerabilis Domine
 Magister, venit huc unus socius qui por-
 tavit certa carmina, & dixit quod vos
 composuistis illa & intimaistis in Colonia.
 Tunc unus Poeta hic, qui habet magnam
 laudem, sed non est bene Christianus,
 vidit

vidit illa & dixit, quod non sunt bona, & quod habent multa vitia. Et ego dixi: si Magister Ortuinus composuit, tunc non habent vitia, hoc est certum, & volui impignorare tunicam meam, quod si illa mētra haberent vitia, tunc vos non composuissetis: sed si vos composuissetis, tunc non haberent vitia: & mitto vobis ista carmina, quod videatis, an vos finxistis illa, & scribatis mihi. Et est illud carmen scriptum in morte Magistri nostri Sotphi in bursa Kneck, qui olim composuit glossam notabilem, & nunc pro dolor est mortuus. Requiescat in pace, Et est sic initiatum,

Hic obiit unum solennissimum suppositum, per Spiritum sanctum Universitati natum,

Qui rexit in bursa Kneck (dreck,
 Do macht er die copulat von kot zu
 O si potuisset diutius vivere
 Et plus in glossa notabili scribere:
 Tunc adjuvasset hanc Universitatem,
 Et docuisset scholares bonam Latinitatem:

Sed

Sed nunc postquam decessit singulis
Et Alexandrum nondum satis expressit
Universitas luget suum membrum,
Tanquam unam lucernam vel candelabrum:

Quod longæ lateque luxit
Per doctrinam quæ ab eo fluxit.
Nemo tam bene scripsit constructiones
Et confundebat Poetas illos bufones.
Qui non recte discunt Grammaticam
Per Logicam scientiarum scientiam.
Et in fide non sunt illuminati
Ideo à sancta Ecclesia alienati.
Et si non volunt rectè opinari
Tunc debent per Hochstratum concre-
mari.

Quia Joannem Reuchlin jam citavit
Et in judicio mirabiliter tractavit:
Sed tu audi Deus omnipotens
Quod ego oro supplex ac fletus.
Da mortuo membro favorem sempiter-
num.

Et mitte Poetas ad infernum.

Mihi videtur quod est optimum car-
men, sed non scio quomodo debeo scan-
dere.

dere, quia est mirabile genus, & ego tantum scio scandere hexa, nostra. Nō debetis pati, quod aliquis reprehendit vestra carmina: & igitur scribatis mihi, tunc ego volo vos defendere usque ad duellum. Et valere ex monasterio in Westphalia,

JOHANNES LUCIBULARIUS

Mag. Ortuino. Gratio,

Salutes quas nemo potest numerare, Venerabilis Domine M. secundum quod promissisti mihi prius quod velletis mihi esse adiutorium, quando cumque haberem necessitatem, & velletis me promovere præ omnibus aliis; & dixistis, quod audaciter deberem vos invocare, tunc velletis mihi suppetiare sicut fratri, & non velletis me derelinquere in angustiis meis. Sic nunc rogo vos pro amore Dei quia est valde necesse, quod velletis mihi subvenire, quia potestis bene. Rector hic Licentiavit unum collaboratorem, & vult habere unum alium quapropter velitis pro me scribere literas.

pro

promotoriales, quod velit seu dignetur
 me acceptare. Quia jam non habeo am-
 plius de pecunia, quia exposui omnia; &
 etiam emi libros & calceos. Vos bene
 novistis me, quod sum sufficiens de gratia
 Dei, quia quando vos fuistis Davendriae,
 tunc ego fui secundarius: & postea in
 Colonia steti per annum, ita quod com-
 plevi pro gradu Baccalauriatus, & fuif-
 sem promotus circa festum Michaelis, si
 habuifsem pecuniam. Etiam scio schola-
 ribus resumere exertium puerorum, vel
 opus minus secundae partis: & scio artem
 scandendi, ut vos docuistis me: & Pe-
 trum Hispanum in omnibus tractati-
 bus, & parvulum Philosophiae naturalis.
 Etiam sum Cantor & scio Musicam cho-
 ralem & figuralem, & cum his habeo vo-
 cem bassam, & possum cantare unam no-
 tam infra gammant. Sed non scribo vo-
 bis talia jactanter, & ideo parcatis mihi,
 & sic commendo vos Omnipotenti. Va-
 lete, ex Suollis.

M. CONRADUS DE ZUICKAVIA

S. D. M. Ortuino Gratia.

D 2

Sicut

Sicut enim vero scripsistis mihi nuper de vestra amafia, quomodo amatis eā intime, & etiam ipsa amat vos, & mittit vobis ferta & faciletas, & zona, & talia, & non accipit pecuniam a vobis sicut meretrices. Et quando vir ejus est extra domum, tunc acceditis eam, & ipsa est bene contenta, & nuper dixistis mihi, quod pro una vice ter supposuistis eam, & semel stando retro januā in introitu, postquam cantastis: Attollite portas principes vestras. Et postea vir ejus venit, & vos fugistis posterius per hortum. Sic etiam nunc volo vobis scribere, quomodo succedit mihi cum mea amafia. Ipsa est valde excellens mulier, & est dives, & venit mirabiliter quod ego acquisivi notitiam cum ea: quia quidam domicellus qui fuit notus pontifici, promovit me. Et ego statim incepti eam valde amare, ita quod non scivi aliquid facere in die, & de nocte non potui dormire. Sed quando dormivi, tunc clamavi in lecto: Dorothea, Dorothea, Dorothea, ita quod socii qui stant in bursa, audiverunt, & sur-

rexerunt & dixerunt mihi : Domine
lagister, quid vultis quod sic clamatis?
vultis confessionem facere, tunc volu-
us afferre sacerdotem, quia putaverunt,
uod essem in articulo mortis, & invo-
arem sanctam Dorotheam cum aliis
anctis, & ego erubui valde. Sed quan-
do veni ad illam amasiam, tunc semper
ui ita perterritus, quod non potui eam
aspicere, & fui rubicundus. Tunc ipsa di-
xit : Ah Domine Magister quare estis ita
verecundus? & sæpe interrogavit me ra-
tionem : & ego dixi, quod non audeo di-
cere. Sed ipsa voluit scire & non voluit me
dimittere, nisi vellem dicere ei : & dixit
quod non vellet irasci super me, etiamsi
dicerem unam magnam nequitiam.
Tunc semel fui audax, & revelavi ei secre-
ta mea. Quia vos dixistis mihi olim quan-
do legistis Oyidiũ de arte amandi, quod
amatores debent esse valde audaces sicut
bellatores, alias nihil est cum ipsis. Et di-
xi ei : Domina mea reverenda, parcatis
mihi propter Deum, & propter hono-
rem omnem vestrum, ego amo vos, &

D 3.

elegi

elegi vos præ filiis hominum, quia vos estis pulchra intra mulieres, & macula non est in vobis. Quia vos estis speciosissima sicut est una in toto mundo. Tunc ipsa risit, & dixit: Per deos vos scitis amabiliter loqui, si ego vellem credere. Et postea sæpe veni in domum ejus, & bibi cum ea. Et quando fuit in Ecclesia, tunc steti ita, quod potui aspicere eam, & ipsa etiam aspexit me, quasi vellet me transuiderere. Et nuper rogavi eam valde, quod vellet me habere commendatum. Tunc dixit, quod non amarem eam, & ego juravi, quod amarem eam sicut propriam matrem, & vellem omnia facere & servitium ejus, etiam si solveret mihi vitam. Tunc respondit illa pulchra amassia mea: ego bene volo videre, an est ista, & fecit unam crucem ad domum suam cum creta, & dixit: Si amatis me, tunc semper de sero quando est tenebrosum, debetis osculare illam crucem propter me. Et ego feci taliter per multos dies. Tunc semel venit unus, & permerdavit mihi crucem, & ego osculando macu-

layi

vi os, & dentes, & nasum: & fui valde
 atus super eam. Sed ipsa juravit ad
 aucta sanctorum, quod non fecisset, &
 go. credo, quia per deos alia est hone-
 ta. Et imaginavi mihi unum socium qui
 lebet fecisse: & si possunt persequi, di-
 co vobis quod debet habere retributio-
 nem suam. Sed jam habet amicabiliore
 gestus erga me quam antea: & spero
 quod supponam eam. Dudum aliquis
 dixit ei, quod sum Poeta, & ipsa dixit:
 ego audivi quod estis bonus Poeta: ergo
 debetis mihi semel scribere unum car-
 men, & ego feci illud, & cantavi de sero
 in platea, quod ipsa audivit: & postea ex-
 posui ei teutonice, & est hoc. O alma Ve-
 nus amoris inventrix & dominatrix:

Quare tuus filius est inimicus meus!
 O pulchra Dorothea! quam ego elegi
 amicam:

Fac mihi etiam sic qualiter ego tibi:
 Pulchrior es tu inter omnes hujus indolis
 puellas:

Splendes sicut stella, & rides sicut ro-
 sa. Ipsa dixit quod vult per suam vitam

servare illud propter me Vos debetis mihi dare consilium, quomodo debeo me regere, & quomodo debeo facere quod amat me. Et parcatis mihi quod fui ita grossus scribendo ad dominationem vestram. Quia est consuetudo mea, quod sum socialis cum amicis meis. Valete in nomine benedicti. Ex Lyptzick.

GERHARDUS SCHIRRUGLIUS
Mag. Ortuino Gratio.

Salutem dixi variam per Domini nostri Gloriam, qui resurrexit a mortuis, & nunc sedet in caelis. Honorandè vir notifico vobis, quod non sum libenter hic, & penitet me, quod non mansi Colonia apud vos, ubi potui melius proficere: & vos potuissetis me facere bonum Logicum, & etiam pro parte Poetâ; Et in Colonia sunt homines devoti, & libenter visitant Ecclesias, & in dominica vadunt ad sermonem, & non est tanta superbia sicut hic. Supposita non faciunt reverentiam Magistris, & Magistri non

n habent advertentiam adsupposita,
mittunt eos ire quomodo volunt, &
n portant caputia: & quando sunt in
his ad vinum, tunc jurant per Deum
blasphemant, & faciunt multa scan-
dala. Sicut nuper unus dixit, quod non
edit quod tunica Domini Treveris es-
t tunica Domini: sed una antiqua & pe-
culosa vestis, & non credit etiam, quod
rinis beatæ Virginis est adhuc in mun-
lo. Et unus alter dixit, quod possibile est
quod tres reges in Colonia, sunt tres ru-
tici ex Westphalia: & quod gladius &
clipeus sancti Mihaelis non sunt ad san-
ctum Michaellem: etiam dixit, quod vel-
let merdare super indulgentias fratrum
Prædicatorum, quia ipsi essent bufones,
& deciperent mulieres & rusticos. Tunc
ego dixi: Ad ignem, ad ignem cum isto
heretico: & ipsi derisit me. Ego vero
dixi: Tu Ribalde, tu deberest alia dicere,
quod Magister noster Hochstrat in Co-
lonia audiret, qui est inquisitor hæreti-
cæ pravitatis. Tunc dixit: Hochstratus
est una execrabilis & maledicta bestia, &

maledixit ei, & dixit Johannes Reuchlin est probus vir & Theologi sunt Diaboli, & injuste judicaverunt, quando combusserunt suum librum, qui vocatur Speculum oculare. Tunc ego respondi: Noli dicere hoc, quia scriptum habetur in Ecclesiast. capitulo VIII. Non judices contra judicem, quia secundum quod justum est, judicat. Tu vides quod Universitas Parrhisiensis, ubi sunt Theologi profundissimi & zelosi, & qui non possunt errare: etiam judicaverunt ita sicut Colonienfes: quare ergo vis esse contra totam Ecclesiam? Tunc ipse dixit, quod Parrhisienses essent iniquissimi judices & quod acceperunt pecuniam a fratribus de ordine Prædicatorum, quam portavit ipsis (ut ille nequam mentitur) zelosus vir & Theologus scientificiss. D. Theodoricus de Ganda Legatus Universitatis Colonienfis: & adhuc dixit, quod ista non est Ecclesia Dei, sed est illa de qua dicit Psal. Odivi Ecclesiam malignantium, & cum impiis non sedebo. Et culpavit Mag. nostros in Parrhisia in omnibus actibus suis:

suis, & dixit : quod Universitas Parrhisi-
 ensis esset mater omnis stultitiæ, quæ ha-
 beret ibi originem, & venisset in Alma-
 niam & Italiam, & quod illa schola semi-
 nasset undiq; superstitionē & vanitatem :
 & frequenter omnes, qui student in Parr-
 hisia habēt mala capita, & sunt quasi fatui
 Et dixit quod Thalmut non est ab Eccle-
 sia damnatus. Tunc sedit ibi Magister no-
 ster Petrus Meyer plebanus in Franckfur-
 dia, & dixit : Ibi ego volo ostendere, quod
 iste socius non est bonus Christianus, &
 non sentit recte cum Ecclesia. Sancta
 Maria vos socii vultis multum loqui de
 Theologia, & non scitis. Quia etiam
 Reuchlin ignorat, ubi scriptum est, quod
 Thalmut est prohibitus. Tunc ille socius
 quæsiuit : Ubi est scriptum ? Et dixit Mag-
 noster Petrus, quod legitur in Fortalitio
 fidei. Respondit ille trufator, quod For-
 talitium fidei est merdosus liber, & non
 valet, & quod nemo allegat istum li-
 brum, nisi stultus & fatuus. Et ego fui per-
 territus, quia valde iratus fuit Magister
 noster Petrus, ita quod tremuerunt ei

manus & ego timui quod noceret ei, & dixi ei : D. eximie estote patiens, quia qui patiens est, multa gubernatur sapientia. Prov. XIII. Permittatis istum, quod peribit sicut pulvis a facie venti. Ipse dicit multa, & tamen nihil scit, Et sicut scribitur in Ecclesiastico : Stultus verba multiplicat, ita ipse etiam facit. Tunc ipsi pro dolor incepit multa dicere de ordine Prædicatorum, quomodo isti probi fratres fecerunt unam nequitiam in Berna, quod ego non credo per vitam meam, & quomodo fuerunt combusti, & quod ipsi semel imposuerunt venenum in sacramento Eucharistiæ, & sic infecerunt unum imperatorem : & dixit quod oportet istum ordinem delere, alias fient multa scandala in fide, qui omnis malitia est in illo ordine, & alia multa dixit. Ergo debetis aperte scire, quod vellem libenter redire ad coloniam, quia quid debeo facere cum talibus maledictis hominibus ? Veniat mors super illos, & descendant ad infernum viventes, ut inquit Psalmista, qui sunt Filii diaboli. Si vitetur vobis,
tunc

tunc prius volo accipere gradum : si non
tunc volo abire statim. Ergo debetis mi-
hi cito scribere mentem vestram secun-
dum illam, volo me regere, & cum hoc
commendo vos Domino Deo. Valete ex
Moguntia.

JOHANNES VICKELPHIUS HU-
milis sacræ Theologiæ Professor S. D. M.
Ortuino Gratio, Poetæ &
Theologo, &c.

QUoniam quidem olim fuistis disci-
pulus meus in Daventria, & ego
amavi pro tunc vos ante omnes schola-
res quia habuistis bonum ingenium, &
fuistis valde disciplinatus juvenis : qua-
propternunc etiam volo vobis dare con-
siliū ubicūque possum. Sed vos de-
betis etiam bono animo accipere, quia
Deus est scutator cordium, & scit quod
ego loquor vobis ex dilectione, & pro sa-
lute animæ vestræ. Fuerunt hic aliqui Co-
lonienses qui dixerunt, quod habetis Co-
loniæ unam mulierem, quæ est sape apud
D 7. vos

vos, & vos apud ipsam, & dicunt veraciter quod habetis actum cum ipsa: & ego dolui valde cum magno terrore quando audivi, quia est magnum scandalum si verum est, quia estis graduatus, & pro tempore ascendetis etiam ad altiora, scilicet ad gradus in sacra Theologia: & quando talia audiuntur de vobis, tunc dant malum exemplum junioribus, qui peyorantur exinde. Vos tamen bene legistis in Ecclesiastico: Propter speciem mulieris multi perierunt, & ex hac concupiscentia quasi ignis ardescit. Et in Ecclesiastico. Averte faciem tuam a muliere compta, & ne circumspicias speciem alienam. Et ibidem: Virginem ne conspicias, ne forte scandalizeris in decore illius. Vos scitis etiā, quod maximum peccatum est fornicatio. Sed cum hoc audio quod illa mulier est legitima, & habet virū. Propter Deum dimitatis eam, & respiciatis famam vestram: est scandalum, quod homines debent dicere, quod Theologus est adulter, quia alias habetis satis bonam famam: omnes dicunt quod estis bene qualificatus, sicut

ut etiam ego scio. Vos deberetis quotidie semel habere unam devotam recollectionem passionis dominicæ: quia illud est magnum remedium contra tentationes diaboli, & stimulum carnis: & petere in orationibus vestris, quod Dominus velit vos custodire a malis cogitationibus. Ego credo quod talia legistis in Poetis secularibus, & pejoratis vos inde: & ego vellem, quod dimitteretis illos Poetas, quia scitis quod sanctus Hieronymus fuit percussus ab Angelo, quia legit in libro Poetarum, & Daventriæ sæpe dixi etiam vobis, quod non deberetis fieri Poeta vel Jurista: quia isti sunt male affectionati in fide: & habent quasi omnes malam dispositionem in moribus. Et de illis loquitur Psalmista: Odisti omnes observantes vanitatem supervacue. Etiam de alio volo scribere vobis. Ipsi dicunt, quod vos scripsistis contra Joh. Reuchl. in causa fidei, & est bonum, quia vultis lucrari super talentum vestrum, quod tradidit vobis Deus. Sed dicitur hic, quod Johannes Pfefferkorn, quem etiam de-

defenditis vos, est malus nequam, & non est factus Christianus amore fidei : sed propterea quod Judæi voluerunt eum suspendere propter suas nequitias, quia dicunt, quod est fur & proditor, & sic fuit baptizatus, & omnes dicunt quod occulte est malus Christianus, & non manebit in fide, ergo debetis videre quid facitis. Jam conbusserunt in Hallis unum baptizatum Judæum, qui etiam vocatur Johannes Pfefferkorn, & fecit multa mala : Ego timeo quod ille faciet semel talia tunc vos male staretis. Sed nihilominus debetis defendere Theologiam, & accipite in bonam partem quod fraterne consului vobis : & valete in bona prosperitate. Datum Madeburck.

PAULUS DAUBENGIGELIUS.

S. D. P. M. Ortuino Gratio.

ECce si ego sum mendax, sicut nuper dixistis, quod promitterem vobis semper quod vellem vobis scribere, & tamen non scriberem vobis. Jam volo probare quod teneo vobis fidem, quia vir
manu

maturus & rectus nihil debet promittere quod non vult servare : & esset magna in constantia de me, si non servarem vobis promissa, & essem fallax. Vos detis similiter scribere mihi, tunc saepe volumus ad invicem mittere seu dirigere epistolas. Et jam debetis scire, quod Doctor Renschlin permisit imprimere unum librum, qui intitulatus est Defensio : in quo scandalizat valde dedecorose, & vocat vos asinum, & verecundatus sum valde legens illum librum, quamvis non legi eum per totum, quia projecit ante patientem, quando vidi quod est ita malignosus contra Theologos & artistas : vos potestis eum legere si vultis, quia mitto hic eum vobis : mihi videtur quod autor ille cum suo libro debet comburi, quia est maximè scandalosum quod aliquis debet talem librum compilare. Nuper fui in Equiritia, & volui emere equum, in quo vellem equitare ad Viennam, tunc vidi illum librum venalem, & ego cogitavi mecum quod necesse est quod vos videbitis illum, ut
possi-

possitisei respondere ad suam perversitatem, quia si possem facere vobis majora servitia, non vellem tardari, quia habetis me humilem servitorem & fautorem vestrum. Sciatis quod adhuc habeo oculos, sed venit huc quidam Alchimista, qui dicit, quod scit medicare oculis, etiamsi homo esset totaliter cæcus in illa infirmitate, & alias habet bonam experientiam, quia ambulavit per Italiam & Franciam, & multas Provincias. Et sicut scitis, omnis Alchimista est medicus aut saponista, quamvis jam est depauperatus aliquantulum. Vos quaesivistis etiam, quomodo succedit mihi alias. Gratius vobis quod quaeritis ista, sed debetis scire, quod adhuc benefico de gratia Dei: & in ista vindemia detorculavi multum vinum, & in frumentis habeo bonam sufficientiam. Sed de nostritatibus scitote, quod Serenissimus Dominus Imperator mittit magnum populum in Lombardiam contra Venetianos, & vult eos corrigere pro superbia sua. Ego vidi bene duo millia cum sex banis, & habuerunt pro dimidio

dio cuspides, & pro dimidio pixides seu bombardas, & fuerunt satis terribiles, & habuerunt scissas caligas, & fecerunt multa damna rusticis & villanis, & homines dixerunt, quod vellent quod omnes interficerentur: sed ego opto quod redibunt cum sanitate. Mittatis mihi cum isto nuncio formalitates & distinctiones Scoti, quas composuit Brulifer, & etiam clipeum Thomistarum in litera Aldi, si potestis reperire. Etiam vellem libenter videre modum metrificandi, quem vos composuistis. Et emire mihi Boetium in omnibus suis operibus, & præcipue de disciplina scholarium, & de consolatione Philosophica cum commento Doctoris sancti, & cum hoc valete, & habetis me commendatum. Ex Augusta.

M. PHILIPPUS SCULPTORIS

S. D. M. Ortuino.

Sicut scripsi vobis sæpe, ego habeo molestiam, quod ista Ribaldria scilicet facultas Poetarum sit communis, & auge-
tur

tur per omnes provincias & regiones, tempore meo fuit tantum unus Poeta qui vocatus fuit Samuel. Et nunc solum in ista civitate sunt bene viginti, & vexant nos omnes qui tenemus cum antiquis. Ego nuper realiter expedivi unum qui dixit, quod scholaris non significat personam qui vadit ad scholas discendi causa: & dixi, asine, vis tu corrigere Doctorem sanctum, qui ponit istam dictionem? Postea scripsit ipse unam invectivam ad me, & posuit multa opprobriosa dicta, & dixit, quod non sum Grammaticus bonus, quia non recte exposui ista vocabula, quando practicavi in prima parte Alexandri: & in libro de modis significandi. Et volo vobis scribere formaliter illos terminos, quod debetis videre quod recte exposui, secundum omnes vocabularios, & ad hoc possum allegare autenticos auctores, etiam in Theologia. Et primo dixi: Seria aliquando significat ollam, & tunc dicitur à Syria, quia in tali provincia primo facta est: etiā potest dici a feriis, quia est utilis & necessaria, vel à serie, id est ordine

dine fit. Item Patricii dicuntur patres Senatorum. Item curtus dicitur a currendo, quia per eum currunt interiora ad extra. Item jus Juris significat justitiam: sed jus juris significat prodium, unde versus: Jus juris mando, jus Juris in agmine pando. Item Lucat significat pecuniam quæ colligitur ex luco vel ex sylva. Item mantellus significat pallium, & inde venit diminutivum manticulus. Mœchanicus, id est adulterinus, hinc dicuntur artes Mœchanicæ, id est adulterinæ, respectu liberalium, quæ sunt veræ artes. Item mensorium est quicquid ad mensuram pertinet. Item Polyhistor dicitur, qui scit multas historias: inde venit Polyhistoria, id est, pluralitas historiarum. Polyseus dicitur qui habet plures sensus. Ista & similia dicunt non vera, & scandalizavit me coram scholaribus meis. Tunc ego dixi, quod sufficit ad æternam salutem, quod aliquis est simplex Grammaticus, & saltem scit exprimere mentis conceptum. Tunc respondit, quod neque simplex neque duplex Grammaticus, & nihil

nihil scio. Tunc fui lætatus, quia jam volo citare eum ad Privilegia Univesitatis Viennensis, ubi debet respondere mihi, quia ibi sum promodus de gratia Dei in Magistrum, & si fui sufficiens toti Univesitati, etiam volo sufficiens esse uni Poetæ, quia Univerſitas est plus quam Poeta. Et cretatis mihi, ego non vellem istam injuriam dare pro viginti florenis. Dicitur hic, quod omnes Poetæ volunt stare cum Doctore Reuchlin contra Theologos, & quod unus jam composuit unum librum, qui vocatur Triumphus Capnionis, & continet multa scandala etiam de vobis. Utinam omnes Poetæ essent ibi ubi piper crescit, quod dimitterent nos in pace, quia timendum est, quod facultas Artifica peribit propter illos Poetas, quia ipsi dicunt, quod artistæ seducunt juvenes, & accipiunt ab eis pecuniam, & faciunt eos Baccataurios & Mag etiam si nihil sciunt. Et jam fecerunt quod scholares non amplius volunt promovere in artibus: sed omnes volunt esse Poetæ. Ego habeo unum amicum qui est

bo-

bonus juvenis, & habet optimum ingenium, & parentes sui miserunt eum ad Ingelstad, & ego dedi ei literas promotorias ad quendam Magistrum, qui bene est qualificatus in artibus, & nunc tendit procedere ad gradum Doctoratus in Theologia. Tunc ipse juvenis recessit ab illo Magistro, & venit ad Philomusum Poetam, & audit lectiones ejus. Et sic misereor illius juvenis, secundum quod scriptum est Prov. XIX. Fecit se Dominus qui miseretur pauperis, quia si mansisset usque ad hoc tempus apud illum Magistrum, tunc jam esset Baccalarius. Sed sic nihil est etiam si studeat decem annos in Poetria. Ego scio quod etiam habetis multas vexas ab istis Poetis secularibus, quamvis enim vos estis etiam Poeta, tamen non estis talis Poeta, sed vos teneris cum Ecclesia, & cum hoc estis bene fundatus in Theologia, & quando copulatis carmina tunc non sunt de vanitatibus, sed de laudibus Sanctorum, Libentissime vellem scire, quomodo stare negotium illud cum Doctore Reuchli, si possum, in hoc utilis esse

esse vobis, tunc significate mihi, & simul scribatis mihi omnia, & valete.

ANTONIUS RUBENSTADIUS

M. Ortuino Gratio.

Salutem ex cordiali affectu amicabiliter optat. Venerabilis Domine Magister sciatis, quod pro nunc non habeo tempus ad scribendum de aliis rebus non valde necessariis, sed tantum respondeatis mihi ad unam questionem, quam sic propono. Utrum Doctor in Jure teneatur facere reverentiam Magistro nostro, qui non incedit in habitu. Est autem habitus Magistrorum nostrorum, sicut scitis, Caputium magnum cum liripipio. Est hic unus Doctor, qui est promotus in utroque Jure, & habet inimicitiam cum Magistro nostro Petro Meyer Plebano: Et nuper obviavit sibi in platea quando Magister noster Petrus non ivit in habitu, tunc ille Jurista non fecit ei reverentiam: & postea fuit dictum, quod non bene fecisset, quia etiamsi esset inimicus ejus, tamen debet ei facere

REVCE

reverentiam propter honorem sacrae Theologiae. Quia deberet esse inimicus personae, & non scientiae, quia Magistri sunt in Loco Apostolorum, de quibus scriptum est: Quam speciosi pedes evangelizantium bona, praedicantium pacem. Quapropter si speciosi sunt pedes eorum, quando magis capita & manus debent esse speciosa? Et videtur quod omnis homo etiam principes debent honorem & reverentiam facere Theol. & Magistris nostris: Tunc ille Jurista respondit, & praecise in contrarium allegavit suas leges & multas scripturas, quia scriptum est: Qualem te in venio, talem te judico: sed nemo tenetur facere ei reverentiam, qui non incedit qualiter debet etiam si esset Princeps. Et quando presbyter reperitur in aliquo indecenti opere & non est vestitus sicut sacerdos esse debet, sed habitu seculari, tunc judex secularis potest eum habere & tractare pro homine seculari, & afficere eum poena corporali, non obstantibus Privilegiis clericorum. Sic dixit ille Jurista, sed vos debetis mihi si-

E

gni-

gnificare mentem vestram, & si non scitis per vosmetipsum, tunc habetis consulere Juristas & Theologos in Universitate Colonienfi, quod sciam veritatem, quia Deus est veritas, & qui amat veritatem, amat etiam Deum. Similiter debetis notificare mihi, quomodo procedit in vestra lite contra Doctorem Reuchlin: ego audio, quod ipse est depauperatus propter magnas expensas, & valde lætor, quia spero quod Theologi erunt victores, & vos etiam, valete in nomine Domini. Datum Franckofordiæ.

JOHANNES STABLERIUS S. D.
Mag. Ortuino Gratio,

Sicut semper cupivistis a me habere novitates, jam est temp⁹ quod debeo & possum vobis nova scribere, quamvis doleo, quia non sunt bona. Sciatis quod fratres de ordine Prædicatorum habuerunt hic indulgentias, quas impetraverunt in curia Romana magnis expensis,

&

Johannes
Stablerus

& collegerunt etiam satis magnam pecuniam: tunc de nocte venit quidam fur in Ecclesiam, & accepit plusquam trecentos florenos, & furatus est eos, & isti fratres zelosi, & in fide Christiana valde bene affectionati tristes fuerunt, & conqueruntur de illo fure. Sed cives miserunt undique & non possunt reperire eum, quia aufugit, & habet secum pecuniam. Et est magna nequitia, quod hoc debet fieri in indulgentiis papalibus & in loco sacro, ipse est excommunicatus, sit ubi sit. Homines qui sunt absoluti, & dederunt pecuniam suam ad illam cistam: nunc putant quod non sunt absoluti, sed nihil est: ipsi sunt ita bene absoluti ut si fratres prædicatores haberent adhuc pecuniam suam. Etiam sciatis quod isti qui sunt ex parte Doctoris Reuchlin, vadunt hic & faciunt multos rumores, quia dicunt, quod fratres prædicatores propterea impetrant illas indulgentias in curia Romana, quod cum illa pecunia volunt vexare ipsum Doctorem & tribulare eum in causa fidei. Et quod homines

E 2

non

non debent eis dare aliquid in quocunq;
statu fuerint five basso five Ecclesiastico
five mundano. Nuper fui Moguntia in
actu illo quem celebraverunt Magistri
nostri contra Reuchlin: tunc est ibi qui-
dam prædicator in summo, qui est Ma-
gister noster promotus in Heydelberga
& vocatur Bartholomæus Zeller La-
tine decimarius: ille publicavit in am-
bone quod homines deberent convenire
ad sequendum diem & videre quomodo
Speculum oculare compureretur, quia
ipse putabat quod non esset possibile,
quod Doctor Reuchlin posset invenire
unam fallaciam quod illud non fieret:
tunc unus socius qui est ibi, & dicunt
quod est Poeta, circum ivit & seminavit
pessimos sermones contra prædictum
Magistrum nostrum, & quando obvia-
vit ei, tunc aspexit eum aspectu draconi-
co & venenoso. Et dixit publicè: Iste præ-
dicator non est dignus, quod debet sede-
re in mensa, ubi sedent probi viri, quia
possum probare quod est nequam & pul-
troris, quia in ambone in Ecclesia vestra
coram

coram omni populo mentitus est contra
 famam unius excellentis viri, & dixit il-
 la quæ non sunt facta. Et prætenditur di-
 ci, ex invidia tribulant istum bonum Do-
 ctorem, & appellavit eum bestiam & ca-
 nem, & dixit, quod nullus Phariseus un-
 quam fuisset ita nequitosus & invidus,
 & venit talis sermo ad prædictum Magi-
 strum, & ipse excusavit se sufficienter, ut
 mihi videtur: quia dixit quod quamvis
 non combustus est ille liber, tamen for-
 tassis comburetur in posterum. Et alle-
 gavit Scripturam sacram in multis passi-
 bus, quia non est mēdacium, quando ali-
 quis dicit aliquid pro fide Catholica. Et
 dixit quod balini: & Officiales Episcopi
 Moguntinenses impediverunt illum fa-
 ctum contra omnem æquitatem. Sed
 homines deberent videre quid posthac
 contingeret, quia ipse vellet esse Prophe-
 ta, quod ille liber combureretur etiam si
 Imperator & Rex Franciæ, & omnes
 principes & duces starent pro Doctore
 Reuchlin. Talia volui vobis significare, ut
 essetis cavifatus: & rogo vos quod velitis

esse diligens in negotiis vestris, ne incur-
ratis scandalum, & sic valete. Datum in
Miltenerck.

FRATER CONRADUS DOL-
lenkopffius M. Ortuino
Gratio.

S Alutem & devotionem humillimam
cum orationibus quotidianis apud
Dominum nostrum JESUM CHRISTUM.
Venerabilis vir non habeatis Molestiam
quod scribo vobis de negotiis meis, cum
vos bene habetis majora pro agendo:
sed dixistis mihi olim, quod deberem
vobis semper scribere, quomodo stude-
rem, & non deberem cessare in studendo,
sed deberem procedere, quia haberem
bonum ingenium, & possem cum adju-
torio Dei bene proficere, si net vellem.
Ergo debetis scire quod ego pro nunc
contuli me ad studium Heydelbergense
& studeo in Theologia: sed cum hoc au-
dio quotidie unam lectionem in Poetria
in qua incepti proficere notabiliter de
gratia Dei, & jam scio mentetenus omnes
fabu-

fabulas Ovidii in Metamorphoseos, & scio eas exponere quadrupliciter, scilicet naturaliter, literaliter, historialiter, & spiritualiter, quod non sciunt isti Poetæ seculares, & nuper interrogavi unum ex illis, unde dicitur Mavors? tunc dixit mihi unam sententiam quæ non fuit vera: sed etiam correxi eam, & dixi quod Mavors dicitur quasi mares vorans, & ipse fuit confusus. Tunc dixi quid significatur per novem musas allegoricæ? tunc etiam ignoravit: & ego dixi, quod IX. Musæ significant VII. choros Angelorum. Tertio dixi, unde dicitur Mercurius: sed quando non scivit, tunc dixi ei, quod mercurius dicitur quasi mercatorum curius, quia est Deus mercatorum, & habet curam pro eis. Ita videtis quod isti Poetæ nunc student tantum in sua arte literaliter, & non intelligunt allegorias & expositiones spirituales, quia sunt homines carnales: & ut scribit Apost. 1. ad Cor. II. Animalis homo non percipit ea quæ sunt spiritus Dei. Sed possetis dicere unde habetis istam subtilitatem?

Respondeo, quod nuper acquisivi unum librum, quem scripsit quidam Magister noster; Anglicus de ordine nostro, & habet nomen Thomas de Walleis, & compositus est ille liber super librum Metamorphoseos Ovidii: exponens omnes fabulas allegorice & spiritualiter. Et est ita profundus in Theologia quod non creditis. Certissimum est, quod Spiritus sanctus infudit huic viro talem doctrinam. Quia scribit ibi concordantias inter sacram Scripturam, & fabulas Poetales. Sicut potestis notare ex istis quæ jam ponam. De Phitone serpente quem interfecit Apollo, scribit Psal. Draco iste quem formasti ad illudendum ei. Et iterum: Super aspidem & basiliscum ambulabis, de Saturno qui semper ponitur homo senex, & pater Deorum comedens filios suos scribitur ab Ezechiele: Comedent patres filios in medio tui. Diana significat beatissimam virginem Mariam ambulans cum multis virginibus hinc inde. Et ergo de ea scribitur in Psal. Adducentur virgines post eam, & alibi: Trahe-

he me post te, curremus in odore unguentorum tuorum. Item de Jove, quando defloravit Calistonem virginem, & reversus est ad coelum scribitur Matth. XII Revertar ad domum meam unde exivi. Item de Aglauro pedise qua, quam Mercurius vertit in lapidem: illa lapidificatio tangitur Job quadragesimo secundo: Cor ejus in durabitur ut lapis. Item quomodo Jupiter supposuit Europam virginem, etiam habetur in sacra Scriptura quod ego ignoravi prius, quia sic dixit ad eam. Audi filia & vide & inclina aurem tuam, quia concupivit Rex speciem tuam. Item Cadmus quærens sororem suam: gerit personam Christi, qui quærit suam sororem, id est, animam humanam: & ædificat civitatem, id est, Ecclesiam. De Actione vero qui vidit Dianam nudam, prophetizavit Ezechiel capitulo XVI. dicens: Erras nuda & confusione plena, & transivi per te & vidi te. Et non est frustra in Poetis scriptum, quod Bachus est bis genitus, quia per hoc significatur Christus, qui etiam

est bisgenitus, uno modo ante secula, & alia vice humaniter & carnaliter. Et semel quæ nutrit Bacchum, significat beatam virginem, cui dicitur Exod. 2. Accipe puerum istum & nutri mihi, & ego dabo tibi mercedem tuam. Item fabula de Piramo & Thisbe sic exponitur allegorice & spiritualiter : Piramus significat filium Dei, & Thisbe significat animam humanam, quam amat Christus, & de qua scribitur in Evangelio : Tuam ipsius animam pertransibit gladius, Lucæ 2. Sic Thisbe interfecit se gladio amantissimi sui. Item de Vulcano qui ejicitur de cœlo & efficitur claudus : scribitur in Psalmis Expulsi sunt nec potuerunt stare. Hæc & talia multa didici ex illo libro, Vos videretis mirabilia si essetis mecum, Et ista est via qua debemus studere Poëtriam. Sed parcatis mihi quod prætendo quasi docere vestram dominationem : quia vos scitis melius quam ego, sed feci in bona opinione. Ego disposui hic, aliquis in Tubinga debet me certificare, quicquid agit D. Reuchl, ita quod possum

sum vos cavifare. Sed jam nihil scio : alias vellem vobis notificare. Sed jam valete in charitate non ficta. Datum Heydelbergæ.

M. TILMANNUS LUMPLIN.

S. D. M. Ortuino Gratio.

STultissimus sum virorum, & sapientia non est mecum: non didici sapientiam, & non novi sapientiam Sanctorum. Prov. 30. Ergo non debetis me spernere quod prædendo vobis dare consilium in factis vestris: quia ego facio talia ex bono animo, & volo cavifare vos secundum quod ego intelligo, & modicū volo corrigere vos, quia vexatio dat intellectum. Et scriptum est in Eccl. cap. XIII. Qui tetigerit picem, inquinabitur ab ea. Sic etiam fit vobis, quia vultis habere quod sum amicus vester: propterea oportet etiam pro bono accipere vexatiōes a me. Ego percepi seu intellexi, quod vos taceatis in causa Joh. Reuchl. & non respondetis ei contra suas scandalizationes; Et iratus sum valde, quia amo vos: & scri-

ptum est, quem diligo corrigo. Nam quare incepistis ei respondere, si non vultis continuare? An non estis sufficiens. Vos estis per Deos: & præsertim in facultate Theologica estis melior: & ergo debetis ei respondere, & defendere famam vestram & prædicare fidem Christianam, contra quam scribit ille hereticus. Et non debetis aliquem respicere, quia dicit Salomon in Eccl. XIII. Noli esse humilis in sapientia, ne humiliatus in stultitiam seducaris. Neque debetis timere potentiam Juristarum, quod faciant vobis periculum corporis, quia debetis talia pati pro fide & veritate. Unde Christus dixit in Evangelio Matth. XVI. Qui voluerit animam suam salvam facere perdet eam. Et si timetis, quod non potestis eum vincere, tunc non creditis Evangelio, quia ista est causa fidei. Et scriptum est in Evangel. quod nihil est impossibile homini qui credit, quia ponitur Matth. XVIII. Si habueritis fidem sicut granum synapis, dicetis monti huic, transi hinc & transibit, & nihil erit impossibile vobis.

Sed

Sed non est possibile, quod Doctor Reuchlin potest verum scribere, quia non habet fidem integre, quia defendit Judæos, qui sunt hostes fidei, & est contra opiniones Doctorum, & cum hoc est peccator, sicut scribit Mag. Johannes Pfefferkorn in suo libro qui dicitur Sturmiglock. Sed peccatores non debent aliquid habere agere in Scriptura sacra, quia scribitur Psal. XLIX. Peccator autem dixit Deus: quare tu enarras justitias meas & assumis Testamentum meum per os tuum? Qua propter ergo hortor vos & rogo pectoraliter quatenus velitis audacter defendere vos quod homines possunt laudabiliter dicere de vobis, quod defendistis Ecclesiam & famam vestram. Nec debetis respicere aliquem, etiamsi Papa vellet prohibere, quia Ecclesia est super Papam. Et debetis me habere excusatum, quod moneo vos quia vos amo, & tu scis Domine quod amo te.

Valete in fortitudine corporis
& animi.

PROFUNDISSIMÒ , NEC NON
 illuminatissimo Magistro Ortuino Gra-
 tio, Theologo, Poetæ, & Oratori in Co-
 lonia, Domino ac Præceptorì suo ob-
 servandissimo Joannes Schnarholtzius

Mox Licentiatus , salutes exube-
 rantissimas dicit , cum sui
 humilima commenda-
 tione ad man-
 data.

COrdialissime nec non profundissi-
 me M. Ortuine, ego Joh. Schnar-
 holtzius môx licentiandus in Theologia
 in alma Universitate Tubingen : vellem
 libenter loqui cum vestra dignitate, sed
 timeo quod est irreverentialitas, quia vos
 estis ita doctus, & tam magnæ reputatio-
 nis in Colonia, quod nullus debet ad ve-
 stram dignitatē accedere, qui prius non
 bene prævidit se, quia scriptum est : Ami-
 ce quomodo huc intraſti, non habens ve-
 ſtem nuptialem ? Sed vos estis humilis, &
 ſcitis vos humiliare : ſecundum quod
 dicit Scriptura: Qui ſe humiliat, exaltabi-
 tur,

tur, & qui se exaltat, humiliabitur. Ideo volo deponere pudorem, & cum dominatione vestra audacter loqui, sed tamen qua decet reverentia. Ego audiui nuper prædicare hic à quodam Magistro de parthisia in magna audientia in festo Ascensionis Domini, qui præmisit tale thema: Ascendit Deus cum jubilatione: & fecit unum bonum sermonem, quem omnes laudaverunt audientes, & fleverunt, meliorantes se ex illa prædicatione. Ipse in secunda parte suæ collationis induxit duas conclusiones valde Magistrales & subtiles. Prima fuit, quando Dominus ascendit in altum cum elevatis manibus. Tunc Apostoli & beata virgo steterunt & clamaverunt cum tanta jubilatione usque ad raucitatem, ut impleretur prophetia, quæ dicit: Clamaverunt & raucæ factæ sunt voces eorum. Et probavit, quid iste clamor fuit lætitialis, & necessarius in fide catholica, teste Domino, dicente in Evangelio: Amen amen dico vobis, si isti tacebunt, lapides clamabunt. Ipsi clamaverunt omnes charitative cum magno zelo. Præci-

pue

pue tamen B. Petrus qui habebat unam
 tubalem vocem, ut testatur David. Iste
 pauper clamavit. Ipsa beata virgo non
 clamavit, sed Deum laudavit in corde
 suo, quia novit bene quod ista omnia de-
 berent fieri, sicut ei prædixit Angelus. Et
 quando Apostoli ita unanimiter cum ju-
 bilatione & devotione clamaverunt: ve-
 nit unus Angelus de Cœlo & dixit eis:
 Viri Galilæi quid hic statis & clamatis &
 aspicitis in cœlum? Hic Jesus qui assum-
 ptus est in cœlum, sic venit quemadmo-
 dum vidistis eum. Et hoc factum est, ut
 impleretur Scriptura, quæ dicit: Clama-
 verunt iusti, & Dominus exaudivit eos
 Secunda Conclusio extitit Magistralior,
 & talis in sui forma. Filius hominis vo-
 luit habere suam passionem, sepulturam
 resurrectionem in Hierusalem, quæ est
 in centro terræ, quod omnes regiones
 scirent de ejus resurrectione, & quod nul-
 lus gentilis posset se excusare cum sua hæ-
 resi, & dicere. Ego nescivi, quod Domi-
 nus resurrexit à mortuis: quoniam ergo
 quod est in medio, omnes videre pos-
 sunt

sunt qui sunt circa medium, & quod nulus incredulus haberet unum parvum refugium excusationis. In illo loco ubi Dominus ascendit, est in centro & in medio terræ, ac ibi pendet una campana quam omnis mundus audit, & quando ipsa pulsatur, tunc dat horribilem sonum de extremo judicio, & de ascensione Domini. Et quando pulsatur etiam surdi audiunt. Deduxitq; multa corollaria ex illa Conclusionem, quam didicit in Parrhisia. Sed quando cessavit prædicare, tunc quidam Magister de Erphordia voluit eum reprehendere, sed stetit cum confusione. Vos debetis mihi ostendere libros ubi ista Materia habetur, & volo emere. Datum ex Basilea apud beatum Rhenanum, qui est vester amicus.

BARTHOLOMÆO COLPIO
Baccalario Theologiæ formato, ordinis Carmeliarum Willibrodus Niceti ordinis Wilhelmitarum cursor in Theologia autoritate reverendisimi generalis in ordine sese commendat cum salute.

Quo-

QUod in mari sunt guttæ, & quod in Colonia sancta beguttæ, quor pilos habent asinorum cutes, tot & plures tibi mitto salutes. Venerabilis Domine Carmelita Colpe, ego scio quod estis de optimo ordine, & habetis multas indulgentias à sede Apostolica, & quod nullus ordo vestro ordini potest prævalere, quia potestis varios casus absolvere in confessione, quando videlicet confidentes sunt contriti & compuncti, & volunt communicare. Ideo volo a dominatione vestra interrogare unam quæstionem Theologicalem, quam vos bene potestis determinare, quia estis unus bonus artista, & scitis bene prædicare, & habetis unum bonum zelum, & estis conscientiosus: & cum hoc audio, quod habetis unam magnam librariam in vestro conventu, in qua sunt multi libri in sacra Scriptura, in Philosophia, in Logica, etiam Petr. Hispano; Nec non quidam processus Magistrales de Colonia de bursa Laurentii, ubi regit actu Magister noster Tungarus, vir valde zelosus ac profundus in Theo-

Theologia speculativa, & illuminatus in fide catholica. Quamvis quidam Doctor in Jure vult eum vexare, sed non est formulis indisputando, nec qualificatus in libris sententiarum, ideo non curant eum Magistri nostri. Necnon præcipue audio, quod in prædicta liberatia ubi cursores in Theologia habent suum studiorium, est ligatus in ferrea catena unus liber valde notabilis, qui dicitur Conbibilationes, qui etiam continet auctoritates in Theologia, & prima principia sacrae Scripturae, quem vobis legavit unus Magister noster de Parrhisia in mortis articulo quando fecit confessionem & revelavit quædam secreta in Bonaventura, & mandavit, quod nemo deberet in eo legere, qui non esset de vestro ordine, et in hoc Papa dedit quasdam indulgentias & carenas, apud quem librum jacet Henricus de Hasfia & vernerus: & omnes alii Doctores super libris sententiarum, in quibus omnibus vos estis fundatus, & scitis defendere omnem viam in disputando antiquorum,

mo-

modernorum, Scotistarum, Albertistarum, & etiam illorum qui sunt de secta de burſa Kneck in Colonia, ubi habent proprium proceſſum. Ideo rogo vos cordialiter & charitative, quod non velitis gravare in mea petitione: ſed mihi dare unum bonum conſilium in mea quaſtione ſecundum veſtrum poſſe: Et allegare quid Domini Doctores determinant diſputative & conſuſive. Eſt autem quaſtio iſta talis in ſui forma: Utrum Lolhardi & Begutte in Colonia ſunt ſeculares vel ſpirituales perſonæ, utrum teneantur facere profeſſionem? Et an poſſint accipere mulieres & viros. Ego diu ſtudi in ſacra Scriptura in Diſcipulo, & in Faſciculo temporum, nec non in aliis libris authenticis ſacræ Scripturæ, ſed non potui invenire. Sic etiam quidam ſacerdos in Fulda, qui multum ſtudit in diſtis libris, ſed non invenit in regiſtro vel in libris, ipſe eſt de genealogia Domini Paſtoris ibidem, qui eſt Poeta, quia ſcit bene latinifare, dictaminaque componere, quia ego ſum plebanus ratione monaſterii:

stetii : & habeo multos cōmunicantes, & etiam tales personas, de quibus jam facio quæstionem, Superintendens noster dicit manifeste, quod ipse non potest conscientiam suam salvare in decisione talis quæstionis : quamvis haberet disputata multorum Doctorum de Parrhisia & Colonia, quia complevit usque ad Licentiaturam, & respondit materialiter & formaliter pro completionem : si vos non potestis determinare illam materiam, debetis interrogare Magistrum Ortuinum, ille docebit vos omnia, nam vocatur Gratus propter gratiam divinam in se quæ nihil ignorat. Compilavi unum carmen heroicum de prædicto libro : vos debetis legere & corrigere, & facere unum punctum ubi sum superfluous vel diminutus, & audite quomodo placet Magistro Ortuino : ego volo mittere imprimere. Et sic incipit.

Nemo debet esse tam stultus,
 Es in tanta præsumptuositate sepultus.
 Quod velit sic e illuminatus in sacra Scriptura.

Et

Et formaliter deducere corollaria ex
Bonaventura :

Qui non didicit mentetenus combibila-
tiones

Quas Magistri nostri resumunt per
omnes regiones :

Præfertim in Parrhisia quæ est mater
omnium Universitatum

Et in Colonia ubi nuper magistraliter est
probatum :

Per Magistros nostros in Theologicali
disputatione

In qua determinaverunt omnia seraphi-
ca probatione :

Quod multo melius est scire istas com-
bibilationes

Quæ plurima tractant per irrefragabiles
rationes :

Quam mentetenus scire Hieronymum
& Augustinum.

Qui tantum sciunt scribere bonum Latinum :

Quia combibilationes sunt optima Ma-
teria

Ceu disputant Magistri nostri per omnia
monasteria :

Ipsæ

Ipse concludunt per conclusiones Magistrales

Qui sunt in divinis ipsi termini essentialles :

Et tractant etiam prima principia Theologicalia

Et alia multa quæ sunt valde Magistralia.

M. ORTUINO GRATIO VIRO
inenarrabilium doctrinarum, Magistro
Gingolfusling percussoris mille
millium salutes dicit in cha-
ritate non ficta,

GLoriosissime Magister ego amo vos
pectoraliter ex intimo zelo , quia
vos estis meus singulariss, in Daventria,
& quicquid vos stimulat in conscientia
vestra, hoc me magis stimulat, & quod
me stimulat, scio quod vos etiam stimu-
lat , & vester stimulus semper fuit etiam
stimulus meus, & nemo vos unquam sti-
malavit, qui me non durius stimulavit,
atque cor meum totiens patitur stimu-
los, quotiens aliquis vos stimulat, cre-
datis

datis mihi in bona fide quando Herman-
 nus Buschius stimulavit vos in suo proœ-
 mio, amplius me stimulavit quam vos,
 & cogitavi quomodo possum istum in-
 discretum rixatorem restimulare, qui
 etiam tam præsumtuosa superbiæ est,
 quod audet stimulare Magistros nostros
 de Parrhisia & Colonia, & ipse tamen non
 est promodus, quamvis socii ejus dicunt,
 quod ipse est promotus in Baccalaurium
 Juris in Lypsig; sed ego non credo, quia
 etiam stimulat Magistros in Lypfick, vi-
 delicet magnum canem & minorem ca-
 nem, & alios multos qui eum possunt
 multo melius stimulare, quam ipse illos
 stimulat: verum ipsi neminem volunt
 stimulare propter suam moralitatem, &
 propter doctrinam Apostoli, dicentis:
 Nolite calcitrare contra stimulos. Verum
 enimvero vos debetis eum restimulare,
 quia habetis unum bonum ingenium,
 & estis inventivus, & scitis in una hora
 multa metra facere stimulative, scitis
 etiam eum stimulare in omnibus suis fa-
 ctis & dictis. Ego compilavi unum di-
 ctamen

Stamen contra eum, ipsumque Magistra-
liter Poeticeque stimulo, non potest eva-
dere stimulum meum, si vult restimulare,
tunc volo iterum fortius stimulare. Da-
tum raptim ex Argentina, apud Matthiam
Schuchstulium.

MAMMOTRECTUS BUNTE-
mantellus in septem artibus Magister,
Magistro Ortuino Gratio Philosopho,
Oratori, Poetæ, Juristæ, Theologo, &
sic sine statu, Salutem dicit cor-
dialissimam:

CONscientiosissime Domine M. Or-
tuine credatis mihi firmiter, quod
vos estis cor meum, ex quo audiui multa
à dignitate vestra in Poesi in Colonia, in
qua vos excellitis omnes in illa arte, &
estis multa melior Poeta quam Buschius
vel cæsarius, & scitis etiam plinium lege-
re & Grammaticam Græcam. Ex illa
confidentia volo reverentiæ vestræ quæ-
dam manifestare sub fide confessionis.
Venerabilis Domine Mag. ego amo hic
F. unâ

unam virginem, filiam cananatoris
 Margaretam cum nomine, quæ fedit nu-
 per in latere vestro, videlicet quando
 plebanus noster dominationem vestram
 invitavit ad convivialitatem & tractavit
 vos reverentialiter, quando bibimus &
 fuimus lætæ mentis, quando ille etiam
 propinavit vobis bonos haustus: ego
 amo eam in tanto amore, quod non sum
 mecum, credatis mihi firmiter, quod
 neque comedo neque dormio præ eâ.
 Et homines dicunt ad me. Domine Ma-
 gister, quare ita pallescitis? amore Dei re-
 linquite libros vestros, vos nimium stu-
 detis, debetis aliquando solatium quære-
 re & zechare, vos estis adhuc unus ju-
 venis vir, bene potestis adhuc proficere
 ad Doctoratum, & fieri Magister noster,
 estis etiam fundamentalis & bonus scho-
 laris, & jam quasi valetis unum Docto-
 rem, sed ego sum timidus, & non pos-
 sum dicere meam infirmitatem: Ego le-
 go Ovidium de remedio amoris, quem
 Colonia glossavi a vestra dignitate cum
 multis notabilibus & mortalitatibus in
 mar-

marginē, verum non juvat, quia iste amor quotidie fit major. Nuper chorifavi cum ea ter in chorea serotinali in domo stulteti: tunc fistulator fistulavit cantilenam de pastore de nova civitate, & statim omnes chorifatores amplexabantur suas virgines sicut mos est: & ego etiam meā valde amicabiliter compressi ad pectus meum cum suis mammillis. Nec non tetigi fortiter manum ejus, tunc ipsa risit: & dixit: in anima mea Domine Magister estis delectabilis vir, & habetis molliores manus quam alij, non debetis sacerdos fieri, sed uxorem accipere, & inspexit me delectabiliter, quod ego credo quod me etiam occulte amat: verum oculi ejus cor meum sic læserunt, sicut una sagitta pertransisset, & statim ivi domum cum famulo meo, & posui me ad lectum. Tunc mater mea fleuit, quia timuit quod haberem pestilentiam, accurrit cum urina mea ad Doctorem Brunellum, clamans: Dn. Doctor rogo vos propter Deum juvate filium meum volo vobis dare ad propinam unam, bonam

camisiam, quia promisi quod debet sacerdos fieri. Tunc Medicus vidit urinam, & dixit: ille patiens pro parte est cholericus, & pro parte phlegmaticus, ipse habet timere de magno tumore circa renes propter inflationes ac tormenta ventricularia ex mala digestionem: debet sumere medicinam extractivam, est una herba quæ videlicet dicitur gyni, nascens in locis humidis, habens gravem odorem sicut docet herbarius, illius herbæ partes inferiores debetis conterere, & cum suo succo facere unum longum emplastrum, & ei ponere ad totum ventrem suum hora consueta, & debet jacere super ventrem suum bene ad unam horam multum sudando: sic sine dubio cessabunt illa tormenta ventricularia, cum suis inflationibus, quia non est alia Medicina tam efficax ad istam infirmitatem sicut illa, ut est probatum in multis patientibus. Verum certe bonum est, ut ipse prius accipiat unam purgationem de albo græco cum succo taphaniana 3. iij. & bene erit. Tunc mater venit & dedit mihi talem purgationem

tionem contra voluntatem meam, & habui in illa nocte quinque sedes magnas, atque nihil dormivi, semperque cogitavi, quomodo illam in chorea compressi cum suis mammillis ad pectus meum, ac quomodo illa me aspexit. Precor vos propter omnem ponitatem quam in vobis habetis, pñod velitis mihi dare unum experimentum de amore ex vestro parvo libro, in quo stat scriptum, probatum est, quem mihi semel ostendistis. Ecce ex illo libro possum facere, quod omnis mulier me amat, & nisi faciat D. Magister, tunc ego morear, & mater mea præ dolore etiam morietur. Ex Heydeibergo.

MAGISTER ORTUINUS GRATIUS Magistro Mammotrecto profundissimo amico in primo gradu amicitiarum S. D.

EX quo dicit scriptura : amat Dominus gradientes simpliciter, ideo laudo dominationem vestram, subtilissime

F 3

me

me Domine Magister, quod scribitis mihi tam simpliciter conceptum mentis vestræ, oratorie tamē, sicut estis bene stylatus in latinisando : ego volo vobis etiam simpliciter scribere Rhetoricaliter, & nō Poeticaliter. Domine Magister amicabilissime, vos manifestatis mihi de amore vestro, ego miror, quod non estis prudentior quam quod vultis amare virgines : dico vobis, quod male facitis, & habetis propositum peccaminosum, quod vos posset ducere ad infernum : ego cogitavi quod estis discretus, & non curatis istas levitates, quæ semper habent malum exitum. Ast dabo vobis consilium meum quod petitis : ex quo dicit Scriptura: Qui petit, accipit. Debetis primo relinquere illas vanas cogitationes de vestra Margareta, quas diabolus vobis suggerit, qui est pater omnis peccati, teste Richardo super 4. Et quandocunq; de ea cogitatis, facite crucem ante vos, nec non orate unum Pater noster, cum illo versu in Psalterio : Stet diabolus a dextris ejus. Etiam semper comedite sal benedictum in die
dc mi-

dominico, & spargite vos cum aqua sancta, quod consecravit stationarius sancti Ruperti, & sic potestis effugere illum diabolum, qui vobis suggerit illum magnū amorem de vestra Margareta, quæ non est ita pulchra ut putatis, ipsa habet unam verrucam in fronte, ac magna rubeaque crura, grossas nigrasq; manus, sibiq; olet os suum propter malos dentes: nec non etiam habet spissum culum secundum commune proverbium: Ars Margareta est mirabile rete. Sed vos estis cæcus ex illo diabólico amore, quod non videtis ejus vitia. Ipsa multum bibit & comedit, ac bis nuper bombisavit, quando sedit, apud me in mensa, & dixit quod fecit cum scamno. Ego habui in Colonia pulchriorem vestra Margareta, & tamen dereliqui eam, Postquam accipit virum, sæpe vocavit me per unam antiquam vetulam, quando vir ejus fuit absens, sed non veni præter semel, sed tunc fui ebrius. Ego hortor, quod his jejunitis in sabbatho, & postea faciatis confessionem uni Magistro nostro ordinis Præ-

dicatorum, qui posset vos bene institue-
 re. Et quando fecistis confessionem, tunc
 debetis orare de sancto Christophoro,
 quod velit vos portare in humeris suis,
 ne iterum recidivetis ac mergatis vos in
 mare amplum & spatiosum, in quo sunt
 reptilia, quorum non est numerus, id est,
 peccata infinita, sicut exponit Combi-
 bilator, ac postea orate, nec cadetis in ten-
 tationem. Surgite etiam mane, lavate
 manus vestras, orname crines, & nolite
 esse acidiosus, Scriptura enim dicit: De-
 us Deus meus, ad te de luce vigilo. Etiam
 vitate loca secreta, nos scimus, quod lo-
 ca & temporata sæpe inducunt homines
 ad peccandum, & maxime ad luxurian-
 dum. Verum quod vultis à me habere
 unum experimentum probatum de amo-
 re: sciatis quod ego non possum salvare
 conscientiam meam. Quando glossavi
 vobis h'c Ovidium de arte amandi, dixi
 vobis, quod nemo deberet facere per ar-
 tem Nigromantiam quod mulieres se
 amant. Et quicunque cōtra iverit, ipse est ex-
 communiatus de facto, & inquisitores
 hare-

hæreticæ pravitatis possent eum citare, atque in ignem damnare. Ego dixi vobis etiam unum exemplum, quod debetis notare videlicet hoc. Unus Baccalaurius Lypsenfis amavit unam virginem Katharinam pistoris, & jactavit ipsam cum pono Nigromandico, & ipsa pomum accepit & posuit ad pectus suum, inter mamillas, & statim incepit istum Baccalaurium furialiter amare sic, quod quando fuit in Ecclesia, semper inspexit istum Baccalaurium. Et quando debuis orare Pater noster qui es in cœlis, oravit Baccalaurie ubi es? Etiam in domo, quando pater vel mater clamavit sibi, respondit: Baccalaurie quid vultis? Et ipsi non intellexerunt, donec quidam Mag. noster prætergrediens domum ejus, salutavit istam virginem, dicens domina Katharina bonum sero, proficiat vobis, vos habetis unum pulchrum crinale. Et respondit illa virgo Katharina: Deo gratias, bone Baccalaurie, vultus mecum bibere de optima cerevisia, porrigens sibi cantharum. Verum ille Magister noster

fuit iratus, accusavit ipsam apud matrem suam sic: Domina pistorissa, corrigite filiam vestram, ipsa est valde indiscreta, scandalizavit nostram Universitatem, nam vocavit me Baccalaurium, & sum Magister noster. Amen amen dico vobis, quod perpetravit peccatum mortale, abstulit mihi honorem meum, & peccatum non dimittitur, nisi ablatum restituatur. Alios Magistros nostros nominavit etiã Baccalaurios: ego credo quod amat unũ Baccalaurium, habete advertentiam. Tunc mater ejus accepit unum lignum, percutiens ipsam ad caput & dorsum suum, quod perminxit sese, inclusitque ipsam in cubile per dimidium annum, & dedit ei panem & aquam comedere. Interea temporis Baccalaurius procescit, & celebravit primitias, posteaque rexit unam parochiam in Saxonia Padorau, quod cum ipsa audivit, saltavit ex alta fenestra, & fregit quasi dextrum brachium & fugit in Saxoniam ad istum Baccalaurium, cum quo adhuc est hodierna die, & habet cum eo quator pueros. Vos vero

vero bene scitis, quod hoc est scandalum in Ecclesia. Ergo igitur debetis cavere ab illa arte Nigromantica, ex qua veniunt multa mala. Verum potestis bene uti medicina, quam vobis Dominus Doctor Brunellus docuit de gyni, est bona medicina, ego probavi eam saepe contra tormenta ventricularia: Valete cum matre vestra. Ex colonia e domo Domini Johannis Pfefferkorn.

LYRA BUNTSCHUCHMACHERI-
us ordinis Prædicatorum, Theol. Guil-
lermo Hackineto, qui est Theologo-
rum Theologissimus. S. dicit.

Vos scripsistis mihi ex Angliade Lon-
dino unam longam literam pulchre
latinisatam, in qua petivistis quod debe-
rem vobis scribere unam novitatem sive
bonam sive malam, quia estis naturali-
ter inclinatus ad audiendum nova, sic-
ut faciunt omnes qui sunt de complexio-
ne sanguinea, & audiunt libenter can-
tilenas musicales, ac in mensa sunt lætæ

F 6

mentis

mentis. Ego fui valte lætatus, quando accepi vestram literam, sicut qui invenit unam prætiosam margaritam, & ostendi eam dominis meis Joanni Grocino & Linacro, dicens: Videte Domini mei, videte, nonne iste Magister noster est formalis in latinisando & componendo distamina, & arte epistolandi? & juraverunt, quod non possunt similes epistulas componere in arte Latinitatis, quamvis sunt Poetæ, Græci & Latini. Et extulerunt vos super omnes qui sunt in Anglia, Francia, Germania, & omni natione quæ super cœlo est. Ideo non esset mirum, quod vos estis generabilis in vestro ordine, & quod Rex in Gallia diligit vos, non enim habetis similem in latinisando, disputando, & prædicando, ac scitis regem cum regina optimæ informare in confessione. Etiam isti duo Poetæ laudaverunt vos, quod habetis artem Rethoricalem: verum fuit ibi unus juvenis socius, qui intitulavit se Richartum Crocū: ille præsumsit contra vos, quod non scribatis secundum regulas artis Rethoricalis,

verum

verum fuit valde confusus, quando debuit probare. Ipse nunc stat in Lypsig & discit Logicam Petri Hispani, credo quod postea erit cautior. Sed accedo ad novitates; Schwizenses & Lansknehti fecerunt unam magnam guerram inter se, interficientes se ad multa millia : est timendum, quod nullus illorum venit in cœlum, quia faciunt propter pecuniam, & unus Christianus non debet interficere alium. Sed vos ista non curatis ; sunt enim leves personæ, & sequuntur rixas ex proposito. Alia novitas est pejor, Deus det, quod non sunt vera. Scribunt de Roma, quod Speculum Joannis Reuchlin est de novo translatus de materna lingua in latinum ex mandato Domini Papæ, & quod plusquam in ducentis locis aliter sonat in Latinitate, quam transtulerunt Magistri nostri & Dominus Joannes Pfefferkorn in colonia, ac dicunt pro certo, quod Romæ publice legitur & imprimitur cum Judæorum Talmut. Ex hoc inferunt, quod Magistri nostri sunt falsarii & infames, quod male trans-

F 7. tulerunt

tulerunt, etiam quod sunt asini, non intelligentes Latinum, vel Teutonicum; ac sicut combusserunt istum librum apud sanctum Andream in Colonia, sic etiam debent comburere sententiam suam & sentimentum Parrhisiense, vel ipsimet debent esse hæretici. Ego possem sanguinem flere, adeo doleo, quis vult amplius in Theologia studere, & Magistris nostris exhibere condebitam reverentiam? qui talia audit, omnes credent, quod Doctor Reuchlin est profundior quam Magistri nostri, quod est impossibile. Cum hoc etiam scribunt, quod post tres menses debet venire finalis sententia contra Magistros nostros. Nec non quod Papa mandabit sub pœna latissimæ censuræ, quod fratres ordinis Prædicatorum debent propter suam protervitatem portare unum album brillum sive perspicillum in sua nigra cappa in dorso, ad perpetuam memoriam & scandalum, quod fecerunt injuriam Speculo oculari Domini Joh. Reuchlin, sicut jam etiam debent pati unum scandalum in celebratione

ne

ne missali, propter intoxicationem aliqujus Imperatoris. Ego non spero, quod Papa erit tam stultus quod faciet. Si faciet, volumus per universum nostrum ordinem contra ipsum legere istum Psalmum: Deus laudem. Cæterum patres & Magistri nostri nunc cogitant, quomodo possunt obviare isto malo. Ipsi volunt a sede Apostolica impetrare latisimas indulgentias, & maximam pecuniam colligere in Germania & Gallia, per quam possunt resistere illi fautori Judæorum, donec moriatur, quia est senex. Et volunt eum omnino damnare. Valete & date consilium vestrum secundum vestrum posse, & promovete bonum ordinis.

EITELNARRABIANUS DE PEs-
seneck ordinis Wilhelmi cursor in
Theologia M. Ortuino Gra-
tio S. D. numerosissi-
mam,

A Natura sumus proclives ad malum, ut legimus in Autenticis. Ideo inter homines audimus semper plura mala quam bona. Ego disputavi nuper in Wormatica cum duobus Judæis, & probavi quod ipsorum lex per Christum esset cassata, atq; quod expectatio ipsorum de Messia esset una mera frastra, & phantasia, ac super hoc allegavi Dominum Joh. Pfeff. in Colonia. Illi vero riserunt dixeruntque: Vester Joh. Pfeff. in Colonia est unus pessimus trufator, nihil scit in Hebræo: Ipse factus est Christianus, ut suam nequitiam occuldaret. Quando fuit adhuc Judæos in Moravia, percussit unam mulierem in faciem, quod non potuit videre in bancis, ubi mutantur floreni, & accepit plusquam cc. florenos, aufugiens. Et in alio loco propter suam furtum fuit ibi erectum patibulum, nescio quomodo fuit liberatus, nos vidimus patibulum, & multi Christiani viderunt etiam aliqui nobilistæ, quos possumus vobis nominare: propter non debetis mihi allegare istum furem. Tunc ego fui

fui iratus, & respondi: Mentimini in col-
lum vestrum vos pessimi Judæi, nisi ha-
beretis Privilegium, ego vellem vos cri-
nifare & in stercus projicere: vos dicitis
talia ex odio in Dominum Johan. Pfeff.
Ipse est bonus & zelosus Christianus, sic
ut est aliquis in Colonia: ego habeo ex-
perientia, quia multum confitetur ad
prædicatores cum uxore sua: audit liben-
ter missas, & quando sacerdos elevat Eu-
charistiam, tunc aspicit devotarie, & non
videt in terram, sicut sibi obijciunt sui in-
vidi, nisi quando expuit: sed hoc facit pro
eo, quia est multum phlegmaticus, & ma-
ne comedit medicinam pectoralem. Pu-
tatis quod Magistri nostri in Colonia &
Burgimagistri sunt stulti, qui fecerunt
eam hospitalarium majoris hospitalis:
nec non mensuratorem salis, quod certe
nequaquam fecissent, nisi esset bonus Ca-
tholicus. Dico vobis quod volo omnia
talia sibi nunciare, quod potest defende-
re honorem suum, & vos realiter vexare
scribendo de vestra confessione. Verum
dicitis, quod est gratiabilis apud Magi-
stros

firos nostros & Burgimagistros propter suam formosam uxorem. Hoc non est verum, nam Burgimagistri habent met pulcras uxores, & Magistri nostri non curant mulieres, & nunquam est auditum, quod aliquis Magister noster fuisset adulter. Ipsa vero est ita honesta matrona sicut est una in Colonia: vellet libentius unum oculum, quam bonam famam perdere. Et ego sæpe audiui ab ea, quod audivit frequenter a sua matre, quod viri præputiati faciunt fœminis majorem voluptatem, quam non præputiati, eam ob causam dicit, quando suus maritus moritur, & ipsa alium accipiet, ille debet etiam nullam cutem habere in membro. Ergo non est credendum; quod amat Burgimagistros, quia Burgimagistri non fuerunt Judæi, nec sunt circumcisi, sicut Domin⁹ Joh. Pfefferkorn: propterea relinquit ipsum in pace: alias scribet contra vos unum tractatum, quem intitula-bit: die Sturmglock, ut fecit contra Reuchl. Vos debetis istam literam ostendere Domino Joh. Pfeff. ut se defendat reali-

realiter contra tales Judæos, & Herman-
num Buschium, quoniam ipse est amicus
meus singularissimus, & mutuavit mihi x.
florenos, quando fuit promotus Bacca-
laurius formatus in Theologia. Datum
ex Verona Agrippina, ubi Buschius & ejus
se cius comederunt pingui de gallina.

LUPOLDUS FEDERFUSIUS MOX

licentiandus M. Ortuino Gratio
tot salutes dicit, quod aucæ
comedunt gramina.

Domine M. Ortuine est in Erphor-
dia in quodlibetis mota una quæ-
stio multum subtilis in duabus facultati-
bus Theologicali & Physicali. Quidam
dicunt, quando Judæus fit Christianus,
pro tunc renascitur sibi præputium, quæ
est cutis præcisade membro virili in nati-
vitate per legem Judæorum, & illi sunt
de via Theologorum, & habent præ se
Magistrales rationes, de quibus est una,
quod alias Judæi facti Christiani, in ex-
tremo judicio putarentur esse Judæi,
si

si essent nudi in ipsorum membro virili, & sic ipsis fieret injuria. Sed Deus nemini vult facere injuriam, ergo &c. Alia ratio tenet ex auctoritate Psalmistæ, qui dicit: Et abscondit me in die malorum & protexit me in abscondito. Dicit in die malorum, id est, in extremo judicio in valle Josaphat, quando oportet reddere rationem omnium molorum. Alias rationes relinquo propter brevitatem: ex quo in Erphordia sumus moderni, & moderni semper gaudent brevitate, ut scitis. Etiam pro eo quod ego habeo malam memoriam, non possum multa mentetenus scire allegando, pro ut faciunt Domini Juristæ. Sed alii volunt, quod illa opinio non potest subsistere, & habent pro se Plautum, qui dicit in sua Poetria, quod facta infecta fieri nequeunt. Ex hoc dicto probant si aliquam partem corporis Judæus amisit in sua judaitate, non recuperant illam in Christiana religiositate. Et cum hoc arguunt quod ipsorum argumenta non concludunt formaliter, alias ex prima ratione sequeretur, quod illi

illi Christiani qui perdiderunt propter suam luxuriam partem unam è suo membro, ut sæpe contingit in secularibus & spiritualibus personis : etiam crederentur in extremo judicio esse Judæi, sed hoc asserere est hereticum, & Magistri nostri hæreticæ pravitatis inquisitores nequaquam concedunt, quia ipsi aliquando etiam sunt defectuosi in ista parte, sed hoc non contingit ipsis meretricibus, sed quando in balneis se non prævident. Idcirco præcor dominationem vestram humiliter & devotarie , quod velitis vestra decisione determinare rei veritatem, & interrogare uxorem. Doct. Joh. Pfefferkorn , ex quo cum ea bene statis, & illa non verecundatur dicere vobis quæcunque vultis propter illam amicabilem conversationem quam habetis cum viro suo. Et ego etiam audio, quod estis ejus confessor : propterea potestis eam compellere sub pœna sanctæ obedientiæ. Dicatis domina mi , nolite verecundari, ego scio quod estis honesta persona, sicut est una in Colonia, non pe-

to

to inhonestum a vobis, sed ut manifestetis mihi rei veritatem : utrum maritus vester habet præputium, vel non, dicatis audacter sine verecundia, amore Dei quid tacetis? Verum ego nolo vos docere, vos melius scitis, quomodo debetis vos habere cum mulieribus, quam ego. Datum rapti ex Erphurdia, ex Dracone.

BARDORMANNUS FORNACIFICIS
Licentiatus Magistro Ortuino
Gratio Salutem salutarissimam dicit.

Nuper scripsistis ad me de Colonia, & reprehendistis me, quod ego non scriberem ad vos, ex quo dixistis præ aliis libenter legistis meas literas, quod habent bonum stylum, nec non procedunt recte secundum artem epistolandi, quam audiui a vestra præstantia in Colonia : ego scriberem vobis, non habeo semper inventionem & materiam, ut nunc habeo : vos debetis notare quod jam hic celebratur quodlibetum : & Mag. Doctores

res-

resq; expediunt se artificialiter cū magna doctrina indeterminandis, solvendis, proponendis quæstionibus argumentis problematibus in omniscibili. Et cum hoc Poetæ & Oratores apparent valde artificiosi ac scientiosi, inter quos est unus notabilis & Magistralis in illa arte præ cæteris, qui facit sibi magnū titulū, quando intimat lectiones suas; Et dicit, quod est Poeta Poetarum, & quod præter eum nō est alius Poeta. Ipse scripsit quendam tractatum metricæ, quem notabiliter intitulavit, ego sum oblitus nomē, credo quod est de ira & colericis: in quo tractatu stimulat Magistros multos, & alios Poetas qui se impediverunt legere in Universitate propter suam luxuriosam artem: verum Magistri dicunt sibi in faciem, quod non est tam bonus Poeta sicut gloriatur, & tenent sibi multum in oppositum, & probant per vos, videl: quod estis multo profundior in arte Poeticali, cum hoc ostendunt, quod non est bene fundatus in quantitate syllabarum, prout determinat Magister de villa Dei in tertia sui, quā
iste

iste videtur non sufficienter legisse, atque deducuntur contra ipsum intentum suum multipliciter. Primo per nomen vestrum, & hoc dupliciter. Primo sic: ecce iste vult profundior esse Poeta, quam Magister Ortuinus, & tamen nomen suum non patitur. Profecto Mag. Ortui- nus dicitur Gratus à supernaturali gratia, quæ vocatur gratia gratis data, qui alias non poteritis scribere tam profunda dictamina Poetricalia, sine illa gratia gratis data, vobis per Spiritum sanctum, qui ubi vult spirat, & vos eam impetraſtis per humilitatem vestram: Deus enim resistit superbis, & humilibus dat gratiam. Qui vestram Poetiam legunt & intelligunt negotium, fatentur in conscientia sua, quod non habetis parem, & mirantur quod iste est sic insulsus & inverecundus, quod vult esse super vos: quoniam unus puer posset intelligere quod illum excellitis, sicut Laborinthus Cornutum excellit. Ipsi volunt colligere dictamina vestra, & curare imprimere, quæ in variis tractatib. hinc inde scripsistis,

tis, videlicet in tractatu Magistri nostri
 de Tungaris summi regentis in bursa
 Laurentii, in tractatu de scandalosis pro-
 positionibus Johan. Reuchlin, in senti-
 nento Parrhisiens. in multis tractatibus
 Domini Joh. Pfefferkorn, qui fuit olim
 Judæus, & nunc est optimus Christianus.
 ipsi timent quod alias pereat vestra Poe-
 ria, & dicunt quod esset unum maximum
 scandalum illius temporis, & peccatum
 mortale, si periret per negligentiam, &
 non imprimeretur. Orant etiam Domini
 Magistri, quod dignemini sibi mittere
 apologiam vestram contra Joh. Reuchl.
 in qua realiter tribulatis illam præten-
 tum Doctorem, quod audet oppositum
 tenere contra quatuor Universitates vo-
 unt exscribere, & vobis remittere. De
 hoc modo probandi sunt M. Jo. Kirch-
 erg amicus meus singularissimus me-
 um promotus Magister, Joh. Hungen-
 nicus meus affectualissimus, Magister
 Jacobus de Nurenberga, Magister Jodo-
 us Wyrzheim, & alii multi Magistri
 amici mei dignissimi & fautores vestri
 G imper

imperterriti. Verum enimvero ergo alii opponunt se & dicunt, quod iste modus probandi est quidem subtilis, & concludit Magistraliter: sed non sit de mente vestra, quia hoc sonaret multum superbe; si vos diceretis: Ecce Domini mei, ego vocor Gratus a supernaturali gratia, quā mihi dedit Deus in Poetria: & in omni scibili, & hoc idem repugnaret humilitati vestræ, per quam habetis illam gratiam, & esset oppositum in adjecto. Nam gratia supernaturalis & superbia nō patiuntur se in eodem subiecto. Porro gratia supernaturalis est virtus, & superbia vitium, quæ se non compatiuntur, propter hoc, quod unum contrariorum natum est expellere reliquum, ut caliditas expellit frigiditatem: Magister noster & Poeta secundum Petrum Hispanum in prædicamentis, qui disputat, quod virtus contrariatur vitio, Ergo est alia ratio multo melior, propter quam vocatur Gratus, videlicet a Grachis Romanis, deposita una litera propter malam sonantiam, de quibus legitur in historiis Romanorum,

rum, quod fuerunt valde notabiles Poetæ & Oratores isti Grachi, & quod Roma illo tempore pares non habuit, qui fuerunt tam subtiles & profundi, sicut illi in Poesi & in Rhetorica. Et legitur, quod fuerunt de molli & suavi voce, non tubali & grossa, sed dulci, sicut una fistula, ad quam fistulam ipsi etiam aliquando inceperunt rhetorizare in principio sui dictaminis, propterea populus audiuit eos cum magna affectualitate, & dedit eis primam laudem præ cæteris in illa arte. Ab istis igitur Grachis nominatus est Magister Ortuinus. Porro nemo est sibi par in Poesi, & in dulcore vocis. Et illos omnes sic præcellit, sicut illi Grachi Romanorum Poetas omnes præcellebant. Ergo ideo igitur debet tacere & se humiliare ille Poeta hic in Wittenburga, alias est profundus, sed respectu vestri est unus puer. Illam viam probandi tenent amici mei cordialissimi Eobanus Hessus, Magist. Henricus Urbanus, Ritus Euritius, Magist. Georgius Spalatinus, Ulricus Hutenus: & in primis Do-

etor Ludovicus Mistotheus Dominus & amicus meus, & Defensor vester vos debetis mihi scribere qui sunt de via meliori, ac in formare rei veritatem. Et volo unam missam pro vobis legere apud prædicatores, quod debetis vincere Doctorem Reuchlin, qui vocavit vos hæreticum immerito, quod scripsistis in vestra Poetria: Flet Jovis alma parens. Valete in maxima valetudine, ex Wittenburgo, ex arce apud Magistrum Spalatinum, qui vobis mittit tot salutes, quod cantantur Halleluja infra pascha & Pentecostes. Iterum valete & ridete semper.

NICOLAUS LUMINATORIS
Dn. Magistro Orduino tot salutes mittit
quot in uno anno nascuntur culices
& pulices.

Scientifice Præceptor Magister Ortui-
ne, ego significo vobis plures grates,
quam habio crines in corpore meo, quod
dedistis mihi consilium quod deberem
ambulare ad Coloniam pro studio ad
bursam

bursam Laurentii : Pater meus fuit optime contentus , & dedit mihi x. florenos, & emit mihi unam magnam cappam cum liripipio nigri coloris, in primo die quando veni ad Universitatem, & deposui beanium in prædicta bursa, tunc didici unum notabile, quod non vellem carere pro decem albis. Quidam Poeta Hermannus Buschius venit ad istam bursam cum negotio ad unum regentem collateralem. Tunc ille Magister dedit sibi manum suam, & excepit eum reverentialiter, dicens : Unde mihi hoc quod mater Domini venit ad me ? Et Buschius respondit : Si Dominus noster non habuit pulchriorem matrem, quam ego sum, certe ipsa non fuit multum pulchra, & non intellexit illam subtilem rethoricalem allegoriam quam ille regens burfalis prætendit in suo sermone. Ego spero quod volo adhuc multa in hac alma Universitate discere : tam vtilia, sicut hoc notabile est. Hodie enim processum burfæ, cras debeo arguere in disputatione burfali de illa materia, utrum materia pri-

ma fit ens in actu, vel potentia, Coloniae
ex bursa Laurentii.

HERBORDUS MISTLADERIUS

M. Ortuino incomparabili in do-
ctrina, præceptorī suo fufissimō,

Salutem dicit, quam ne-
mo dinumerare
poterit.

Illuminatisime Magister, quando dis-
cessi à vestra dominatione ad Suollis
ante duos annos, promissistis mihi ad ma-
num meam, quod velitis mihi frequen-
ter scribere, & mihi modum dare dictan-
di in vestris dictaminibus: ast non faci-
tis, & mihi non scribitis sive vivitis sive
non vivitis, non tamen scribitis ut scio
quid est, quomodo vel qualiter est. San-
cte Deus quomodo me sollicitatis, rogo
vos propter Deum & sanctum Geor-
gium liberate me ex mea cura, quia ti-
meo quod caput vobis dolet, vel quod
habetis infirmitatem in ventre, & estis
laxus, sicut olim fuistis, quando permer-
dastis,

daſtis caligas veſtras in plateis & non ſenſiſtis, donec una mulier dixit : Domine Magiſter ubi ſediſtis in mierdis, ecce tunica & pantofoli veſtri ſunt maculata: tunc iviſtis in domum Domini Johan. Pfeffer. & mulier ejus dedit vobis alia veſtimenta : vos debetis comedere ova dura, & caſtaneas in fornace aſſatas, nec non fabas coctas aſperſas cum papavere, ut ſit in Weſtphalia patria veſtra. Mihi ſomnia- vit de vobis, quod habetis gravem tuſſim, & multum de phlegmate : comedite zuc- carum, & piſas contuſas mixtas cum ſer- pillo & alio contrito : ac ponite unum aſ- ſatum cape ad umbilicum veſtram, & per ſex dies debetis abſtinere a mulieribus : te- gite caput & lumbos veſtros bene, & ſa- nabitis : vel ſumite receptum quod uxor Dn. Joh. Pfeff. ſape languentibus dede- rat, quod eſt probatum ſape, ex Suollis.

VILIPATIUS DE ANTWERPIA

Baccalaurius M. Ortuino Gratio a-
mico ſuo ſingulariſſimo ſalutē
dicit maximam.

G 4

Ve-

Venit ad me unus religiosus Ordinis prædicatorum, discipulus Mag. nostri Jacobi de Hochstrat hæreticæ pravitate exquisitoris, & salutavit me. Et statim interrogavi: Quid facit amicus meus singularissimus M. Ortuinus Gratius, à quo multa didici in Logica & Poesi? Et respondit, quod estis infirmus: tunc cecidi in terram ante pedes ejus præ terrore. Ipse me perfudit cum aqua frigida, & crinifavit me apud pudenda, & vix suscitavit. Tunc dixi: O quam me terruistis, quæ ejus infirmitas? Et ait, quod dextera vestra mammilla est inflata, ac dolorosa infirmitate vos vexat, & impedit à studio, sic capi itrum mentem, dicens. Ha non est aliud, ego possum bene sanare istam infirmitatem, habeo artem per experientiam. Verum Domine Magister audite primum, unde venit ista infirmitas? Tunc subjugavi remedium. Quando mulieres male pudorose vident unum pulchrum virum, sicut vos estis, videlicet qui habet giluos crines, brunellos oculos vel graves, os rubeum, magnum

magnū nāsū, & eſt bene corporatus, tunc volunt eum habere. Sed quando ille eſt bene moratus, qualificatusq; in mente ſicut vos, & non curat ipſarum levitates & fallacias, tunc fugiunt ad artes magicas, & in nocte ſedent ſuper unam ſcobem, equitantes ſuper iſtam ſcobem ad pulchrum iſtum virum, quem amant, facientes negotium ſuum cum eo quando dormit, & nihil ſentit niſi ſomnium. Aliqui ſunt cattæ vel aves, & ſugunt ſanguinem ejus per mammillas, & faciunt ſuum amicum aliquando ſic infirmum, quod vix valet cum bacculo ambulare. Ego credo quod diabolus docuit ipſas illam artem : verum enimvero ſic debemus ipſis obviare ſicut legi in liberaria Magiſtrorum in Roſtochio in antiquiſſimo libro, & poſtea probavi, & eſt verum. In die dominico debemus ſumere ſal benedictum, & cum eo ſuper linguam facere unam crucem, & comedere ex mandato Scripturæ: Vos eſtis ſal terræ, id eſt comeditis: poſtea facere unam crucem in pectore, & unam in dorſo: ſi-

militer ponere in utramque aurem semper cum cruce, cavendo ne cadat exinde. Ac postea orate talem orationem devotam: Domine JESU CHriste, & vos quatuor Evangelistæ custodite me a malis meretricibus, & ab ipsis incantatricibus, ne exfugant meum cruorem, & faciant gravem dolorem, in meis mammillis, quæso resistite illis, dabo vobis offertorium, unum pulchrum asperforium: & eritis liberatus. Si itrum veniunt, tunc exfugunt suum sanguinem, & fiunt met infirmæ. Cæterum quomodo stat res cum Doctore Reuchlin? Magistri dicunt hic, quod vos vicit: ego non credo quod posset vincere Mag. nostros. Et multo magis miror, quod non scribitis unum dictamen contra ipsum. Valete super æternaliter, & salutate Dominum Johann. Pfefferkorn. cum sua uxore, dicatis quod ego opto sibi plures bonas noctes, quam Astronomi habent. minutas.

Ex Franckfurdia apud
Oderam.

Anto-

ANTONIUS N. MEDICINÆ
quasi Doctor, id est, Licentiatus: statim
autem promotus, spectabili viro Magi-
stro Ortuino Gratio, Præceptori
suo multum venerando
S, dicit.

PRæceptor singularissime secundum
quod scripsistis mihi nuper, quod de-
beam vobis scribere novalia, sciatis quod
ego nuperrime veni ex Heydelberga ad
Straßburg, volens emere quædam mate-
rialia, quibus utimur in nostris medici-
nalibus, ut scitis credo: quia etiam est con-
suetudo apud vestros Medicos, ut si non
habent in suis Apothecis, tunc solent per-
gere in aliam civitatem, ut possunt emere
ad prædicationem suam, sed stent illa:
Cum itaque venissem illuc, venit ad me
unus bonus amicus, qui est mihi multum
favorabilis, & quem vos bene cognosci-
tis, quia fuit diu etiam Colloniæ sub virga
vestra, ille mihi dixit tunc de uno, qui erat
dictus Erasmus Roterodamus, mihi
prius incognitus, qui esset homo valde
G 6 do-

doctus in omni scibili, omniq; doctrinarum genere, & dixit, quod esset jam in Straßburg: ego nolui credere & adhuc non credo, quia vitetur mihi impossibile, quod unus homo parvus, ut ipse est, tam multa deberet scire: Rogavi ergo illum qui mihi talia dixit valde plurimum, ut vellet me tamen ducere ad eum, ut possem eum videre. Habui etiam mecum tunc unum Rapiarium quod intitulavi vade mecum in medicina, ut soleo semper habere quando ambulo trans campis ad visitandos patientes vel ad materialia emenda: in hoc habeo etiam varias quaestiones, quæ sunt valde subtiles in arte medicinali, ex illo Rapiario enucleavi mihi unam quaestionem cum suis notabilibus & argumentis pro & contra, cum quibus volui armatus venire contra illum quem dicebant tam scientiosum, ut possem tamen experientiam facere, an etiam aliquid sciat in medicina vel non. Cum igitur dixissem hoc amico meo, instituit collationem optimam, & invitavit Theologos speculativos, Juristas splendi-

didissimos, & me quasi unum ex medicinarum practicatoribus, licet indignus: nonne cum sedissent tunc diutacuerunt, neque aliquis ex nobis voluit incipere præ pudore. Tunc ego stimulavi meum proximum confessorem, quod mihi ad salvos Deos ex abrupto occurrit in memoriam: Conticuere omnes intentique ora tenebant, quem versum adhuc habeo in recendi consideratione, quia vos cum exposuistis Virgilium in Æneidis, tunc pinxi ad illum versum, ut facerem mihi locationem in libro meo, secundum quod iussistis nos, unum virum qui habet claustrum in ore: sic ergo jam optime venit ad propositum, cum ille scientificus etiam sic poeta, ut ipsi dicunt. Quippe cum sic taceremus invicem ipsemet incepit magno præludio sermonifare: ego vero non intellexi, vel non sum ex legitimo thoro natus, unicum verbum, quia habet tam parvam vocem: puto autem quod fuit ex Theologia, & hoc fecit, ut possit attrahere illum Magistrum nostrum virum maximè profun-

dum in Theologia, qui nobiscum sedebat in collatione. Quin imo cū finivisset illud præludium, tunc incepit Mag. nost. disputare subtilissime de Ente & essentiâ quod non opus est jam repetere, quia bene per tractatis illam materiâ. Illo finito, ipse respondit paucis verbis: tunc itrum omnes tacuerunt. Tunc ergo hospes noster, qui est bonus humanista, incipit quædâ dicere ex Poetria, ubi laudavit valde Cæsarem Julium in suis scriptis & etiam factis. Profecto cum hoc audivissem, erat mihi bene adjuvatum, quia multa legi & audiivi in Poesi à vobis, dum fui in Colonia, & dixi: Quoniam quidem igitur incepistis loqui de Poetria, non potui me longius occultare, & dico simpliciter, quod non credo Cæsarem scripsisse illa commentaria, & volo dictum meum roborare hoc argumento, quod sic sonat: Quicumq; habet negotium in armis & continuis laboribus, ille non potest Latinum discere. Sed sic est quod Cæsar semper fuit in bellis & maximis laboribus, ergo non potuit esse doctus vel Latinum discere. Revera puto igitur

igitur non aliter quam quod Suetonius scripsit illa Commentaria, quia nunquam vidi aliquem, qui magis haberet confinium styli Cæsari, quam Suetonius. Postquam ita dixissem, & multa alia verba, quæ hic causa premitatis omitto, quia ut scitis ex antiquo dictorio: Gaudent brevitate moderni. Tunc risit Erasmus, & nihil respondit: quia cum tam subtili argumentatione superavi. Et sic imposuimus finem collationi, & nolui questionem meam in medicina proponere, quia scivi quod ipse non sciret: cum non sciret mihi solvere illud argumentum in Poesi, & ipse tamen esset Poeta: & dico per Deum, quod non est tam multum, ut dicunt de eo, non scit plusquam alius homo, in Poesi bene concedo quod scit pulchrum Latinum dicere. Sed quid est, in anno multa possumus talia discere, sed in speculativis scientiis, ut est Theologia & medicina multo aliter facientum est, si quis velit eas discere, quamvis ipse etiam vult esse Theologus. Sed bone Præceptor qualis Theologus? nempe simplex, quia laborat tantum circa verba

verba & non gustat res ipsas interiores : sicuti (volo facere optimam compositionem) si aliquis velit comedere nucem & comedere superiorem partem, & nucleum nunquam attingeret : sic etiam est cum illis secundum meum obtusum intellectum. Sed multo aliter intelligitis, quam ego, quia audio quod jam etiam vultis accipere ornamenta doctorilia in Theologia; ad quod Deus & sancta genetrix velint vos promovere. Sed tamen hoc dico pro me ne fiam longior quam proposui, quod velim plus acquirere mea arte (si saltem Deus concederet mihi, ut haberem multos ægrotos) in una septimana, quam Erasmus vel alius Poeta in uno anno. Et hoc sufficiat pro nunc, & habeant sibi hoc, quia per Deum jam maxime fui iratus : alia vice volo vobis plura novalia scribere. Vivite & valete quam diu unus Phoenix vivere potest, quod dent vobis omnes sancti Dei, & me diligite, sicut adhuc semper fecistis. Datum in Heydelberga.

Gallus

GALLUS LINITEXTORIS

Gundelfingenfis, Cantor inter bonos
socios, S. D. M. Ortuino Gratio.

Præceptori suo pluriva-
riam dilecto.

Reverende Domine Magister, quia
scripsistis mihi ad Eberburch valde
solatiosam litteram, in qua consolastis
me, quia audivistis me esse infirmum:
propterea habeo vobis grates sempiter-
nas. Sed in illa epistola scripsistis, vobis
fuisse mirum quare fuisset factus infir-
mus, cum non habeam magnos labores,
ut etiam nec alii habent qui dicuntur si-
ne labore, id est, dominorum servi. Ha
ha ha oportet me ridere, vel sim spurius,
quod queris ex tam simplici mente: non
scitis, quod hoc est in Dei voluntate, quod
potest unum facere infirmum quando
vult, & iterum sanare quando sibi pla-
cet: si semper debet venire infirmitas
ex labore, tunc mihi non est bonum, li-
cet vos dicatis me non multum labora-
re.

re. Quippe cum fui nuper in Heydelberga apud bonos socios, tunc maxime semper cogebar labore cum collo, bibendo scilicet vinum, quod non mirum fuisset, quod traxissem collum meum ab inde, & vos non putatis esse illum laborem? Sed sufficiat hæc responsio ad illam partem: postea sequitur in vestra litera, quod debeam vobis disponere unum libellum, in quo stet aliquid pulchrum pro juvenibus, quod possitis resumere. Cum igitur fuistis mihi semper amabilis, propter disciplinas vestras varias quas scitis mentetenus, non potui me servare, ut non mitterem vobis unam epistolam ex pulchro libello, qui inscriptus est epistolare Magistrorum Lipsensium, quem dictaverunt Magistri dispositissimi in alma Universitate Lipsensi: & hoc propterea feci, si placet vobis illa prima litera, tunc volo mittere totum librum: quia non libenter permitto a me: est ergo illa epistola talis in principio.

Magi-

MAGISTER CURIO! REGENS
veterrimus in bursa Henrici Lipsig S. D.
Matthiæ Falckenbergensi ex antiqua fa-
milia Nobilitæ ante quinquagin-
ta annos , & adhuc suo socio
indivisibili.

• **Q**Uoniam quidem cum sit jam lon-
gum tempus ut non fuimus simul
apud invicem , bonum esse puto vobis
semel velle scribere , ut antiqua amici-
tia non destruatur , quia audiivi à multis
vos adhuc vivere & vos bene habere,
atque sitis adhuc in bona possibilitate,
sicut fuistis adhuc juvenis , quod ego
per Deum sanctum cum maxima hila-
ritate audiivi : sed parcat mihi bonus
Deus , quod tam robuste juravi. Uti-
nam Deus & sancta Maria semel velint
permittere , ut huc possitis equitare :
quia audio vos jam non sic libenter equi-
tare sicut fecistis ; quando fuistis me-
cum in Erphordia , & in cæteris parti-
bus Saxonix , quando ego sæpius ad-
miratus sum vestram hilaritatem cum
equi-

equitastis in equo. Ego valde timui quando audiui Wormacienses habere litigium cum quodam nobilista, ne vos etiam essetis cum illo, quia una antiqua familia, sicut vos astis, est libenter apud aliam: semper in juventute cum illis libenter fuistis zechando & equitando, in quo ego vos sæpe taxavi. Sed tamen cum ad huc omnia bona sunt, volumus referre Deo Jesu meritas grates, quod tam diu mansimus sani. Miror valde quod mihi nunquam scripsistis cum tamen habetis multos nuncios ad Lipsig, & bene scivistis, quod hic semper habitavi. Ego non possum esse tam piger, ut vos estis, quare etiam scribo vobis, & semper scribo libenter, & scio quod in illis annis quibus nos simul invicem non vidimus, scripsi plus quam viginti literas ad doctos viros meos æquales: Sed transeat ille error cum cæteris. Domine nobilista, ego velim quod nuper fuissetis hic, quando serenissimus Princeps Saxonie habuit suas nuptias cum pulcherrima chorificatione, ubi fuerunt multi nobilistæ. Ego
tui

fui in illis nuptiis missus cum rectore nostro Lipsensi ut solet fieri, ubi propinavimus magnam Crateram; & multos florenos intra, & mansim⁹ ibi per duos dies, & fuimus valde læti & hilariter nos refecimus comedendo & bibendo. Ego habui mecum unum famulum, qui habuit duas ollas, & ille bene scivit ubi ego sederem in mensa, & posuit illas ollas infra scamnum meum, tunc habuimus vinum de meliori: scitis bene quod est illud, est enim dulcissime dulce, quod ego tam libenter bibo, ut mihi fiat rotundum caput inde, & post prandium soleo tunc chorisare: tunc accepi & implevi de meliori, & iterum posui infra mensam: hoc autem feci quod aliquid haberemus bibere in via. Postea inter alia multa fercula habuimus bonum galrinum cum multis gallinis & bonis rebus: tunc accepi aliam ollam & implevi cum tota gallina, etiam hoc feci ut magnificus Dominus Rector & ego haberemus aliquid comedere in via. Illo sic habito dixi ad unum nobilissimam: Domine nobilista vocate mihi servum

vum meum, habeo sibi aliquid dicere : cum ille fecisset & servus venit, dixi: famule veni, leva mihi cultellum, quod cecidit mihi infra mensam (sed tamen ego libenter misi cadere) & sic repsit infra mensam, & accepit cultellum & ollas infra vestem, & sic distillavit, quod nullus unquam vidit. O sancta Dorothea, si tunc affuissetis nobiscum in via quando perreximus ad Lipsig iterum, quam jucunditer voluissimus vitam habuisse : ego comedi etiam ad duos dies postea de illis reliquiis, quia non potuimus totum comedere in via : propterea autem vobis hoc scripsi, quia scio, quod vos etiam libenter distillatis per filtrum & per saccum : tunc enim fecistis cum fuistis adhuc mecum tibi ego didici a vobis, & est in bona fide optima ars: ego non vellem carere centum aureis. Dixit mihi nuperrime unus quod habetis pulchrum hortum in vestra patria, in quo habetis multos fructus & pira & poma & botros : & cum estis in hospitio vestro, quia non habetis propriam mensam in domo, tunc habetis magnum carni-
rum

rum, in quem distillatis & simellas & astatas aves, & carnes, & ita pulchre facitis distillationem, ut nemo vidit, quod ego miror; sed creto hoc habetis ex longo usu, usus enim facit artem, ut dicit Philosophus nono Physicorum. Audio etiam, quod habetis yobiscum unam amasiam, quæ non vidit bene cum uno oculo, ego miror profecto, quod adhuc potestis esse in nocte unus vir, & estis tam senex : & quod mihi maxime mirum est, audiui, quod res vestra stetit una statione ad sex hebdomadas, quod non potuistis flectere, & vos dixistis, quod esset ex infirmitate. O dio, si etiam haberem talē infirmitatem, quam bonus socius tunc velim esse. Sed credite mihi, non possū amplius, sicut scivi in juventute, percussī extra domum meam Coccam ante quatuor hebdomadas, tamdiu est, quod nihil magis potui : Est adhuc unum quod volo vos petere, antequam faciam conclusionem si habetis aliquem puerum vel consanguineum, vel si scitis bonum amicum qui habet & debet studens fieri, tunc mittite huc ad Lipsig ad me, nos habeb-

bemus multos doctos Mag. apud nos, & habemus bonum comedere in bursa nostra & quotidie septem fercula bis, mane & sero, scilicet primum dicitur Semper, id est, Teutonice Grutz. Secundum Continue ein Supp. Tertium Quotidie, id est, Muß. Quartum Frequenter, id est, mager Fleisch. Quintum raro, id est, Gebrottes. Sextum Nunquam, id est, Kess. Septimum aliquando, id est, Epffel und Birn. Et cum hoc habemus bonam potationem, quæ dicitur Conventum. Ecce videte non est satis? Illum ordinem semper servamus per totum annum, & laudatur ab omnibus. Sed tamen in habitationibus nostris extraordinarie non habemus multa comedere, quod etiam non esset bonum, alias enim suppositi nostri non studerent, quare ego scripsi ad habitationes omnium illos duos verius.

Regula bursalis, est omni tempore talis Prandia ser tecum, si vis comedere mecum. Sed hoc sit satis, videtis quod etiam sum Poeta, ne videat superfluous. Datum raptim

Arnoldus de
Thüngeris.

tim ex Lipsig sub blavio coelo : & valete cum amasia vestra latius quam apis in thymo vel piscis in undis. Valete adhuc semel. Nunc videte Domine Mag. Ortuine si placet vobis illa epistola, tunc volo vobis mittere totum librum plenum, quæ sunt valde bonæ secundum meum debile ingenium : alias nihil magis possum vobis jam scribere. Valete in eo qui cuncta creavit. Datum in Eberburck, ubi velim, quod essetis mecum vel diabolus confundat me. Sexta feria infra Pascha & Pentecoste.

ARNOLDUS DE THUNGARIS
Magister noster in sacra pagina S.D.
Mag. Ortuino Gratio.

Venerabilis Domine Magister, ego vexor jam supra vexationem : nunc intelligo illud dicterium Poetarum esse verum : Nullum damnum solum, & hoc volo sic probare. Ego jam sum infirmus, & supra illam infirmitatem venit mihi alia vexatio maxima, quæ est talis. Cur-
H runt

runt quotidie ad me homines, & etiam scribunt ad me ex diversis provinciis, ut notus sum in omnibus regionibus propter libellum, quem feci contra defensorium Joh. Reuchlin, ut scitis. Illi homines dicunt & scribunt eos mirare, quod permittimus Joh. Pfefferkorn tinctum Judæum accipere nostrorum causa laborem scribendi, ut defendat se & nos omnes contra Reuchlin, & defendat fidem nostram: sic quod ipse habeat nomen, & nos tamen scripta omnia fecerimus, quæ emisit suo nomine, ut tunc verum est, in confessione hoc dixi. Dixerunt etiam quod jam compilasset novum librum quem intitulavit in Latino Defensorium Jo. Reuch. in quo enarrat totum factum a principio usq; ad finem, quem libellum teutonificavit etiam: cum ego hoc audivissem, dixi quod non esset verum simpliciter, quia ego nihil scirem de hac re, & si fecit, tunc per Deum scandalum, est, quod me non fecit certum: & tamen pri⁹ semper me consultavit. Credo, quod ipse jam non recordatur mei, cum sum infirmus:

FINIS:

mus: si me interrogasset, tunc dixissem uno modo satis fuisse, quia scio, quod scribendo nihil acquires: nam Reuchlin semper restimulat, quod habet diabolus. Si ergo ita est, tunc peto diligenter, ut non faciat, quia vos potestis impedire tanquam Corrector suorum librorum. Secundo audiui etiam, quod non tam vehementer dolui, vos lardasse ancillam (cum honestate dico) Quentels impressoris, & fecisse sibi unum puerum, atque ut verum sit, tunc ipse dedit sibi veniam, & non vult pati amplius in domo, & jam est in propria domo, & facit antiquas tunicas novas. Peto vos propter maximam charitatem, quam habuimus semper alternatim, ut velitis mihi hoc scribere an sit vel non, quia ego libenter vellem eam diu supposuisse, sed tamen non volui facere, quia timebam, quod esset adhuc virgo. Si autem ita sit, quod vos fecistis, tunc si potestis pati, volumus ad unam dicam lardare, ego hodie & vos cras, quia digniora sunt priora, ego Doctor & vos Magister: dico tamen hoc si-

ne contemptione, sicque volumus hoc in secreto servare atque eam nutrire cum puero expensis mutuis, & scio quod ipsa libenter erit contenta, atque etiam scio, si diu lartassem eam non esset mihi infirmitas illa: spero tamen quod volo renespurgare, ut fiam sanus. Et cum hoc valete, si non fuisset debilis transitionis, tunc inetivissem ad vos, & non scripsissem: sed tamen vos debetis mihi scribere. Datum raptim ex bursa nostra Montis.

JOHANNES CURRIFICUS AM-
bachensis Ortuino Gratio Daventri-
ensi Salutis plurimum.

QUoniam quidem mihi nuper scripsistis, quomodo mihi succederet in Heidelbergam, & quod etiam vobis rescriberem quomodo placerent mihi Doctores & Magistri. Sciatis ergo primo, quod quam primum veni ad Heydelbergam, fiebam cocus in bursa, ubi habeo mensam gratis, & etiam aliquas pecunias pro mercede, & possum proficere & comple-
re

ad gradum Magisterii. Sic etiam fecit
 uper Henricus, qui non habuit libros
 q; papyrum, sed omnia scripsit ad pel-
 ium suum. Ita etiam nutrit se Plautus,
 ii portavit saccos ad molendinam sicut
 inus, & tamen postea evasit in doctissi-
 um autorem, quia postea scripsit metra
 profas. Præterea ut sciatis, qui sunt
 ic viri docti, volo vobis prius recitare
 e dignioribus & deinde successive de
 liis, quia ut dicit Philosophus primo
 'hysicorum. Oportet ex universalibus
 id singularia procedere. Et Porphyrius
 etiam descendit a genere generalissimo
 id speciem specialissimam, ubi jubet Pla-
 to quiescere. Et a dignioribus debet fieri
 denominatio, ut dicit gentilis Magister in
 secundo de anima. Inter omnes Doctores
 Theol. est unus hic qui est prædicator
 nobiscum, & habet tubalem vocem, licet
 parvus sit: illum audiunt homines liben-
 ter prædicare, & tenent aliquid de eo,
 quod per Deum ipse est doctus & doctus
 in Superlativo dico vobis, & multi ho-
 mines intrant ejus prædicationes, quia

H 3

ipse

ipse est delectabilis, & lacerat bonos boſſos in ambone ſive cancellis. Ego audivi ſemel ab eo ex libris Poſtēriorem de quæſtione, quia eſt, quid eſt, ſi eſt, & propter quid eſt, & omnia ſcivit in Teutonico dicere. Præterea ſemel prædicavit de virginitate, & dixit quod virgines, quæ amiſerunt ſuam virginitatem, ſolent dicere, quod ſit eis per vim factum. Tunc ipſe dixit: Beneveneritis per vim. Ego quæro, ſi unus haberet nudum gladium in una manu, & vaginam in alia, & ipſe ſemper moveret vaginam, nonne eſt ita, quod ipſe non poſſet gladium intra ſtimulare? ſic etiam eſt in virginibus. Præterea ſemel in Novo anno, quando unicuiq; ſtatu dedit novum annum, tunc dedit ſtudentibus in tribus Burſis (quia hic ſunt moderni & antiqui) modernis dedit Saturnum, & ita expoſuit: Saturnus eſt frigidus Planeta, & ille bene convenit modernis, quia ipſi ſunt frigidi artiſtæ, quia non ſervant ſanctum Thomam & copulata & Reparationes ſecundū proceſſum burſæ montis in Colonia. Sed Thomiſtis

stis. dedit pro novo anno unum puerum, qui dormivit apud Jovem, & vocatur Ganymedes. Ille quadrat realists, quia Ganymedes propinat Jovi vinum & cerevisiam & dulcem potum de lacaritis, quam historiam pulcherrime interpretavit Torrentinus in primo libro *Æneidos*. Sic etiam reales infundunt eis artes, & scientias, & multa arguitur, & multa alia delectabilia, ut unus posset mirare. Ego credo, quod jacuit multas noctes & non dormivit, quando illa ita subtiliter & pulcherrime speculavit. Sed sunt multi, qui dicunt, quod sit frascaria, quod ipse prædicat, & vocant eum Quaculator & Johannes cum destructo capite, & auca caput, ex illa ratione, quia ipse stetit semel male in disputatione, tunc expeditur eum ita realiter, sicut unus in centum annis expeditus est. Et unus expectavit eum ante lectorium, & detraxit suum baretum abinde (sed non propter honorem: sed sicut fecerunt Judæi, quando coronaverunt Christum, & flectebant genua) & dixit Dn. Doctor cum suppor-

tatione, Deus benedicat vobis balneum. Tunc ipse dixit : Deo gratias Domine Baccalaurie, & non dixit amplius & abiit. Unus dixit mihi, quod oculi ejus flecterunt sibi plenum aqua, & credidit quod ploravit postea. Et quando ego audivi tales vexationes, tunc doluit mihi in ventre, & si ego scivissem quis ille leccator fuisset, ego percussissem me cum eo, & si deberent mihi caput cum una dila abinde trusisse. Sed ipse habet adhuc unum discipulum, ille est mihi unus doctus vir, & quasi plusquam doctus, & etiam quasi plus doctus quam suus Præceptor, nisi quod ipse est simplex Baccalaurius in Biblia, ipse cum pauculis, imo paucissimis temporibus præteritis intimavit bene viginti quæstiones & sophismata, & semper contra modernos, videlicet V. Deus sit in prædicamento, V. Essentia & existentia sunt distinctæ, V. rollationes a suo fundamento sint distinctæ, & V. decem prædicamenta sint realiter distincta. Huius quod respondentes, ego non vidi in vita mea plus respondentes in lectorio, & ipse etiam

am defendit sua dicta, & imposuit ho-
rem, quia unus simplex Magister ha-
ret cum uno sufficientiam: ego mira-
quare Decanus admisit, ego credo
iud fuit insanus propter Caniculares,
ia est contra statuta. Et quando dispu-
tio fuit, ex tunc ego in laudem ipsius
retrivici illa carmina ex tempore, quia
go pro parte sum humanista.

hic est uns doctus Magister

Qui intimavit bis vel ter

An esse essentia

Distinguatur ab esse existentia.

Et de Rollationibus

Et de Prædicamentorum distinctionibus

Et utrum Deus infirmamento

Sit in aliquo prædicamendo?

Quod nemo fecit ante eum

Per omnia secula seculorum.

Sed de hoc sufficienter, nunc de Poe-
tis volo aliquid dicere vel scribere, & sic
est hic unus, qui facit Valerium Maximū,
sed ipse non placet mihi in media parte
tam bene, sicut vos mihi placuistis, quan-
do vos fecistis Colonia Valerium Maxi-

H 5

mum

num, quia ille hic procedit simpliciter :
vos autem quando legistis ibi de negle-
cta religione, de Somniis & de Auspiciis,
tunc allegastis sacram Scripturam, vide-
licet Catenam auream , quæ vocatur
Continuum beati Thomæ , Durandum
& alios sublimatos in Theologia, & jus-
sistis quod bene notaremus illa puncta
ex sacra pagina, & pingeremus ibi unam
manum, & disceremus menteremus. Scia-
tis etiam, quod hic non intrant tam mul-
ta supposita, sicut Colonia, quia Colonia
studentes possunt esse sicut hic sunt scu-
tones, & ibi aliqui studentes scutant etiam
parthecas, quod non volunt hic conce-
dere, quia oportet hic, quod omnes ha-
beant mensam in bursa, & sint in matri-
cula Universitatis, sed quamvis hic sunt
pauci, tamen sunt audaces & bene tam
audaces sicut illi multi in Colonia, quia
ipsi scalaverunt nuperrime unum regen-
tem in bursa, qui stetit ante cameram, &
audivit quod luserunt interius, tunc
unus voluit exire & invenit eum ibi, &
projecit eum per gradus. Præterea etiam
sunt

sunt audaces, quia percuriunt se hic cum reuteris, sicut faciunt Coloniae cum Do-
leatoribus, & incedunt more reuteror-
um cum productis gladiis, & Chordis
& Spadis, etiam cum plumbatis, ubi ha-
bent cordulam, ut possunt jactare & ite-
rum ad se trahere. Nuper semel reuteri
fecaverunt hic unum Domicellum per
scabiem, quod cecidit ad terram, sed ci-
to surrexit & defendit se realiter & per-
cusit & secavit eos omnes quod ha-
buerunt sanctum Valentinum, & o-
mnes currebant fugens. Adhuc unum
est, quod debetis scire. Vos debetis inter-
rogare Doctorem Arnoldum de Tun-
garis, qui non est minimus in Theolo-
gia, an etiam sit peccatum ludere in ta-
xillis pro indulgentiis. Ego scio aliquos
socios, qui sunt Ribaldi, qui perluserunt
omnes indulgentias, quas dedit eis Ja-
cobus de alta platea, quando ipse termi-
navit causam Reuchlin Magistri, quia
tres fuerunt ibi, & etiam dixerunt, quod
illae indulgentiae non essent hominibus
proficuae. Si est peccatum, sicut credo,

& non est possibile, quod non sit peccatum, ego nosco illos bene, tunc ego volo hoc prædicatoribus dicere, qui erunt eos recte confundere, & ego etiam volo eis met in propria persona (ego sum bene tam audax) ad panem eorum ponere. Nihil est jam amplius ad scribendum, nisi salutate mihi ancillam Quentels, quia jam est in puerperio, & valete pancratice, athleticæ, pugillicæ, basilicæ, belle & magnificæ, prout dicit Eras. in parabolis. Datum Heydelberg.

WENDELINUS PANNITON
 foris Baccalarius & Cantor in Straß-
 berg, Magistro Ortuino Gra-
 tio S. D. P.

VOs culpastis me in superiori litera quod atramentum esset mihi balsamus, & calamus & papyrus aurea, eo quod ego vobis ita raro scriberem. Ego volo nunc deinceps semper vobis scribere, & maxime, quia vos fuistis Præceptor meus in Daventria in quinto loco, & quia etiam
 estis

is vitrinus meus, quare ego teneor
 bis scribere. Sed quia jam nullas novi-
 tes habeo, volo vobis alia scribere: sed
 o scio quod illa non delectabunt vos,
 ia vos estis bonus super latere Prædi-
 torum. Nuper semel sedimus in sym-
 sio, tunc sedit ibi unus qui loquebatur
 n mirabile latinum, quod ego non
 nia verba intellexi, sed aliqua verba
 ne, & inter cætera dixit, quod vellet
 um tractatum componere, qui debe-
 exire ad proximam missam Franck-
 densen qui deberet intitulari Cata-
 gus prævaricatorum, hoc est, Prædica-
 um, quia vellet scribere omnes eorum
 quitias, quas fecerunt, quia jam essent
 er omnes ordines nequiosissimi. In-
 mis, quomodo contigisset in Berna
 od Prior & superiores introduxerunt
 retrices ad claustrum, & quomodo fe-
 unt novum sanctum Franciscum, &
 omodo beata virgo & cæteræ Sanctæ
 aruissent illi Nolhardo, & etiam quo-
 do Monachi voluerunt postea illi
 lhardo venenum dare in Corpore

H 7

Christi,

Christi & quod hæc omnia essent nequitia & fantasia, quod ipsi Monachi fecerunt, & quomodo deinde essent combusti. Deinde voluit componere, quomodo semel unus prædicator supponit Moguntia in Ecclesia ante altere unā meretricem & quando deinde alia meretrices fuerunt iratae super illam, tunc nuncupabant eam Monachus meretrix, Ecclesia meretrix, & altare meretrix : & hoc audierunt homines, & cognoscunt etiam adhuc illam meretricem. Et vult etiam componere, quomodo unus prædicator voluit uno modo Moguntia in hospicio ad Coronam ancillam lardare, quando Prædicatores de Augspurg habuerunt suas indulgentias ibi, quia jacuerunt in illo hospicio, & ancilla voluit lectum facere, & unus Monachus vidit eam, & cucurrit ei post, & projecit eam ad terram, & voluit ante : tunc ancilla clamavit, & homines venerunt ei in auxilium, alias oportuisset, quod illa ancilla servasset ei unum ex. Et voluit componere, quomodo hic in Straßberg in clauetro Prædicatorum fuissent

issent Monachi, qui duxissent mulieres
cellas eorum peripam quæ fuit apud
austrum eorum, & raserunt eis crines
inde, & ille mulieres iverunt longe pro
monachis, & iverunt ad forum & eme-
nt pisces à viris suis qui erant piscato-
, & postea fuerunt traditæ, & taliter
ædicatores fecerunt semel nequitiam
chantibus : & quando semel unus
ædicator ivit spatiatum cum Mona-
a, tunc iverunt apud scholas, & schola-
trahebant illos duos Monachos ad
iolam & correxerunt eos audacter : &
ando Monacham correxerunt, vide-
it quod habuit vulvâ : tunc omnes
erunt & dimiserunt eos in pace, tota
itas fiebant deinde plena de illa re.
nc ego fui per Deum valde iratus,
ando talia dixit & dixi ad eum : Vos non
deretis talia dicere, posito casu quod
ent vera, tamen adhuc non deberetis
ere : quia posset bene contingere,
od omnes occiderentur in una hora,
it Templarii, si homines illas nequi-
s omnes scrirent. Tunc dixit, ego scio
adhuc

adhuc tot quod non possem ad viginti
arcus papyri scribere. Tunc ego dixi :
Quare vultis de omnibus Prædicatori-
bus scribere, non tamen fecerunt omnes.
Si illi in Maguntia & in Augspurck & in
Straßberg sunt nequitiosi, tunc alii sunt
forte probi. Tunc ille dixit : Quomodo
confunditis me, ego credo, quod tu sis fi-
lius Prædicatoris, vel fuisti met Prædica-
tor : nuncupa mihi unum claustrum, ubi
sunt probi prædicatores. Tunc ego dixi
quid fecerunt illi in Franchfurt? Tunc
dixit ille, nescis hoc? illi habent principa-
lem apud eos qui vocatur Wichandus
ille est caput omnium nequitiarum, &
ipse incepit illam hæresin in Berna, &
fecit unum libellum de Wesalio, & il-
lum postea in Heidelberga revocavit,
cassavit, extirpavit & annullavit : & fecit
etiam deinde unum alium librum qui vo-
catur die Sturmglock, & ipse non fuit
ita audax, quod scriberet suum nomen :
sed misit Joh. Pfefferkorn suum nomen
scribere, ut daret sibi Medium lucrum,
tunc velit esse contentus, quia bene scivit
quod

Nicolaus Luminator

quod Joh. Pfefferkorn esset talis homo, qui neminem curaret, etiam suam famam non curaret, quando nisi lucraret pecunias, sicuti faciunt omnes Judæi. Et quando vidi, quod eorum erant plus quam meorum, tunc ego abivi, sed fui valde iratus, quod ipse non fuit solus, si fuisset ego & ipse solus: ego vellem diabolum posuisse. Valete. Datum ex Strasberg Feria quarta post festum sancti Bernhardi, Anno millesimo quingentesimo decimo sexto.

JACOBUS DE ALTA FLATEA
 septenatum & liberalium nec non ingenuarum artium & sacratissimæ Theologiæ Professor humilissimus, nec non in aliquibus partibus in Germania hæreticorum Magister, id est, Corrector, Ortuino Gratio Daventriensi in Colonia vitam trahens, Salutem in Domino nostro
 Jesu Christo.

Nun-

NUnquam fuit tam grata ruricolis
dulcissima pluvia tempore longæ
siccitatis, neque Sol post longas nebulas,
quam mihi fuit litera vestrâ quam ad me
huc ad Romam misistis. Quando ego
eam legi, tunc fui ita gaudibundus quod
libenter flevissem, quia mihi videbatur
quod jam essem in Colonia in domo ve-
stra, quando bibimus semper unam vel
duas quartas vinum vel cerevisiæ, & lu-
simus in assere, ita latus fui. Sed vos vul-
tis quod iterum ita faciam sicut vos, hoc
est, quod ego etiam scriberem quid fa-
ciam hic in Roma tam longe & quo mo-
do mihi succedat, quod volo libentissi-
me facere. Sciatis ergo quod ego adhuc
sum sanus divina spiratione. Sed tamen
quamvis sum sanus adhuc, tamen non
sum libenter hic in Roma, quia illa cau-
sa propter quam ego sum hic, est mihi
nunc adversa: ego vellem quod nun-
quam incepissem eam, omnes derident
me & vexant me, & noscunt hic Reuch-
lin melius quam in Almania, & multi
Cardinales & Episcopi & Prælati, & Cur-
tisani

isani amanſeum. Si non incepiffem, tunc
ſſem adhuc in Colonia & comederem
& biberem bene, ego habeo hic aliquan-
lo vix ficcum panem. Ego credo etiam
quod male jam procedat in Almania, quia
ego ſum abſens, omnes jam ſcribunt libros
in Theol. ſecundum ſuum libitum: ipſi
dicunt quod Erasmus Roterod. compo-
ſuit multos Tractatus in Theol. ego non
redo quod faciat omnia recte. Ipſe etiam
prius in uno parvo tractatu vexavit Theo-
logos, & jam ſcribit Theologice, eſt mihi
nirum. Si ego venio ad Almaniam & le-
go ſuos codiculos, & invenio unum par-
iſſimum punctum ubi erravit, vel ubi
ego non intelligo, ipſe debet videre, quod
ego volo ſibi ſuper cutem. Ipſe ſcripſit e-
iam græce, quod non deberet facere, quia
ſumus Latini & non Græci. Si vult
ſcribere quod nemo intelligat, quare non
ſcribit etiam Italicum & Bohemicum &
Hungaricum, & ſic nemo intelligeret
um, faciat ſe conformem nobis Theo-
logis in nomine centum diabolorum, &
ſcribat per utrum & contra, & arguitur &
re-

replica, & per conclusiones, sicut fecerunt omnes Theologi, sic etiam nos legeremus. Ego non possum vobis jam omnia scribere, neque meam paupertatem quam hic habeo dicere. Illi Curtisiani, quando vident me, tunc nuncupant me apostata, & dicunt quod ego cucurri ex ordine, & sic etiam faciunt Doctori Petro Meyer, Plebano in Franckfurdia, quia vexant eum ita bene sicut me, quia ipse favet mihi. Sed tamen ipse habet melius, quam ego, quia ipse habet bonum officium, quia est Capellanus super Dei agro, quod est per Deos bonum officium, licet Curtisiani dicunt, quod sit vilissimum inter omnia officia, quæ in Roma possunt esse. Sed hoc nihil nocet, ipsi dicunt hoc ex invidia, ipse tamen habet panem suum de hoc & nutrit se taliter qualiter, donec ipse suam causam contra Franckfurdienſes ad finem ducut. Omni die quasi ivimus ipse & ego spatiatum in Campo flore & expectamus Teutonicos, ita libenter videmus Teutonicos. Tunc veniunt illi Curtisiani & monstrant cum digitis

digitis super nos & rident nos & dicunt, vide, ibi vadunt duo qui volunt Reuch- in comedere: comedunt ipsi eum, tunc etiam merdant eum iterum: & habemus tantas vexationes quod deberet lapidem commovere. Tunc dicit plebanus, sancta Maria, quid nocet, nos volumus hoc propter Deum pati, quia multa passus est pro nobis, & nos etiam sumus Theol. qui debent esse humiles & sprete in hoc mundo, & ita facit me iterum lætæ mentis, & rogo, dicunt quid volunt, ipsi tamen non habent omnia quæ volunt, si essemus in patria & unus faceret nobis ita, tunc sciremus etiam ei aliquid dicere vel acere, quia ego vellem levem causam querere contra ipsum. Nuperrime etiam vivimus uno modo spaciatum, tunc duo et tres iverunt ante nos & nos post eos, tunc ego inveni unam cedulam, ego credo quod unus eorum misit eam libenter cadere, ut nos inveniremus & illa continet illa metra;

Epi-

EPITHAPHIA HOCHSTRATI.

Ira, furor, rabies, dolus, inclementia, livor,

Dum cadit Hoftratus non cecidere simul
Hæc ille insipido posuit plantaria vulgo
Ingenii dotes & monumenta sui.

Aliud (pulchro

Crescite ab hoc taxi, crescant aconita se-
Ausus erat sub eo qui jacet omne nefas

Aliud. (rum

Flete mali, gaudete boni, mors una duo-
In medium veniens abstulit his, dedit his.

Aliud.

Hic jacet Hoftratus viventem ferre patiq;
Quem potuere mali, non potuere boni:
Ipse quoque excedens vita indignatus ab
illa

Mœstus ob hoc quod non plus nocuisset,
erat.

Ego & plebanus quando invenimus
illam cedulam, tunc ivimus ad domum
& jacuimus plus quàm octo aut quatuordecim dies supra & non potuimus
intelligere: mihi videtur, quod me at-
tingant illa metra, quia stat Hochstratus
inte-

nterius, sed ego etiam cogito quod non
ttingant me ante, quia ego non vocor
a in latino, sed vocor Jac. de alta pla-
ea vel in teutonico Jac. Hoch. Quare ego
mitto illam literam ad vos, quod vos ve-
tis eam interpretare, an velit me vel ali-
n. Si vult me (quod ego non credo, quia
o adhuc non sum mortuus) tunc volo
quisitionem facere, & quando ego ha-
o eum, tunc volo sibi unum balneum
parare, quod non debet ridere, ego
ne possum. Ego habeo hic unum bo-
n fautorem, qui est Lansinaus meus,
ille est Stafirus Cartinalis sancti Euse-
ille debet bene præparare, quod veniat
arcerem, & quod ibi comedat panem
quam, & haberet pestilentiam. Quare
te diligentiam, & scribite mihi men-
vestram, ut sim certioratus. Ego etiã
vi, quod Joh. Pfeff. esset iterum Ju-
s, quod ego non credo, quia etiam
runt ante duos vel tres annos, quod
conbustus à Margravio in Hallis,
tiam non fui verum de eo, sed de alio
tiam sic vocabatur, fuit bene verum.
Ego

Ego non credo, quod fiat Mamma!ucca, quia ipse scribit contra Judæos, & esset etiam omnibus Doctoribus Theologiæ in Colonia & omnibus Prædicatoribus dedecus, quia ipse fuit cum eis bene antequam dicant quicquid velint, ego per deos non credo. Et sic valete. Datum Romæ in hospitio ad Campanam in Campo flore, vicesima prima Augusti.

EPISTOLA CUJUSDAM DEVOTI
& imperterriti fratris, sancti & impol-
luti Ordinis, hoc est, divi Augustini,
de malis novitatibus nuper in Col-
maria factis, divina ira super
nos, proh bone
Deus.

HUmilis frater Joh. Tolletanus, re-
verendo patri, fratri Richardo Kal-
berstadtensi, Domino vere devoto S.P.D.
Non possum tibi non sine magno crucia-
tus animi mei dolore, clam habere;
clarissime frater, de his quæ nobis & no-
stri sancti Ordinis, hic in civitate novi-
ter

er successerunt, & astiterunt. Quia est
 pud nos in Convento unus frater, quem
 i met novisti spectabilis vir, utilis Mo-
 asterio & toti ordini honorabilis, quia
 abet tubalem vocem in choro, & scit
 ene ludere in organis. Ipse nuper loque-
 atur & peroravit unam bonam fautri-
 am ordinis formosam, olim quando
 uit, sed nunc apostatavit a nobis & facta
 t mala bestia. Et dixit tam multū, quod
 isa ad noctem venit ad illum ad Mona-
 erium, & ad tres noctes ibi mansit. Et
 enerunt ad eam duo vel tres fratres, &
 erunt omnes læta mente, & leviter sen-
 ri cum ea, & fecerunt omnes, ut in festo
 odri, fortiter & viriliter rem, ita quod
 ene contenta fuit. Et quando dies fa-
 us, quod ipsa debuit ad domum ire,
 nc ipse dixit: Veni, ego volo te exterius
 ittere, jam videt te nemo. Ipsa dixit:
 a mihi antea meum solarium pro te &
 os omnes. Et dixit ipse, ego non pos-
 n pro aliis dare. Et fuit hoc die plenū
 ficiū in choro, & ipse fuit officiator,
 nc oportuit cum ad chorum ire, ad in-
 I cipi-

cipiendum & concludendum horas , & statim ad eam revenit in Dalmatica & in albis, & fuit ei amicabile in pectore inter mammillas, & in gremio egregie lussit, & ita quod se nihil mali ad illam providit. Tunc custes pulsavit ad chorum , & ipse cucurrit in albis sine brachia ad interessendum divinis. Et quando revenit, tunc illa mala bestia foras vias iverat, & portavit secum bonam superindusiam tunicam cum cucullo de bono nigro banno. Et quando ad domum venit ; tunc statim percidit in partes, & non timuit incurrere pœnam excommunicationis, quod vestimentum consecratum destruxit. Vere ibi impletum est illud: Diviserunt sibi vestimenta mea. Et sunt quidam zelosi fratres, qui dicunt, quod illis mala bestia debet invenisse in lyripipio cucullo quatuordecim coronatos (quod heu pro dolor) semper damnosum esset, sed unus credit , & secundus non credit. Tunc quando ille bonus frater vidit, quod injuriatus & damnificatus fuit, ivit ad Pedellum curforem civitatis (novi Latini-
sta

stæ vocant viatorem) & dixit ad eum, chore vade ad illam, & dic quod det mihi meam cucullam. Pedellus dixit, ego nolo ire, quando tu dicis, sed quando Magistratus dicit, ego volo ire. Tunc frater, non bene consideratus, ex bono zelo, quem habuit, quod Magistratus esset fauor Ordinis, iuit ad Magistratum, & fecit suam querelam. Tunc Magistratus fecit actionem, & misit pro ea: & quando venit, Magistratus interrogavit eam, quare huic suam cucullam deportasti? tunc ipsa stetit & sine verecundia omnia manifeste dixit, & quomodo ad tres noctes in monasterio fuit, & quomodo secum viriliter fecerunt, & non dederunt ei salarium. Tunc Magistratus noluit uni fratri facere suam cucullam rehaerere, sed dixit ad eum: Vos multa incipitis, certe non semper vobis sic pertransiit, vade tu in nomine centorum diabolorum, & mane in tuo Monasterio, & edit ei refutatorios, & sic bonus frater verecundatus & confusus fuit. Et illudent ei, & postquam illussissent ei, im-

posuerunt nobis crucem magnam quod sub magna pœna non debemus exterius Monasterium ire super plateas. Sed reverendus pater frater Prior non fuit domi, quando hæc pertransierunt : sed quando de via revenit, ipse misit omnem rem pertingere ad reverendum patrem Provincialem gratiosum Dominum nostrum (ipse ille doctus vir illuminatus, lux mundi, qui super duas disputationes strenue se habuit contra hæreticos, & super disputavit eos omnes, sed noluerunt ei credere ipsi infideles.) Tunc reverendus pater Provincialis statim venit in civitatem, & certe fuit ipse & Prior male contentus super illum fratrem, quod sic inconsiderate ivit ad Magistratum, melius fuisset, quod sibi emissemus novam cucullam de optimo panno, sed fecit ex bono zelo. Et statim Provincialis ivit ad Magistratum & Senatores, & rogavit eos, ut nobis iterum Licentiam darent, ut possumus de monasterio ire super plateas, sed nihil potuit impetrare, quia dixerunt omnes, totus consulatus : hoc parvum est, quod non
debet

ebemus amplius exire, ipsi volunt nobis adhuc unum factorem dare (ipsi vocaverunt curatorem,) qui debet monasterio omnia percipere & exponere, & obis solummodo necessaria dare. Certe hoc esse erit, tunc habet finem circa libertatem Ecclesiasticam, nihil est amplius, diabolus maneat in monasterio (oater mi) vivi pervenimus illuc. Quis unc aliquando potuit sperare dolorem quod nostri optimi fautores nobis sic dedunt. Et certe reverendus pater frater prior est valde contristatus, & fuit aliquibus diebus præ tristitia infirmus, sed odie est octava, quod de mane post tertiam digestionem, unum malum sudorem habuit, & postmodum surrexit, & vit ad opus naturæ, & cacavit valde modice nimis, non spisse sed tenuiter, & factum est melius circa illum. Sed habet bonam expectantiam ab una faultrice Ordinis, uæ bene scit illi coquere bona juscula, & moniales crepitus, & hujusmodi, charissime frater, si laici nostri Domini erunt, omnes deridebunt: quia jam fecerunt

unum Proverbium de nobis, & acceperunt illi de uno antiquo, quod dicitur de uno Plebano, qui libenter comedit bonum caseum, & quando in sancta nocte fuit in ludo Paschali, tunc sua bona faultrix sibi bonum caseum furavit, & quando revenit de ludo, & non invenit caseum, clamavi: per Deos sanctos, meretrix furavit caseum. Sic jam quando nos de muris exspicimus ad plateas, solatii gratia, ipsi convertunt proverbium, non simpliciter, sed per contra positionem & clamant: Audite per deos sanctos, meretrix furavit cucullam. Pie frater, sic oportet nos habere multas & magnas vexationes & tribulationes sub istis laicis, propter Ordinem nostrum. Et vere jam in nobis implentur illæ Scripturæ. Servi dominati sunt nostri, non fuit qui redimeret de manu eorum. Senes defecerunt de portis, juvenes de choro Psallentium, defecit gaudium cordis nostri, versus est in luctum chorus noster. Charissime frater, ora pro nobis Deum, ut liberet nos a malis laicis. Sed quicquid
fecer-

feceris; bone frater vide; ut hanc literam illi mali Ribaldi Poetæ seculares non scient, & non intelligant, quia alias erunt scripturi de nobis. Vale pancratice, charissime, pie Frater. Datum monasterio nostro, in octava mensis Maji, in Anno 1537.

Si quis vult hoc epistolium cum elegantius meliorare, ille bene potest: sed debet textum historiæ mittere integrum manere, quia est veritas, & non potest aliquis tam mala scribere, multum pejus nobis transivit.

Hæc litera missa fuit ex Brabantia, uno devoto Fratri Moguntia, de aliquibus malis, & inchristianis novitatibus scripta.

DIALOGUS
NOVUS ET MIRE FESTIVUS EX
 quoruntamviroꝝ salibus cribratus, non
 minus eruditionis, quam macaro-
 nices complectens.

Epigramma I. A. B. ad Lectorem.

Aspice quam lepidis salibus liberarteque
 docta

Detegit hic mentē, facta, refertq; virum,
 Quis linguæ gerris mos est maledicere
 Musis,

Musis quiq; movent bella cruenta sacris,
 Moreq; Democriti risū dabis ipse solutū,
 Et leges optatos, lector amice, sonos.

INTERLOCUTORES, M. ORTUINUS. M. Lupoldus, M. Gingolphus, Eras-
 mus Reuchlin, Faber Stapulensis.

MAGISTER ORTUINUS.

SAlveat tota societas M. Lupolp. Salu-
 tem maximam & multas bonas no-
 ctes sicut sunt stellæ in cœlo, & pisces in
 mari M. Gin. Dominus det vobis tot sa-
 lutes, quot sunt Alleluja inter Pascha &
 Pen-

Pentecostes. M. Ort. Quoniam quoniam quoniam quiden homines semper volunt scire aliquas novitates, ergo ideo, igitur M. Lupolde, Doctor illuminatissime, dicatis nobis si placet, si vos noscitis aliquid novi M. Lup. Certe zelosissime Magist. nost. Ortuine, ego nihil audi vi novi M. Ort. Et vos viscerosissime Magister noster Gingolphe. M. Gin. Certe nec ego etiam Mag. nost. Ortuine, nisi unam novitatem: sed ego credo, quod vos bene scitis M. Ort. De quo est illa novitas? M. Gin. De quibusdam Ribaldis, qui non sciunt nisi facere guerras & disturbia in tota Ecclesia, Diabolus possit eos importare per terras & per Maria M. Ort. Ha ego bene scio, de quibus vos vultis dicere. M. Gingol. Et de quibus Magister noster? M. Ort. De illo grosso infami Erasmo fautore Reuchlin. M. Gin. De facto vos bene dicitis Magister noster M. Ort. Per Deum sanctum, vel per omnes Deos loquendo, bene esset factum si illuminatissima Theologiae facultas aviseret, quid oportet facere de illis rabientibus tro-

fautoribus. M. Lup. Videtur eis, quoniam ipsi sciunt modicum latinizare, quod nemo est dignus eos aspicere, neq; solvere corrigiam calceamenti eorum. M. Ging. Ipsi faciunt miranda, dicendo grossa verba. M. Ort. Ipsi vadunt per plateas armati sicut bufones. M. Lup. Vadunt per vias inflati sicut puvones. M. Ging. Ipsi aspiciunt se de utroq; latere. Sed viscerosissime Mag. nost. creditis, quod ipsi sciunt aliquid de Biblia? M. Ort. Sancta maria, bene scio, quod non. M. Lupold. Si daretur una positio, vel de præmiis Sanctorum, vel utrum Deus sciat omnes pulices & omnes pediculos, qui creantur quotidie Parrhisiis, creditis quod ipsi possent arguere pro & contra? M. Ging. Ipsi facerent suas febres quaternas. Mag. Ort. Itaque possunt eos importare. Mag. Lupold. Certe parcat mihi Altissimus, si ego pecco, sed ego vellem quod isti omnes Latinizatores essent in profundo inferni, unde nunquam possent revire. magist. Gingolph. Sancta Maria etiam magistri nostri de Parrhisiis, qui sapiunt

lapiunt arguere tam artificialiter, & qui sunt adeo illuminati & zelosi & renominati per omnes angulos terræ, faciunt male, quod non confundunt istos zizaniatores. Magist. Ortuin. Jesus Maria. non oporteret, nisi facere unam parvam, parvam quæstionem contra istum Latinizatorem Erasmus, quod ipse esset statim ad metam non loqui. Magist. Lupold. Creditis, quod ipsi sciant aliquid fundamentaliter? Mag. Gingolph. Fundamentaliter? Jesus Maria, in bona veritate ego auderem bene bonere caput meum, quod ipsi non sciunt suos terminos, neque suas summulas, & quomodo possent ipsi respondere? Magist. Ortuinus. Creditis quod sciant syllogismos? Mag. Lupold. Creditis quod ipsi sciant elenchos? Mag. Gingolphus. Creditis, quod ipsi sciant prædicamenda, prædicabilia? Mag. Ortuinus. Creditis quod ipsi unquam viderunt aliquid de Ethicis? Mag. Lupold. Et de Phisica? Mag. Gingolphus. Et de Sphæra? M. Ort. Et de cœlo & mundo? M. Lup. Ita da, ipsi fecerunt suas febres

quaternas M. Gingol. Quæ possunt eis
 religare venas zelosisime Magist. nost.
 Ort. ego possum habere tot pediculos,
 quot carnifices occidunt post Pascha vi-
 tulos, si ipsi sciunt de hoc unum vocabu-
 lum. Ortuinus. Ipsi derident nos, quia
 nos non dicimus grossa verba, sicut ipsi
 faciunt. Mag. Iupold. Ho Jesus Maria,
 nos loquimur melius secundum Cice-
 ronem, quam ipsi non faciunt. Cicero
 non habebat nisi verba intelligibilia. Sed
 isti credunt se fecisse unum magnum
 miraculum, si ipsi dixerunt unum gros-
 sum vocabulum. Magister Gingol. In
 bona veritate Dei Magister noster: Ego
 vidi duos Theologos multum artificia-
 les in Daventria, quorum unus erat Ma-
 gister noster, alter dicebat esse M. nostran-
 dus; Et ipsi ambo sciebant bene tot sicut
 faciunt isti bufones. Sed tamen non vo-
 lebant allegare ista grossa vocabula, quia
 Cicero non amabat ea. Mag. Ort. Ipsi
 non volunt esse auditi. Mag. Iupold. Ipsi
 sunt fo'i de sua parte. M. Ging. Juristæ, le-
 gistæ, apothecarii, advocati, Domini de
 par-

parlamento, omnes clerici villagiorum loquuntur sicut nos. Sed isti habent suum Latinum per se. M. Ort. Deus est testis, quod ego credo, quod si aliquis interrogares eos, quomodo declinatur Musa, quod ipsi non possent dicere. Mag. Lupold. Et tamen ipsi faciunt de magnis Clericis. Mag. Gingol. Ita da, & volunt corrigere Magnificat. Mag. Ort. Nunc iste Latinizator Erasmus dicit, quod nostra Biblia nihil valet. Mag. Lupold. Et Reuchlin etiam similiter. Mag. Gin. Et Faber etiam, qui vult dicere, quod sunt tres Mariæ Magdalenz. Mag. Ortu. Et quod oportet dicere in missa: Et in terra pax hominibus bona voluntas. Mag. Lupol. Sancta Maria, ego nescio magis quam Biblia habebimus. Magist. Ging. Etiam Papa bene est fatuus, quod non excommunicat istos grossos bufones. mag. Ort. Et de parte diaboli, ipsi non facerent tot disturbia in populo. M. Lap. Sanctus Hieronymus non erat ita magnus Clericus, sicut ipsi sunt? Mag. Ging. Et sanctus Ambrosius, sanctus Augusti-

nus, & alii omnes zelofissimi Doctores non sciebant ipsi bene tot, sicut isti Ribaldi? M. Ortuinus. Ipsi deberent interponere suis. Magist. Lupoldus. Non bene indigemus de suo Græco. M. Gingolph. videtur eis, quia ipsi sciunt dicere to, tou logos, monstotiros, legoim, taff, hagiota tos, quod ipsi sciunt plusquam Deus. M. Ort. M. nost. Lupolde, creditis quod Deus curat multum de isto Græco? Mag. Lupold. Certe non M. nost. Ort. ego credo, quod Deus non curat multum. Mag. Gingol. Quia nemo intelligit eos, volunt vobis facere credere miranda. Magist. Ort. In conscientia, vos videbitis, quod nisi illuminatissimi Doctores de Parrhisiis mittant unum ambasiatam ad Papam ad excommunicantem eos, quod ipsi faciunt omnes hæreticos. Mag. Lupol. In bona veritate Magister noster, quando ego considero de prope scandalizationes, quas ipsi faciant, ego non possum aliquid dicere, nisi quod ego credo, quod Antichristus bene cito veniet. M. Gin. Helas. Certe erit magna pietas. M. Ort.

Ort. Timeo, ne sint multum male informati. M. Lup. Et ego, ne sint multi damnati. Mag. Gingolphus. Sed creditis quod ipsi curant? Magist. Ortuin. Per diem, ego credo quod videtur eis quod non est Deus. Magist. Lupold. Ego nescio nunquid est de mundo? Sed omnes non quereunt modo, nisi vanitates. Mag. Gin. Etiam vos videtis, quomodo capit nobis Magister noster. Mag. Ort. modo populus est honestus usque ad ossa. M. Lup. modo non sunt nisi decimæ in Ecclesia. Mag. Ging. Timeo ne sit vindicta divina. Mag. Ort. Si essent boni Prædicatores, qui remonstrarent populos, non regnarent tantum ista peccata. M. Lupold. Ego credo quod si vos vivatis multum, quod vos videbetis multa nova. M. Gin. Quando ego eram clericus novellus in Daventrianos non habebamus nisi bona compilata. M. Ort. Deus habet animam. M. Jacobi de platea, sed ipse dabat nobis bona reportata. M. Lipol. Parcat Altissimus Mag. Boquillon, de longa Ripa, sed ipse dabat optima vocabulorum significata. Mag.

Mag. Gin. Ho Jēsus! bona interrogamenta , quæ dabat nobis pro quæstionibus
 Mag. Rupoldus de bassa fossa. Mag. Ort. Nos sciebamus cor detenus nostra argumenta. M. Lup. Nos quærebaramus in quæstionibus, quid est doctrinale? doctrinale & doctrinabile quomodo differunt? Quot sunt necessaria in domo Dei? Quid est Clericus? Quid est scientia? Sed jam omnia ista sunt derelicta. M. Gin. Habebamus bonos auctores septem auctores, Græcismum de Garlandria, & scribebamus omnia de manu propria M. Ortu. Eriam nos habebamus bona fundamenta. M. Lup. modo non est amplius quæstio de via patrum nostrorum. M. Ging. modo antequam unus puer seiat mungere suum nasum, oportet quod ponatur ad Græcum. Mag. Ort. modo pro faciendo conclusionem nihil valent omnia M. Lup. Si illi boni patres, qui erant nostri præceptores, venirent modo, sancta Maria quid dicerent , si viderent omnia sic mutata? M. Ging. Sed quid dicerent de nostra Biblia, quæ est modo sic renovata.

Mag.

Magist. Ort. Sed quid dicerent de beata Magdalena, quæ est modo sic triplicata? Reu. Erasme, Eras. surge quæso, & expergiscere. Eras. Quid surgam, & expergiscar? Reu. Ut rideas & irrideas, surge inquam, satis lætabere si surrexeris. Eras. Quis est qui me vocat? Reu. Tuus in bonis literis collega Reuchlin. Eras. Amici præcibus aliquid est condonandum. Surgam igitur, ut quid me velis accipiam. Reuchl. Vis rem audire ridiculam, & tibi forte voluptati futuram? Eras. Volo hercule, modo nihil sit frandis. Reu. Nihil hercule fraudis, aperta omnia. Eras. Age ergo dic uno verbo, quid istuc est quod me velis? Reu. Arrige aliquantisper aures. Eras. Faxo quod dixi, quid inde futurum? Reu. Si unquam riseris, ridebis statim maxime. Eras. Quando queso? Reuchlin. Ubi primum audieris quosdam, qui se Magistros nostros appellitant, rugosæ frontis veteranos. Eras. Ubinam sunt? Reu. Viden pro tuis oculis istos stolidos? Eras. Video, video. Reu. Sta ergo & quiesce, ut audias, quod risû tibi moveat Eras. Taceo M. Ort.

Mag. Ort. Per bonam fidem, ut ego ad meum primum thema revertam. Mag. nostri, totus mundus est multum malus. Magist. Lupold. Certe Magister noster Ortuine, Doctores forte sunt causa, quia ipsi non clamant satis alte contra peccata. Mag. Gingol. Si non essemus boni, sicut debemus, permitteremus quod iste Ribaldus, Eras. sic rideret de nostra Biblia? Mag. Ort. Permitteremus quod iste textualis Faber sic triplicaret de una Magdalena? Mag. Lup. Permitteremus quod iste Latinizator Reuch. truffaret se de nostra Theologia? Eras. Dii boni, quid istuc est, quod audio? Reu. Quid audisti nihil est. Eras. Nihil est? Reuch. Non mediis fidiis (Jupiter) si celerius paulo surrexisses, crepuisses risu, ut ego suspicor. Eras. Crepuissem risu? Reuch!. Ita medii ament. Eras. Cur (inquam) risu? Reuch!. Vix enim tibi temperasses, si istorum pallorenus Philosophorum nugas & deliramenta a principio intel' exisses. Eras. Ain vero? Reu. Ajo hercle vero. Tot effutiverunt importunas loquacitates, ut ipsi quoque

quoque Heraclito risum fuscitatos dixisses. Eras. Age ergo, & rem paucis aperi, ut huc una redeamus. Reuch. Tot ineptiis aures meos obtuderunt, ut unde primum sim exorsurus, non videam satis. Eras. Quod animo primum occurrit, istud est quod voto. Reuch. Vis ergo dicam, damnant omnes omneque huius literas. Eras. Omnes vero? Reuch. Omnes vero. Eras. Et bonas? Reuch. Bonas tantum. Eras. Quid de malis? Reu. Illud est quod omnium probant maxime. Eras. Nullamne probant disciplinam? Reu. Rem solum probant unam. Eras. Quid inquam? Reuch. Quæ nullum omnino habeat ornamentum, barbariem. Erasinus. Ho, ho, Quid de Græcis literis? Reuch. Jupiter, est quod ridere satis nequeunt. Eras. Quia non norunt fortasse. Reu. Non norunt. Quomodo noscent? congrui nō sunt. Eras. congrui? Reu. Nec certe quod multo magis mirabere, elementarii. Eras. Nihilne habent Latini sermonis? Reu. Quem habent Latinissimum, dicunt & Ciceronis stylopene conformem. Eras. Et ita est? Reu. Quid

Quid? Agrestes vetulae, idiotaeque rustici
comptius. multo loquerentur & purius.
Eras. Trahis me in admirationem. Reu.
Nec certe immerito. Eras. Non sunt ta-
men fabule. Reu. Non non. Eras. Quam
artem profidentur ipsi? Reu. nescio, su-
spicor tamen Theol. nomen sibi vendi-
care. Eras. Sunt Theologi? Reu. Tales
saltem videri volunt. Eras. Quales ergo
tibi videntur? Reuchl. Quaestionarii.
Eras. Quid summe laudant? Reuch. Nihil
nisi quod est vituperandum maximo.
Omnes in primis carpunt audacule seque
solos opinantur, qui Deum praedicare, de
virtute loqui, & sacris moribus verba fa-
cere debeant. Eras. Vitam forte Philoso-
phicam degunt ac divitiis praeferrunt pau-
pertatem. Reuch. Paupertatem Jupiter?
Nullum est hominum genus, quod pa-
latiorum pavimenta frequentius terat,
quam isti. Eras. Aspernantur beneficia
& animarum curas? Reu. Aspernantur
Deus bone, imo vero per dies & per no-
ctes insequuntur. Eras. Quoniam ergo mi-
rabile est adeo hujusmodi hominum ge-
nus,

mus, libet adire propius, ut aliquando eorundem mores & vivendi ritum cognoscam. Proinde mi Reu, si modo hoc tibi non est onerosum, videamus quid agamus id genus Sophistæ Reuch. Placet eamus. Eras. Sed priusquam eamus illuc, parumper me doceas, quibus ego verbis eosdem sum salutaturus, aut quo alloquuturus sermone? Reu. Volunt in primis se M. no. appellari Eras. Quid si id ego non dixerō? Reuch. Irascentur, & colloquio suo indignum te judicabunt. Eras. Nomen ut reminiscar. Reuch. Vocantur Mag. nost. Ort. de Daventria, Magist. nost. Lupoldus & Mag. nost. Gingolphus, Eras. Salvete Magist. noster Ortuine, Magister noster Lupolde, Magist. nost. Gingolphe. M. Ort. He salvete vere. M. Lupold. Vere bona dies vobis M. Gingol. Bona salus, bona salus. M. Ortuin. De ubi venitis vos duo? Eras. Roma. M. Lupol. Et de quid faciendo? Reuch. Illucieramus videndi Pontificis gratia. Magister Gingol. Pro quo faciendo volebatis videre Papam? Eras. Volebamus, ut faceret nobis potestatem

statem corrigendorum, quæ in Bibliis passim leguntur erratorum. M. Ort. He benedicite Deus, vultis dicere quod nostra Biblia nihil valet? Reu. Non Hercle sunt tamen permulta quæ censoria indigent nota. M. Gingol. Et qua nota, per vestram fidem? Era. Corrupta est Græci sermonis tralatio M. Gin. Corrupta? Et sanctus Hieronymus non valebat ipse beneficit vos? Reu. Indigni sumus, qui Hieronymi vestigia deosculemur. M. Ort. Quare ergo vultis eum corrigere? Eras. Corrigere Jupiter? immo vero quam dedit ipse tralationem restituere. M. Lup. Per bonam veritatem, ecce bonum restituere? hoc ergo quod nos cantamus quotidie in Ecclesia, non est bonum? & si non est bonum per consequens de post multis annis erravit Ecclesia. Reuchlin. Ecclesiam errasse non dicimus. Magister Gingolph. Quid ergo vultis dicere? Eras. multa posse melius dici, quam prius dicta sunt. Magist. Ortuin. Sed, sed per vestram fidem, qui estis vos? dicatis nobis parum vestrum nomen, si placet vobis.

Reuch-

Reuchlin. Sumus illi, quos norunt omnes Reuchlin & Eras. Magist. Lupold. Ho Jesus Maria, caput facit nihil malum, quando ego audio loqui de vobis. mag. Gingolph. Quis diabolus adducit vos hic? ego eram bene hebres, qui erant isti zizaniatores. Eras. Acrius irascimini, quam par sit. magist. Ortuinus. Irascimur? per Deos si essem Papa, vos & omnes qui simulant vobis essetis excommunicati, antequam esset unus mensis. Reuch. Cur ita quæso? magist. Lupold. Nonne est bona ratio? vos facitis nunc omnes hæreticos Eras. Quam hæresin disseminavimus? Magister Gigolphus. Tot, quod ego non possum dicere. magister Ortuin. Interpone tuis de parere diaboli, interpone tuis Latinizator Eras. & te similiter grosse infamis Reuchlin. Reuchlin. Nunquid etiam rerum nostrarum satagimus? magist. Lupold. Vos facitis vestras febres, utrum pertinet ad vos corrigere magnificat? Eras. Quid amabo illic correximus? multa dicitis, nihil probatis. Magist. Gingol. Si unusquis-

quisque interponeret suis, omnia melius irent, quam non faciunt. Reuch. Nonne etiam quod nostrum interest facimus? M. Ort. Non per diem sanctam. Eras. Docete ergo nos, quid nostra referat ut consilio vestro prudentiores facti, resipiscamus. M. Lup. Curate de vestro Latino, facite metra, facite magnas orationes, facite imprimere libros de modo latinizandi. Reuchl. Nihil de Deo? Mag. Gingol. Non, de parte diaboli non, quia non pertinet ad vos. Eras. Ad quos igitur spectat? M. Ort. Ad illuminatissimos & zelosissimos Magistros nost. qui sciunt arguere pro & contra. Reuchlin: Jupiter, quid istuc est Erasme? putant isti nebulones eloquentiam eo esse fato, ut eidem conjungi nequeat sacrarum literarum cognitio? M. Lupold. Videte adhuc, quomodo ipsi sunt boni Christiani, quoniam veniunt adhuc loqui de Jove. Erasmus. Audi imperitiam. Reu. Rude & agreste vulgus. Eras. Cervices cerebro vacuz. Reu. Quam bene idiotis imponunt. Eras. Vix certe digni mihi videntur, qui clemen-

men-

mentarii dici debeant. Reuchlin. Hercle sunt indoctiores Philoni de M. Gingol. Ho, quod ipsi sunt magni Domini, quia dicunt grossa verba, & non intelligibilia. Eras. Obscuris verbis utimur? Mag. Ort. Omnes bene vident. Mag. Lupold. Non est unus solus, qui possit intelligere hoc quod vos dicitis. Reuch. Non ex his, qui sunt vestri pecoris Archadici? Mag. Gingolph. Vide adhuc. Archadici: Quid hoc significat? ipsi volunt facere divinare. Eras. Nescitis quid sit, Archadia? multos illic habetis fratres. Mag. Ort. Non habemus vestras febres, & quomodo nos sumus de Colonia. Reuch. Erasme, nos deliramus, verba nostra non capiunt. M. Lupold. Sed per vestram fidem dicatis mihi, quid indigemus de vestra Latinitate? Eras. Nos vero, quid vestros curamus barbarissimos? M. Gingolph, Barba? Reuch. Solæcissimos, si mavultis. M. Ort. Adhuc melius, ipsi non volunt esse intellecti. Reuch. Vadamus Erasme, tu vides, sardis loquimur, isti Magistri nostri nihil dignum laude existimant, nisi quod me-

K

tam

ram barbariem redoleat. Eras. Eamus, saltem Fabrem Stapulensem quæsituri, ut nos adjuvet. Magist. Lupold. Adducatis, adducatis nobis modicum vestram Fabrum, & quod veniat ad defendendum suas tres Marias. M. Gin. Fabricaverunt super dorsum meum peccatores, sed nos fabricavimus super suas spatulas. Reuchl. Verbis temperare nequeo, neque tamen respondere audeo, ne ex stultis insanos faciam. Eras. Hos missos faciamus, tantisper donec subsidio nobis adfuerit doctissimus ille Faber. Reuchlin. Heus tu Philosophe Faber, salve. Faber. Salvos vo sesse opto. Quoniam pacto res vestra agitur? Eras. bene sane, modo valeas. Fab. Equidem valeo, modo bene sit vobis. Quæ causa vos huc advexit viri doctissimi? Reuch. Audi, & paucis intelliges. Interambulandum reperimus nescio quos paleotenus Theologos & magistros nostros, qui nos probitis affecerunt infinitis, & intolerantibus. Fab. Quare affecerunt? Eras. Damnant quæ scribimus, & nos velut hæreticos explodunt. Faber. Utique

Utinam optimus eorum esset alterutri vestrum comparandus. Reuch. Dicunt præterea non interesse quicquam de Deo loqui. Faber. Quid ergo volunt faciat? Eras. Nescio, nisi ut de diabolo tantum verba faciamus. Faber. Mirabile hominum genus, qui sibi sapientes haberi volunt, & tamen sunt omnium stultissimi. Reuch. Sed audi Faber, hoc nihil est, te perinde ac nos exsibilant. Faber. Exsibilant. Deus bone, quam obrem? Eras. Hæreticum te prædicant. Faber. Cur ita? Reuchlin. Quia dixeris legendum: Et in terra pax, hominibus bona voluntas. Faber. Cum eorum pace dixerim, ego ita in Ecclesiis legendum non præcipio: sed moneo tantum hunc sermonis Græci habere sensum. Vos qui utramque nostris linguam, judices estote. Eras. Neuter nostrum diffitetur, quin rectissime dixeris. Fa. Nihilne aliud culpant? Reu. Culpant etiam tuas Magdalenas, & hæreseos loco damnant. Fa. Quomodo culpant? Eras. In publicis concionibus audiente populo te proscribunt,

impium vocant, & ut hæreticum flammis devovent. Faber. Deus bone, qui prædicant non esse detrahendum, detrahunt. Si scriptis deliquerim, quare scriptis non confutant ? Reuchlin. Scriptis etiam confutare conatus est, nescio qui auriculatus & cucullatus frater de grandis valle, qui ut doctrinam cum eloquentia habere conjunctam videretur, studuit, quantum potuit sermonem suum phalerare. Faber. Et quem adhibuit cultum ? Eras. Universam Apologiam pinxit perbelle. Faber. Quibus coloribus, Rhetoricis ? Reuch. Barbaris & solæcismis ; Ita ut prima quoque oratio Authoris ineptiam satis arguat, illic infinitis penete afficiunt probris. Propterea oratum te venimus, ut ad expugnandos hujusmodi nebulones nobiscum arma capescas. Faber. Ego eorum verba nihil facio, neque mihi cura est respondere. Eras. Impune ergo tibi detrahent ? Faber Mordeant ut volunt, respondere non decrevi, & vos ipsi, si verbis meis & consilio velitis acquiescere, relinquetis eos in sua loquacitate, neque
vanas

vanas hujusmodi curabitis injurias. Scitis scriptum esse; mihi vindictam & ego retribuam? Reu. Certe Erasme, ut paucis dicam. Optime mihi videtur consulere Faber doctissimus, propterea si me audis, eos missos faciemus. Crepent, increpent, clament, reclament, nihil ad nos. Si tacerimus, invidia rumpentur. Erasmus. Placet quod mones. Redeamus ergo ad pristina studia, neque ineptis tui isquam sermonibus ab opere bono desistamus. Auditores interim valete.

PRO NUNC VOLUMUS IN FINE certificare Studiosos de commentō seu lectura multum valde subtili, viri cujusdam spectabilis Magist. nostri Schantz in Universitate Erfurdiensi, quam compilavit super hoc egregium opus.

Illustris significat nobilis, gloriosus & generosus, & dicitur quasi intus habens lucem.

Familia, proprie dicitur illa turba ho-

K 3

mi-

minū, quæ est in domo alicujus, sicut servi & ancillæ: & venit a nomine foemur, sicut ponit vocabularius Gemma gemmarū.

Alumnus, dicitur a verbo alumno, as, are, quod significat pascere & nutrire, & hinc venit alumnus, quod significat eum qui alit, & eum qui alitur, id est, passive & active. Et possumus etiam dicere alumni-fare, id est, alumnum facere.

Erfurdia, est una solennis civitatis in Thuringia, & habet Universitatem, quæ meo tempore fuit in flore. Et fuerunt multa supposita ibi, & etiam nobilistæ. Et Magistri qui fuerunt regentes in bur-sis, non permiserunt legere in Poesi, & aliis phantasiis: sed fuerunt diligentes in Aristotele, & fuerunt moderni & reales, & sciverunt fortites disputare contra antiquos & noviales.

Basilea, dicitur a basilisco, quia olim ibi fuit inventus Basiliscus. Vel a Basile quodam rege, qui percussit ibi unum gigantem, ita quod rogavit eum propter Deum, quod vellet cessare, & tunc ille rex ædificavit ibi civitatem: & dicunt quod ille

ille gigas adhuc est pius Basilæ in una turri ad perpetuam memoriam.

Ars dicitur a Græco artos, id est, panis, quia omnes qui sciunt artem aliquam, possunt acquirere panem & victum & amictum. Vel dicitur ab arcu, quia sicut in arcu possumus vulnerare corpus alicujus, sic etiam per artem percutimus mentem alicujus paralogisando eum præcipue per Logicā. Vel dicitur ab arx, quia sicut arx est in altitudine, sic etiam ars est super ignorantiam. Vel dicitur ab artus, id est, articulus, quia sicut corpus movetur particulariter in suis articulis, sic etiam animus hominis per artes movetur in suis sensibilitatibus.

Zelosus, est pulchrum vocabulum, & maxime Theologicale: quando Theologi volunt dicere, quod aliquis est bonus Christianus, & habet bonam conscientiam, tunc dicunt: iste homo est zelosus. Et dicitur à zelus, quod idem significat quod fervor, qui jacet sicut ignis in corde alicujus, qui amat fidem. Et zelosi ita sunt ignificati per illum fervorem, quod

vellent libenter facere aliquid bonum, etiamsi deberent mori. Status dicitur a stando, quia quando aliquis est dives, vel habet unam bonam præbendam vel dignitatem, tunc dicimus: iste bene stat, sed quando nihil habet, & est nulla in dignitate, tunc dicitur male stat.

Finit se opus egregium magna diligentia a spectabilibus Magistris nostris compilatum, & jam melius quam ante impressum in Utopia, in impressoria Claudii Sutoris cum stella tenebrosa. Anno quo supra: Cavisatum etiam est, ut in aliis, ne quis audeat post nos imprimere per decennium.

FINIS.

EPISTOLARUM OBSCURORUM VIRO-
rum ad M. Ortuinum Gratium , nil
præter lulum continentium & jocum,
in arrogantes sciolos , plerumque fame
bonorum Virorum obtrectatores,
& saniores doctrinæ conta-
minatores,

VOLUMEN SECUNDUM

AD LETOREM.

Risum Herclitæ est, vasti ridere parati
Arita mutarunt pectora Stoicitz
Da mihi tristem animum, ferales objice
luctus,
Dispeream nisi mox omnia risus e-
runt,
Exerce pulmonem.

IOHANNES LABIA, DEI GRATIA PROTO-
notarius Apostolicus venerabili viro
Magistro Ortuino Gratio Daventriensi
ut fratri charissimo Salutis centum
millia sestertia secundum no-
vam Grammaticam.

ACCEPERIM NUDIUS TER-
tius honorande vir, unum li-
brum quem dominatio vestra
miserit mihi ex Colonia. Et
fuit vel est talis liber intitulatus Episto-
læ obscurorum virorum. Sancte Deus
quomodo lætatus sum in corde meo,
quando vidi illum librum, quia habet
multa pulchra in se, metricè vel prosaice
compilata. Et fuit mihi magnum gau-
dium in dulci iubilo, quia vidi quod ha-
betis multos socios Poetas & Rhetoricos
& Theologos, qui scribunt vobis & sunt
amici vestri contra Johannem Reuchlin,
ha-

habuimus heri collationem, & fuerunt
mecum aliqui Curtifani petiti, & habentes bonam practicam, & ego posui illum
librum ad mensam, & postquam legerunt hinc inde, tunc movi unum dubium
dicens: Domini mei quid videtur vobis?
Quare tamen Magister Ortuinus intulit
Invit istum librum Epistolæ Obscuro-
rum Virorum? appellans amicos suos &
cohærentes obscuros viros? Tunc re-
spondit unus sacerdos qui est Monaste-
riensis & est bonus Jurista, quod obscuritas multipliciter capitur, ut in l. Ita fidei, ff. de Jur. Fisci, rn. pri. in fine. Et dixit quod potest esse nomen proprium alicujus progeniei. Quia scribitur quod Diocletianus & alii quidam reges fuerunt nati obscuris parentibus. Tunc ego tetigi eum, & dixi. Cum licentia Domine, nihil ad propositum: Et consequenter interrogavi unum Theologum notabilem, qui bibit nobiscum. Ipse est de Ordine Carmelitarum, & natus ex Brabantia, & dixit cum magna gravitate.

Eximie vir Domine Prothonotarie. Quoniam ut dicit Arist. de singulis dubitare non est inutile, ergo exiemieta vestra assignavit mihi unam quæstionem: Quare Magister Ortuinus faciens inprimere novum Epistolare, intitulavit illud Epistolæ obscurorum virorum? Cum venia istorum dominorum, dico opinionem meam. Quare Magister Ortuinus qui est vir valde profundus & speculativus mystice appellavit amicos suos obscuros viros, quia semel legi unam auctoritatem, quod veritas latet in obscuris. Et ergo dicit Job. Qui revelat profunda de tenebris. Item Micheæ septimo legitur. Cum sedero in tenebris, dominus lux mea est. Et iterum Job. 28. Trahitur autem sapientia de occultis. Quapropter Virgilius dixit; Obscuris vera in obscuris, sicut ego audivi ab aliis. Et datur intelligi, quod Magister Ortuinus, & sui amici sunt tales, quod inquirunt secreta scripturarum & veritatem, & justitiam & sapientiam, quæ non potest intelligi ab omnibus nisi ab his, qui sunt illuminati à Domino. Unde

de Reg. i. 38. Quia tenebrae non obscurabuntur à te, & nox sicut dies illuminabitur. Sicut tenebrae ejus, ita & lumen ejus. Postquam talia dixit praedictus religiosus, omnes respexerunt me, si essem contentus. Ego autem cogitavi desuper. Tunc fuit ibi Bernhardus Gelff Magister Parrhisiensis, quia est juvenis, sed audio quod habet bonum ingenium, & valde studet, & bene proficit in artibus, & etiam in Theologia habet bonum fundamentum. Ipse more solido movens caput hinc inde & videns austeriter dixit. Scitote Domini mei, quod est magna rationalis causa: Magister Ortuinus fecit hoc propter humilitatem. Quoniam sicut potestis scire, quamvis etiam non potestis scire, sed praesumendum est, quod scitis quomodo ante tres annos Joh. Reuchlin faciens imprimere Epistolare amicorum suorum, intitulavit illud Epistolae Clarorum Virorum. Quod considerans Magister Ortuinus, & multum desuper pensitans, dixit ad semetipsum. Ecce Reuchlin credit, quod nemo habet ami-

cos nisi ipse: Quid vult facere, si ego ostendo quod habeo etiam amicos & benedigniores quam ipse, & scientes facere carmina & dictaminas meliores quam sui amici? Et ergo in despectum ipsius dedit ad imprimendum istas Epistolas, intitulando eas, Epistolæ obscurorum virorum. Sicut dicit Psalmista, Misit tenebras & obscuravit. Sed ipse fecit hoc humiliter, minorando & humiliando se, ut queat dicere cum Psalmista: Domine non est exaltatum cor meum, neque elati sunt oculi mei. Igitur Dominus Deus videns humilitatem suam olim dabit ei gratiam quod faciet magna opera, & etiam intitulabit ea cum magnis titulis. Unde Job. Et rursus post tenebras spero lucem. Non intelligendo, quod istud Epistolare amicorum Magistri Ortuini non est artificialiter compositum, quia amici Johannis Reuchlin in vita sua nunquam componerent melius, etiamsi deberent perdere capita sua. Sed propterea dixi, quia adhuc tamen excellentiora habet post se. Et favente Deo spero

ro quod videbimus magnalia. Quia M. Ort. nō curat de pomposis titulis, & ergo sic dicit: Dominus illuminatio mea est, & salus mea, quem timebo. Quia scit quod minorando se, majorabitur olim. Nam dicit Scriptura. Qui se exaltat, humiliabitur. Et legitur Ecclesiastici 20. Est propter gloriam minoratio, & est qui ab humilitate levabit caput. Hæc prophetizata sunt per Prophetam Naim dicentem; & inimicos ejus persequentur tenebræ. Tunc ego non volens quod deberent fieri inimici, vel quod unus eorum deberet mihi irasci si dicerem tu vel tu subtiliores, allegavi Horatiū in uno passu qui dicit: Et adhuc sub Judice lis est. Scribens enim scribam M. Ort. quod dicat mihi rationem. Et ergo parcatis mihi, quod feci vobis molestiam. Et sic non contenderunt amplius, quamvis M. Bernhardus diceret, quod vellet disputare ad ignem, quod hæc est opinio vestra. Ergo Domine Ort. rogo vos amicabiliter, quatenus velitis mihi respondere, quid tamen habuistis ante vos intitulando illud epistolare epistolæ

læ obscurorum virorum? Et sic valeatis
sane & cum honore. Datum in curia Ro-
mana.

JOHANNES GRAPP. MA-
gistro Ortuino.

Salutem cordialem cum multa dile-
ctione optat semper, & commendat
se tanquam humilem servitorem frater
& Præceptor dilecte. Quia nuper scripsi-
stis mihi, quod debeo vobis semel unum
dictamen seu Epistolam vel carmen me-
tricum scribere, quod potestis videre,
quid didici à vobis Colonia & Daven-
triæ, in despectum Johannis Reuchlin &
Reuchlinistarum qui sunt inimici vestri.
Sciatis quod feci diligentiam, & mitto
vobis hic unam Epistolam carminalem
seu metrosam, sicut sunt Epistolæ Ovidii,
quia scio quod libenter legitis metra
quam prosaica. Sed debetis emendare.
Quia non est discipulus super Magi-
strum; Et debetis scandere. Quia non
sum adhuc bene usitatus in tali arte.

Epistola

EPISTOLA JOHANNIS GRAPP.
novelli Poetæ Carminalis ad Præcep-
torem suum Magist. Ortui-
num Gratium.

Mittit Epistolio salutem Grappus in isto,
Sicut decet juvenem, qui amat suam
Præceptorem.

Si non bene sonant, voluti vestra quoque
tonant.

Nec sumus omnes pares magistri sive
scholares.

Alius est Physicus, alius medicusq; petitus
Sicut vos etiam qui vix habebitis parem.

Ubi Curtisani vexant se sicut Beani.

Sicut nuper aliquis, cum quo est mihi
magnalis.

Sed vos in studiis, caretis illis phantasiis.

Ne isti seculares, qui sunt vestri tribula-
tores.

Scilicet Poetis, & legis suis Juristis.

Contra vos faciant, & hæretica carmina
scribant.

Et schola Francorum, quæ combustit il-
lum librum.

Sed

Sed volo dimittere ista scandala in sacra
fide.

Doctior Philosophis, in subtilitatib. istis.
Nec non servitium M. Ort. benignum.
Ergo Ort. meos velitis haut spernere ver-
tus.

Carmina scripta quidem : quia non om-
nes valent idem.

Unus novit Logicam, ali⁹ didicit Poetriā
Alter habet gratiam, in cunctis rebus mi-
randam (rotæ

In Colonia tota, & hic quoque Romæ in
Unus alium citantes, pro beneficiis liti-
gantes. (dia

Pro una vicaria, nec potest fieri concor-
In sacra Scriptura, ubi est vobis magna
cura.

Reuchlin cum auxilio, nec non populo
isto maligno

Qui ita vos tentant, sua nec dictamina
probant.

Ut facit & Tungarus, & Christicola Pe-
percornus

Speculum oculare dictum, & per vos for-
titer victum.

Vobis

Vobis & Hochstrato, qui est major quam Plato.

Ergo vos valet, nec non bonam noctem habete.

Deo Gratias.

Parcati mihi, si sint vitia in istis carminibus, quia humanum est errare secundum Philosophum, & debetis etiam aliquid novum ad me scribere. Datum in urbe Roma, ubi sunt mirabilia poma. Quæ rustici ibi vendunt: Et per libram bene pendunt. Sicut ego vidi, & per experientiam didici, Amen.

M. STEPHANUS ROMEDELANTIS. Magistro Ortuino Gratia. Salutem.

Celeriter non facto præambulo habeat dominatio vestra scire, quomodo noviter venit huc unus Doctor Theologiæ qui vocatur Thomas Murner, ipse est de Ordine S. Francisci, & est superiorista, & præsupponit ita multa quod non creditis. Dicunt quod facit cartas, & qui

qui ludunt in illis chartis discunt Grammaticam & Logicam. Et composuit unū ludum scaci, in quo trahuntur quantitates syllabarum. Et prætendit scire Hæbraicum & componit versus in Teutonico. Et dixit mihi unus quod talis Doctor in omnibus artibus scit aliquid. Tunc ego audiens dixi: In omnibus aliqui, in toto nihil. Et steterunt ibi aliqui qui riserunt. Est autem ille Doctor magnus amicus Joh. Reu. Diabolus confundat eum. Ego timeo quod faciet hic cum Canonicis & aliis clericis, quod erunt pro Reuch. Dixit nuper multis audientibus, quod unus puer potest cognoscere stultitiam & phantasias & malitias Theologorum Coloniensium, & suorum cohærentium. Et juravit ad sancta Sanctorum, quod nisi Papa habeat advertentiam & corrigit eos de illa perversitate, quod erit schisma in Ecclesia & fide Christiana. Quia si Papa permittit illos facere talia, nemo postea studebit & nemo cogitabit fieri doctus. Et super hoc dixit, quod Reuchlin uno die plus potest proteſſe Ecclesiæ Dei quā isti

isti inimici ejus in centum annis. Et dixit, si sunt boni aut recti viri, vel habent justam causam contra Reuchl. quare non agunt per se? quare per baptizatum Judæum volunt expedire negotia sua? Et faciunt libros scandalizativos, contra illum bonum doctorem, & ascribunt eos huic trifatori. Si esset peior & maledictior homo per totam Almania, ipsi etiam sociassent sibi eum. Sed non est mirum. Quia schlim schlem quærit sibi similem. Tunc ego non potui amplius tacere, sed dixi: Domine Doctor parcatis mihi, Johannes Pfefferkorn est vir honestus, & est fidelis sollicitator Cæs. Majestatis & est natus de tribu Nephtalim. Et scitis, quod est una antiqua progenies. Et ipse posset gloriari quod est nobilis, quamvis non facit propter humilitatem. Tunc respondit Doctor ille; Accipiat is cochlear & gustate, quid dixistis. Tunc dixi. Creditis quod non etiam vidi homines? Ego sum Magist. Parrhisiensis, & Coloniz studui in Theologia pæne duos annos, Domine Doctor non sitis superbus, antequam
cogno-

cognoscitis homines. Respondit Doctor Murner. Quod non scivit, quod fui Magister, & dixit: de honestate Johannis Pfefferk. non multum audivi, sed quod de eo audivi, bene possum dicere, quod nisi Judæi voluissent eum mortificare propter maleficia sua. Ipse nunquam fuisset factus Christianus. Et dixit, quod quidā Judæus dixit sibi. Ecce illud quod non valet apud Judæos, bonum est apud Christianos. Non volumus ad mortem judicare istum malefactorem. Vos Christiani habetis eum in honore quasi homo probus & doctus, cum tamen videtis propter quid est factus Christianus. Ibi ego respondi. Domine Doctor audiat modicum. Judæi faciunt injuriam Joh. Pfeff. quia nunquam furavit aliquid, neque male fecit etiam quando fuit Judæus, sicut est pie credendum. Et quod hoc sit verum debetur scire, quomodo duo Judæi semel voluerunt ei imponere infamiam furti, sed ex invidia duntaxat & execrabili malitia, tunc ipse citavit eos ad cameram Imperialem, & dederunt sibi

sibi xxx florenos pro expensis, quod fuit contentus. Etiam Joh. Pfefferkorn natus est bona progenie. Sed quando fuit Judæus, fuit sicut alli Judæi. Qui aut communitur dicitur. Qui est inter lupos oportet ululare cum lupis. Nunc autem comedit carnes de porca, & facit sicut bonus Christianus. Tunc respondit D. Murner Comedit Pfefferkorn etiam farcimina? Respondi ego, Non vidi eum comedere Sed præ supponitur, Si comedit porcas quod etiam comedit illa quæ sunt de porcis: Dixit ipse. Bene excusastis Jo. Pfe. & interrogavit, si etiam adhuc habet ambas aures. Respondi quod quando ego adhuc fui Coloniae habuit, & credo quod etiam jam habet & habebit in æternum. Tunc dixit, quid tenetis de Jo. Reu. Dixi quod non novi eum, sed scio bene quod Theologi & Ecclesia communiter habent eum pro hæretico, quare criminavit Joh. Pfeff. & alios præstantissimos viros nullis eorum præcedentibus demeritis. Tunc risit & dixit: Per Deum vos bene facitis; Quia defenditis Joh. Pfeff.

&

& alios præstantissimos viros, Tunc dixi: Audiatis adhuc plus: Ille Pfefferkorn est valde utilis in Ecclesia Dei, quia obtulit Deo 12. Animas, ut ipsemet ingenuè fatetur. Respondit Doctor Murner. Ubi obtulit Deo illas animas? In sylva Bohemica, quia fortasse ibi cum aliis latronibus interfecit homines, quorum animæ pervenerunt ad Deum. Respondi: Nullo modo, sed convertendo eos ad fidem Christianam. Tunc ipse dixit, Quomodo tunc scitis quod tales animæ pervenerunt ad Deum? Respondi; quod pie præsumendum est. Respondit Murner: Quid ergo nunc facit Pfefferkorn? Dixi, quod fortasse vadit ad Ecclesiam audiendo missas & sermones. Et defendendo se contra Johannem Reuchlin expectat diem extremi iudicii. Respondit ille. Erit tunc Pfefferk. ita diu in vita? Tunc dixi, quod sic, quoad animam, sed non quoad corpus. Dixit Doctor Murner. Bene est: Pfeff. dignus est habere talem defensorem, & dimisit me, & omnes qui fuerunt ibi, riserunt dicentes, per Deum Domine Stephane

phanc vos audacter respondistis ei. Tunc dixi : Ego volo omnia verba scribere M. Ort. sicut videtis quod nunc facio, & rescribite etiam. Ego sum vobis ad mandata. Datum Treveris.

M. JOHANNES PILEATORIS Salutem dicit M. Ort. Gratio.

Quia scriptum est in Evangelio, quae mensura mensuraveritis, eadem mensurabitur & vobis. Igitur ego similiter non deberem vobis scribere, sicut & vos non scribitis mihi. Et tamen scio quod magnam importantiam habetis quod scribam vobis novalia ex urbe Roma, videlicet quomodo stat in causa Magistri nostri Jacobi de Hochstraden viri proculdubio zelosi, qui defendit fidem Catholicam contra illos Juristas & Poetas seculares qui non habent Deum praeculis suis, sicut Theologi in Colonia & Parrhisia qui combusserunt Speculum oculare Johann. Reuchlin, sed ego deberem vobis facere, sicut vos facitis mihi, & non deberem vobis scribere unam

L

gut-

guttam, sed tamen non faciam, & adhuc
semel volo indulgere vobis, ita tamen
quod scribatis mihi statim. Et debetis
scire, qualiter isti Juristæ & adversarii
cum adjutorio diaboli qui est hostis fi-
dei Christianæ per suas blanditias, sicut
pie creditur, acquisiverunt multos fau-
tores, & præcipue Curtisanos qui sunt de
partibus superioribus, & non habent bonam
conscientiam, & inferunt magnas
injurias prædicto Magistro nostro, vexan-
tes eum sicut peanum & dicentes, quod
ipsemet est hæreticus. Et quod Theolo-
gi in Colonia sunt Bufones sancte Deus
quid debemus dicere? Non est magnum
miraculum quod sacra Theologia debet
scandalizari & haberi pro una Frascaria,
Et Theologi qui sunt sicut Apostoli Dei
debent sperni quasi essent stulti? Creda-
tis mihi firmiter, quod fides Catholica
habebit magnum malum exinde, & ego
timeo, quo erit una confusio in Eccle-
sia Dei. Etiam dicunt quod Dominus
Apostolicus est pro parte Joh. Reuchl.
quia ipse etiam est Poeta & favet Juristis,
Sed

Sed tamen spero quod sua sanctissimitas illuminabitur per gratiam Spiritus S. & non dabit malum sententiam, quod velit Dominus Deus qui regnat in terris & per celos, & sua mater virgo Maria quae liberet nos ab ista Poetria. Datum Rom.

FRATER JOHANNES DE WER-
dea M. Ort. Gratio,

Humiles & devotas Orationes cum numerosa salute. Venerabilis vir, vos scribitis mihi, quod audivistis quod causa vestra male stat, & Joh. Reuch. acquisivit unam inhibitionem Apostolicam; Et scribitur mihi quod timetis valde, ne habebit victoriam contra Theologos & sanctissimum Ordinem nostrum, & postea scandalizabitur Ecclesia Dei. O modicæ fidei vultis esse ita perterritus, quod vultis statim desperare? Tamen olim quando fui vobiscum in Daventria non fuistis ita timax, sed habuistis magnam audaciam quia scio adhuc bene quomodo semel percussistis illos duos beatos venientes ad vos cum longis cultris, &

L 2

vos

vos non habuistis unum armum seu defendiculum. Et tamen percussistis eos cū adjutorio Dei realiter cum effectu, itaque unus præ timore perminxit se. Et viderunt multi homines & dixerunt : Per Deum iste Ortuinus habet magnum con. Vos debetis scire quod hic in Curia Romana non est sicut vos puratis, sed unus una vice lueratur & alia vice perdit. Et dicit aliquis. Habet aliquando duas vel tres sententias pro se, tamen adhuc potest perdere litem. Sed potestis dicere. Papa permittit, quod Speculum oculare debet vendi, legi, & imprimi. Quid tunc est? Si permittit, ergo non potest prohibere? Non sequitur; Quia sanctissimus habet potestatem ligandi & solvendi, & non debet corrigi; Quia habet plenariam potestatem, hic & ubique, sicut scitis ex Evangelio. Quia mirabiliter estis solidatus in sacra Scriptura. Sed ego volo allegare Jus Canonicum. Primo, quod Papa obtinet principatum totius Orbis ex. q. iiii. c. Cuncta per mundum. Et potest deponere Imperatorem solus, etiam
sine

sine Concilio, ut dicit glossa in Cap. Ad
 Apostolicæ, De Sententia & Re. Jud.
 Et habetur ij. q. vi. de Cetero. Et Papa
 non est sub lege, sed ipse est lex animata in
 terris: ut habetur in glo: super capit. xi.
 de offic. Jud. de le. Et si Papa est lex, po-
 test facere quod vult & neminem respicere.
 Et quamvis semel dixit ita, tamen
 postea potest dicere non. Et debetis ha-
 bere bonam confidentiam; Quia nuper
 audiui hic ex uno auditore Rotæ, qui est
 vir notabilis, & habet magnam experien-
 tiam, quod non est possibile, quod Papa
 potest sententiam dare contra vos: Quia
 habetis optimam causam, & est causa fi-
 dei. Ergo estote fortes in bello; Quia licet
 isti phantastæ dicunt vobis de illa inhibi-
 tio, nihil debetis dare supra, quia non
 habet effectum. Sed ego spero quod sta-
 tim volo vobis scribere bonas novitates.
 Quia Dominus Magister noster Jacob.
 de Hochstraten facit magnam diligenti-
 am. Et nuper habuit convivium & in-
 vitavit multos Curtisanos antiquos, bene
 experimentales, & unum Scriptorem

Apostolicum cui est bene visus apud sanctissimum, & aliquos auditores Romæ. Et dedit eis comedere perdices & fasianos & lepores & pisces recentes, & optimum vinum Corsicum nec non Græcum, & dixerunt omnes, quod tractavit eos cum summa reverentia, & dixerunt. Per Deum iste est notabilis Theologus. Volumus esse pro parte ipsius. Et sic habet bonam sperantiam. Sed oportet concludere, qui nuncius non vult expectare. Valeatis & salutetis mihi omnes Magistros & Johannem Pfefferkorn. Datum Romæ

MAGISTER CORNELIUS STORATI M. Ort. Salutem Plur.

Secundum postulata vestra qua misistis mihi in urbem, quando adhuc fui Curie Romanæ, quod debeo vobis articulatiter significare, quomodo stat negotium in causa fidei, inter vos & alios Theologos & Joh. Reuchlin. Advertatis rogo. Ego ita celeriter abivi quod non potui

potui scribere unum Verbum. Et proposui mihi, quod ego volo vobis scribere ex poetria, & ego nunc facio Ergo sciatis quod quando ego fui Romæ, tunc non bene sietit, valde doleo. Nam Mag. nost. Jacobus de Hochstraten est in magna paupertate. Non habetis verecundiam vos Theologi, quod non mittitis ei pecuniam? Vos vultis expedire magnalia, & non vultis exponere pecuniam. Creditis quod est faciendum. Quando ille Mag. nost. intravit Romam cum duobus vel tribus equis, habens pecuniam in Banco, & dat propinas, tunc Curtisani valde honoraverunt ipsum. Et dixit unus ad alium: quis est iste? Respondit alius Ipse est unus Doctor de Almania ita notabilis sicut est possibile, & est speculativus & argumentifex singularis, quod non habet similem. Ipse habet hic causam fidei contra unum Juristam secularem. Tunc Curtisani laudaverunt eum & sæpe dixerunt mihi: Domine Corneli commendate me huic notabili Theologo, pro tunc habuit fautores, &

Causa sua bene stetit. Nunc autem derelinquitis eum non mittentes ei satis de pecunia. Ego semel fui in Camera ipsius, tunc vidi ibi jacere cappam suam, & vidi quod fuit plena pediculorum. Et ipse videns quod ego vidi, allegavit Scripturam dicens: Animalia tua habitabunt in ea. Paraisti in dulcedine tua pauperi Deus. Et iterum dixit: Tabescere me fecit zelus meus. Ego autem ex commiseratione fleui. Debetis ergo esse pro eo, quod tamen fratres Prædicatores mittant ei pecuniam. Si dicunt quod non habent, tunc dicatis quod accipiant de illa quam collegerunt ex indulgentiis. Quia est causa fidei, & quæ impetrantur in illa causa, impetrantur pro fide Christiana. Valere. Datum Augustæ.

FRATER ALBERTUS ACUFICIS
Magistro Ortuino Gratio.

HONORABILIS vir nuper venit huc una litera a dominatione vestra mihi destinata. Et cum lætitia aperui quia cognovi

vi figillum vestrum & legi, & intelligo quod D. vestra cupit scire quomodo tamen homines loquuntur hic de causa fidei inter vos Theologos & Joh. Reuchl. Volo vobis scribere, sed non debetismihi habere pro malo, quia non sunt pro parte vestra. Omnes dicunt quod Theologi faciunt Reuchlin sicut scribæ & Pharisei fecerunt Christo, & quod ipsi semper fuit probus vir, & fuit in Concilio duorum Imperatorum. Et sua Juristria juvit multas Civitates & principes. Et omnes invenerunt eum probum & fidelem. Et quod Theologi invident gloriæ ipsius, & voluerunt declarare eum hæreticum per devia & nullitates. Quando talia audio, tunc teneo oppositum. Sed scitis bene quod multi canes superlatrant unum. Dixerunt nuper duo Magistri venientes ex Colonia, & unus ex eis est nobilitatis, quod omnes qui agunt contra Reuchlin, sunt communiter Spurii vel Infames, vel Bufones; Quod fuit mihi magna verecundia. Sed ipsorum unus audacter dixit quod omnes circumstan-

tes audierunt Domini ut intelligatis qualis sit ista causa contra Joh. Reuchl. Illa causa habuit principium a Joh. Pfefferk. qui est similis re & nomine & omnibus modis huic Joh. Pfeff. qui fuit hic cum forcipibus calidis laceratus. Quia etiam est Judæus baptizatus, & etiam propter nequitias quas fecit, dereliquit fidem suam. Et si deberet hic sedere in turri, & spicula or deberet eum interrogare quid fecit, ipse deberet non minus confiteri quam ille alius. Ipse instigavit Theolog. Colonia, & ipsi etiam instigaverunt eum, & voluerunt libros Judæorum per totam Almania comburere. Et hoc fecerunt propterea, quod Judæi deberent venire ad Theologos & præfatum Pfeffer. cum magna pecunia, occulte dicentes: permittatis mihi libros meos. Ecce hic habetis quadraginta aureos. Et aliqui Judæi dedissent libenter centum, aliqui mille. Tunc venit Reuchlin & impedivit illud propositum, irati sunt super eum, & scribunt libros & scandalizare volunt eum, & dicunt quod est hæreticus. Etiam scri-

scribunt aliquos libros in Latino, & intitulant eos nomine Joh. Psefferk, cum tamen ipse non scit Alphabetum in Latino. Sed igitur faciunt, quia sciunt quod nemo respondebit ei. Quia nemo cum isto malefactore vult se permaculare, ergo videbitis quod si essent veri Theologi, aut probi viri, ipsi met facerent facta sua, & non velarent & occultarent se cum isto trafatore. Fecerunt etiã alios libros quorum aliqui sunt intitulati nomine Arnoldi de Tungaris, qui inventus est falsarius, ita quod nunquam potest negare, & nunquam potest exculare quod non est falsarius, quia manifestum est per totam almaniam quomodo falsificavit scripta Joh. Reuchl. alius scriptor Theologorum est Magister Ortuinus qui est filius presbyteri, qui etiam est concubinaris, & deprehensus in adulterio. Deinde habent alium de quo bene audivistis. Doctorem Vigandum Wirt, Ortinis Prædicatorum, qui similiter est infamis. Ipse composuit librum quod beata virgo est concepta in peccato Originali, & fecerat magnam

gnam seditionem cum Prædicationibus suis. Et ergo fuit coactus revocare verba & scripta sua publice Heidelbergæ, quod egomet audivi & vidi. Sic potestis scire quales sunt inimici Joh. Reuchl. Quando audivi talia tunc dixi, Domine mi non debetis talia dicere coram populo, etsi essent vera. Quia scandalizatur per hoc totus ordo, & homines accipiunt malum exemplum. Respondit ille. Etiam vos non debetis ista fecisse contra Reuchl. quem etiam voluistis scandalizare. Ergo ipse nunc potest se purgare sine vestro scandalo. Per Deum Magister Ortuine ego vellem quod haberet finem ista causa, quia est nobis multum incommodum. Homines amplius non volunt nobis Eleemosynas dare, ego ivi septimana proxima pro Caseis, & per decem dies non plures quam 15. collegi. Quia dicunt omnes vade ad Joannem Reuchlin & dic quod det tibi caseos. Dominus Deus tribuat bonum finem. Et sic valeatis in Domino. Datum Hallis in Saxonia.

MAT-

Mathew Finck a.
Finckenher d.

MATTHÆUS FINCK BACCULARIUS M. Ortuino Gratio

INenarrabiles salutes & amores ineffabiles honorabilis vir, quoniam quidem sufficienter scitur, quomodo sit hic in urbe Rom & sum in Copistria, & de gratia Dei habeo bonum servitium. Ergo non est necesse quod scribo vobis de eo, quia etiam non libenter legitis productas literas. Sed secundum hoc quod promisi vobis scribere novitates ex urbe Rom, ad minus semel in mense & quandoque irent Cursores vel postæ, tunc vellem certificare vos, quomodo stat hic in bellis & in aliis & de Rege Franciæ & de Imperatore, propterea potestis cogitare, ecce iste est superbus, quia habet bonam stantiam Romæ, & propterea non curat mihi scribere, & est oblitus quod fui Præceptor suus & docui eum in Poesi & in artibus & cum hoc etiam in Græcismo, ita quod pro parte est bonus Græcus. Dico quod non, & Diabolus auferat me si non habeo vos in memoria & in orationibus

meis erga Deum. Quia dicit Gre. quod ingratitude est radix omnium vitiorum, ergo qui peccat ingratitude, peccat in omnibus peccatis. Sed si ego non scriberem vobis per superbiam, tunc essem vobis ingratus qui fecistis mihi talia bona. Sed habeo rationabiles causas, quod non direxi literas ad Dominat. vestram, quia pro magna parte fui infirmus, & nescio quid fuit mihi. Medicus dicit quod habeo aliquid in stomacho & non scio digerere. Etiam nudius tertius sumpsi unam purgationem; Et salva reverentia coram Dominatione vestra, ego merdavi unam merdam ita tenuem quod aliquis posset sorbere cum cochleari. Et cum hoc exivit de me una petia alba bene ita magna sicut pyrum. Et dixit Medicus: Illa est materia indigesta & causat febrem; Sed pro nunc scio iterum bene comedere, quia habeo bonum appetitum. Laudetur Deus. Et si maneo sanus, tunc semper volo scribere vobis. Et pro ista vice debetis scire quod Sanctissimus adhuc est Florentiæ & Curtiani hic maledicunt ei quod non venit,
quia

quia non possunt expedire negotia sua. Sed ego dico quod debent habere patientiam, & non debent ei maledicere, alias sunt excommunicati; Et allego eis Jura supra hoc, quia vado hic ad Sapientiam & studeo: Jam feci magnum profectum in utroq; Jure in uno ita bene sicut in alio. Sed dicunt aliqui quod oculi dolent Sanctissimo, ergo non potest ambulare per aerem. Debetis etiam scire quod Rex Franciæ revertit in Franciam, vult portare magis populum ad bellandum contra Imperatorem. Et Hispani volunt auxiliare Imperatori, & habetis scire quod erit magna guerra. Quapropter debemus dicere in Orationibus nostris: Da pacem Domine in diebus nostris. Quia non est bonum quod est guerra in istis locis, pro Curtisanis. Si esset pax, tunc semel deberetis mihi scribere de Vacantia unius beneficii sive est curatum sive non curatum sive de jure patronatus sive aliter. Quia ego nunc habeo bonam Experientiam, & vellem bene impetrare aliquid. Et si habetis unam litem, tunc ego volo

volō sollicitare vobis hic. Etiam de causa cum Joh. Reuchl. Debetis scire quod Magister noster Jacobus de Hochstraten collegit adhuc alios articulos in speculo oculari: & sunt ita bene hæreticales sicut alii. Et ipse jam est Florentiæ cum Curta & diligenter sollicitat. Non debetis dubitare quod non habetis victoriam. Scribatis mihi similiter nova & valeatis cum gloria. Datum Romæ.

M. PHILIPPUS SCHLAURAFF.

Mag. Ort. Gratio.

Salutem sesquipedalem Venerabilis Magister, sciatis quod accepi literam vestram valde Poeticaliter scriptam: sicut est consuetudo vestra. Et scripsistis: Datum in Colonia, quando habuimus bona convivia: & viximus in hilaritate: & non curavimus de gravitate. Et consideravi quod fuistis bene vinificatus, id est, vino repletus dicendo Poeticaliter, & credo quod fuistis ebrius quando scripsistis illud dictamen. Et scribitis mihi quod debeo

debeo vobis mittere illud Carmen quod compilavi de ambulatione mea hinc inde per Almaniam: quando visitavi Universitates: habens mandatum a Theologis quod debui seminare favorem eorum contra Johannem Reuchlin, & quomodo fui ibi tribilatus a Poetis qui sunt hinc inde. Faciam utique, sed vos iterum debetis mihi aliquid mittere de vestris operibus. Et dedi huic nuncio quod portaret vobis. Etiam sciatis, quæ composui rithmice non attendens quantitates: videtur mihi quod sonat melius sic: Etiam ego non didici illam Poetiam, nec euro. Valete ex Bruneck in Flandria.

Carmen Rithmicale Magistri Philippi Schlauraff quod compilavit & comportavit, quando fuit Cursor in Theologia & ambulavit per totam Almaniam superiorem.

Christe Deus omnipotens: in quem sperat omne Ens

Qui es Deus Deorum: per omnia secula seculorum.

Tu

Tu velis mihi esse propitius : quando tribulat me inimicus.

Mitte unum diabolum : qui ducat ad patibulum (vexas

Poetas & Juristas : qui dederunt mihi
Præsertim in Saxonia : ubi fui studens in
Logica.

Quam docuit me Sibutus : qui est in medicina inbutus.

Et habet antiquam vetulam quæ vendit bonam Cerevisiam.

Tunc est ibi unus Poeta : qui vocatur Balthasar de Facha.

Qui me tribulavit, quod mihi valde doloravit.

Tunc Philippus Engentinus : qui non est vexator minus.

Incepit unam guerram : tunc quæsi vi aliam terram. (irem.

Et cogitavi bonam rem : ut ad Rostock
Ubi Hermanus Buschius : mortificavit
unum Carminibus. (lencia

Tunc audiui in via : quod viget ibi pesti-
Et ivi ad Gripswaldiam : quæ habet modicam Companiam.

Et

Et fib abivi mox:quamvis fuit statim nox
Et veni ad Frackfurdiam : quæ jacet a-
pud Oderam.

Ibi Hermannus Trebellius : cum suis Poe-
matibus.

Multum me infamavit : & audacter blas-
phemavit.

Nec non duo Oſthenii: qui ſunt hujus di-
ſcipuli.

Qui multis cognominibus : vexabant
me in civibus.

Do hies mich die gantze Stadt : das Col-
niſch Copulat.

Ita quod ampulavi in Auftriam: ad meam
malam fortunam.

Quia Collimicius (veniat ei ſanctus An-
thonis)

Fuit ibi Rector : & meus Inimicator.

Vocans me traditorem: & volens ponere
ad Carcerem.

Niſi feciſſet Heckman : ſed Joachimus
Vadian.

Novum infortunium : propter Pepercor-
num.

Mecum ibi incepit: quia eum vilipendit.
In

In sua defensione : quamvis cum magna
ratione.

Tunc dixi quod sum innocens, & rogavi
eum flens,

Quod vellet me dimittere : tunc dixi eis
tacere.

Rector Bursæ lilii : quod retineret me
cum vi.

Et dixit Cuspinianus : quem amat Rex
Maximilianus.

Quod Magistri in artibus : sunt Doctores
in peccatis mortal.

Tunc incepti inde transire : & ad Ingol-
stad venire.

Hic Philomusus habitat : & contra Theo-
metrificat.

Tunc timens ejus furiam , transivi ad
Nurmbergam.

Ubi quidam Pirckheymer : qui non est
Magister.

Fecit mihi instantiam : sed audiui ibi clam
Quod cum multis fociis : in partibus di-
versis.

Magna in Conjuratone : vellet stare pro
Capnione :

Et

Et contra nos Theologos: facere multos
libros

Et fuit mihi dictum, quod noviter unum
librum.

Scriptis de usura; quam admittit Theo-
logia.

Sicut Bononiæ est disputatum; & per Ma-
gistros nostros probatum.

Sic ivi post unum mensem: ad Universita-
tem Lipsensem.

Ubi Richardus Crocus: qui dicitur esse
Anglicus.

Vidit me per viam: & dixit illam bestiam
Ego novi Colonia; Respondi noli dicere
Quia ego non sum, tunc dixit ad suum so-
cium.

Iste pro Theologis: est proditor Capnio-
nis.

Et est magnus pultronus, quod dixi Ma-
gistris in artibus.

Qui juraverunt invicem: accipere ei le-
ctionem.

Ita quod in posterum: non amplius ha-
beret stipendium.

Venit Moellanus: dicens ille Beanus
Debe-

In sua defensione : quamvis cum magna
ratione.

Tunc dixi quod sum innocens, & rogavi
eum flens,

Quod vellet me dimittere : tunc dixi eis
tacere.

Rector Burſæ lili : quod retineret me
cum vi.

Et dixit Cuspinianus : quem amat Rex
Maximilianus.

Quod Magistri in artibus : sunt Doctores
in peccatis mortal.

Tunc incepti inde transire : & ad Ingol-
stad venire.

Hic Philomusus habitat : & contra Theo-
metrificat.

Tunc timens ejus furiam , transivi ad
Nurmbergam.

Ubi quidam Pirckheymer : qui non est
Magister.

Fecit mihi instantiam : sed audiui ibi clam
Quod cum multis sociis : in partibus di-
versis.

Magna in Conjuratone : vellet stare pro
Capnione :

Et

Et contra nos Theologos: facere multos
libros

Et fuit mihi dictum, quod noviter unum
librum.

Scriptit de usura: quam admittit Theo-
logia.

Sicut Bononiæ est disputatum: & per Ma-
gistros nostros probatum.

Sic ivi post unum mensem: ad Universita-
tem Lipsensem.

Ubi Richardus Crocus: qui dicitur esse
Anglicus.

Vidit me perviam: & dixit illam bestiam
Ego novi Colonia: Respondi noli dicere
Quia ego non sum, tunc dixit ad suum so-
cium.

Iste pro Theologis: est proditor Capnio-
nis.

Et est magnus pultronus, quod dixi Ma-
gistris in artibus.

Qui juraverunt invicem: accipere ei le-
ctionem.

Ita quod in posterum: non amplius ha-
beret stipendium.

Venit Moellanus: dicens ille Beanus
Debe-

Deberet ad patibulum : suspendi per su-
um collum

Et fui Licentiatus : & ad Erfordiam in-
tentionatus.

Ubi Aperbachius me incepit tribulare.

Et Eobanus Hessus : qui nunquam fuit
fessus.

Quærere in plateis : ut percuterent me
cum pugnis.

Et multum terribiliter vexavit me bis vel
ter.

Et dixit ad studentes : frangatis ei dentes.

Quia Theologicus : Reuchlin est inimi-
cus.

Tunc dixit crocus Rubianus : unde ve-
nit iste Beanus.

Qui non est nobis noxtus : dixi quod sum
promotus.

Respondit, eatis utique, tunc volui rever-
tere.

Statim ad Coloniam, vadens per Buchò-
niam

Sed dixit quidam socius, quod Mutianus
Rufius

Esset itinere; Et posset me percutere.

Tunc

Tunc ivi per Campaniam : & veni iterum
in-Misniam (piano.

Quod fuit ibi subito, dictum Esticam-
Qui misit suos discipulos, qui traxerunt
mecum erinibus.

Et dixit Spalatinus, qui est ejus vicinus.
Quia etiam ex parte sua, darent mihi ver-
bera:

Ergo satis percussus, veni ad quoddam
Nemus, gelus

Ibi quidam diabolus, vel certe malus An-
Sturnū ad me purtavit, qui ubi cognovit
Dedit mihi alapā, tunc ivi ad Franconiā.
Ubi est fluvius Mœnus, ibi Ulrichus Hut-
tenus

Juravit levatis digitis, quod vellet
me percutere virgis.

Si vellem ibi stare, tunc cogitavi meum
salutare.

Vadens hinc in Szeviam, ad civitatem
Augustam.

Ibi Conratus Beutinger, qui non placet
Brulifer.

Noluit me permittere, quod possem hic
quiescere

Tunc

Tunc præterivi Studgardiam, quia habet ibi stantiam.

Reuchlin ille hæreticus, qui fuit mihi suspectus.

Tunc ad Tubingam abii, hic sedent multi focii.

Qui novos libros faciunt, & Theologos vilipendant.

Quorum est vilissimus, Philippus Melanchthonius.

Sicut ego cognovi. Et igitur Deo vovi, Si viderem illum mortuum, quod irem ad sanctum Jacobum.

Fuit & Bebelius, & Joannes Brasficanus. Et Paulus Vereander, die schworen alle miteinander.

Quod vellent me percutere, si non vellem recedere.

Sed quidam hic Theologus, cum nomine Franciscus.

Sua cavillatione portavit me ex illa regione.

Tunc cogitavi ire, & ab illis Poetis venire. Et ivi ad unam patriam, quam dicunt Argentinam.

Ibi

Ibi in media via, facta est una Rebaldria,
Quia Nicolaus Gerbelius, cum suis dis-
putationibus.

Confundit me in populo : quod steti in
magno scandalo,

Venit Sebestianus Brant, der nam mich
bey der Hand

Dicens mihi sequere, nos volumus ~~na~~-
gare.

Abhinc in Narragoniam, propter tuam
stultitiam.

Ex fuit ibi Schurerius : qui est pinguis so-
cius.

Ipse me derisit, & dixit: Herr jr müßet mit
Bis ins Schlauraffenland : do seint jr fast
vvol bekand.

Collegi meā tunicam : & cœpi inde fugā.
Pergens ad Sletstadium : cum vidi Wim-
phelingum

Qui habet unum pellicium : quod est be-
ne impinguatum,

Nec non Jacobum Spigel: qui dixit: vvo-
her du Daubengigel.

Respondi quod ex Suevia : tunc dixit
quod sum bestia.

M

Et

Et ego fui iratus: tunc dixit mihi Kircherus
 Quod irem ad Athenas; & discerem Græ-
 cas literas,

Et fuit etiam Sapidus: cum multis suis
 scholaribus.

Dans mihi disciplinam; tunc invocavi
 celorum reginam,

Tunc exclamavit Storckius; volvamus
 hunc de gradibus.

Respondit ei Phrygio; parcamus lacer-
 dotio.

Venit beatus Rhenanus; quærens an sum
 Almanus.

Respondi, sum ex Flandria; tunc statim
 duo verbera (re,

Accepi super capite: quod vix potui audi-
 Et ivi hinc ad Hagenavv, do vvurden mir
 die Augen blau.

Per te Wolffgange Angst; Gott gib daß
 da hangst,

Quia me cū baculo percussieras in oculo,
 Accurrit autem Setzerius; qui vix est ba-
 cularius.

Cum uno magno volumine; percutiens
 me in latere,

Quod

Quod non habui spiritum: tunc oravi illum socium.

Quod facerem confessionem: quia haberem contritionem,

Sed ego in noctis medio: surrexi de cubiculo.

Et ivi ad Friburgiam: quærens misericordiam.

Sed ibi multi nobiles: armati & horribi-
Reuchlin defenderunt: & mihi mortem
minaverunt

Nec non unus vetulus: qui vocatur Zasius
Ille antiquus Jurista: quæsit an sum
Scotista?

Respondi: Doctor sanctus est mihi autor
sumus,

Tunc fecit me risibilem: quod habui pudorem.

Et statim quidam Amorbach: spricht ich
vvil ein anders machen.

Und langet mir die Pritschen: her so vvilt
ich ihn ein neues lernen.

Sic fui hinc fugatus: quia sum ad miseriam natus.

Et veni Basiliam: ubi vidi quendam.

Qui Erasmus dicitur : & multum honoratur.

Tunc dixi cum licentia : dicat vestra excellentia.

Si estis Magister nostrandus : vel statim qualificantus ?

Respondit ipse utiq; : tunc sivi eum stare. Sed in domo Frobenii : Sunt multi pravi hæretici

Nec non Glarianus ; qui imposuit mihi manus

Percutiens in dorsum : & projiciens deorsum.

Et dixi per tuam lauream : Fac mecum misericordiam.

Tunc ivi ad Naviculam : abiens Wormatiam.

Ubi in hospitio : cum Theobaldo medico Fuit mihi lis : quia de Theologis.

Dicebat multa scandala : tunc dicebam cum modestia.

Vos estis homo stolidus ; Et statim unus Casens.

Stetit mihi in capite : & si recessi cum vulnere,

usque

Usque ad Moguntiam: ubi mihi gratiam
Fecit Prædicator: Bartholo: decimator.
Dans mihi hospitium: & jurans per De-
um vivum.

Si ivissem ad Coronam: quod accepissem
vexationem bonam

Quia ibi commensales: sunt valde ne-
quitiales.

Nicolaus Carbachius: qui legens pro
scholaribus.

Exponit Titum Livium, tunc reperi Hur-
tichium.

Qui ex antiquo odio: percussit me cum
scamno.

Quia feci unum bombum: tunc dedit
mihi pugnum.

Doctor Conrad Weydman: ich sprach
wie soll ich das verstahn

Tunc truxit me Johan. Konigstein, quod
ceceidi de gradibus.

Et sic post hoc periculum: contulit me ad
Rherum.

Ubi cum ambulavi: visus est mihi in navi.
Doctor Thomas Murner, Ordinis mino-

rum frater,

M 3

Qui

Qui dixit, nisi parcerem: propter meam
dignitatem.

Statim coram omnibus: jaceres hic in fl-
atibus.

Respondi, quare hoc? tunc dixit schweig
du Holtzbock.

Es leyrt mir noch im Sinn: quod fecisti
Doctor Reuchlin.

Sic ivi ad Coloniam: & inveni bonam
companiam.

Quamvis mihi Buschius: cum suis audi-
toribus.

Et Johannes Casarius: qui legit ibi Plinius
Facerent instantias: quia non curavi has.
Sed steti cum Theologis: & vixi in lætitiis.
Und gab nicht ein Har: auff den Graven
von neuen Ar.

Quamvis sit Poeticus: quia Pepercornus.
In suis dictaminibus: dicit de nobilibus
Qui quamvis sunt clari: non possunt ex-
cusari.

Et debent sibi solvere: pro sua obscuri-
tate.

Et sic est finis: propter honorem Univer-
sitatis.

MA-

OBSCUR. VIRO. 271
M. NOSTER BARTHOLOMÆUS
Kuckuck M. O.

Salutes innumerabiles cum summa
veneratione à parte ante Venerabilis
Mag. non facto præambulo aut multo
circuitu verborum habetis scire sicut nu-
per scripsistis mihi, quod deberem vobis
notificare qualiter negotium in causa fi-
dei stat hic. Sciatis quod bene stat, sed
non dum exivit Sūia diffinitiva. Et est hic
unus Jurista qui vocatur Martinus Groni-
gen: Doct. Senensis ut ipse dicit satis præ-
tensus & superbus. Ipse debet latiniza-
re Speculum oculare: & est valde præ-
sumptuosus: quia cupit videri. Aliqui
laudant eum: & quæsiui nuper ex eis.
Quid plus scit quam alius? Tunc dixerunt
quod habet bonam notitiam in Græco.
Et sic videtis quod non est curandum de
eo, quod Græcum non est de essentia sa-
cræ Scripturæ. Et credo quod non scit u-
num punctum in libris Sñarum, nec ipse
posset mihi formare unum Syllogismū in
Baroco aut Celarent: quia non est Logicus
Ipse nuper vocavit me asinum. Et dixi eis

M 4

si es

si es ita audax, tunc disputa mecum: & tibiſavi eum audacter: Et tacuit, tunc ulterius vexando eum, dixi: ego arguo quod tu ſis aſinus. Primo ſic: Quicquid portat onera, eſt aſinus: tu portas onera: ergo es aſinus. Minorem probo, quia tu portas iſtum librum: Et fuit verum quia ipſe portavit unum librum quem dedit Jacobus Queſtenberg ad ſtudendum intus contra Mag. noſt. Jacobum de Hochſtra- ten. Tunc non fuit ita prudens quod negaret mihi Majorem, quia non potuiſſem probare: ſed ſcivi quod nihil ſcit in Lo- gica. Dixi ergo ad eum: Domine Doctor Vos vultis vos intromittere in negotio Theologorum, quod non eſt in facultate veſtra, ego ſuaderem vobis quod dimitteretis; Quia vos non intelligitis Materiam iſtam, alias poteſtis venire ad damnum. Quia Theologi non volunt quod Jurिſtæ, debent tractare cauſas fidei. Et ſtatim ille iratus dixit, ego non ſolum intelligo iſtam materiam: Sed etiam video quod tu es una maledicta beſtia, tunc fui etiam commotus, & ſurrexit & fuit inter nos

nos magna rixa in die illa. Dixitque mihi
M. N. Petrus Meyer Plebanus Franck-
fordiensis, eamus ad hospitium pro co-
medere, quia est tempus apud prandium,
permittatis stare illum bene virum
quia non intelligit facta sua, ipse adhuc
deberet ire ad scholas desuper, sed debe-
tis scire Magister Ortuine quod volumus
pulcherrime vindicare istam injuriam.
Ipse est studens Coloniensis, & stetit in
Bursa Montis, quod ego pro certo scio,
ergo faciatis quod Universitas citat eum,
tunc volumus eum declarare perjurum
quia est immatriculatus in matricula Uni-
versitatis & facit juramentum quod vult
procurare bonum Universitatis, sed nunc
stat cum Johanne Reuchlin contra Uni-
versitatem, & rogo quod velitis hoc sta-
tim facere, & mittatis mihi librum Joh.
P. qui intitulatur Defensio Joh. Peper-
corni contra famosas, ego vidi nuper
unum socium portare huc, & vellem ita
libenter habere quod cor dolet mihi in-
de: Quia talis liber habet multas propo-
sitiones subtiles. Dominus Deus noster

M 5

in

in æterna gloria det vobis salutem & pacem, Amen.

JODOCUS SARTORIS

Magist, Ort. Gratio.

Salutem sempiternam & novum annum cum bona fortuna sicut est in mundo, & plus si est possibile opto vestræ Dominationi, quæ debet scire quod adhuc bene succedit mihi de gratia Dei, qui tribuit mihi misericordiam suam, & sicut dicit Psal. Exaudivit Dominus deprecationem meam. Dominus orationem suscepit, quia oro cotidie pro peccatis meis, & peto quod Dominus noster Jesus Christus velit mihi custodire animam & corpus, sed tamen magis animam; Quia corpus est pluvius: & sicut dicit sacra Scriptura. Pulvis es & in pulverem reverteris. Etiam spero quod non male succedit vobis: Quia quando unus habet istam gratiam a Deo quod semper poenitet de peccatis suis, & orat devote orationes suas etsi non sæpe jejunat, tamen Dominus Deus non vult quod male succedit ei, ego scio quod habetis bonam conscientiam, & semper

Jodocus Sartorius

semper estis in Studio volent procurare bonum Ecclesiæ. Quia scio bene quomodo nuper scripsistis unum librum contra quendam hæreticum. Joh. Reu. & fuit ita magistraliter compilatus quod habui admittationem exinde, & dixi ad unum Cursores de Ordine Prædicatorum qui circumportavit talem librum: ego credo quod iste homo habet duo capita quod potest ita scientifice praticare unam rem, sed intellexi etiam ab illo cursore quod scribitis commentum super librum Mag. nostri Arnoldi de Tungaris, quem articulatim composuit de propositionibus hæreticalibus Speculi ocularis. Mittatis mihi quando est perfectum tale commentum. Quia scio quod proculdubio erit mirabile, exponens omnia argumenta & notabilia & propositiones & conclusiones & corollaria, quæ pauci bene intelligunt, quia ille Mag. noster est nominis subtilis in scriptis suis sicut communiter Albertistæ in via sua: sed non debetis mihi pro malo habere quod laudo albertistas, cum vos estis Thomista, quia non est magna differentia, & mul-

sum concordant in aliquibus, sed Doctor sanctus est profundior, & hoc habet ex speciali inspiratione Spiritus sancti, quapropter etiam dicitur Doctor sanctus, quamvis Reuchlin non vocat eum sic in suis scripturis, & propterea est hereticus & maneat in nomine diaboli, ego nuper fui iratus super unum Juristam qui defendit eum, & scripsi unum carmen metricum contra eum: etenim soleo poeticare etiam quando sum solus ex arte metrificandi Bebelii quæ est multum subtilis.

EST AUTEM HOC
Carmen.

Astipotēti Dei Mater venerabilis Christi
Da precibus famuli aures benignas tui.
Qui te orat Maria pro sancta Theologia
Contra quam scribit Reuch. Jurista mal⁹.
Non clarificatus nec desuper illuminatus
Qualiter esse debet qui vult placere tibi.
Ergo tuum natum memento habere rogatum
Ut subvenire venit huic facultati suæ.

Et

Et est Elegiacum & scanditur sicut primum metrum in Boetio, incipiens: Carmina quæ quondam studio &c. Sed nuncius non dixit mihi quod vult ita cito recedere, alias volui vobis misisse plura metra quæ scripsi pro defensione Ecclesiæ & fidei: ergo cogitate quod mittatis mihi tale commentum a vobis practicum, tunc iterum volo vobis aliquid novi mittere. Valere raptim faustum zelose Datum Olmuntz in Moravia.

M. GUILHELMUS LAMPARTIUM
Mag. M. Ort. Gratio Sal.

Reyerende vir secundum quod dixistis & mandastis mihi quod statim quando venio ad Romam, debeo vobis scribere quomodo transivit mihi in via per omnia, & quomodo sto quoad sanitatem corporis, & sciatis quod de gratia Dei adhuc sum sanus & vellem etiam de vobis libenter audire quod estis sanus, sed spero si vult Dominus Deus quod estis sanus, & facio vobis notum, qualiter sta-

M 7. tim

tim quando veni ad Moguntiam in hospitium Coronæ, tunc inveni ibi quosdam viros qui loquebantur de causa fidei & erant pro Doct. Reu. & quando viderunt quod ego sum Colonienfis, adhuc magis loquebantur & fecerunt mihi in despectum, & laudaverunt Joh. Reu. & parvipenderunt M. nostr. in Colonia & dixerunt quod essent vespertilioes quæ nihil habent agere in luce, sed volant in tenebris, tractant obscuritates, tunc ego dixi: audiat pars altera, & allegavi flores legum, & ipsi inceperunt me irritare multis malis verbis quod dixi, quid mihi cum Reuchlin? Permittatis me comedere pro pecunia mea, & potestis dicere Domine Wilhelm: vos debuissetis perseverasse & audacter respondisse ipsis. Sciatis quod non est faciendum in isto loco, & audiui quod nuper unus in isto hospitio fuit percussus cum uno scamno quod defendit M. N. Jacobum de Hochstraten, quia isti socii qui vadunt ibi, ad mensam sunt valde terribiles, & habent gladios & spados, & unus ex eis est Comes, & est longu,

gus vir, & habet albos crines. Ipsi dicunt quod accipit cum manibus suis unum virum armatum & jactat eum ad terram, & habet gladium ita longum sicut gigas, quando vidi eum tunc tacui & permisi eos loqui, sed cogitavi quod vellem vobis scribere, sed pro tunc non statim habui nuncium, sed quando veni ad Wormatiam intravimus ad unum hospitium, ubi sunt multi Doctores qui sunt in Judicio Camerae, ibi dicebant mirabilia contra Theologos & audivi quod citaverunt Joh. Pfefferk. propter Stürmglock, & dixit unus, vos videbitis quod adhuc in paucis annis auferentur isti Mag. nost. & non erunt amplius, tunc dixi, quis tunc prædicabit vobis & docebit in fide Catholica? Respondit ille: Hoc faciunt docti Theologi qui intelligunt scripturas sicut Eras. Roterodamus, Paulus Ricius, Joh. Reuchl. & alii, tunc tacui & cogitavi mecum. Stultus stulta loquitur, & sedit unus in mensa nomine Theobaldus Fettich qui pro nunc est Doct. Medicinæ & cognovi eum quia olim stetit Colonia

in

in Bursa montis : ipse multo plura dixit quam alii, & dixi ei: Vos debetis recordare quod fecistis Juramentum Reſtori & Univerſitati Coloniensi: reſpondit quod merdaret ſuper nos omnes, ſed tranſeant illa. Poſtea quando exivimus Wormatiam, venerunt quidam viri terribiles in equis, habentes balistas cum telis & volentes nos ſagittare, tunc ſocius meus clamavit: Jeſus Jeſus, & ego habens bonum cor dixi quod non debet ita clamare, & dixi ad illos viros: Domini gratioſi nolite ſagittare nos, quia non ſumus induiti cum armis & non ſumus inimici veſtri ſed ſumus clerici: & tendimus Romam pro beneficiis, tunc unus dixit, quid ego curo beneficia? De iſ mihi pecuniam & ſociis meis quod habemus bibalia vel diabolus debet vos confundere. Tunc ſi volumus venire de iſtis oportet quod dedimus iſtis ij florenos. Et ego dixi occulte: Bibite, quod diabolus benedicat vobis. Et poſtea ſocius meus dixit; Quid vobis videtur, volumus illos citare ad Curiam Romanam? tunc dixi quod non eſt

est possibile, quia non scimus nomina
 ipsorum. Deinde per multam merdam
 ivimus ad Augustam, & valde pluit. Et
 etiam ita nixit quod non potuimus ape-
 rire oculos nostros, tunc dixit socius: O
 diabole quomodo friget me. Si essem ad-
 huc Coloniae, ego non vellem ire ad Cu-
 riam Romanam. Et ego risi. In hospitio
 autem erat una pulchra virgo, & de no-
 cte fecerunt Choream, & socius meus
 chorizavit etiam, & dixi ei quod non de-
 beret facere. Quia est Magister & non de-
 beret exercere istas levitates, sed ipse non
 curavit. Et dixit mihi: si illa virgo vellet
 mecum dormire per unam noctem, ego
 vellem de merda ejus comedere unam
 libram. Et non potui amplius audire, sed
 allegavi Ecclesiasten, id est, Vanitas vani-
 tatum & omnia vanitas, & ivi dormitum.
 De mane venimus ad Landzberg, ubi so-
 cius meus supposuit ancillam Hospitis
 per noctem. Et de mane quando exivi-
 mus hospitium, tunc equus suus claudi-
 cavit. Et dixi, supponatis cras amplius an-
 cillas, sed unus faber juvit eum. Et postea
 ivi-

ivim⁹ ad Schongavv ubi emimus pulchra
specula. Deinde ivimus versus Ispruck,
tunt fuit ita mala via quod equi non po-
tuerunt ire, & fuit ita profunda merda
quod transivit equis ad ventres superius.
Et sic post multas tribulationes venimus
Isprucken ubi fuit Dominus Imperator
& ejus Vasalli & Curiales & Satrapæ &
milites & armigeri, habentes vestes feri-
cas & catenas aureas in collibus suis. Et
aliqui fuerunt terribiles cum Barbis &
Birretis scissis militariter. Et timui come-
dere in hospitio, quia audivi unum di-
centem, si esset Imperator, ipse vellet sus-
pendere omnes Curtisanos: quia vadunt
Romam & discunt nequitias. Ibi etiam
decipiunt se invicem pro beneficiis, &
vexant alios beneficiatos in Almania, &
faciunt quod pecunia venit ad Romanos
de Almania. Et sic vidi quod isti Curiales
non curant Deum neq; homines, & ergo
peribunt sicut pulvis a facie venti. Postea
transivimus per unum montem qui fuit
plenus nive & est ita altus, quod credo
quod transit ad medium cœli. Et fuit ita

ma-

magnum Frigus super illum montē quod
putavi habere febrem, & cogitavi de stufa
mea Colonia. Dixit autē socius meus. O
si haberem Pellicium meum, tunc dixi ei:
vos semper queritis de frigiditate quan-
do estis in Campo, & quando venitis ad
hospitium, tum vultis supponere. Non
scitis quod coitus etiam infrigidat? re-
spondit ipse quod non videtur sibi quod
infrigidat, sed calefacit. Et debetis scire
M. Ott. quod in vita mea non vidi unum
hominem ita luxuriosum, semper quan-
do intravimus unum hospitium tunc pri-
mum verbum fuit ad famulum hospitis.
O famule! non habemus aliquid pro ge-
nibus? Datulus meus stat mihi ita dure,
ego scio quod vellem cum eo nuces supra
percutere. Deinde venimus ad Triden-
tum, & parcat mihi Dominus & vos
etiam non habeatis mihi pro malo quod
scribo vobis veritatem; Quia ibi etiam se-
mel purgavi renes vadens occulte ad pro-
stibulum, sed postea de nocte oravi horas
de beata virgine pro peccato illo. Fuerunt
ibi multę gentes: volentes ire ad Veronā,
& fa-

& facere ibi mirabilia, & dicebantur nobis grandia, quomodo imperator velit captivare Venetiam, & vidimus Bombardas & alia multa, qualia non vidi in vita mea. Et una Sabbattorum venimus ad Veronam. Illa est pulchra civitas habens muros, castra & fortalitia. Et vidimus ibi domum Ditheri de Bern ubi ipse habitavit, & ibi superavit & mortificavit multos gigantes qui bellaverunt cum ipso: postea volentes procedere, diu non potuimus propter metum Venetianorum, quia dicebatur quod essent in campo, & fuit verum. Quia postea apud Manduam audivimus eos bombardare, quia jacebant ante Brixiam. Et dixit socius meus. Hic natus fuit Virgilius, respondi: Quid curo illum paganum? Nos volumus ire ad Carmelitas & videre Baptistam Mantuanum qui in duplo est melior quam Virgilius, sicut ego audiui bene decies ab Ortuino: & dixi ei: Quomodo semel reprehendistis Donatum quando dicit Donatissimus Poetarum fuit Virgilius vel optimus plebis; & dixistis: Sed esset Donatus

tus hic, ego vellem ei in faciē dicere quod
 mentitur : quia Baptista Mantuanus est
 super Virgilium. Et quando venimus ad
 claustrum Carmelitarum, dicebatur no-
 bis, quod Baptista Mantuanus est mor-
 tuus: tunc dixi: Requiescat in pace. Dein-
 de venimus ad Bononiam ubi fuit San-
 ctissimus & etiam Rex Franciæ. Ibi au-
 divimus missam Papalem : & accepimus
 multas indulgentias pro omnibus pec-
 catis, tam venialibus quam mortalibus,
 & fecimus Confessionem : tunc fuit ibi
 Reveren: pater frater Jacobus de Hoch-
 straten Magist. noster & inquisitor hæ-
 reticæ pravitatis : Et ego videns eum di-
 xi: O pater reverende quid excellentia ve-
 stra facit hic ? Ego putavi quod estis Ro-
 mæ, tunc dedi ei literas vestras & literas
 Magist. nostri Arnoldi de Tungaris : tunc
 respondit mihi quod vult impetrare per
 regem Franciæ, quod Reuchlin debet de-
 clarari hæreticus : Et speculum Ocula-
 re debet comburi. Interrogavi autem
 eum intelligit tunc etiam Rex istam ma-
 teriam? Respondit; Licet ipse non intel-
 ligit

ligit per se, tamen Theologi in Parrhisia instruxerunt eum. Et Confessor suus Wilhelmus parvi qui est vir zelosus dixit ei in confessione, quod non vult eum absolvere nisi vult facere cum Papa quod Reu. declarabitur hæreticus. Et gavisus sum valde, & dixi: Det Dominus Deus quod fiat secundum verba vestra. Et inveni ibi multos Curtisanos mihi notos, & invitavi eos ad hospitium. Deinde ivimus ad Florentiam, quæ est ita pulchra Civitas, sicut est in mundo. Et postea Senam, ubi est Universitas, sed sunt pauci Theologi. Postea sunt parvæ Civitates, & una vocatur Montefiascon: ibi bibimus optimum vinum quale non bibi in vita mea: & interrogavi hospitem, quomodo vocatur illud vinum? Respondit quod est lachryma Christi, tunc dixit socius meus: utinam Christus vellet etiam flere in patri nostra. Et sic bibimus bonam potionem. Et post duos dies intravimus Romam. Laetetur Deus qui liberavit nos de multis tribulationibus quæ sunt in tota via: nec non in mala Scarparia

ria, sed nunc in Curia non intellexi aliqua
nova, nisi quod vidi hic unum animal
bene ita magnum, sicut quatuor equi;
& habet rostrum bene ita longum sicut
ego: & est mirabilis creatura. Quando
vidi tunc dixi: Mirabilis Deus in operi-
bus suis. Ego vellem dare unum florenum
quod videre deberetis illam bestiam. Sed
credo per Deum quod satis bene expedi-
vi me scribendo. Vos similiter faciatis,
alias nunquam vobis scribam. Et valete
saniter. Datum Raptim Romanæ Cu-
ria.

THOMAS KLORBIUS HUMILI.
per Theologiæ Doctor, Mag.
Ort, Salutem,

Quia scriptum est, vexatio dat intelle-
ctum; Ergo non debetis mihi habe-
re pro malo quod modicum teneo vobis
oppositum; cum ego facio in bonam par-
tem. Vos nuper scripistis in uno dictami-
ne de uno Magist. nostro: qui est valde
doctus; & est Doctor multorum annorū
& est

& est profundus Scotista: & est valde cur-
 sivus in libris Sinarum: etiã scit mentete-
 nus totum librũ Doctoris sancti de Ente
 & Essentia: & fortalitium fidei est ei sicut
 pater noster, & per artem memorativam
 impressit sibi formalitates Scoti sicut ce-
 ram, & ultimo scribitis quod est mem-
 brum decẽ Universitatum. Parcatis mihi
 vos estis incongruus. Quia unum mem-
 brum non potest habere plura corpora:
 sed per contrarium unum corpus bene
 habet plura membra: Quia corpus hu-
 manum habet caput, pedes manus bra-
 chia ventrem Piriapum vel vulvam si est
 mulier, & pes est membrum hominis: &
 caput est membrum hominis: &c. Et to-
 tũ corpus hominis habet sub se illa mem-
 bra: & illa membra subsunt huic corpo-
 ri: sicut species suo generi. Sed nullũ isto-
 rum membrorum habet sub se plura cor-
 pora: sed si velitis dicere quod talis Ma-
 gister noster est corpus decem Universi-
 tatum: Iterum ego vellem reprehendere
 vos. Quia ibi putaret aliquis, quod de-
 cem Universitates essent membra illius

Ma-

Magistri, & quod ipse constaret ex decem Universitatibus, quo posito fuerit scandalum illis x. Universitatibus, & ipsa minorentur exinde; cum unus homo (quia etiam Magist. nostri sicut scitis, sunt homines) diceretur esse dignior tot Universitatibus: quod est Casus impossibilis. Quia etiam Doctor sanctus non est plusquam x. Universitates. Quomodo ergo volumus emendare quod dicimus recte? Advertatis quia est quaestio multum difficilis. Et quamvis pertinet ad Grammaticalia: tamen etiam plures Magistri nostri non sciunt. Ille ergo qui est immatriculatus in decem Universitatib⁹, etiam ad tempus studuit in eis: audiens lectiones, & servans statuta: facto etiam & servato juramento, exhibens honorem Magistris & Doctoribus, potest dicere; Ego sum membra x. Universitatum, & non membrum. Et non est Oratio incongrua quamvis sit ibi disconvenientia in numero. Quia fit ibi appositio sicut in Virgilio: Formosum pastor Coridon ardebat Alexin Delicias Domini. Quia ibi

N

etiam,

etiam Alexis, qui est solum unus rusticus dicitur esse deliciæ per appositionem. Et credatis mihi quod est una subtilitas valde notabilis. Ego didici quando steti Lovaniæ, & nondum fui Bacularius, quando hæc materia fuit disputata per quatuor dies. Non habetis pro indignatione: quia ex bono scripsi vobis, & Valere: Datum Confluentiæ.

MAGISTER OTHO HEMER-
lin, Magistro Ortuino
Gratio,

Salutis maximam copiam Venerabilis Magister, Dominatio vestra magnam gratiam fecit mihi mittendo illum notabilem librum Johan. Pfefferk, qui intitulatur Defensio Joh. Pfeffer. contra famosas. Ego non possum admirati satis quod sic notabiliter & excellenter ille vir reprehendit Joh. Reuchl. Et dixi quando legi: Iste Reuchlin deberet libenter esse mortuus. Sed Plebanus quidam ex nris bonus Reuchlinista, semper opponit mihi

hi

hi arguens a majori ad minus: Et heri ante vesp̄as quando ivi secum sp̄ciatum hæc verba exiverunt ab ore suo: Si Theologi non obtinuerunt contra Reuchlin in Almania, multo minus obtinebunt in Curia Romana, quia in Italia sunt doctissimi viri & statim intelligent stultitiam & vanitatem Theologorum; Quia Romæ non curantur tales Frascariæ. Et etiam dixit. Quale signum est hoc? quod Theologi non audent nominibus propriis scribere contra Johannem Reuchlin & coherentes, sed subordinant unum Bufonein qui neque honorem neque bona habet perdere, & huic adscribunt libros? Tunc respondi ego: Pfefferkorn quidem composuit materiam, sed Magister Ort. postea latinizavit. Dixit Plebanus. Bene scio quod Ortuinus composuit hoc Latinum, quia statim cognovi stylum suum, etiam scio quod ipse Ortuin. est de bona progenie scilicet sacerdotali, sed dicatis mihi unum: Vos habetis fateri quod Pfeff. non scit Alphabetum Latinum. Et si non scit Alphabetum, multo minus scit

legere. Et si non scit legere, multo minus scit intelligere. Et si non scit intelligere: multo minus scribere & componere. Et si non scit legere neq; intelligere neq; scribere, multo minus scit disputare de istis quæstionibus quas nemo potest sapere nisi sit profundissimus literatus. Quomodo ergo est possibile quod ipse composuit hanc materiam vel Latine vel Theutonice vel Hebraice? respondi quod videtur mihi quod Pfefferk. habet ita illuminatum intellectum: & ita sæpe audivi istam materiam, quod adjuvante Deo & ex instinctu Spiritus sancti bene potest disputare de super. Et causa illa est ita facilis, quod Reuch. posset vinci in ea etiam per uxorem Pepercorni. Dixit Plebanus: Verum est hoc; Quia credo quod uxorem Johan. Pfefferk. non vincerent quinque Juvenes quadrati rustici ex Westphalia: multo minus Johan. Reuchlin qui est senex & debilis, & per Consequens impotens poterit eam vincere, sed miror quod sanctissimus Dominus Papa & etiam Imperator noster permittunt tanta scanda-

la

la fieri : per istum Judaicum Bufonem, quod debet stare in loco sacro, & prædicare populo, & dare benedictionem, & facere talia, quæ si faceret unus Laicus qui fuisset semper Christianus, tamen nihil boni deberemus suspicari de eo : multo minus de Judæo baptizato, qui non debet probari quod fuerit bonus Christianus nisi post mortem. Et si non deberent hoc pati, multo minus deberent pati quod ipse intromitteret se in disputationes Doctissimorum virorum : & scandalizaret honestissimos viros. Ipse deberet suspendi cum libris & scandalis suis : sicut diu meruit. Respondi quod prædicatio Joh. Pfefferkorn non fuit Pontificalis : sed fuit Laicalis & simplex instructio : sed de libris ejus manifestum est quod ipse defendit se contra Joh. Reuch, qui parvipendit eum. Et ipse in Speculo suo manuali corrigit injustitiam Johan. Reuchl. Et quod sit bonus Christianus, præsumitur ex hoc, quod si non semper maneret bonus Christianus, ipse non esset ita iratus super Judæos, & faceret eis tan-

ta mala. Dixit Plebanus: scribere seu componere libros est una magna res, & non compedit nisi magnis & doctis viris, qui sunt altissime graduati, multo minus Joh. Pfefferk. qui est Idiota. Et ergo Theologi Colonienſes nunquam debuiffent prætere, quod vellent hominibus perſuadere quod Pfefferkorn componit talia. Sed ſi ego eſſem Imperator, ego vellem Pfefferkorn & Hochſtrat ſuſpendere ad unum Patibulum. Reſpondi, Quid fecit Magiſt. noſter Jacobus de Hochſtra-ten? tamen eſt bonus imperiales, quod ego volo probare per Epiſtolam ſuam ad Imperatorem in qua ſic ſcribit: Valeat & in æternum gaudeat Cæſarea Majeſtas, quam Deus optimus maximusque ſuæ Eccleſiæ conſervare dignetur per millia tempora felicem. Dixit Plebanus: ego vidi x. malefactores mortificari & nullus fuit ita dignus mortis ſicut Hochſtrat, quia tam bonum & inuocentem virum ſic injuſte tribulat, & adhuc petiit etiam adiutorium a Rege Franciæ qui eſt publicus inimicus Imperii contra Johannem Reuch-

Reuchlin, quod est crimen læsæ Majestatis. Et super hoc Romæ lamentavit. Respondi quod Hochstrat facit talia zelo fidei & fides major est quam imperator, & Theologi non curant supericitatem secularem. Tunc Plebanus abcessit dicens, O innocentissime Reuchlin, debes tu sic tractare a pessimis & nequitiosissimis tribulatoribus? Deus de conservet. Sed si ulla est justitia, tu non potes superari in ista causa. Ergo possum dicere: zelabunt gentes & nihil adversum de poterunt. Respondi occulte: Fiant dies ejus pauci, & Episcopatum ejus accipiat alter. Per Deum Domine Ortuine nos habemus multas tribulationes. Vellem quod ista causa esset expedita: & ergo scribatis mihi tamen quomodo stat in Curia Romana, & valeatis per tot annos quod vixit Mathusalem. Datum Uratislaviæ.

M. PETRUS STEYNHART,
Magist. Ortuin. Gratio,
Salutem.

Multum vellem vobis scribere Domine Ortuine de novitatibus, hic inde & bellis & guerris & etiam de causa Johan. Reuchlin. Sed jam sum ita iratus quod non possum sedere præ ira: & ergo non possum scribere talia, quia cor palpat mihi quasi unus percuteret cum pugno: quia est hic unus Almanus de partibus Misientium: & ipsi promisit mihi dare unum vocabularium Juris: nunc non vult dare: & sæpe monui eum amabiliter sed non juvat. Et video quod prætendit me vexare. Sed quia scitis quod omne promissum cadit in debitum, propterea feci eum citare. Tunc hodie scripsit mihi unam literam vituperativam & scandalizavit me quasi Bufonem. Ergo sum ita iratus quod nescio quid debeo facere. Sed volo ire ad Gubernatorem & impetrare unum mandatum de capiendo: quia iste socius est mihi suspectus de fuga. Et quando non mittit mihi statim librū, tunc afferam tamulos Pariselli ad captivandum eum: & mittere in Presunam: & si tunc habebit unam

Strape-

Repecordam vel duas, capiat sibi; Quia volo eum docere quomodo debet unum circumducere: & non tenere promissū & credatis mihi firmiter quod volo rectificare illum socium, vel est damnum quod vivo; Quia oportet me habere talem librum. Quia jam pono studium meum in ordine: & emi libros in Jure & in aliis vadens cotidie quaduor horas ad sapientiam audiendo instituta, & in fortiatum & etiam in Jure Canonico, & Regulas cancelariæ, & inveni hic unum librum multum practicum, & est excellens & ex eo disco multa, ego credo quod in Almania non habetis eum, ipse est mirabilis & est valde declarativus, & intitulatur Casus longi super institutis, & practicar pulcherrimas materias, & ita profunde declarat instituta, quod sæpe dividit unum Paragaphum in x. partes, & procedit per modum dialogi, & etiam quantum ad latinitatem valde elegans. Non possum vobis scribere, quantum est utile habere talem librū: sed non debetis dicere Juristis in Colonia qui sunt fautores Ioh.

Reuchlin, quia si haberent illum librum, magis subtiliter possent practicare, ego bene scio quod non habetis libenter quod studeo in Jure, quia sæpe dixistis mihi quod debeo studere in Theologia: quæ beatificat & est de majori merito, quam illa Jura quæ faciunt curvum rectum & rectum curvum. Et allegastis mihi Richardum in uno passu, attamen dico quod oportet me facere. Quia scientia Juris est de panè lucrando. Unde versus. Dat Galenus opes ut sanctio Justiniani. Ex aliis paleas ex istis collige grana. Et scitis bene quod alias sum pauper, & mater mea scripsit mihi quod debeo cogitare ad habendum victum & amictum. Quia amplius non vult mittere mihi pecuniam, & sic est per Deum. Sed jam iterum cogito de isto socio qui fecit me iratum. Valete cordialiter, Datum Romæ.

M. JOHANNES PILEATORIS,
Magist. Ort. Gratio.

Say

S Alutes vobis plures
 Quam sunt in Polonia fures
 In Bohemia Hæretici
 In terra Suitensium rustici
 In Italia Scorpiones
 In Hispania Leones
 In Ungaria Pediculi
 In Pærrhisia Articuli
 In Saxoni Potatores
 Et in Venetia Mercatores Et
 Romæ Curtisani :
 In Almania Capellani
 In Frisia Caballi
 In terra Franciæ Vasalli
 Pisces in Marchia
 Sues in Pomerania.
 Oves in terra Angliæ.
 Boves in regno Daciæ.
 Meretrices in Bamberga
 Artifices in Nurmberga.
 In Praga Judæi.
 Colonia Pharisei.
 Clerici in Herbipoli.
 Naves in Neapoli
 Busto ducis acufices.

Franckfordiæ Bellifices.

Nobiles in Franconia.

Nautæ in Selandia.

Sodomitici Florentiæ.

Ex ordine Prædicatorum indulgentiæ.

Textores Augustæ,

Per æstatem Locustæ.

Collumbæ in Wetteravia.

Caules in Bavaria.

Haleces in Flándria.

Sacci in Turingia.

Id est infinitas Salutes vobis opto Venerabilis M. quia estis mihi ita charus sicut est possibile in charitate non ficta. Sed possetis dicere quod fingo illam dilectionem: quia non creditis quod est ita cordialis, igitur non volo multum scribere de illa. Unde versus. Laus propria sordet in ore. Teutonice: Eigen Lob stinckt gern. Sed in signum dilectionis mitto vobis hic duo munera: scilicet unum Pater noster factum de cornu Bussi: & tetegit sepulchrum sanctorum Petri & Pauli, & multas alias reliquias Romæ. Et cum hoc feci.

feci, tres missas superius legi. Et dicunt quod valet contra latrones & omnes interfectoriales nequitias, quando aliquis orat Rosarium in eo. Secundo, mitto vobis unam rem quæ est ligata in panniculo, & habet virtutes contra serpentes, quia vidi experimentum, & quodocunque (Deus custodiat) mordet vos unus serpens, tunc non nocet vobis: ego dedi unum Carlinum pro. Fuit hic unus in Campo flore qui facit mirabilia per virtutem S. Pali, & habuit multum de serpentibus terribiliter formatis: ita quod est mirabile ad videndum. Ipse tangit eos & non nocet ei. Sed quando mordet unum alium, tunc ipse liberat eum per talem virtutem: dans homini illam materiam sic ligatam, & dicunt quod est de illa progeniæ, cui S. Paulus concessit talem virtutem. Quia quando S. Paulus ambulavit in terris: tunc semel fuit hospitatus ab uno viro qui tractavit eum cum summa reverentia: & faciens ei bonam Companiam præbendo comedere & bibere & bona lectisternia, & de mane quæsit

cum, o bone Domine non habeatis mihi pro malo, ego video quod estis unus magnus vir : & habetis specialem gratiam a Deo, & nō dubito quod estis sanctus : quia heri vidi vos facere miracula rogo dicatis mihi quis estis ? Respondit ei sanctus Paulus : Ego sum Paulus Christi Apostolus, tunc ille vir cecidit in genua sua dicens, O sancte Paule parcatis mihi quia nescivi quis estis : & ergo rogo velitis Deum orare pro peccatis meis : & velitis mihi dare pro valedictione unam specialem gratiam propter Deum. Dixit ei sanctus Paulus ; Fides tua salvum te fecit, & dedit ei talem gratiam : & omnibus successoribus suis , quod possunt sanare homines qui sunt veneficati a serpentibus. Et iste vir qui dedit mihi hoc, est de tali progenie sicut multoties probavi. Ergo accipiat pro bono. Et scribite mihi novalia de guerris, & mittatis me scire an ille Jurista Johan. Reuchlin composuit adhuc alia contra vos : quia possibile est quod fecit propter suam audaciam, quamvis nullis vestris præcedentibus de-

demeritis. Sed spero quod etiam bene confundetis eum. Quia hic Dominus M. N. Hochstrat dixi mihi quod causa sua bene stat: & quod debeo hoc vobis scribere. Valete Datum Romæ.

FRIDERICUS GLANTZ

Mag. Ort. Gratio.

Salutis cumulum Honorabilis vir, si non scitis prius tunc volo vobis certificare nova: quod fui hic in guerra cum quodam Cantore, qui putat se esse magnum Dominum: sed est adhuc ita bene pauper socius sicut ego & alii. Nos bibimus insimul: & ipse dixit quod portasset mihi unum totum cantarum Cerevisiæ: & ego dixi quod non. Et ita me Deus juvet quod non vidi quod bibit. Tunc dixi: Domine Cantor: Ego non vidi quod bibistis, si vidissem, tunc libenter vellem respondere vobis, quia adhuc sum im-
perterritus contra unum cantarum Cerevisiæ, tunc juravit quod portasset mihi & dixit quod debeo bibere. Respondi:
Por-

Portate mihi unum & faciam vobis æquum, tunc dixit quod portasset mihi, & ergo essem ei satisfacere obstrictus, respondi quod non vidi : & posito casu quod vidissem : tamen non tenerer ei, & de nullo jure potest me cogere ad bibendum quando non volo, dixit ille : imo possum vos cogere, respondi. Ubi hoc legistis? Dixit in l. vinum. ff. Si certum petatur. Respondi: vos allegatis mihi jura, ego non sum Jurista, sed volo interrogare de super. Et sic solvi Zecham & recessi. Et dixit ipse quod nunquam in vita sua vellet mihi portare aliquid, respondi: dimittatis. Sic est factum Mag. Ort. Vos etiam per contrarium scribite mihi novalia, & valete tam diu, donec unus passer ponderat centum libras. Datum Monasterii.

F. SIMON WORST SACRÆ

Theologiæ Doctor, Magistro Ort.

Gratio Salutem.

Postquam venit huc defensio Johan. Pfefferk. contra famosas quam composuit

posuit in Latino: semper omni die audivimus hic nova: Unus dicit sic alius sic: Unus est pro eo alius pro Reuchl. Unus defendit eum alius culpatur. Et est magnum certamen. Et volunt invicem percutere se. Si deberem vobis scribere, omnes guerras, quæ sunt de hoc libro, Olympiæ me tempus sit defecturum. Sed transeuntur: dicam pauca. Simpliciter plures dicunt: & communiter seculares Mag. & Presbyteri & fratres de ordine minorum: quod non est possibile quod Pfefferk, composuit istum librum: Quia nunquam didicit unum verbum Latinum. Respondeo quod hæc obiectio nihil valet: licet magnos etiam viros in hunc usque diem ververit: & male. Quia Joh. Pfefferk, qui secum fert Calamare & atramentarium eo potest annotare quæ audit vel in sermonibus publicis, vel in conventiculis, vel quando studentes & fratres Prædicatores veniunt in domum suam, vel quando ipse vadit ad palneum. Sancte Deus quot Prædicationes intra xij. annos audivit? Quod admonitiones? Quod sancto-

sanctorum patrum authoritates? quas ipse vel per seipsum retinere aut uxori suæ dicere potuit, vel ad parietem scribere, vel ad tabulam suam ponere, & dixi ei nuper quod Joh. Pfeff. de se ipso profidetur (citra jactantiam tamen) quod omnia illa quæ in Biblia vel in sacris Evangeliiis habentur, per se ipsum allegare potest ad omne propositum sive malum sive bonum, Judaice sive Almanice, & etiam scit mentetenus omnia Evangelia quæ per totum annum exponuntur, & potest ea recitare ad unguem quod non possunt facere isti Juristæ & Poetæ: etiam habet filium nomine Laurentium, ingenuum profecto adolescentem, qui studuit ita quod: est palidus: Sed ego miror quod permittit eum studere in illis diabolicis Poetis ipse recolligit patri suo sententias Oratorum & Poetarum tum ex suo tum Præceptorum suorum ore, ad omnem materiam & omne propositum, & scit allegare Hugonem: & ipse Joh. Pfeff. intelligit multa ex tam ingenuo adolescente, ita ut quæ ipse indoctus facere non potest, filius ejus perfici-

perficiet. Doleant igitur omnes qui false circumtulerunt, quod ipse non composuit suos libros sed Doctores & M. in Colonia componunt eos. Erubescat quoq; & in æternum ingemiscat Joh. Reuch. qui etiam dixit quod Joh. Pfefferk. non composuit suum Manuale speculum de quo sepæ apud Doctos fuit contentio: quia tres viri dederunt ei illas Authoritates quas ibi allegavit, tunc unus dixit: Qui sunt isti viri? Respondi quod nescio: Sed credo quod sunt isti tres viri, qui apparuerunt Abraam ut legitur in Genesi. Et quando dico talia tunc subsanant me vexantes sicut scutonem. Ego vellem quod diabolus percuteret eos plaga magna sicut scribitur in libro Job, quem pro nunc in monasterio nostro legimus ad mensam. Dicatis Joh. Pfefferk. quod habeat patientiam: quia spero quod semel Dominus Deus faciet miraculum, & salutate eum nomine meo. Etiam debetis mihi salutare uxorem ejus sicut bene scitis: sed occulte, & valeatis. Datum raptim non valde speculative Antwerpia.

CON-

CONRADUS UNCKEBUNCK
Magistro Ortuino Gratio.

Nonne mirabile est venerabilis Domine M. quod parentes mei non mittunt mihi pecuniam : & tamen sciunt quod non habeo unum obulum , & scripsi eis bene xx literas. Si non volunt mittere mihi pecuniam , tunc per Deum ego vola aliter facere , & credatis mihi quod nuper habui in volundate quod volui me obligare sub pœnis Camerae accommodando duos florenos Rhenenses aut tres & redire in patriam & dicere eis opinionem meam ita grosse quod deberent tangere. Diabole, credunt quod sum natus super arborum vel debeo comedere fœnum sicut animal ? Diabolus auferat me, si habui unum Carlinum in sex mensibus ? & semper nihil comedo nisi salatum & cæpe & alium , & aliquando unum menestrum de fabis vel herbis vel spinaciam more Italico. Ego bene scio quod fratres mei in patria comedunt pisces & aves & bona fercula & non cogitant super

per me, sed ego non volo diutius pati, & debetis ipsis dicere: tunc ego etiam volo diligenter hinc instare apud Dominum meum, quod promovebit negotium vestrum, sicut scripsistis mihi. Et rogo vos quando parentes mei dabunt pecuniam quod velitis mihi mittere. Et cum hoc mittatis mihi unum frustum de creta: quia in tota Roma non habent bonam cretam: etiamsi velitis dare unum florenum pro ea; sed sicut scitis: quod oportet habere cretam, quia sum Logicus: & quando volo facere syllogismum, tunc non habeo atramentum super. Etiam est fastidiosum facere cum atramento: & mittatis mihi ligas Teutonicas ad ligandum caligas: quia faciunt ita malas ligas in Italia quod est mirabile. Mitto vobis hic unam Veronicam quæ tetigit capita sanctorum Pet. & Pauli & multas alias reliquias: & mitto vobis unum agnus Dei: & debetis mihi salutare Dn. Valentin. de Geltersheyem Mag. nost. colendissimum, per Deum ego nunquam ita potuissem discere Logicam, si non stetissem in Bur-
la

sa sua: quia ipse est valde declarativus, & supposita cito capiunt quando ipse legit. Valet plurime cum sanitate mentis & corporis. Datum Romanæ Curia.

M. MARQUARDUS FOTZEN-
hut M. Ort. Gratio.

S Alutem cum servitute amicabili Venerabilis Domine Magister, sicut scribitis mihi, quod debeo notificare vobis de Magistro nostro Jacobo de Hochstraten. Scitote quod Juristæ faciunt ei magnam instantiam. Sed sicut ego audiui diabolus confundat eos. Quia multi Cardinales sunt pro vobis & præcipue Cardinalis, s. Crucis: qui debet fieri Papa quando ille Papa moritur. Et audiui: quod dixit: Ego volo defendere illum notabilem Theologum Jacobum de alta platea contra Reuchlin, & omnes Juristæ in toto mundo starent pro eo, sicut etiam fecit cum habuit semel articulos contra Petrum Ravennatem qui etiam fuerunt multum hæreticales. Et debetis pro cer-

to habere Domine Ortuine : quod ille
 Cardinalis adhuc confundet omnes Ju-
 ristas, quia est bonus pro Theologis, &
 est etiam bonus pro Rege Franciæ & U-
 niversitate Parrhisiensi. Antiquus rex
 Franciæ voluit ipsum facere Papam. Etiã
 alias habetis bonam causam cum hoc.
 M.N. Jacobus dedit ante octo dies unam
 pinguempropinam vini referendario cu-
 jusdam Cardinalis, quem non volo no-
 minare, qui debet eum promovere apud
 Reverendissimum sicut bene scit. Fuit
 hic rumor, quod Episcopus Colon: est
 mortuus, & Comes de nova Aquila est
 electus in novum Episcopum. Si est ve-
 rum, tunc volo dicere, quod Canonici
 Coloni: sunt magni stulti; quia Poeta &
 Episcopus proprie sunt duo contradicto-
 ria. Etiam non esset bonum pro causa fi-
 dei: quia talis Comes est magnus fautor
 Johannis Reuchlin. Quia dixit mihi
 quidam Curtisanus, quod quando ex
 Colonia ivit ad Italiam, tunc ipse ded-
 it ei unam Epistolam quam portavit Joh.
 Reuchlin, & audi vi ab aliis quod haberet
 socie-

societatem cum multis Poetis & novis Theologis sicut est Eras. Roter. Quando ego fui in Herbipoli: tunc fuit unus Poëta qui vocatur Ulricus Hutenus, qui semper ridet & vexat Theologos & Magist. artium: ipse dixit in mensa in uno hospitio ad quendam alium nobilitarem: quod in illo die scripsit unam literam ad illum Comitem, tunc respondit ille nobilitaris: quid tamen scribitis, quando sic scribitis ad invicem? Respondit ille: quod scripsit ei: quod debet facere magnam diligentiam in causa fidei: & debet laborare pro Reuchlin contra Theologos, ne comburant Speculum oculare, & quod multum commendavit ei Johan. Reuchl. & dixit quod amat Joh. Reuchl. tanquam patrem suum: & ego tacui ne notaret quod sum fautor vester. Et propterea dico vobis: quod non est bonum, si iste debet esse Episcopus. Sed spero quod non est verum. Ergo scribatis mihi veritatem, & valete a planta pedis usque ad verticem capitis. Sicut dicit Esaias. Datum in urbe Roma.

JO-

JOHANNES HOLCKOT

M. Ort. Gratio.

A Micabilitatem pro salute excellens vir : accepi litteram vestram quam compilastis in Colon. & notetis quod talis littera fuit compilata in die S. Marga. & ego accepi eam in die. S. Bartholo. & quando accepi eam, tunc dixi : o diabole ista littera est diu scripta, & Dominus Ort. irascebitur mihi & potest dicere : Quoniam iste est superbus & non respondet mihi. Ergo peto venerabilitatem vestram quod habeatis me excusatum, & non debetis dubitare quod non est ita. Quia vos putatis quod fui adhuc in Calsel, & hospes meus quando accepit eam misit mihi postea ad Margburck. Et sic transivit multum tempus quia actu sum in Margburg & resumo duos juvenes domesticellos: quando ergo vultis mihi litteras mittere, debetis eas destinare huc : & intellexi a vobis quod componitis seu praticatis unum notabilem librum quem vultis intitulare defensio Joh. Pfeff. con-

O

tra

tra famosas & vultis eum dare ad impres-
suram : & scribitis quod non vultis po-
nere nomen vestrum, & cogitatis quod
est melius intitulare eum nomien Johan.
Pfeff. quia Pfeff. non curat talia & non ti-
met Joh. Reuchl. & suos cohærentes si
vellent aliquid componere contra eum.
Sed volo vobis unum aliud dicere, quid si
Reu. diceret : Ecce Pfeffer, non scit Lati-
num, ergo non potest compilare talia,
sed Theol. in Colon. & Ort, qui est Poe-
ta eorū, componunt tales scandalizatio-
nes & postea dicunt Pfefferk. scripsit, nos
non scripsimus Ergo vellem quod con-
siderabitis bene ante factum : si velletis
postea negare quod scripsistis, tunc Reu.
posset cognoscere vestrum styllum & pro-
bare quod vos composuistis, & sic incur-
reretis scandalum : & perdonare mihi
quod scribo ex amore. Valete. Datum
Margbach.

JODOCUS KLYNGE BACLA-
rius M. Ort. Gratio.

Ve-

Venerabilis vir quamvis sum remotus a vobis corporaliter : tamen habetis scire quod quoad mentem semper sum vobis propinquus, cogitando de soliditate nostra quam habuimus invicem cum stetimus Daventriæ. Ergo nuper ille Peanus veniens huc & portans mihi illud vestrum dictamen dixit quod dixistis ei : O ille Jodocus pro nunc est in patria & habet bonos dies, & non curat pro me. Ego respondeo quod nihil est. Quia non sum de talibus : & adhuc beneficio quomodo semper Daventriæ scripsistis ad parietem : Qui procul est oculis procul est a lumine cordis. Et per Deum heri quando fuimus in Cæna & habuimus de illis piscibus de patria mea qui vocantur Amæ : quia pater meus portavit mihi : tunc optavi vos & dixi. O si M. Ort. deberet esse præsens & comedere de talibus piscibus : tunc cor deberet mihi lætari. Respondit pater meus : Quis est ille Ortuinus ? tunc dixi ei quod estis socius meus antiquus, & fuistis mecum Daventriæ : & quando ego fui secum domi.

O 2

Vos

Vos fuistis primarius : & postea in Universitate Colonienſi fuistis Depositor meus quando deposui Beanium, quia vos venistis unum annum ante me ad Coloniā, & postea steti vobiscum usque ad gradum Baculaureatus : tunc vos accepistis Magisterium. Sed ego promotus in Bacularium de gratia Dei recessi ad Universitatem Wittenbergensem : tunc tui scholirega hinc inde, & si non vidi vos. Et dixi ei multa de vobis. Et dixi ei quomodo semel feci vos ridere, quando allegavi vobis illud metrum : Veni Spandav aggere : tunc inspexerunt me Amæ : & dixi vobis quomodo Beani in Spandav composuerunt tale metrum de Teutonico in Latinum quia Teutonicum sic sonat Ick kam genn Spandav opp den dam, Dar seggen mick de plotzken an. Et pro tunc dixistis mihi quod prius nescivistis quod ille piscis scilicet Plotzken Latine vocatur Amæ : & allegavi tale metrum & vos risistis intime, & consequenter dixi vobis qualiter ille piscis est in magna copia apud nos : & unus qui est ita longus
sicut

sicut brachium meum vix solvit unum grossum. Et dixistis: O Deus si essemus ibi, & ergo heri optavi quod essetis mecum. Dixit autē Pater meus: credis quod etiam non habet pisces Colonia: Dixi ei quod pisces in Colonia sunt in caro foro: Sed scripsistis mihi quod negotium vestrum non bene stat & male procedit vobis in urbe Roma: & quod fautores Jo. Reuchl. faciunt vobis magnas instantias. Debetis mihi credere quod ita doleo de vobis sicut essetis mater mea, sed spero quod Dominus Deus dabit benignitatem & terra nostra dabit fructum suum. Id est vos Colonienſes Theologi postquam combussistis libros hæreticales fructicabit in Ecclesia Dei prædicando, argumentando, Disputando novas materias scribendo & talia faciendo, si faciat filius Dei Christus qui sit vobis clemens & propitius Amen. Datum Perlin in Marchia, ubi sunt bona piscalia.

M. BERTHOLDUS HACKSTROM,
Magist. Ortuin. Gratio.

O 3

Dile-

Dilectionem fraternalem loco salutis
Honorabilis vir secundum quod
reliqui vobiscum quod volo vobis noti-
ficare singula & scribere quomodo sto,
scire debetis quod nunc fui per duos men-
ses in urbe Roma: & non possum habere
Patronum. Unus auditor Romæ voluit
me suspicire, tunc fui lætus & dixi. Bene
est Domine sed magnificentia vestra velit
mihi dicere quid debeo facere. Respondit
quod debeo esse in stabulo & unum mu-
lum servare in Ordine: dando ei comedere
& bibere & stringendo & mundifican-
do. Et quando ipse vult equitare quod sit
paratus. Et habeat frenum & sellum &
omnia. Et postea debeo currere & cum
eo ad audientiam & iterum ad domum.
Ego dixi quod non est pro me: quia sum
M. artium Colon. & non possum talia fa-
cere. Respondit ipse. Si non vis facere: tuū
damnum. Et sic credo quod volo iterum
ad patriam. Deberem stringulare mulum
& purgare stabulum, ego potius vellem
quod diabolus auferret illum mulū cum
stabulo. Etiam credo, quod esset contra
sta-

statuta Universitatis nostræ: quia M. debet se tenere sicut M. Et esset magnum scandalum Universitatis: quod M. Col. deberet facere talia. Ergo volo redire in patriam propter honorem Universitatis: etiam alias non placet mihi Romæ: quia Copistæ & Curtisani sunt ita superbi quod non creditis: unus heri dixit mihi quod velit merdare super unum M. Co. respondi quod deberet merdare ad patibulum. Tunc dixit quod ipse etiam est M. scil. Curia, & unus M. Curia prævalet M. artium de Almania. Respondi quod non est possibile: Et dixi tu velles esse ita bonus sicut ego, cum tamen non stetistis in examine sicut ego ubi quinque M. rigerose examinaverunt me, & ergo est M. bullatus, tunc incepit disputare mecum dicens: Quid est Magister? respondi: Est persona qualificata, promota & gratuata in septem artibus liberalibus, præcedente examine magistrali, privilegiata quod potest portare annulum aureum & sericum sub cappa, habens se ad suos discipulos sicut rex ad suum populum. Et Magister dicitur quatuor modis. Uno modo à

magis & ter, quia Magister ter magis debet scire quam simplex persona. Secundo dicitur a magis & terreo: quia Mag. debet esse terribilis in conspectu suorum discipulorum. Tertio a magis & ther, i. status, quia Magister in suo statu debet esse major quam sui discipuli. Quarto a magis & sedere, quia Magister debet esse major in sua sede quam aliquis suorum discipulorum. Tunc ille interrogavit quis est author? Respondi quod legi in Vade mecum. Statim ipse voluit reprehendere illum librum & dixit quod non est authenticus. Respondi, tu vis reprehendere illos antiquos, & tamen tu non scis melius. Ego neminem vidi Coloniae reprehendere talem librum. Non habes verecundiam? Et cum indignatione magna recessi ab eo. Et ergo notetis quod volo redire in Almanniam, quia ibi Magistri sunt Domini & merito. Probo per Evangelium. Quia Christus etiam vocavit se Magistrum, & non Doctorem dicens: Vos vocatis me Magister & Dominus, & benedicitis, sum et enim. Sed non possum plus scribere

scribere quia pro nunc non habeo ampli⁹ papyrus, & est longum ad Campum
flore. Valete. Datum in Romana Curia.

M. PHILIPPUS MESVE,
Mag. Ort. Gratio.

HUmilem subjectionem loco salutis.
venerabilis Magister. Quandoqui-
dem promisi vobis omnia scribere quæ
audio & video in causa vestra, quæ meri-
to vocatur causa fidei, quia universaliter
concernit fidem Christianam. Ergo scia-
tis quod primo quando veni huc, tunc
Mag. dixerunt mihi: Quid novi, quid no-
vi Magister Philippe, Quid novi de Co-
lonia? Respondi quod nihil novi scio nisi
quod noviter Domini Theologi & In-
quisitor hæreticæ pravitatis de Ortuine
Prædicatorum conbuserunt unum li-
brum hæreticalem qui intitulatur Spe-
culum Oculare. Joh. Reuchlin. respon-
dit Magister Ecbertus de Harlem qui est
vir doctus & probus, & debetis mihi cre-
dere quod non est partialis. Ipse dixit be

ne audivimus hic quod combusserunt illum librum, sed etiam audivimus quod non debite & iusto modo processerunt in illa causa, & commiserunt maximum scandalum, quia nos hic etiam vidimus talem librum, & non videtur nobis quod hæretica pravitas inest. Sed quod est majus. Theologi dederunt sententiam quando causa pendebat in Curia Romana & Sanctissimus commisit illā duobus Cardinalibus, & mandavit silentiam ex utraque parte. Illo non obstante, Theologi Colonienses combusserunt librum. Tunc dixi quod fecerunt hæc propter Parrhienses, & alias quatuor Universitates quæ sunt contra Reuchlin. Respondit Magister Ecbertus: Etiam si decem Universitates essent contra illum Doctorem, tamen debuerunt esse obedientes summo Pontifici tanquam capiti Ecclesiæ. Respondi quod præsumitur quod tot Universitates non errant. Respondit ipse quod talis præsumptio non valet, & ergo credatis mihi quod istud negotium habebit malum finem. Tunc non volui amplius respondere.

spondere sed dixi: sit a, vel b, ego non curio. Ergo Domine Ortuine notifico vobis talia quod velitis esse cautus: quia timeo quod Sententia erit contra vos, quia Papa est iratus, & si etiam Romæ perditis litem, tunc diabolus tenebit candelam. Rostochienses sunt magni inimici Parrhisiensium: quia Parrhisienses habent unum statutum, quod non accipiunt ad facultatem suam Magist. Rostochienses, sed vos forte scitis quid debetis facere. Commendo me vobis. Datum Rostock.

M. ADOLPHUS KLINGE-
for, Magistro Ortuino
Gratio.

Salutis tantum sit M. Ort. quantum non potest in hac litera stare: & nuncius non potest portare: & nemo potest dicere: & nemo potest scribere. Et cum hoc etiam vellem quod essetis lætus & non cruciaretis vos sit in causa fidei. Ego nunquam suadeo vobis quod debetis

esse ita tristis: sed permittatis vobis requiem. Ipsi etiam multa dicunt mihi hic, quia sum Coloniensis, sed ego rideo quasi non curans; aliquando etiam respondeo ipsis vexans eos iterum. Sicut nuper quando unus (qui etiam stetit Coloniæ ante decem annos) dixit mihi quod non credit quod Pfeff. adhuc est bonus Christianus. Quia dixit quod vidit eum ante unum annum, & adhuc fætebat sicut alius Judæus, & tamen dicunt communiter quod quando Judæi baptizantur non amplius fætent, ergo credit quod Pfefferk. adhuc habet nequam post aures. Et quando Theologi credent quod est optimus Christianus: tunc iterum erit Judæus: & fides non est ei danda, quia omnes homines habent malam suspicionem de Judæis baptizatis, tunc dixi. Sancte Deus vultis arguere ex suspicionibus? homines credunt quod Judæi baptizati sunt mali Christiani: ergo Pfefferk. est malus Christianus? Non sequitur: ego etiam possum suspicari quod M. N. Arnoldus de Turgaris esset Sodomita: sed

ta-

tamen non esset verum quod Colonia omnes tenent quod est purus virgo, sed respondebo vobis ad illud objectum. Vos dicitis quod Pfefferk, fætet. Posito casu quod est verum : sicut non credo, neque unquam intellexi : dico quod est alia causa hujus fætoris. Quia Joh. Pfeff. quando fuit Judæus : fuit macelarius, & macellarii communiter etiam fætent, tunc omnes qui audiverunt, dixerunt quod est bona ratio. Sic etiam rogo vos quod non velitis nimis tristati in illa causa, quia spiritus tristis exsiccat ossa. Valete
Datum Franckfordiæ ad Oderam.

HENRICUS SCHAFFSMULIUS
M. Ort. Gratio. S. P. D.

CUM priusquam ambulare ad Curiam dixistis mihi quod sæpe debeo vobis scribere & aliquando debeo dirigere aliquas quæstiones Theologicales ad vos : tunc vultis mihi eas solvere melius quam Curtisani Romæ, ergo nunc quæro Dominationem vestram quid tenetis de eo : quando unus in die Veneris

id est, feria sexta vel alias quando est jejunium : comedit ovum & est pullus intus, quia nuper in Campo flore sedimus in uno hospitio & fecimus collationem & comedimus ova : & ego appariens ovum vidi quod juvenis pullus est in eo, ostendi socio meo, tunc ipse dixit : Comedatis cito antiquam hospes videt, quia quando videt, tunc oportet ei dare unum Carlinum vel Julium pro gallina, quia est hic consuetudo, quod quando hospes ponit aliquid ad tabulam, tunc oportet solvere : quia non volunt recipere. Et si videt quod juvenis galina est in ovo, ipse dicit : Solvatis mihi etiam gallinam, qui computat parvam sicut magnam. Erego statim bibi ovum : & simul illum pullum intus, & postea cogitavi quod fuit dies veneris & dixi socio meo, vos fecistis quod feci peccatū mortale comedendo carnes in feriis sextis. Et dixit ipse quod non est peccatum mortale, immo non est peccatum veniale, quia ille pullaster non reputatur aliter quam ovum donec est natus, & dixit mihi quod est sic-

ut

ut de Caseis in quibus aliquando sunt vermes, & in cerasis & in pisces & fabis recentibus: sed tamen comeduntur in sextis feriis & etiam in Vigiliis Apostolorum. Hospites, autem ita sunt Pultroni quod dicunt quod sunt carnes: ut habeant plus pecuniam, tunc ego abivi, & cogitavi desuper. Et per Deum Magister Ortuine ego sum multum turbatus & nescio quo debeat me regere. Si vellem libenter consilium querere ab uno Curtiano, tunc scio quod non habent bonas conscientias: videtur mihi quod istæ Juvenes gallinæ in ovis sunt carnes, quia materia est jam formata & figurata in membra & corpus animalis, & habet animam vitalem, aliud est de vermibus in caseis & aliis quia vermes reputantur pro piscibus sicut ego audiui ab uno medico quia est valde bonus Physicus. Ergo rogo vos multum cordialiter quatenus velitis mihi respondere ad propositam questionem. Quia si tenetis quod est peccatum mortale, tunc volo hic acquirere unam absolutionem, antequam vado ad Alamaniam, etiam debe-

debetis scire quod Mag. nost. Jacobus de Hochstraten acquisivit mil e florenos ex Banco : & credo quod lucrabit causam : & diabolus confundet illum Jo. Reuch. & alios Poetas & Juristas : quia volunt esse contra Ecclesiam Dei, id est, contra Theologos in quibus est fundata Ecclesia : ut Christus dixit : Tu es Petrus & super hanc Petrum ædificabo Ecclesiam meam. Et sic commendo vos Domino Deo. Valete. Datum in urbe Romana.

M. WILHELMUS STORCH
Magistro Ortuino Gratio, Sa-
lutem P. D.

QUID est quod multum scribitis mihi de vobis, & tamen non repræsentatis mihi semel illum librum quem scripsistis contra Joh. Reuchlin. Et scribitis mihi quod habuistis bonum ingenium quando composuistis illum librum, & creditis quod talis liber erit multum notabilis, ito quod unus impresor voluit vobis dare xx. florenos quod mitteretis
eum

eum imprimere, & scribitis mihi quod
 vultis mihi mittere copiam, quod debeo
 ostendere hic Curtisani & Copistis, &
 vexare eos. Quia non vult credere quod
 in Almania sunt etiam ita bene Poetæ sic-
 ut in Italia. Et esset bonum quod mitte-
 retis mihi eum. Sed non facitis: & tamen
 semper scribitis quod vultis facere. Et
 ego rogo vos quod velitis mihi mittere
 illud dictamen seu librum. Quia volo hic
 vexare aliquos copistas: qui credunt quod
 nemo scit aliquid quam ipsi etiam repre-
 hendunt hic carmina mea quando aliqua
 scribo: dicentes quod non sunt bene
 compilata. Videatis tamen est verum,
 quia hic mitto vobis unum quod com-
 posui nuper, quando M. N. Hochstrat ad
 venit, & posui ad pasquillum in honorem
 illius Doctoris. Quia est vir singularis &
 defendit fidem Catholicam contra mul-
 tos hæreticos. Et est tale Carmen.
 Carmen M. Wil. Storch Daventriensis
 quod composuit ad intronizationē Rev.
 Patris Fra. Jacobi de Hochst. Ort. Prædi.
 M. nostri & inquisitoris Hære. pravit.

No-

Notum fit hic omnibus : parvis nec non senibus.

Qualiter unus Magister noster: qui est doctus excellenter.

Et vocatur Jacobus de Hochstraten: quod est suum proprium nomen.

Est in hac Civitate: & vadit cum magna gravitate.

Sed venit ex Almania partibus: ubi collegit multos caseos. (tate.

In magna quonditate: & in una Universi- Tandem fuit graduatus & in Theologia qualificatus.

Quia ibi subtiliter disputavit: & multos syllogismos formavit.

In Baroco & Celarent: ita ut omnes admirarent.

Quod videntes ibi Theologi: qui sunt in fide zelosi.

Fecerunt eum inquisitorem: contra hæreticam pravitatem.

Sed posset aliquis quærere: quid vult talis hic facere?

Advertatis diligenter: quia dico vobis libenter.

Est

Est ibidem in Almaniam : unus Doctor in
Juristria.

Qui Johannes Reuchlin vocatur, ille per
hunc Mag. nostrum citatur.

Ad Romanam Curiam, Quia scripsit u-
nam materiam.

Quæ non est Theologicalis, sed videtur
esse hæreticalis.

Quia habet multas propositiones in fide
scandalizativas.

Et debet notum esse vobis, quod ille liber
faveret Judæis.

Et propterea est suspectus, ergo nuper ab
illo inquisitore perlectus

Fuit ad ignem damnatus, & autor ad re-
vocationem vocatus.

Etiā sciatis istum librum. Speculum
oculare dictum. (curiam

Sed ille M. nost. jam venit ad Romanam
Ad perficiendum illud negotium, quia

Theologi non permiserunt ei otium,
Donec huc veniret, & faceret quod ille

Jurista periret.

Ergo debetis eum honorare, atque reve-
renter salutare.

Quando

Quando est vobis obuius, quia est valde disputativus.

Et quāndum ad primas intentiones, paucos habet similes.

Ipsi dicunt, quod non est rectè compositum seu comportatum in pedibus suis, & ego dixi: quid ego curo pedes? ego tamen non sum Poeta secularis, sed Theologicalis, & non curo nec habeo respectum ad ista puerilia, sed tantum curo sententias. Quapropter Domine Ortuine debetis mihi omni modo respondere ad hoc dictamen, & debetis literas ponere in Bancum. Etiam volo vobis novā scribere quod quidam homines qui vocantur Hispani, vadunt ad Lombardiam, & dicunt quod Imperator vult expellere regem Franciæ, quod non esset bonum pro M. N. de Hochstraten, quia ipse per regem Franciæ sollicitat negotium suum apud Sanctiss. & Christianissimus Rex multum petit pro eo, propter honorem Univesitatis Parrhisiensis, quæ scandalizaretur ex hoc, si Speculum oculare non

com-

combureretur. Sed jam nihil magis scio.
Valete in gaudio. Datum Romæ.

M. BERNHARDUS GELFF
unus ex minimis M. Ortino
Gratio Salutem.

Venerabilis seu præstans vir, quamvis non habeo notitiam vestri quoad personam: tamen quoad famam novi vos. Et jam dudum est quod intellexi de causa vestra quæ vocatur causa fidei contra Joh. Reuchlin, & habeo mecum totum processum. Et disputo cotidie cum Curtisanis & copistis qui defendunt Jo. Reuchlin, & quando iste Cursor præsentium lator dixit mihi, quod vult ire ad Almanniam, & per Coloniam habet facere iter, dixi tunc: per Deum sanctum ego volo contrahere notitiam cum M. Ort. & scribere ei unum dictamen, tunc ille dixit: O per Deum faciat: ipse multum gaudebit, & dixit mihi quando exivi Coloniam: Ticatis omnibus Theologis & Magistris & Artistis & Poetis qui
sunt

sunt Romæ quod scribant mihi. Quia libenter habeo quod docti viri & qui sunt bene qualificati scribunt mihi dictaminas, & quando sic scribunt mihi, tunc ego colligo illas literas & postea facio unum librum ex illis, & facio eas imprimere. Respondi ei, bene scio quia vidi bene unum librum qui intitulatur; Epistolæ Obscurorum virorum, & multum delectat me quando lego: quia est notabiliter bonus: habens in se de multis materiis hinc inde. Ergo Magist. Ort, rogo commendatio vestra velit me habere commendatum quia sum mirabilis fautor vester & amo vos incredibiliter. Etiam debetis me commendare Johan. Pfefferk, quondam Judæo sed nunc feliciter in Christo baptizato. Liber suus qui intitulatur Defensio Johan. Pfefferkorn contra famosas: est mihi portatus ex Almania & legi eum per totum: & signavi notabilia & continuationes in margine. Et multum teneo de tali libro: Sed debetis ei dicere quod est unus Officialis curiæ, qui est singularissimus fautor Johannis Reuchlin; Iple

Ipse collegit aliquos articulos ex tali libro Johan. Pfefferkorn, & vult probare quod in talibus articulis partim est hæresis, partim crimen læsæ Majestatis. Et dicit quod fiat inquisitio contra Johan. Pfefferk. de hæresi & crimine læsæ Majestatis. Mitto vobis hic unam schedulam in qua scribuntur illi articuli, & continentur contra ipsos Solutiones quas ego replicavi. Quia disputavi cum illo Officiali & defendi Johan. Pfefferkorn pro posse meo, & sic valete habens me pro noto & amico vestro. Datum in Curia Roma.

Articuli extracti de libro Johan. Pfefferkorn contra Reuchlin & quosdam Reuchlinistas, qui liber intitulatur Defensio Joh. Pfefferk. contra famosas. Et sunt tales articuli a Reuchlinistis excerpti pro hæreticis & habentibus in se crimen læsæ Majestatis, quod favente Deo non est, nec fuit, nec erit verum.

PRIMUS ARTICULUS.

Dict

Dicit Reuchlinista : quod Joh. Pfeff. in libro suo qui intitulatur Defensio Joh. Pfefferkorn contra famosas in Epistola ad S. D. Leonem x. Pont. Max. blasphematur & committit Crimen læsæ Majestatis, appellando Papam ministram Domini quasi sit Fœmina, sicut legimus quod semel una fœmina fuit Papa, sic enim scripsit A. ij. col. Tuam itaq; Sanctitatem velut Domini nostri in terris locum tenens ac ministram. Etiam habet in se hæresin iste Articulus, quia vult ibi Pfeff. innuere licet non expresse tamen implicite quod tota Ecclesia erraverit faciendo mulierem in Papam : quia ille error est maximus, sed qui Ecclesiam dicit errare, de facto est hæreticus, ergo. Respondeo quod Joh. Pfefferk. qui non est bonus Grammaticus & non intellexit Latium : putavit quod Papa est generis fœminini sicut Musa : quia ut ipse audivit ab aliis Nomina in a, sunt generis fœminini exceptis excipiendis, unde aliter : Sit tibi nomen in a, muliebre, sed excipe plura. Unde patet quod Joh. Pfefferk. in præsentī Tractatu scri-

scribit sicut Theologus : sed Theologi non curant Grammaticam quia non est de sua facultate.

SECUNDUS ARTICULUS.

Reuchlinistæ arguunt Joh. Pfefferk. in multis locis sicut. a. i. & k. iiij. quando vult jurare quod aliquid sit verum, dicit medius fidius : quasi diceret per meum Deum fidium. Nam medius fidius interpretatur meus Deus fidius ; unde manifestum est quod ipse Joh. Pfeferkorn est Idololatra & non habet Christum pro Deo suo sed fidium qui fuit idolum apud veteres paganos. Respondeo quod Pfeferk. juravit ibi medius fidius non respiciendo ad hunc terminum fidius , quod est forsitan proprium alicujus Idoli : sed ipse utitur illo termino in quantum est adverbium. Et sic ponit Donatus qui est authenticus & legitur in scholis : & est dicere mediusfidius , id est , certe, vel seriose, vel dic ut prius quod Johann. Pfeferkorn non curat Grammaticam : vel

P dic

dic, quod mediūsfidius idē quod per
meam fidem : & sic audivi ab uno Poeta.

TERTIUS ARTICULUS.

Dicit Reuchlinista. Quisquis dicit se
sustentare Ecclesiam est hæreticus, sed
Joh. Pfeff. dicit se sustentare Ecclesiam,
ergo est hæreticus. Majorem probo quia
qui dicit se sustentare Ecclesiam, præsu-
mit quod tota Ecclesia est in errore, & ni-
si ipse sustentaret eam caderet & destrue-
retur. Etiam talis videretur esse Antipapa
id est volens esse Papa contra illum Pa-
pam quem elegit communis Ecclesia.
Quia sustentare Ecclesiam est officium
Papæ, sed Pfeff. arrogat sibi hoc officium,
ergo est Antipapa & hæreticus inuens Pa-
pam errare & non esse bonum Pastorem.
Minor patet ex verbis Joh. Pfefferk. qui
scribit in eodem libro se esse humile Ec-
clesiæ membrum, Sed humile membrum
in corpore est pes, quia pedes stant humi,
id est in terra : Pedes autem sustentant
corpus, & amoris pedibus cadit corpus.
Ergo

Ergo Pfeff. præsumit quod Ecclesia stat in se: & ipse sustentat Ecclesiam. Respon-
deo quod Pfeff. non sumit terminos sic
strictè: & prout in sua prima impositio-
ne significat, Sed dicit se membrum idest
partem Ecclesiæ, sicut omnis homo Chri-
stianus dicitur esse pars Ecclesiæ vel etiam
membrum largo modo utendo terminis,
& sumitur ibi humilis pro devoto & sim-
plici: sicut etiam in Epistola ad papam
idem Joh. Pfeff. dicit: Quanquam mini-
me dignus sum ut vel ad sacratiss. pedes
tuos &c. Ergo non debet intelligi quod
pfefferkorn loquitur contra papam.

QUARTUS ARTICULUS.

Dicit Reuchlinista: Pfefferkorn te-
net quod fides Christiana est falsa: & hoc
suismet verbis affirmat: Sic etiam scri-
bit se dixisse ad Moguntinensem Episco-
pum in libro præfato D. I. Si fides Chri-
stiana est vera, Reuchlin nullam per-
fidiam mihi factururus est. Sed postea
plusquam in ducentis locis & etiam

in aliis suis libris prius scriptis vocat Johannem Reuchlin perfidum. Ergo manifestissime dat intelligere quod non credat fidem Christianam esse veram. Respondeo: quod illa verba sunt limitanda. Quia quando dixit Pfefferkorn: Si fides Christiana est vera: subintelligendum est: & Reuchl. est verus Christianus: quia si Reuchl. fuisset verus Christianus, nunquam fecisset tantam perfidiam: vel dico & melius. Quia Joh. Pfefferkorn protunc ita sensit. Quia omnes sumus homines & humanum est errare: sed tunc statim fecit, ab Episcopo castigatus, & patienter tulit illam correctionem faciens poenitentiam. Quia scribit quomodo Episcopus dedit ei alapam quando dixit illa verba: & sic habuit illam correctionem pro peccato suo.

QUINTUS ARTICULUS.

Dicit Reuchlinista, Pfefferkorn facit se majorem Christo: quia in hoc libro sic dicit: F. i. Sic me tradidit Reuchlin, sicut Judas

Judas Christum & multo pejus, quasi diceret: pejus est quod Pfefferk. traditus est quam quod Christus. Vel magis merito Christus est traditus quam Pfefferkorn. Vel Christus dignior fuit Passione quam Pfeff. Sed talia dicere ita aperte est hæreticum, quod aliquis posset tangere cum digitis suis. Respondeo: quod quando Pfefferk. ibi dicit: quod sit pejus traditus quam Christus vult intelligere: quod Reuchlin tradidit eum Cæsari. Sed Christus tamen fuit traditus scribis & sacerdotibus qui sunt minores quam Cæsar. Et sic videtur esse pejus, id est, terribilius quod aliquis traditur Cæsari quam sacerdotibus, & scribis qui non habent ita magnam potestatem.

SEXTUS ARTICULUS

Dicit Reuchlinista, Pfefferk. committit iterum crimen læsæ majestatis: & hoc multipliciter. Dicit enim O i. omnes amicos & fautores Joh. reuchlin, principes & alios doctos & indoctos peccare in hoc

P 3

quod

quod Johanni Reuchlin favent: sed tales sunt in Germania bene x. Principes & Dominus Imperator met, & multi Cardinales & Episcopi Romæ, & ipse sanctissimus Dominus Papa Leo: qui nuper quando legit Epistolam Johannis Reuchlin multum laudavit talem virum. Et dixit quod vult eum defendere contra omnes fratres, & talia dixerunt etiam Reverendissimi Cardinales sancti Marci & sancti Georgii & S. Chrisogoni & alii plures. Respondeo quod Pfeffer. fecit hoc amore veritatis quæ est major quam Papa & Imperator & omnes Cardinales & Episcopi & Principes. Et ergo in protestatione sua finali. O. iiii. sic excusat se. Me ipsum duce veritate & sine alicujus defensione sua defendi. Nam Hieremiæ vaticinio Maledictus qui prohibet gladium suum a sanguine, & melius est incidere in manus hominum quam in manus omnipotentis Dei. Et ergo putat quod melius est offendere Papam & Imperatorem, quam veritatem, id est Deum. Quia Deus est veritas.

SEPTI-

SEPTIMUS ARTICULUS.

Dixit Reuchlinista, Pfefferkorn in eodem libro uno eodemq; loco committit hæresin & crimen læsæ Majestatis. Quia dicit O. i. colum, ij. Non pugnatur hic gladio, non viribus, non hastaprogrreditur in campum (quod superbiæ crimen est) cum rege miles: ibi enim dicit: quod bellare & ire in campum superbiæ, crimen est: sed hoc faciunt Papa & Imperator: & semper fecerant & etiam multi qui sunt in Catalago Sanctorum. Si ergo ire in campum esset crimen superbiæ, tunc illi Sancti & Imperator modernus & etiam Papa essent in peccato mortali, & per consequens erraret Ecclesia quæ habet pro Sanctis. Ergo Pfeff. directe est contra jus Canonicum & Civile: contra Imperatorem & Papam, contra Ecclesiam & imperium. Respondeo: quod hæc verba sunt limitanda, quorum talis erit intellectus, quod bellantes cum armis & videntes in campum committunt crimen superbiæ, in quantum sine justa

causa aliis faciunt injuriam. Sed quando Imperator & Papa gerunt bellum, tunc præsumitur quod faciunt pro defensione Ecclesiæ & imperii : & sic Pfefferkorn non reprehendit eos.

OCTAVUS ARTICULUS.

Dicit Reuchlinista : Pfefferkorn arguit Imperatorem quod menditur, quia sic scribit O.ij. Col. prima contra Reuchlin. Ego contra dico eum esse proditorem Dei & hominum & Cæsareæ majestatis perfidum consultorem. In his aperte tenet oppositum Imperatori & vocat eum mendacem : Quia Dominus Imperator in Epistola sua ad Papam : & etiam in multis mandatis & commissionibus hinc inde vocat Johan. Reuchlin suum fidelem consiliarium & consultorem. Quomodo ergo posset majorem blasphemiam facere : quam vocare eum mendacem ? Unde irremissibiliter meruit poenam læsæ Majestatis. Respondeo : quod iste textus distinguendus est & punctandus

duſ, ita ut poſt hoc verbum majeſtatis ponantur duo puncta. Quia Reuchlin forte eſt fidelis conſultor Imperatoris in ſuis rebus: ſed non fuit fidelis Joh. Pfefferkorn, ut ipſe probat multis argumentis. Et ergo nemo debet putare, quod Johannes Pfefferkorn loquitur contra Imperatorem: quia ipſe eſt bonus imperialis, ut apparet in ſuis libris hinc inde Teutonicis & Latinis.

NONUS ARTICULUS.

Dicit Reuchliniſta. Quod omnium maximum & grandiffimum & horribiſſimum & diaboliciſſimum & infernaliſſimum eſt: Johannes Pfefferkorn, reprehendit Papam & curiam: attribuendo eiſ crimen falſi. Sic enim ſcribit, l. iij. Ceterum omnia hæc, id eſt ipſius exurbe Roma commiſſionem: nimis juſte imo injuſtiſſime acquiſitam hæreticæ pravitatis Magiſter non curavit &c. Sed Papa dedit illam commiſſionem: ergo Papam vituperat Joh. Pfefferkorn: quod

non bene administrat justitiam : quod est ita hæreticum ut mereatur tres ignes. Respondeo Pfefferkorn non dicit ibi : quod Papa vel Curia Romana injuste dedit illam commissionem : Sed vult intelligere quod Reuchlin in iuste acquisivit eam. Et ergo Johannes Reuchlin appellat injustum & non papam.

DECIMUS ARTICULUS.

Dicit Reuchlinista. Pfefferkorn iterum committit crimen læsæ majestatis quia manifeste mentitur de Imperatore & Episcopo Coloniensi. Quia dicit quod quidam inquisitor hæreticæ pravitatis ex commissione Cæsar. majestatis cum appositione manus Episcopi Coloniensis combussit Speculum Oculare Colonix. Quod est falsissimum : Quia neque Cæsarea majestas commisit hoc, neque Episcopus unquam apposuit manum : quia si Imperator commisisset hoc, non jam laboraret pro Reuchlin scribendo ad Papam : quod debet sibi Consiliarium de-

fen-

sensum habere contra infidos & captio-
 sos Theologos. Ergo Pfefferkorn mani-
 feste est falsarius: quia falsificat vel men-
 titur commissiones imperiales, respon-
 deo: quod de Episcopo Colonienfi non
 curatur, qui est mortuus. Sed de impe-
 ratore Johannem pfefferkorn loquitur in-
 tentionaliter, & implicite quandum ad
 primam Imperatoris mendem. Quia pri-
 mo quando Johann. Pfefferkorn incepit
 istud laudabile negotium in causa fidei
 ut faceret comburere libros Judæorum:
 Tunc Imperator fuit intentionatus, ut
 videbatur: quod vellet comburere o-
 mnes libros qui sunt contra fidem Chri-
 stianam. Sed liber Joh. Reuchlin, est talis.
 Ergo Imperatori videbatur, quod vel-
 lent etiam eum committere ad combu-
 rentum. Igitur Pfefferkorn scribit:
 quod Imperator commisit videlicet im-
 plicite non expresse. Et ipse putat quod
 satis fuit: quod Imperator commisit ei
 semel de libris Judæorum, sub quibus
 reprehenduntur etiam libri hæreticales:

Quia audiui ego: quod si Imperator mansisset in illo laudabili proposito, tunc Theologi voluerunt omnes librarios per totam Almanniam visitare: & omnes malos libros comburere: præsertim libros istorum novorum Theologorum qui non habent fundamentum suum ex Doctore sancto: ex Doctore subtili: & ex Doctore Seraphico: & Alberto Magno. Quod fuisset utiq; laudabile & valde proficuū: & credo quod adhuc erit quod tribuat Omnipotens qui regnat per omnia & super omnia & omni tempore, Amen.

ECKBERTUS UNGENANT. M.
Ort. Grat. Salutem.

Venerabilis Domine & amice singularissime. Diu est quod non habui nuncios ut possem dirigere litteras ad Dominationē vestram: alias diu scripsissem vobis. Parcatis ergo mihi: quia libenter scripsissem vobis, si habuissem nuncium. Sed sicut scripsistis mihi quod Magister noster Valentinus de Gelterisheim dixit

VO-

vobis: quod debetis mihi scribere: quod adhuc duos florenos debeo ei pro lectionibus quando steti in bursa sua: Sciatis: quod nihil volo ei dare. Quia ipse etiam promisit mihi multa: & dixit quod vellet mihi dare bonas propinas: quod item omni die bis vel ter ad Rhenum, videndo quando naves veniant ex partibus inferioribus vel superioribus: Et quando beani sunt intus: tunc deberem eis suadere quod visitarent in bursa sua. Et per Deum ego bene portavi ei viginti beanos & perdidi multum tempus, currendo hic inde, & fuisset melius studere illo tempore: Sed ipse nunquam dedit mihi aliquid. Etiam dedit nobis mala burfalia: & macras carnes: & acerbum potum. Et potestis ei bene dicere quod debet ista recortare. Sed vos valete in charitate. Datum Lo.

BALTHASAR SCHLAUG BACCALARIUS Theologiae formatus M. Off.
Gratio Salut.

Gratiarum actiones vobis immensas : infinitas : inenarrabiles : innumerabiles : incomparabiles : ineffabiles : quod misisti mihi librum Doct. Johan. Pfefferkorn qui intitulatur Defensio Johannis Pfefferkorn contra famosas. Ego tui ita latus quando accepi illum librum quod saltavi præ gaudio : Et certissime credo : quod Joh. Pfefferkorn est ille de quo prophetizatur Ezechielis ix. sic : Et vocavit virum qui indutus erat lineis & atramentarium scriptoris habebat in lumbis suis. Quia Johan. Pfefferkorn semper habet atramentarium secum & scribit in Prædicationibus vel conventiculis Auctoritates & notabilia : unde postea cōponit talia. Vos exhilaratis me valde quando mittitis mihi libros suos : quia sunt ita artificialiter compositi quod miror. Ego etiam Wiennæ multum gloriator quod sum notus sibi, & quando nomino eum, dico, Johan. Pfefferkorn, amicus meus. Sed in illo libro intellexi : quod Theologi sunt discordes super speculum oculare : quia aliqui damnant
eum

cum ad ignem: sicut Parrhisiens. & colonien. Aliqui vero ad suspensionem: sicut M. nost. Petrus Meyer qui quando vidit Speculū Oculare, clamavit voce magnā, Ad patibulum ad patibulum cum tali libro. Vos deberetis esse concordēs, tunc possetis habere victoriā contra illum hæreticum. Ego fui multum perterritus quando legi ista, & dixi. Nunc diabolus tenebit candelam, si Theologi volunt esse discordes. Sed spero quod eritis iterum concordēs, Sed mihi videtur quod Magister noster Petrus non est Justus ipse & sui Coherentes, qui tenent quod Speculū Oculare debet suspendi ad patibulum. Quia est ille liber hæreticus, & hæretici merentur poenam ignis. Quia hæretici comburuntur, sed fures suspenduntur. Quamvis ille fortasse dicant quod speculū ocular, etiam commisit furtum. Quia Johannes Pfefferkorn dicit quod in hoc libro Johannes Reuchlin furavit ei honorem suum quem non daret pro viginti florenis: quia duo Judæi qui similiter furaverant ei honorem suum

suum dederunt & triginta florenos pro eo. Sita, vel b, ego vellē quod essetis concordēs. Non habem⁹ hic nova: nisi quod ille Poeta Joachimus Vadianus qui est unus ex Reuchlinistis & factus Rector Universitatis: percutiat Deum omnem societatem Poetarum & Juristarum & non derelinquat unum ex eis mingentem ad parietem. Ego cogitavi quod volo recedere, quid deberem in illa Universitate facere, ubi Poeta est Rector? & sunt hic ita multi Reuchlinistæ sicut in nulla alia Universitate, scilicet Joach. Vadianus Rector, & Georgius Collimitius Tanster pro nunc Medicus, olim Mathematicus, & Cuspinianus qui est servitor & consiliarius Cæsaris: Et quidam qui vocatur Thomas Resch, & Simon Lessius qui est compatriota Joh. Reu. & alii multi, sed Mag. nost. Heckman est de via nostra: & dixit quod tenebit cum Theologia usque ad finem vitæ suæ, ipse etiam multum salutatur vos & Johannem P. Vale. Datum in Vienna. Iterum valetetamdiu, donec Pfefferkorn paret. Christianus,

AL-

ALBERTUS STRUNCK MAGI-
stro Ort, Gratio Daven.

Reverentialem obedientiam leco sa-
lutis Vener. Domini Magister. Ro-
go vos cordialiter quatenus velitis mihi
indulgere, quod non scribo vobis sæpe:
quia est per Deum ita magnus calor in
Roma: quod unus non potest ire in pla-
teis vel sedere in domo: Et non possum
scribere aliquid vel componere præ ca-
lore. Sed vos scitis quod est magnus la-
bor facere dictaminas, & dixistis mihi in
Colonia, quod in septem diebus vix fa-
citis unum bonum dictamen. Et allega-
stis mihi Horatium dicens: quod talis
Poeta docet: quod novem annos debe-
mus consumere faciendo unum bonum
dictamen. Et credo quod sic est facien-
dum, quia oportet esse cautum & videre
quod est bona congruitas. Et aliquando
non est satis: quod est bona congruitas:
quia requiritur etiam Ornetus secundum
viginti præcepta Elegantiarum & modum
Epi-

Epistolandi Pontii vel Pauli Niavis qui fuit Magister Lipsensis. Etiam isti Poetæ sunt nunc valde reprehensivi: & quando aliquis scribit aliquid, tunc dicunt: Ecce ibi & ibi non bona Latinizatio: veniunt huc cum suis novis terminis: & confundunt antiquam Grammaticam. Ego non possum scribere in istis caloribus. Ergo habeatis me excusatum. Et valete. Datum Romæ.

MAGISTER HENRICUS CRIBELINIONIATUS Magistro Ortui-
no Salutem.

Venerabilis Magister primum & ante omnia sciatis: quod perdidisti duas sententias: & si perdo tertiam, tunc diabolus erit abbas. Et timeo valde quia auditor dixit mihi. Per Deum: si essem sicut vos, ego non vellem appellare, quia non habetis Ius: ergo non scio quid debeo facere. Ego credo quod Theologi hoc anno non debent fortunam habere. Quia etiam eximius vir Dominus Magist. no-
ster

ster Petrus Meyer satis male stat in causa sua contra Canonicos Franckfordienses : quod vexant illum bonum & devotum patrem. Sed credo quod isti Canonici faciunt hoc propter Johan. Reuchlin quem diligunt propter suam Poetriciam. Et propterea volentes ei placere tribulant illum bonum Pastorem : quia ipse mirabiliter inimicatur Joh. Reuchlin, & merito, quia stat pro facultate sua. Quia Joh. Reuchlin est inimicus Theologorum : sed Mag. nost. Petrus est Theologus : ergo. Et est bene licitum : quod unus defendit facultatem suam : Etiam D. Jacobus de Hochstraten Magister noster & hæret. pravit. Inquisitor non habet bonam fortunam in causa fidei : Quia isti Curtisani nunc omnes volunt esse Poetæ , & sic parvipendunt Theologos & sunt contra eos. Sed tamen spero quod parum lucrabunt : quia Dominis respiciet famulos suos & liberabit eos. Ego audiavi nuper quod imperator scripsit unam literam ad Papam pro Johan. Reuchlin, & scripsit ita : quod si Sanctissimas

mitas sua non vult finem facere in isto negotio & dare sententiam; tunc ipsemet vult videre, quomodo potest defendere suum consiliarium. Sed quid est? Si Papa est pro Theologis tunc non timeo: etiam audivi ab uno notabili viro qui est Officialis Curiae qui dixit: Quid nobis hic cū literis? Si Reuchlin habet pecuniam, mittat huc. Quia in Curia oportet habere pecunias: alias nihil potest expetire. Et alius occulte dixit mihi quod Mag. noster Jacobus iterum dedit certas propinas quibusdam reverendariis. Et sic quando jam vadunt ante eum, tunc faciunt ei majorem reverentiam & loquuntur amicabiliter cum eo. Ergo nunc semper meliorem spem habemus. Si perdo illud beneficium, tunc adhuc volo contendere pro illa vicaria in Nussia sicut scitis. Quia Procurator meus informavit me quod habeo bonum Jus. Sed jam recordor quod nupervenit unus huc qui dixit: quod Universitas Erfordienſes vult revocare sententiam suam seu determinationem contra Joh. Reuchl. Et si facit, tunc volo dice-

dicere quod omnes Theologi qui sunt ibi,
sunt perfidi & mendaces: & volo sem-
per de eis dicere hoc scandalum: quod
non manent cum facultate sua & defen-
dunt zelosissimum virum Dominum Ja-
cobum de Hochstratem qui est lux Theo-
logorum: & lucet sicut stella per suas do-
ctrinas & argumentationes pro fide Ca-
tholica. Et credo quod si Hæretici vel
Turci venirent, ipse disputaret contra eos
& confunderet eos cum subtilitate sua: &
converteret eos ad fidem Christianam.
Quia ille Theologus non habet æqualem
Et nuper disputavit hic in sapientia valde
doctrinaliter. Tunc dixit quidam Italus:
Ego non credidi prius, quod Almania
habet tales Theologos. Sed quidam alius
dixit quod non est bene profundatus in
textibus Bibliæ: & non bene scit intelli-
gere Hieronymum & Augustinum. Re-
spondi: O bone Deus quid dicitis, ille Do-
ctor præsupponit talia & jam ipse habet
curare alia, & bene majores subtilitates,
Deus det quod recte eat. tunc volumus
triumphare: & postea ex tota Almania
pel-

pellere illam poetriam. Et volumus facere quod isti Juristæ non audent dicere unum verbum quando sunt cum Theologis. Quia timebunt, ne mittant super eos Inquisitorem & comburant eos pro hæreticis. Sicut nunc spero quod fiet Joh. Reuchl. adjuvante Deo: cujus nos sumus judices. Quia sicut milites seculares defendunt Justitiam in terris. Ita nos defendimus Ecclesiam per disputationes & prædicationes. Sed parcatis mihi de longiloquio. Et valete. Datum Romæ, Curia.

PETRUS LAPP. SACRÆ PAGINÆ
Licentiatus M. Ort. Gratio.
Salutem.

SECUNDUM quod semel scripsistis mihi vir venerabilis quod habetis valde magnum miraculum abinde quod pronunciant ita multi excellentes Doctores in Colonia: & etiam alii non adhuc promoti sed propediem M. N. & multi egregissimi Theologi: & nominastis mihi M. N. Jacobum de Hochstraten M. N.
Ar-

Arrioldum de Tungaris & M. N. remigium: & Magist. nostr. Valentinum de Geltersheim: & Magist. nostr. Petrum, qui tempore meo regebat in bursa Kuck: & D. rutgerum Licentia. & multos alios qui actu sunt Coloniae: & etiam Jo. Pfeff. qui quamvis est laicus & indoctus in artibus liberalibus: & nunquam visitavit scholas Christianorum, & non didicit Grammaticam aut Logicam: tamen ut scribitis, habet profundum intellectum & cor illuminatum. Etiam Apostoli non fuerunt docti: tamen sciverunt omnia. Et sic putatis, quod Spiritus Sanctus potest praedicto Joh. Pfefferkorn infundere omnem scientiam Sanctorum: sicut dicit Scriptura. Etiam nominastis mihi in Moguntia duos Mag. nost. D. Bartholomæum Zehener Praedicatorem in Summo: & D. Pet. Bertram Plebanum. Et in Franckfordia Dominum Pet. Meyer, qui est mirabilis in sermonibus suis: Et quando vult ipse, facit homines ridere: & quando vult, facit eos flere: & facit mirabilia praedicando. Secundum hoc vel-

vellem quod faceretis omnes ad unum & expelleretis istos Juristas & Poetas seculares: vel imponatis eis silentium quod non auderent ita scribere libros. Et quando vellent aliquid compilare: tunc deberent prius ostendere Magistris nostris ad videndum si debet imprimi. Et si non placet Magistris nostris, non debet imprimi vel debet comburi. Etiam deberent Magistri nostri facere mandatum quod nullus Jurista vel Poeta aliquid scriberet in Theologia: & ne introducerent illam novam Latinitatem in sacrosanctam Theologiam, sicut fecerunt Joh. Reuch, & quidam ut audio, qui appellatur Proverbia Erasmi, quia non sunt fundamentales in ea: & possibile est quod nunquam disputaverunt publice vel tenuerunt conclusiones sicut est mos. Ipsi volunt mittere falcem in messem alterius, quod Theologi non debent pati. Ergo rogo vos quod velitis rogare illos de quibus scribitis quod disponant disputare contra illos novos Latinizatores & commatizare eos bene. Et si dicunt quod sciant
lit-

litteras Græcas & Hæbraicas, habetis respondere quod tales litteræ non curantur a Theologis. Quia sacra Scriptura sufficienter est translata & non indigem⁹ aliis translationibus. Et potius non debemus discere tales litteras propter despectum Judæorum & Græcorum. Quia Judæi videntes quod discimus suas litteras dicunt: Ecce Christiani discunt nostras scientias, & sine illis non possunt fidem suam defendere: & fit magna verecundia Christianis: & Judæi fortificant se in sua fide. Sed græci recesserunt ab Ecclesia; igitur etiam debent haberi pro inimicis, & eorum scientiæ non debent praticari a Christianis. Talia vellem libenter quod faceretis, & postea scriberetis mihi quod fieret. Valete. Datum in Hattstatt,

M. JOHANNES SCHNERCKIUS
Mag. Ort. Gratio.

Salutem simpliciter annunciatam &
non per pompolum ornatum verbo-
rum

rum sicut consueverunt Poetales Magistri, non ampuantes in via simplici cum Theologis.

Sed salutem in Christo: qui liberet nos in die isto.

Ab omni tribulatione. Nec non a Joanne Capnione.

Qui est Jurista secularis: sed in Theologia vix scholaris.

Et si deberet disputare: cum Theologis se exercitare.

Ita quod aliquid solveret: per Deum ipse perderet.

In sacra Scriptura: quia ibi est magna cura,

Quia posset aliquis bene stare: vel unum alium vexare.

Ita quod eum concludat: & concludendo bene confundat.

Sicut nuper Hochstratus: qui est ad salutem Ecclesiæ natus.

Ut expellant istos socios: Poetas & historicos.

Qui tenent malas opiniones: & non valent disputationes.

Sancte

Sancte Deus, ego non habui voluntatem scribere vobis metra : & tamen scribo : Sed factum est ex improvviso. Etiam illa metra non sunt de Poetria seculari & nova : sed de illa antiqua quam etiam admittunt Magistri nostri in Parrhisia & Colonia & alibi. Et tempore meo quando steti Parrhisiis : dicebatur quod unus antiquus Magister qui habitavit in Collegio Montis, componeret totam Bibliam metricè, scilicet cum istis metris. Debetis autem scire novitates quæ sunt bene pro vobis : videlicet, quod Reuch. non potest amplius ita multum studere sicut prius, quia oculi volunt ei decrescere : sicut dicit Scriptura in Genesi. Et caligaverunt oculi ejus nec videre poterat. Quia nuper venit unus Bacularius de Stutgardia qui fuit ibi in domo ejus : & ego feci quasi non scirem de inimicitia vestra quam habetis invicem : dixi ad eum. Bone Domine Bacularie, non habeat mihi pro malo quod interrogo vos : Et cum supportatione primo libenter vellem scire, an

Q²

Reuch.

Reuchlin est adhuc sanus? Respondit: quod ita, sed tamen quod non potest bene videre sine brillo. Tunc dixi: Ergo pro secundo dicatis mihi quomodo tamen habet se quoad causam fidei? Ego audiui quod habet certas lites cum certis Theologis: sed credo quod faciunt ei injuriam (sed dixi ironice) quomodo ergo habet se? Ego credo quod semper componat aliquid contra Theologos. Respondit ille. Nescio, sed tamen volo dicere vobis, quid ego vidi ab eo quando veni in domum ejus, dixit mihi: Beneveneritis Domine Bacularie: sedeat. Et ipse habuit brillum in naso & librum ante se, qui fuit scriptus mirifice, ita quod statim vidi quod non erat Almanice neque Bohemice scriptus: neq; etiam Latine. Et dixi ei: Egregie Domine Doctor quomodo vocatur talis liber? Respondit quod vocatur Plutarchus in Græco: & tractat de Philosophia. Tunc dixi, legatis in nomine Domini: Et sic credo quod scit artes mirabiles. Tunc vidi jacere unum parvum librum noviter impressum sub

sca-

scanno: & dixi ei: Egregie Domine Doctor, Quid jacet hic? Respondit: Est unus liber scandalizativus quem nuper quidam amicus meus misit mihi ex Colonia: & est scriptus contra me, & Theologi Colonienses composuerunt eum, dicentes nunc quod Joann. Pfeff. fecit talem librum. Tunc dixi: Quid facitis ergo desuper? Non vultis vindicare vos? Respondit nullo modo sed sum satis vindicatus. Ego nunc non curo amplius istam stultitiam, sed vix habeo satis oculos ad studendum ea quæ sunt mihi utilia: Fuit autem talis intitulatus: Defensio Joann. Pfefferkorn contra famosas. Aliud non scio de Doctore Reuchlin. Talia dixit prædictus Baccalarius. Ergo Domine Ortuine habeatis bonam confidentiam; Quia si ille habet malos oculos quod non potest amplius legere aut scribere: suum damnum. Vos autem non debetis quiescere, sed debetis recenter scribere contra eum. Valete. Datum Ulmæ.

MAG. WILHELMUS LAMP,
M. Ort Grat. Salutem.

EXimie, & promotoriali reverentia
celeberrime vir, Vos scripsistis mihi
qualiter littera mea quam composui vo-
bis de ambulatione mea ad Curiam, fuit
vobis præsentata. Et scribitis quod pote-
stis exinde notare quod diligo vos valde.
Et bene scribitis talia: etenim vera. Quia
vos estis mihi in corde, & ego amo vos
cordialiter. Sed etiam scribitis mihi quod
debeo vobis intimare seu declarare quo-
modo transit mihi pro nunc. Sciatis
quod sum apud unum Notarium Rotæ,
& habeo parare mensam & ire ad fo-
rum pro comporando herbas & fabas &
panes & carnes & talia, & facere domum
in ordine, quando Dominus venit ex au-
dientia & commensales sui quod omnia
sunt parata, Et cum hoc etiam studeo.
Et Dominus meus nuper dixit mihi,
quod per Deum quando sto unum an-
num vel duos secum, ipse vult mihi ju-
vare

vare adunum beneficium, sicut prius
 jivit multis. Et est bene credendum,
 quia amat me multum. Et præcipue nu-
 per quando vidit quod sum Poeta, tunc
 dixit quod vult me semper amantius ha-
 bere. Et factum est ita. Est unus ex com-
 mensalibus qui est Poeta in ista Poetria
 nova: & semper in mensa loquitur de
 Poesi, & multum reprehendit illos anti-
 quos patres & Grammaticos Alexan-
 drum Græcistam, Verba deponentialia,
 Remigium & alios. Et nuper dixit quod
 aliquis volens discere bona carmina fa-
 cere debet scire Diomedem, & dixit mul-
 ta de tali Diomode. Respondi: ego miror
 quomodo tamen venistis super illos no-
 vos Grammaticos, & tamen habetis om-
 nia metricæ in tertia parte Alexandri de
 pedibus & quantitatibus syllabarum, &
 artem scandendi, & cætera. Et cum
 hoc iste Deomedes non fuit bonus Chri-
 stianus. Quia legi semel, qualiter ipso
 habuit equos qui comederunt homi-
 nes, & ipse dedit eis comedere homines.
 Tunc ille Curtisanus multum risit &

subfannavit me: & postea dixit, quid debeo ei dicere: quomodo Abacuck habet primam syllabam? Respondi, ego distinguo. Quia prout est proprium habet primam indifferentem secundum Alex. ad placitum poni priorum multa notavi. Sed prout quæritur quandam habet primam naturaliter respiciendo ad naturas appellativorum, tunc habet primam brevem secundum Alexan. dicentem quod a ante b in primis syllabis exceptis excipiendis est previs. Tunc ille adhuc magis derisit me & dixit, Vade tu Colo. Copula ista cum tuo, Alexan. qui fuit asinus Parrhisiensis sicut adhuc sunt plures. Et sic multum scandalizans illum bonum Alexan. abiit. Et dixi ego, Cras videbitis, & de mane portavi unum carmen quod compilavi per noctem in laudem Alexand. & mitto vobis exemplum. Et quando Dominus meus vidit illud carmen tunc laudavit me & dixit: iste socius est pro me: Et dixit O Wilhelme, scis ita compilare metra? ego ignoravi. Et propterea plus volo de diligere in posterum, & sic

& sic spero quod volo bene stare, & quando vult Dominus Deus quod acquirō aliquid, tunc iterum volo me conferre ad patres fiendo presbyter. Valete igitur. Datum Romanæ Curix.

Metrum Epigrammaticum confectio-
natum per Wilhelmum Lamp. M. septem
artium liberalium Col. In laudem Alex.
Galli.

Qui vult discere Grammaticam, legat
prius Alexandri materiam.

Quæ est divisa in quatuor partes, Do-
cens multas bonas artes.

Præbens Lac & Mel pueris. Sicut docet
glossa notabilis.

In Colonia facta, Præcipue quoad metra.
Collige partem tertiam, Ipsa tollet tibi
omnem inertiam.

Sicut fecit mihi. Qui multum ex hac di-
dici.

JOHANNES ARNOLDI M. OR-
tuino Gratio Salutem dicit
plurimam.

Q5

Cre

CRediderim utique quod, audiveritis vel fuerit vobis pluscule dictum qualiter ex quadam affectione animali bona contulerim me nuperrimæ viatica ambulatione ad urbanam Romæ Curiam, causa lucruli ad confarcinandum unū beneficiolum seu bræbendiolum vel parochiam aliquam missam, Unde poterit mihi ex nunc usquæ ad finem vitæ meæ sufficere ac suppetere victus & amictus, si divina voluerit Dei gratia. Quamobrem me Hercle vel mediusfidius debueritis mihi non rariuscule unam literulam amicis conflatam seu compilat mäscribere, & in ea effectionaliter significare quomodo steteritis in omni qualitate corporali seu animali, & quomodo fueritis fortunatus fataliter ex prædestinatione divina, quæ fuit ante secula sicut dixerit Lactantius quem nuperrime audiverim studio intentionali, quando lectus fuerit formaliter hic in sapientia, præterea enim vero venerit unus socialis ex Colonia & gelitis Almaniz partibus, apportans epistolia missiva hinc inde sibi adstip-

pu-

pulata, quod quo videlicet intellexerim
qualiter vos fecistis imprimere arte ca-
racterali unum librulum, qui intelligitur
esse vel fuisse intitulatus seu prænominatus
Epistolæ Obscurorum virorum ad
Magistrum Ortuinum Gratium in quo
utique codicillo seu libello sicut talis de-
derit mihi intelligendum, continentur
omnes literulæ ad vestram dignitatem
hinc inde destinatae charitative & frater-
naliter, a vestris amicis & notis, etiam po-
neritis meum epistolium intus & valde
miratorie stupefactus fuerim, quod di-
gnamini me tantisper honore sesquipe-
dali, & facitis mihi æternalem famam.
Quapropter habueritis scire, quatenus
voluerim vobis gratiam referre in quan-
tum potero, etiam sciveritis qualiter stu-
duero hic per totum in Poeseos artificio-
lo, & ergo fuerim aliter stylatus quam pri-
us, Valete sesquipedaliter. Datum Romæ

FRATER GREGORIUS BLECK
Magistro Ortuino Gratio.

Humilem orationem meam cum ea qua decet subjectione Domine M. Quia vos misistis mihi huc librum Joh. Pfefferkorn qui est pretitulatus defensio Joh. Pfefferkorn contra famosas, quem utique petivistis : ostendi omnibus Magistris nostris per totam Parrhisiā ; & similiter de nostro Ordine Theologis, qui unanimiter dixerunt : Ecce Almania habet notabiles Theologos : Si unus simplex scribit talia quid deberent facere docti & promodi ? & unus interrogavit meam etiam principes in Almania faciunt magnam reverentiam Joh. Pfefferkorn. Respondi quod pro parte non. Et qualiter ipse est verus & dilectus sollicitator Imperatoris ad procurandum negotium de libris Judæorum & augmendum fidei Christiane. Et quod Episcopus Moguntinen. pie Memoriae defunctus jam, solebat valde eum amare & promisit ei auxilium in rebus omnibus quandum ei fuit possibile, & quando ampulavit hinc inde in negotio fidei, tunc dedit ei magnum pretii nummum pro viatico. Respon-

spondit unus Theologus, facit tunc etiam magnam diligentiam ipse Pfeff. in dicto negotio? dixi velut scripsistis mihi quod sic quia sine molestia circumvixit per totā Almanniam: quamvis protunc fuit ei inconveniens: cū uxorem & libros suos educare & alere conveniret, quos dereliquit. Quamvis in absentia sua Theologi fecerunt multa bona uxori ejus, consolantes eam: quia vident quod vir ejus est occupatus in causa fidei. Etiam aliquando fratres de Monasterio nostro accedunt eam dicētes: Misereamur vestri quod estis sic sola, & ipsa respondet: Veniatis aliquando visitantes me: quia sum quasi vidua, & detis mihi consolationes vestras, Attamen modernus Episcopus Moguntinensis non favet Joh. Pfeff. & hoc propterea: quia habet aliquos Consiliarios qui multum promovent Johan. Reuchlin & odiant Theologos. Etiam dictus Episcopus non voluit admittere Johannem Pfefferkorn quando voluit ei presentare suam defensionem contra famosas: sicut intellexi ex vestra littera. Talia dixi:

Q7

dixi:

dixi. Tunc respondit unus : Quis est tamen ille Pfefferkorn ? Respondi, quod olim fuit Judæus, & nunc est feliciter in Christo baptizatus, & est vir proculdubio integerrimus, & est de tribu Neptalim, dixit ille : Vere benedictio quæ data est Neptalim : completa est in Joh. Pfeff. Quia Jacob dixit filio suo Neptalim; Neptalim cervus emissus dans eloquia pulchritudinis. Gen. xlix. Postea multi Licentiati, & alii Theologi per totum legerrunt istum librum de folio ad folium : de verbo ad verbum, de articulo ad articulum. Sed est unus Superiorista qui studet in Græco : ipse vadit ubique & dicit : quod non est verum quod Pfefferk. est sollicitator Cæsaris, & quod nunquam etiam fuit. Et quod Imperator pro Reuch. scripsit ad Sanctissimum & simpliciter vult quod Theologi non debent sibi vexare suum Consiliarium fidelem & probum. Item Jacobus Fabri Stapulensis de quo audivistis multa, ipse aperte favet Joann. Reu. quamvis Theologi dixerunt ei, ne deberet facere. Et dictum fuit quod d scripsit
in

in una littera ad Almaniam quod Theologi Parrhisien. tractaverunt Jo. Reu. non aliter quam Judæi Christū. Sed dicat quicquid velit, tamem major pars in Parrhisia est pro nobis propter honorem Universitatis & odium Juristarum; ergo debetis esse bono animo lætando & gaudendo. Val. æternaliter. Datum Parrhisiis.

DEMEDRIUS • VALERIUS, MAG.
Ort. Gratio S.

Scribitis mihi interrogans a me quomodo tamen Universitas nostra habet se in causa fidei: an est pro vobis, an pro Joh. Reuch. Sciatis hic & per totam terram Suitensium, fratres de Ordine Prædicatorum habent malam famam & sunt in magna disgratia propter illos innocentes fratres qui fuerunt combusti in Berna, quia nunquam credo quod fecerunt talia quæ dicuntur de eis. Igitur Monasteria eorum desolantur: & Monasteria fratrum, S. Francisci crescunt. Et quando unus homo dat Eleemosynam

Præ-

Prædicatoribus, tunc viginti dant Minoribus & Augustinen, & alias etiam dicitur quod est in prophetia quod ille Ordo Prædicatorum debet totaliter deleri: super hoc est hic unus Theologus ut ipse se nominat: sed mihi videtur quod magis est Poeta, dictus Erasmus Roterodamus qui a multis ita honoratur sicut si esset miraculum mundi: & est ille qui scripsit librum Proverbiorum: quem semel ostendistis mihi Coloniam & dixistis: Quid nobis cum Proverbiis Erasmi? cum habemus Proverbia Salomonis? Et ille Erasmus multum tenet de Reuchlin & semper laudat eum, & nuper fecit imprimere aliquas Epistolas quas misit ad Curiam Romanam ad Papam & aliquos Cardinales, in istis laudavit Reuchlin & scandalizavit Theologos. Ego videns dixi: Si videbunt hoc Magistri nostri, diabolus confundet eum. Sic ergo Universitas nostra quæ fecit magnam reverentiam Erasmo, inclinata est pro Reuchl. & venit huc Glarianus Poeta qui est homo valde audax ut scitis, ipse mirabilia scandala

loquitur de vobis & aliis Theologis. Et dicit quod vult unum librum componere de nequitiiis Prædicatorum, & vult totaliter describere illa quæ facta sunt in Bern. Ego vellem libenter amicabilem dicere ad eum ne faciat. Sed est homo terribilis & est iracundiosus, semper volens percutere, quapropter habeat sibi diabolus, ego spero quod veniet sententia ex urbe Roma pro Theologis, tunc omnia erunt bona. Si autem fuerit pro Reuch, tunc diabolus tenebis candelam. Valete. Datum Basilæ.

CONRADUS STRILDRIOT M.

Ort. Gratio, Salutem.

Reverentia ex servitio affectuositatis
meæ præcedentibus erga virtuosita-
tem vestram venerabilis Magist. Intimavi
vobis sepe qualiter non sum hic libenter,
credo quod diabolus portavit me huc, &
non possum recedere quia non sunt hic
bonæ societates sicut in Almania. Et ho-
mines non sunt ita sociales, & habent pro
malo

malo quando aliquis semel indie est ebris
vocantes eum porcum, etiam non habeo
supponere; Quia meretrices volunt mul-
tum pecuniæ & tamen non sunt pulchræ,
& dico vobis in veritate, quod in Italia
sunt ita distortæ mulieres sicut est possi-
bile, quamvis habent pulcherrimas vestes
de serico & Sameloto. Quia quando mo-
dicum sunt senes, tunc statim habent cur-
va dorsa & vadunt quasi vellent merdare,
etiam comedunt allium & fatentur maxime
& sunt nigræ, nec sunt ita albæ sicut in Al-
mania. Item, in facie sunt pallentes sicut
mors, & quando aliquæ sunt rubræ cer-
tum est quod fecerint sibi colorem cum
unguentis, ergo non placent mihi mulie-
res hic, etiam dicunt quod in æstate non
est bonum supponere hic. Tunc dico ego:
ergo redire volo in Almania ubi semper
bonum est supponere, & sæpe recordavi qua-
liter habuimus in Daventria amasias ego
& vos, & iuimus in despectum istius do-
micelli qui etiam amabat vestram ama-
siam: sed ipsa merdasset ei super os. Sed
nunc audiui, qualiter debetis supponere

UXO-

uxorem Joh. Pfeff. causa honest. t's, quia
 est secreta & quasi honesta, & est bonum
 quando aliquis habet propriam in secre-
 to, & dixit unus ad me quod Joh Pfeff.
 semel rixavit vobiscum dicens ad vos: D.
 Ort. ego vellem quod comederetis ex ve-
 stra patella & permetteretis me comede-
 re ex mea, & vos diu non intellexistis, quia
 ille vir est valde subtilis & semper loqui-
 tur enigmatice in proverbiiis, sed quidam
 amicus vester sicut ego audiui ab aliis, ex-
 posuit vobis illa arcana verba dicens,
 ego vellem quod comederetis ex vestra
 patella quod supponeretis vestram mu-
 lierem & permetteretis me comedere ex
 mea patella, id est non tangeretis ux-
 orem meam, sed sineretis me eam tangere,
 ego dixi hic ad quendam Poetam quod
 quæreret illam Proverbiam in Prover-
 biis Erasmi. Respondit mihi, quod non
 potest invenire. Dixi ei ergo, ille Author
 non est sufficiens sed diminutus, sed
 quando audiui hæc de J. P. dixi: quod est
 nominis inviduosi ssi facit hoc, quia est u-
 na Proverbia quod amicorū omnia sunt
 com-

communia: quamvis aliqui dicunt quod uxores debent excipi. Ipse tamen non deberet irasci super vos, quia vos non habetis uxorem: & non habentibus debemus impertire, audivi etiam quod supponitis ancillam Impressoris Quentel, ita quod fecit puerum: hoc non debereis facere scilicet forare nova foramina, ego semper maneo cum antiquis quæ nō faciunt pueros, sed hic habeo neque antiquas neque novas, ergo volo redire in Almanniam sicut spero. Valete tam diu, donec una alaunda ponderat C, talenta. D.K.

M. JOHANNES CRAPP. MAGISTRO Ortuino Gratio S.

Dominatio vestra scribit mihi qualiter valde gavisa est de Epistola mea Carminali nuper compilata: & scribitis quod vix vidistis similem: & sicut intelligo, vultis quod semper ita debeo vobis scribere, sed dico vobis sicut etiam ipsemet scitis, quod non est possibile quod unus semper facit carmina, vos bene scitis

tis de vobis quamvis estis valde facundus
 & scitis facere pluralia metra. Tamen
 non semper oleum sicut communiter di-
 citur, & aliquando estis luxuriosus ad me-
 tra, aliquando ad prosas, & recordor
 quod semel dixi vobis Colonia: D. Ort.
 faciatis tamen aliquod carmen metri-
 cum. Respondistis mihi, non habeo pro-
 nunc Apollinem: & dixistis mihi quod
 aliquando in x. diebus vix potestis facere
 unum bonum metrum, quia aer non pa-
 titur, & oportet expectare tempus: Unde
 Ovidius; Tempora labuntur tacitisque
 senescimus annis. Ego quando semel ha-
 beo bonum Apollinem, tunc volo dicta-
 re unum & mittere vobis: etiam scribitis
 mihi quod debeo vobis intimare aliquas
 novitates: sed nihil scio nisi quod sunt
 hic tres excellentes Theologi, qui habent
 magna nomina inter Almanos, & faciunt
 nobis bonam famam & laudabilem per
 totam curiam. Duos forte bene novistis.
 Rev. patrem Dominum Mag. nostrum
 Jacobum de Hochstraten, Latine dicitur
 Alta platea; & Magistr. nostr. Petrum
 Meyer

Meyer Plebanum Franckfordien. tertius, est D. Caspar Prædicator ex Kempten sacrae Theologiæ Licentiatus propediem Mag. nostrandus. Ipsi habent hic agere tres causas notabiles. Unus scilicet Mag. noster Jacob, habet causam fidei contra Joannem Reuchlin qui dicitur esse hæreticus, & bene, est enim. Secundus habet causam competentia scilicet Mag. nost. Petrus contra Canonicos Fran. qui non volentei dare competentiam suam, & ergo venit huc in curiam tribulans eos terribiliter. Tertius scilicet D. Caspar habet causam sacri olei contra quosdam monachos qui habitant extra muros Kempten, & habent sacrum oleum in monasterio: & quando homines debent oleari: tunc non habetur sacrum oleum, & ergo præfatus Licentiatus vult ipsos monachos rectificare, quod debent sacrum oleum in civitate permittere pro communi salute hominum, alia nova non habeo: sed vos etiam nihil scribitis mihi. Nescio profecto, quomodo demerui de reverentia vestra.

Com-

Commendo vos Domino Deo : qui vos
custodiat quod estis fortis sicut Leo,
Pulcher sicut Absolon : Prudens sicut Sa-
lomon.

Dives sicut Asverus : Poeticalis sicut
Homerus.

Et sanctus sicut Joannes Baptista : Mo-
riatur Reuchlin Jurista.

Nec non Poetæ seculares : qui adhuc
possent esse vestri scholares.

Ecce non volui facere Carmina & ta-
men feci : sed nescio, qualiter venit quod
feci. Laus Deo. Val. Et sic est finis. The-
los. Tetragrammaton. Datum Romanæ
Curia.

MAGISTER SIMON POCOPO-
rius Magistro Ortuino Gra-
tio S. P. D.

Mirabilis facta est Scientia tua , ex
me confortata est & non potero
ad eam. Psalmista : Hæc verba pos-
sunt appropriari mihi directe : quan-
do

do confidero doctrinam Dominationis
 vestræ quam perspexi nuper ex libro ve-
 stro qui intitulatur Orationes Mag. Or-
 tuini. Sancte Deus quomodo crevistis ita
 in magnum virum? cum tamen olim fui-
 stis hebes scholaris meus: sed nunc estis
 super Magistrum, quamvis dicit Scriptu-
 ra, non est discipulus super Magistrum.
 Et ergo quando vidi talem librum, tunc
 clamavi altâ voce: O Ortuine! mirabilis
 facta est scientia tua, ex me confortata est
 & non poterò ad eam. Et bene mirabilis
 quia nunquam credidi quod postestis sic
 facere dictamina excelenter & artificia-
 liter ex me: quia de gratia Dei fui resum-
 ptor & instructor vester & multum glo-
 rior super vobis. Confortata est bene
 quia olim non fuit ita efficax scientia ve-
 stra sed nunc confortata est per instinctû
 Spiritus Sancti qui illuminavit vos. Et o-
 lim (parcatis mihi) non voluistis studere,
 & sæpe correxi vos quando non scivistis
 mei vel sui cuius casus: & legat legant cu-
 ius tēporis: Et sæpe dixi ad vos illud me-
 trum: **Duræ cervicis est, hæc enim sapere**
 non

non vales. Sed nunc possetis me instruere
& ego non deberem vercundari quod
essem vester discipulus, & ergo dico, non
potero ad eam scilicet pervenire, quia ut
dixit Socrates quæ supra nos nihil ad nos:
sed procedatis sic compilando dictamina
& eritis notabilis vir. Vale. Datū Lubeck.

MAGISTER ACHATIUS LAM-
pirius, Magistro Ortuino Gra-
tio. S. P. D.

Valde miror vir honorabilis, quod
scribitis omnibus fociis & amicis
vestris Romam versus & solum mihi non
scribitis, cum dixistis tamen quod vultis
semper scribere mihi. Sed intellexi ab uno
qui veni ex Colonia quod velitis liben-
ter habere illam artem de qua dixi vobis
semel: videlicet ut facitis quod una mulier
maxime amat unum. Quamvis jam non
scripsistis mihi, tamē volo mittere vobis:
ut potestis videre qualiter diligo vos.
Quia non volo aliquid in secreto habere
præ vobis, sed volo vos docere quæ vete-
res fociis nolebant pandere charis. Est au-
tem

tem talis ars illa: Sed nō debetis aliquem docere quia ita abscondo illam, quod nō vellem docere fratrem meum. Quia plus amo vos quam fratrem meum. Ergo volo participare vobiscum, & faciatis sic. Quando amatis unam mulierem, tunc debetis quærere quomodo vocatur ipsa, & quomodo vocatur Mater ejus: Sed ponamus casum quod amatis unam quæ vocatur Barbara, & Mater ejus vocatur Elsa. Tunc quæratis unum crinem de capite ipsius Barbaræ & quando habetis illum crinem, debetis esse contritus & confessus vel ad minus dicere confessionem generalem. Deinde faciatis unam imaginem de cæra virginea, & faciatis legere tres missas desuper, ligando illum crinem circum collum ipsius. Postea uno mane audiat prius missam, deinde accipiat Ollam novam vitream cum aqua & faciatis ignem in una camera clausa undiq; & faciatis fumum de thure, & incendatis unam candelam de cæra nova in qua est modicum de candela Paschali. Deinde dicatis istam Conjunctionem super

-Ima-

Imaginem : Conjuro te Cæra per virtutem Dei omnipotentis, per novem choros Angelorum, per virtutem Cosdriel: Boldriach : Tornab, Liffiel, Farnach, Pitrax & Starnial, quod velis mihi representare in omni substantia & corporalitate Barbaram Elsæ, ut obediat mihi in omnibus quæ volo. Postea scribatis circum caput imaginis hæc nomina cum stylo argenteo, Astrap† Arnod† Bildron† Sydra† Et sic ponatis Imaginem in olam & aquam, & ponite ad ignem, & dicatis istam conjurationem : Conjuro te Barbara Elsæ per virtutem Dei omnipotentis, per novem choros Angelorum, per virtutem Cosdriel, Boldriach, Tornab, Liffiel, Farnach, Pitrax & Starnial, & per virtutem istorum nominum Astrøb, Arnod, Bildron, Sydra, quod statim incipias amare me, ita quod sine tartatione velis ad me venire : Quia amore langueo. Et tunc statim quando aqua incipiet fieri calida satis est, quia ita incipiet vos amare quod quando non videt vos, ipsa nescit ubi estis. Probatum est sæpe &

totiens quotiens. Et debetis mihi credere quod ista scientia est valde pretiosa. Et ego non darem vobis nisi amarem vos ita intentionaliter. Ergo vos etiam semel debetis mihi participare unum secretum. Et sic valete cum sanitate vestra. Datum Romanæ Curia.

FRATER OTHO FLERSKLIR-
drius, M. Ortuino Gratîo.

DEvotam orationem meam pro salute venerabilis vir, ut scribitis mihi quod omnes nos Theologi debemus agere gratias omnipotenti Deo, quod pro nunc Theologia est ita in flore, & sunt plures docti Theologi in omnibus partibus Almanîæ. Et omnes homines Domini & servi, nobiles & rustici faciunt eis magnum honorem vocantes eos Magistros nostros propter excellentiam, & deponunt pileos & bareta ante eos dicentes: Commendo me egregitudini vestræ eximie Domine. Magister nost. Et quando unus Mag. nost. transit per stratum, tunc omnes honorant eum sicut si venerit unus princeps. Et merito. Quia
Mag.

Mag. nost. sunt sicut Apostoli Dei. Sic vos in Epistola vestra scribitis mihi magna. Sed ego tenebo vobis oppositum dicendo: quod bene est hoc verum Colonia non autem alibi. Et præcipue hic in patria mea M. N. religiosi habent nullum honorem, & Canonici & nobilitares multum parvipendunt eos. Sed seculares bene adhuc habent honorem & sunt in respectu. Et hoc videtur mihi indignum. Quia religiosi deberent semper habere primum locum, quia sunt magis clericales, & semper religiosus quoad cœlestitatem est super secularem clericum. Quia religiosi sunt apti nati ad personandum indivinis laudibus ad gloriam Dei & suæ sanctæ matris virginis Mariæ semper benedictæ, & ad gloriam omnium Sanctorum & sanctorum Martyrum confessorum, &c. Ergo videtur mihi magnus error quod plus honorant homines seculares quam religiosos. Etiam seculares Theologi in partibus superioribus incipiunt esse superbi: & sunt quasi contra religiosos: cum tamen ipsi sunt plus mundiales & tanto plus

plus remoti a regno cælorum. Quia vos scitis quod Christus dixit: Vos qui secuti estis me, sedebitis super sedes judicantes xij. tribus Israel. Sed religiosi reliquerunt patrimonia sua & omnia bona, & sunt spreti in mundo, ergo sunt proximi ad regnum cælorum. Et parcatis mihi quod scribo talia de Theologis secularibus cum vos etiam estis unus. Sed est aliter Colonia ubi sunt humiles & reverentiales erga religiosos. Et etiam vos quoad zelositatem estis religiosus: quia dixistis mihi semel Colonia: Domine Otho ego credo quod adhuc volo fieri monachus de vestro ordine: quia habeo bonam inclinationem. Et ergo scribo vobis socialiter: Quia displicet mihi valde quod nunc aliqui Theologi seculares sunt ita superbi: sicut hic Doct. Joh. Reys, qui est Prædicator in hac civitate in Summo. Ipse est in magno honore, & omnes Canonici & mobiles valde amant eum: quia scit eis bona verba dare. Sed talis Doctor videtur esse valde contra religiosos intentionatus. Unus dixit mihi qui sæpe fuit cum
co

to in mensa, quod ipse omnino tenet unam propriam viam, & neque est Albertista neq; Scotista, neque Occanista, neq; Thomista, sed quando aliquis interrogat eum eximie Dn. Doct. de qua via estis: Respondet de via Christi. Et ipse ridet quando Doctores Theologiæ appellant se M. N. Etiam non multum tenet de religiosis dicens: quod non oportet induere cappam: sed alias etiam possumus salvari. Et dicit quod Deus non respicit vestes. Et in hoc videtur mihi esse hæreticus, quia est irreverentialis erga religiosos & sanctos patres. Ipse tenet etiam specialem modum prædicandi: & non facit sicut alii, movendo subtiles quæstiones & formando argumenta contra: & solvendo postea & eliciendo Corollaria, sed simpliciter procedit. Et ego miror quod libenter audiant Prædicationes ejus, cum tamen non est artificialis Prædicator: ego consideravi in duobus passibus, quod non est bene intentionatus erga religiosos. Semel quando incepistis vos Colonenses una cū Ordine nostro universaliter

istam laudabilem contentionem contra J. R. tunc ego portavi ei unam schedulam in qua erat mandatum contra Joh. Reu. quod liber suas deberet comburi, & ipse debet cogi ad revocationem. Et dixi ei sicut mihi commissum a Provinciali nostro: eximie Dn. M. nost. hic habet eximietas vestra unum mandatum quod Reu. est hæreticus & liber ejus debet comburi. Ergo velitis publicare super cancellas: & cum hoc rogamus vos quod velitis stare nobiscum contra prædictum hæreticum. Tunc ipse legit mandatum. Et postea dixit: ego non video nisi quod est mandatum quod speculum oculare non debet vendi publice: usque ad cognitionem & decisionem causæ. Ego non intelligo quod Reu. debet dici hæreticus. Respondi: quod præsumitur ex quo prohibitum est quod liber suus non debet vendi, & rogavi eum quod vult causam nostram commendare in cancellis. Respondit: Permittatis me in pace: ego sum hic quod debeo seminare verbum Dei, & non debeo scandalizare quenquam. Quia scriptum est, Qui scan-

dali-

dalizaverit unum ex nimis istis &c. Et sic non potui impetrare quod vellet adjuvare causam fidei. In alio passu notovi Quando fuit hic frater Jacobus de Ordine nostro & seminavit indulgentias quas impetravimus Romæ pro monasterio Augustensi, tunc etiam rogavit prædium Doctorem Reyfs quod in ambone vellet laudare illas indulgentias & hortare mulieres & alios quod darent pecuniam ad cistam, quia esset bene datum. Sed ipse permisit cum dicere, quicquid voluit & tamen non voluit dicere unum verbum de indulgentiis, & frater Jacobus semel dixit ad eum: Ecce vos invidetis nobis quod debemus colligere pecuniam, & tamen colligemus, etiamsi deberet vobis cor frangi. Et dixit etiam in ambone: ecce hic habetis indulgentias: & literas indulgentiales, & quod scriptum est in illis est ita verum & credendum sicut Evangelium. Et quando accipitis illas indulgentias tunc estis ita absoluti sicut si Christus met venisset & absolvisset vos. Tunc Doctor Reyfs tenuit oppositum, dicens:

R 5

Nihil

Nihil est componendum cum Evangelio:
 & qui bene facit: bene vivit. Et si aliquis
 centies acceperit istas indulgentias & non
 bene vixerit: peribit, nec adjuvabitur per
 istas indulgentias. Sed e contra si quis be-
 ne vixerit: vel post peccata pœnitentiam
 egerit & vitam emendabit: ecce ego præ-
 dico ei quod erit habitator regni cœlo-
 rum nec indigebit ullis aliis auxiliis. Et
 sic notavi quod iste Doctor Reys est ini-
 micus religiosorum: & videtur etiam mi-
 hi quod favet J.R. quamvis nescio, ergo
 videtis quid sit dicendum. Bene concedo
 quod Theologi Coloniae sint in magna
 veneratione: & quod Theologi seculares
 & mundani sunt in magna unione cum
 religiosis: sed hic non est ita. Spero tamen
 quod quando Reuchlin erit superatus,
 tunc Theologi gaudebunt invicem: quod
 præstet nobis Salvator noster unigenitus
 Amen. Datum Herbypoli.

PETRUS DE WORMATIA

M. Ort, Grat, S.P.D.

Vir eximie secundum quod estis mihi
 naturaliter inclinatus & multum fa-
 vetis

vetis mihi : ego etiam volo vobis facere
possibilia. Dixistis mihi autem : O Petre
quando venitis Romam : videte an sunt
novi libri & mittatis mihi aliquos. Ecce
habetis unum novum librum qui est hic
impressus. Et quia estis Poeta credo quod
potestis vos multum ex illo meliorare.
Quia audiui hic in audientia ab uno No-
tario : qui debet esse perfectus in tali arte :
quod iste liber est fons Poetriæ : & autor
ejus qui vocatur Homerus est pater om-
niū Poetarum : & dixit quod est adhuc
alius Homerus in Græco : tunc dixi : quid
mihi cum Græco ? Ille Latinus est melior :
quia volo eum in Almanniam mittere M.
Ort. qui non curat illas Græcas fantasias.
Et interrogavi eum quid continetur in
tali libro ? Respondit quod tractat de
quibusdam viris qui vocantur Græci :
qui bellaverunt cum aliis viris qui vocan-
tur Trojani, quos etiam audiui prius no-
minare. Et isti Trojani habuerunt unam
magnam civitatem, & illi Græci posue-
runt se ante civitatem & jacuerunt ibi be-
ne x. annos, tunc Trojani aliquando

exiverunt ad eos & percusserunt se realiter cum ipsis & interfecerunt se mirabiliter ad invicem: ita quod totus campus sanguinavit: & fuit ibi quædam aqua quæ fuit colorata per sanguinem, & fuit per totum rubicata, ita quod fluxit sicut si esset sanguis: & clamor audiebatur in cælo, & unus projecit unum lapidem quem xij. viri non possent elevare, & unus equus incepit loqui & prophetizavit. Sed non credo talia quia videntur mihi impossibilia: & tamen nescio, an talis liber est multum audenticus. Rogo scribatis mihi de eo: & faciatis me cognoscere, quod tenetis. Et cum hoc valete, Datum Rom.

JOHANNES GERILAMBIUS

Mag. Ort. Gratio.

SIcut scribitur: Amicus in necessitate probatur: volo etiam videre an adhuc habetis memoriã mei. Et possum videre tali medio: præsentium lator est consanguineus meus & habet bonum ingenium & intendit studere in artib. tunc pater suus voluit eum huc facere ad Universitatem: &c.

& ego dissuasi quia volo quod studet in via antiquorum sicut ego studui. Et rogo quod mittatis eum vobis esse comendatum. Quamvis ego sum Albertista, non curo tamen quod faciatis eum ad bursam Monp̄is, ubi student in via Thomæ; Quia ille Rector est superiorista, & etiam non est magna differentia inter Thomistas & Albertistas, nisi quod Albertistæ tenent quod adjectiva appellant, & quod corpus mobile est subjectum in Phisica. Sed Thomistæ tenent quod adjectiva non appellant: & quod eus mobile est subjectum in Phisica. Etiam Albertistæ dicunt quod logica est de secundis intentionibus in ordine ad primas. Thomistæ vero dicunt quod est de primis intentionibus in ordine ad secundas. Item Albertistæ tenent quod mobile positum in vacuo movetur successive. Thomiste dicunt quod mobile positum in vacuo movetur instandi. Etiam Albertistæ dicunt quod Galaxia est naturæ cœlestis. Thomistæ dicunt quod Galaxia est naturæ elementaris. Sed non multū refert sic tenere

R 7

dum-

dummodo sit aliquis antiquus : & volo quod iste juvenis comedat in Bursa, & quod teneatis eum sub rigore : ne currat exterius quando sibi placet. Et quando facit aliquem excessum, detis ei disciplinam. Quia scribitur Prov. xxij. Noli subtrahere a puero disciplinam : si percussus virga non morietur. Tu virga percuties eum : & animam ejus de inferno liberabis. Et teneatis eum in consuetudine quod semper intrat disputationes burlesas : & quod non visitat lectiones Cæsarii vel aliorum Poetarum. Gaudeo quod scripsistis mihi Quod Buschius non est amplius Coloniæ, quia ipse fuit magnum impedimentum Universitatis, seducens supposita cum sua Poetria. Sunt hic etiam duo Poetæ Eobanus Hessus & Petrejus Aperbachus qui sunt inimici mei : sed ego non curo eos. Ubicunque vident me : loquuntur de causa Joh. Ren. & dant ei rectum, & obloquuntur Theologis : ego autem taceo : quamvis nuper dixi : Joh. Pfeff. bene scit ei dicere qualis est : & ostendi eis librum ipsius qui intitula-

latur

latur Defensio Joh. Pfeff. contra famo-
 fas & sic abivi. Det Dominus Deus: quod
 sententia vadat pro vobis alias isti Poetæ
 facerent nobis magnâ frivola. Sed habea-
 tis vobis illum juvenem commendatum
 & valeatis. Datum Erfordix.

MAGISTER CUNRADUS UNC-
 kebunck. Magist. Ortuino
 Gratio. S. P. D.

OShabent & non loquentur: oculos
 habēt & non videbunt: aures habēt
 & non audient, Psalmista, hæc verba pos-
 sunt sic introduci & thematizari ad pro-
 positum meum: M. Ort. habet os & non
 loquitur, ita ut semel diceret alicui Cur-
 tisano qui tendit Romam: salutetis mi-
 hi D. Cunradum Unkebunck. Et habet
 oculos & non videt: Quia scripsi ei mul-
 tas literas & non respondet mihi quasi
 non legens seu videns. Et tertio habet au-
 res & non audit, quia commendavi mul-
 tis fociis quando iverunt ad partes ut sa-
 lutarent eum. Sed ipse non audivit salu-
 tationes meas, quia non respondit illis.
 Ergo peccatis valde quia ego amo vos:
 & er-

& ergo debetis me iterum amare. Sed non facitis quia vos scribitis mihi nihil. Et vellem libenter quod sapissime scriberetis mihi: quia quando lego literas vestras, lætificant me in corde intus. Attamen intellexi quod habetis paucos auditores, & est querela vestra quod Buschius & cæsarius trahunt vobis scholares & supposita abinde, cum tamen ipsi non sciunt ita exponere Poetas allegoricè sicut vos: & superallegare sacram Scripturam. Credo quod diabolus est in illis Poetis. Ipse destruunt omnes Universitates, & audivi ab uno antiquo M. Lipsensi qui fuit Mag 36. annorum: & dixit mihi quando ipse fuisset juvenis, tunc illa Universitas bene stetit: quia in viginti miliaribus nullus Poeta fuisset. Et dixit etiam quod tunc supposita diligenter compleverunt lectiones suas formales & materiales seu bursales: & fuit magnum scandalum quod aliquis studens iret in platea & non haberet Petrum Hispanum aut parva Logicalia sub brachio. Et si fuerunt Grammatici, tunc portabant partes Alexandri vel vade mecum:

cum, vel Exercitium puerorum, aut Opus minus, aut dicta Joh. Sinthen. Et in scholis advertebant diligenter: & habuerunt in honore Mag. artium: & quando viderunt unum Mag. tunc fuerunt perterriti quasi viderent unum diabolum, Et dixit etiam quod protunc quater in anno promovebantur Bacularii, & semper pro una vice sunt sexaginta aut quinquaginta. Et illo tempore Universitas illa fuit multum in flore, & quando unus stetit per annum cum dimidio, fuit promotus in bacularium: & per tres annos aut duos cum dimidio in Magistrum: & sic parentes eorum fuerunt contenti, & libenter exposuerunt pecunias. Quia videbant quod filii sui venerunt ad honores. Sed nunc supposita volunt audire Virgilium & Plinium & alios novos autores: & licet audiant per quinque annos, tamen non promoventur. Et sic quando revertuntur in patriam, dicunt eis parentes: Quid es? Respondent quod sunt nihil, sed studuerunt in Poesi. Tunc parentes non sciunt quid est. Et quando vident quod non

non sunt grammatici tunc sunt male contenti super illam Universitatem: & poenitent de pecuniâ. Et dicunt postea aliis. Non mittatis filios vestros ad Universitatem quia nihil student: trufantes in plateis per noctē. Et est inutilis pecunia quæ datur ad studium. Et dixit mihi amplius talis Magister, quod tempore suo fuerunt bene duo millia. studentes in Liptzick & Erfordiæ totidem. Et Viennæ quatuor millia, & Coloniæ etiam tot: & sic de aliis. Nunc autem in omnibus Universitatib. non sunt tot supposita sicut tunc in una aut duabus. Et Magistri Lipsenses nunc valde conqueruntur de paucitate suppositorum. Quia Poetæ faciunt eis damnum. Et quando parentes mittant filios suos in buras & collegia: non volunt ibi manere: sed vadunt ad Poetas & student nequitias. Et dixit mihi quod ipse Liptzick olim habuit quadraginta domicellos: & quando ivit in Ecclesiam vel ad forum vel spaciatum in Rubetum, tunciverunt post eum. Et fuit tunc magnus excessus studere in Poetria. Et quando unus con-

fite-

fitebatur in confessione quod occulte
 audivit Virgilium ab uno Baculario, tunc
 sacerdos imponebat ei magnam poeni-
 tentiam; Videlicet jejunare singulis sextis
 feriis, vel orare cotidie septem Psalmos
 poenitentiales. Et juravit mihi in consci-
 entia sua quod vidit quod unus Magi-
 strandus fuit rejectus, quia unus de exa-
 minatoribus semel in die festo vidit ipsum
 legere in Terentio: utinam adhuc staret
 ita in Universitatibus: tunc etiam ego
 non vellem ita servire hic in curia. Quia
 quid debemus facere in Universitatibus?
 Nos non habemus proficuitatem; Quia
 focii non volunt amplius stare in burfis
 vel sub Magistris: Et quando sunt viginti
 studentes, vix unus intendit procedere
 ad gradus. Sed omnes alii volunt studere
 in humanitate. Et quando unus M. legit
 tunc non habet auditores: quia Poetæ in
 resumptionibus suis habent tot auditores
 quod est mirabile. Sic omnes Universita-
 tes per totam Almaniam minorantur. Er-
 go debemus Deum orare quod moriantur
 omnes Poetæ: quia expedit vobis ut unus
 moria-

moriatur &c. Id est ut Poetæ quorum sunt pauci in qualibet Universitate moriantur potius quam quod tot Universitates pereant. Vos autem scribite mihi posthac : vel facia munam longam querelam de negligentis vestris commissis. Valete. Datum Romæ.

FRATER BENEDICTUS DE

Scotia M. Ort. Gratio.

FRaternali & effectuosâ dilectione salutis loco præmissa : notû facio vobis sicut peritis quod Epistola vestra est mihi præsentata in festo S. Michaelis, & volo respondere ad proximas vestras articulatiter. Primo quæritis, quare non fratres Prædicatores cantamus grossiori voce quâ alii Religiosi. Dico quod non ob aliâ ratione puto nisi quod scribitur Esai. lix, Rugienus quasi ursi omnes & quasi columbæ gememus. Et propterea credo quod S. Dominicus voluit implere istam prophetiam. Secundo quæritis quod teneo an S. Thomas vel S. Dominicus est sanctior. Dico quod sunt variæ opiniones, & Doctores Ordinis nostri variis modis

dis disputant. Aliqui tenent quod S. Dominicus est sanctior merito vitæ: sed non merito Doctrinæ: & per contrarium: S. Thomas est sanctior merito doctrinæ, non merito vitæ. Alii putant quod simpliciter S. Dominicus est sanctior, & probant duabus rationibus. Prima est, quia S. Dominicus est sanctior Ordinis nostri: & sic S. Thomas qui est de illo Ordine fuit ejus discipulus. Sed non discipulus super Magistrum. Ergo. Secunda est, quia doctrina non habet prærogativam ad vitam & gesta, & ergo licet. S. Thomas fuit doctior quam S. Dominicus tamen non propterea etiam est sanctior. Alii volunt quod simpliciter S. Thomas est sanctior, quia non est alius Doctor inter omnes Sanctos qui appellatur Doctor sanctus præterquam S. Thomas. Et ergo sicut Aristoteles appellatur Philosophus & Paulus Apostolus: sic sanct. Thomas propter eminentiam vocatur sanctus. Et ergo non solum in doctrina sed etiam in sanctitate est major quam S. Dominicus. Respondetur quod S. Thomas vocatur sanctus, non quod est sanctior o-

mini-

manibus aliis sanctis simpliciter, sed tantū inter sanctos Doctores est sanctior. Et sic non est sanctior quā S. Dominicus, quod etiam dixit mihi unus antiquus de ordine nostro: quod vult mihi ostendere in uno libro veterissimo: quod prohibitum est disputare de superioritate inter istos duos Sanctos. Ergo relinquo hanc quæstionem & non volo eam decidere. Tertio quæritis, an etiam puto quod Johannes Pfefferkorn perseverabit in fide Christiana? Respondeo quod per Deum nescio quid debeo dicere. Quia est valde periculosum. Vos bene scitis illud exemplum ad sanctum Andream Coloniam: qualiter unus Decanus ejusdem Ecclesie Judæus baptizatus diutissime mansit in fide Christiana: & vixit rectissime. Sed postea in articulo mortis iussit sibi portare unum leporem & canem: & misit eos currere, tunc statim canis apprehendit leporem. Tunc iterum iussit currere unum cartum & murem, & cartus apprehendit murem. Et dixit multis circumstantibus: Videtis quod ista animalia non di-

mit-

mittunt naturam suam? Sic etiam Judæus nunquam dimittit fidem suā, ergo etiam hodie volo mori, mori, sicut bonus Judæus: & mortuus est. Tunc cives Colon. ad memoriam facti illius fecerunt has æreas imagines quæ adhuc sunt super murum ante Cœmeteriū. Item audiui de alio, qui similiter in articulo mortis constitutus, jussit sibi portare unum lapidem magnum: & ponere eum in olia cum aqua, & ponere ad ignem ad coquendum: & steterit bene tres dies apud ignem, tunc quæsit an esset coctus. Responderunt quod non: quia non est possibile quod unus lapis deberet coqui. Tunc respondit ipse. Sicut iste lapis nunquam fit mollis apud ignem, ita etiam nunquam aliquis Judæus fit recte Christianus. Sed faciunt hoc propter lucrum vel propter timorem vel propterea quod possint facere unam proditionem, Et ego hodie volo mori sicut fidelis Judæus: Ergo per Deum Mag. Ort. timendum est valde de Joh. Pfeffer, quamvis spero quod Dominus Deus dabit ei specialem gratiam & conservabit eum

• cum in fide: & nos debemus ntiq; semper
 flicere quod pro certo semper manebit
 Christianus propter Joh. Reuchl. & suos
 adhærentes. Quarto interrogatis quid
 teneo de propriis nominibus: an carent
 in plurali numero sicut tenent antiqui
 Grammatici Alexander & alii: an vero
 habent pluralem sicut opinantur moder-
 ni & novi ut Diomedes & Priscianus?
 Respondeo, quod dicendum est: quod
 propria careant plurali in quantum pro-
 pria. Sed aliquando tamen declinantur in
 plurali: & tunc debent exponi per appel-
 lativa: ut duo Jacobi, id est duo Aposto-
 li qui fuerant nominati Jacobus: duo
 Catones, id est, duo reges vel sapientes
 Senatores Romani vocati taliter. Tres
 Mariæ, id est, tres mulieres hâbentes tale
 nomen. Respondi vobis pro posse meo.
 Si scirem melius: etiam melius respon-
 debo vobis. Ergo accipiatis in bonam
 partem. Et salutate mihi plurimum
 M. N. Arnoldum de Tungaris præcepto-
 rem singularissimum, & Valete. D. S.

JO-

Johannes
Kalb

JOHANNES KALB.

Mag. Ort. Gratio.

S Alutem amicabilem. Honorabilis Domine, venerabilis Dn. Mag. sciatis quod miror valde: quomodo sic potestis me tribulare scribēdo mihi semper. Scribatīs mihi tamen aliquid novi. Et semper vultis scire novalia, cum tamen ego habeo alia ad agendum. Et ergo non possum multum curare de novitatibus: quia oportet me currere hinc inde & sollicitare, si non volo perdere sententiam & venire de beneficio illo. Sed tamen si vultis esse contentus, tunc semel volo scribere vobis: ita quod postea permittatis me in pace cum novitatibus. Vos bene audistis qualiter Papa habuit unum magnū animal quod vocatum fuit Eliphas, & habuit ipsum in magno honore. Et valde amavit illud. Nunc igitur debetis scire, quod tale animal est mortuum. Et quando fuit infirmum, tunc Papa fuit in magna tristitia, & vocavit medicos plures, & dixit eis: Si est possibile, sanate mihi E-

S

le

lephas, tunc fecerunt magnam diligentiam & viderunt ei Urinam: & dederunt ei unam purgationem quæ constat quinque centem aureos: Sed tamen non potuerunt Elephas facere merdare, & sic est mortuum. Et Papa dolet multum super Elephas. Et dicunt quod daret mille ducatos pro Elephas. Quia fuit mirabile animal habens longum rostrum in magna quantitate. Et quando vidit Papam tunc geniculavit ei & dixit cum terribili voce bat, bar, bar. Et credo quod non est simile animal in mundo. Dicunt quod rex Franciæ & rex Carolus fecerunt pacem ad multos annos & juraverunt invicem. Sed videtur aliquibus quod talis pax est cautelosa, & non durabit diu. Ego nescio quomodo est, etiam non multum curo. Quia quando venio iterum ad Almaniã: tunc ibo ad Pastoriam meam & habebo bonos dies. Quia habeo ibi multas aucas & gallinas & anetas, & possum habere in domo mea quinque vel sex vaccas, quæ dabunt mihi lac quod facio Caseos & Butyrũ. Quia volo habere Cocam quæ facit mihi

mihi talia. Et debet esse antiqua. Quia si esset juvenis, tunc faceret mihi tentationes carnis, ita quod possem peccare. Ipsa etiā debet mihi nere, quia emā ei linū. Et volo habere duos vel tres porcos & volo eos impinguare quod faciunt mihi bonum lardum. Quia ante omnia volo in domo mea habere bona coqualia. Etiam volo semel mactare unum taurum, & dimidium volo vendere Rusticis, & dimidium volo suspendere in fumo. Et retro domum habeo hortum ubi volo seminare Allium, Cœpas, Petrosilium, & volo habere Olera & Rapas & alia. Et ego volo in hyeme sedere in stuba mea & studere quod possim rustici prædicare in Sermonibus parati vel discipuli, vel etiam in Biblia, ita quod ero habuitatus ad prædicandum. Et in æstate volo ire piscatum vel laborare in Horto, & non volo curare de bellis, quia volo esse pro me, & dicere orationes meas & legere missas, & non curare ista mundana negotia quæ afferunt perditionem animæ. Valete. Datum Romæ Curia.

PHILIPPUS SARTORIS DE
 Erfordia Magistro Ortuno
 Gratio.

Salutes honorabiliter optandas, honorabilitati vestræ venerabilis Domine Magister, sicut nuper scripsistis mihi quod quidam Poeta in Almania dictus Erasmus Roterodamus, componit multos libros, & præcipue composuit unam epistolam ad Papam, in qua commentavit Joh. Reuch. Sciatis quod vidi illam Epistolam. Sed adhuc vidi unum alium librum magnum qui intitulatur novum Testamentum, & misit illum librum ad Papam. Sed spero quod non fiet. Quia Magister sacri Pallacii qui est vir notabilis & magnæ reputationis dixit, quod vult probare quod Erasmus ille est hæreticus, quia in quibusdam passibus reprehendit Doctorem sanctum, & nihil tenet de Theologis. Et cum hoc scripsit unam materiamque vocatur Moria Erasmi, quæ habet multas propositiones scandalizativas & parum reverentiales. Sciti-
 quan-

quando continet apertas blasphemias. Quapropter Parrhisienses volunt comburere talem librum. Ergo etiam non credo quod Papa authenticabit illum magnum librum. Etiam Mag. nost. Jacobus de alta platea est in bona sperantia. Heri invitavit me ad collationem: & dixit mihi veraciter quod Cardinalis dixit sibi: quod debet habere sententiam pro se. Sed Johannes Wick qui est Procurator Johannis Reuchlin facit ei magnam instantiam: ego semel affui quod Magist. nost. Jacobus dixit ad eum: Ecce tu jam es contra me: & credas mihi firmiter: si habuero victoriam, ego tribulabo de ita quod tu tota Almania non eris securus. Et iterum dixit ad eum: ego scio quod Rector non habet tibi dare pecuniam, & tu es ita temerarius quod vis tibi totum Ordinem ad inimicitiam facere. Postea est unus alius scilicet Doctor Martinus Groninger: qui debet transferre Speculum oculare. Ego intellexi quod Magister noster Jacobus dabit ei centum ducatos in occulto quod falsificavit speculum oculare

lare: & si faciet tunc eritis victores. Et spero quod ille Doctor faciet: de talibus quicquid scitis, debetis mihi scribere. Va-
lete ex Roma.

M. ADOLPHUS CLINGESOR

Magistro Ortuino Gratio

Sicut nuper intellexistis de me quod solent hic mecum disputare de Joh. Reuchl. in causa fidei, Sciatis quod postquam misistis mihi illum librum Johannes Pfefferkorn qui intitulatur Defensio Joh. Pfefferkorn contra famosas, tunc ivi ad quendam qui semper tenet mihi oppositum & ostendi ei in illo libro circa finem scilicet O. ij, ubi sic scribitur an. xx. annos si bene memini nobis Colo. a Joh. Lichtenberger sive peregrino Ruth eremita (cujus Prognostica Moguntia: tã Latine quam Teutonice impressa sunt) vaticinata fuisse. Sic enim scribit fol. xvi. Attendite o vos Philo. Colon. ne lupi rapaces introeant in ovile vestrum. Nam temporibus vestris exsurgent nova & inaudita in Ecclesiis vestris quæ Almipotens

tens avertat. Cum ille legisset stetit modicum & pensavit Deinde dixit: Ego miror stultitiam Theol. Creditis quod omnes homines sunt pueri: quod possetis eis persuadere talia? Sed quia Theol. Colon. volunt ita subriles videri, ego ostendam vobis etiam unam prophetiam de J. Reu. quæ magis erit ad propositum. Et postea demonstrabo etiam illam Prophetiam quam illi ponunt: quod est pro Reuch. & non contra eum: videatis igitur Soph. i. ubi Propheta sic dicit: Et erit in tempore illo scrutabor Jerusa. in lucernis & visitabo super defixos in facibus suis: qui dicunt in cordibus suis &c. Nunc quia vos Colon. prætenditis Scripturas trahere ad placitum vestrum: Audiatis quomodo etiam ego possum exponere verba Prophetæ. Dicit ergo Dominus per os Prophetæ, & erit in die illa: Scrutabor Jerus. i. visitabo Ecclesiam meam: cogitans reformare eam, tollere errores si sunt aliqui in ea: hoc faciam in lucernis, id est, meditantibus doctissimis viris sicut sunt in Almania Eras. Roterod. Joh. Reuch.

& Mutianus Rufus & alii, & visitabo super viros, id est Theologos; defixos, id est obstinaciter induratos: in fœcibus suis, id est, in quadam sordida & tenebricosa & inepta Theologia: quam ante paucæ sæcula usurpaverunt sibi: relinquentes illos antiquos & literatos Theologos qui in vera luce scripturarum ambulaverunt. Ipsi autem non sciunt neq; Latinas neque Græcas neq; Hebraicas literas: ut possent scripturas intelligere. Et ergo relicta vera & originali Theologia nihil amplius faciunt nisi quod disputant & argumentantur & movent inutiles quæstiones. Et ista faciendo dicunt se defendere fidem Catholicam: cum tamen neminem apud se habeant qui pugnat contra fidem: & sic inutiliter perdunt tempora & non conferunt aliquam utilitatem in Ecclesia Dei. Sed si disputationes eorum haberent aliquam utilitatem, tunc possent illam vertere ad commodum Ecclesiæ. fidei Catholicæ, eundo per mundū & prædicare verbum Dei sicut Apostoli: & disputare contra Græcos quod redeant in
unio

unionem in Ecclesia Romana, Vel si non
 vellent longe abire: saltem irent in Bohe-
 miam concludentes illam gentem cum
 Argumentis & Syllogismis suis. Sed hoc
 non faciunt. Verum ibi disputant ubi nō
 est opus. Ergo visitabit eos Dominus: &
 mittet quosdā alios Doctores Græce La-
 tine & Hebraice doctos: qui ejectionis illis
 fœcibus, id est ablatiis illis ineptis Cavilla-
 tionibus & adulterinis Theologis & ob-
 scuris commentationibus: adducent lu-
 cernas suas & illustrabunt Scripturas, &
 restituent nobis antiquam & veram Theo-
 logiam, sicut nuper ille prænominatus
 Erasmus emendavit libros sancti Hie-
 ronymi & fecit eos imprimi. Etiam emen-
 davit novum Testamentum: quod ego
 credo esse majori utilitati quam si viginti
 millia Scotistæ vel Thomistæ centum an-
 nos disputarent de Ente & essentia. Post-
 quam dixit talia, respondi ego: Custo-
 diat me Dominus Deus, quid audio? Vos
 de facto estis excommunicatus: & volui
 abire ab eo: tunc tenuit me dicens: Au-
 diatis tamen finem. Respondi: Nolo au-
 dire

dire finem. Tunc dixit: Audiatis ergo solum quomodo exponam prophetiam, & cogitavi mecum quod volo audire: quia nihil nocet audire unum excommunicatum, dummodo aliquis non bibit vel comedit secum, tunc incepit sic: Attendite o vos Philosophi Colonientes. Non dixit Theologi, sed Philosophi; Quia Theologia Colonensium potius est Philosophia item ars Sophistica, quam Theologia dicenda, quia nihil aliud est quam garrulitas diabolica & inanis loquacitas. Ne lupi rapaces, scilicet Jacobus de Hochstraten, Arnoldus de Tungaris & similes, qui falsitate & fraudibus suis violenter & ferociter invadunt innocentes oves, quales sunt & fuerunt Petrus Ravennas & Joh. Reuchlin volentes eos declarare hæreticos propter doctrinam & laudem suam cui ipsi invident. Et quia vident quod ipsi non possunt talia efficere qualia isti doctissimi viri, ergo vellent libenter perdere eos. Hi sunt igitur lupi rapaces, qui insidiantur famæ ac vitæ innocentum. Et sic per septem jam annos rapuerunt & tractave-

OBSCUR. VIROR. 49

claverunt hinc inde miserum senem J. R.
 Et nisi omnipotens Deus avertisset illud
 malum, omnino devorassent eum. Et
 non potest exponi quod Reuch. sit ille lu-
 pus rapax. Quia in tota sua vita neminem
 rapuit, id est, neminem falso accusavit
 vel contra vitam vel famam ejus vel feri-
 ptis egit. Sed attentatis quid sonant se-
 quentia verba. Introivit in ovile vestrum.
 Quia ille bonus Reu. nunquam intravit
 studium Colon. Immo nunquam habuit
 curam de Theol. Colonien. vel Ecclesia
 Colo. Sed habuit alia agere majoris utili-
 tatis. Ergo ipse non potest dici unus ex il-
 lis lupis rapacibus de quibus Lichtenber-
 ger sentit, qui debet esse ex ovili Colon.
 Consequenter. Nam temporibus vestris
 exsurgent nova & inaudita. Bene nova &
 inaudita: Quia neque oculos vidit, neque
 auris audivit, neq; cor in homine descen-
 dit, quod ita doctus & probus vir, qui tam
 multis profuit; & nemini unquam no-
 cuit, in summa senectute sua debet ita
 crudeliter & perfide vexari & conturb-
 ri & persecutionem pati. Et ergo sequi-

tur in Ecclesiis vestris, quapropter non potest de Reuchlin allegari: quia ipse benignissime vivit extra Ecclesiam Coloniensem: scilicet in Episcopatu Constantiensi. Et sic spero quod venient canes: id est fideles custodes ovium: qui sine invidia & malevolentia humiliter & fideliter pascunt oves Christi, id est, populum Christianum, & dilacerabunt illos lupos qui vastaverunt ovile Dei, & purgabunt Ecclesiam Dei, id est, ejicient illos sordidos & foeculentos Theologos qui nihil sciunt, & omnia scire prætendunt. Postquam talia dixit, recessi ab eo: & juravi ad sancta sanctorum quod volo scribere ad Colon. Peto ergo humiliter quod velitis ista dicere Magistris nostris & Joh. Pfefferkorn, qui est quasi scriptor Coloniensiu, & scit mirabiliter componere, ut bene vexet eos scriptis suis. Ille qui dixit ista, est natus ex Perlin, si vultis nomen ejus scire, tunc scribatis mihi & dicam vobis ipse stetit Bononiæ, ubi fuit bene castigatus: sed tamen adhuc loquitur contra Theologos & est male Christianus; & manet

manet in Pravitate sua : & ergo morietur
in gehenna, a qua Dominus Deus conser-
vet vos & Theologos & fratres Prædica-
tores per omnia secula seculorum Amen.
Datum Franckfordiæ apud Oderam.

JOHANNES HELFERICH LATI-
ne Jupiter Magistro Ortuino.

S Alutem cum humilima commenda-
tione sui venerabilis Domine Magi-
ster, sicut scribitis mihi quod habetis ad-
mirationem abinde quod voco me Jupi-
ter. Sciatis quod quando steti Viennæ
tunc audiui lectiones in Poetria : & fuit
ibi quidam juvenis Poeta qui fuit disci-
pulus Cunradi Celtis, & vocatur Geor-
gius Sibus, ipse fuit socius meus & sem-
per fuimus una. Et dixit mihi, tu debes
vocari Jupiter : quia Jupiter latine est
idem quod Helferich Teutonice, & sic
vocant me nunc Jupiter. Sed ille Poeta
nunc est Wittenberg ibi accepit unam
antiquam vetulam, quæ vixit annis septua-
ginta octo vel paulo plus. Ego fui semel
in domo ejus : quando ambulavi ex Prus-

fia tunc illa vetula sedit retro fornacem.
 Tunc dixi ei est ista mater vestra? Respon-
 dit, Non sed est fœmina & uxor mea. Et
 dixi ei, Quare sumistis ita antiquam ve-
 tulam? Respondit quod est adhuc bona
 in fornicatione. Et etiam habet multum
 pecuniæ & scit facere bonam cerevisiam:
 & postea venditeam & colligit pecuniã.
 Tunc dixi: bene fecistis. Et interrogavi
 quomodo vocatur fœmina vestra? Re-
 spondit, & ego voco eam Catina mea:
 Lesbiana mea, & Cynthia mea. Sed transeât
 illa. Scribitis quod videtur vobis quod
 statim erit extremum iudicium. Quia
 mundus ita nunc est pejoratus quod non
 est possibile quod potest amplius pejora-
 ri: & homines habent sic malos gestus
 quod est mirabile. Quia iuvenes volunt
 se æqui parare senibus: & discipuli magi-
 stris, & Iuriste Theologis: & est magna
 confusio: & surgunt multi hæretici &
 pseudo-Christiani, Joh. Reuchlin, Eras-
 mus Rederodamus: Bilibaltus nescio
 quis & Ulricus Hutténus, Hermannus Ba-
 schius, Jacobus Wimphelingus qui scri-
 psit

psit contra Augustinen. & Sebast. Brant. qui scripsit contra Prædicatores (quod sit Deo conquestum) & temerarie vituperat eos. Et sic multa scandala surgunt in fide, & bene credo vobis, quia legi quod talia debent immediate præcedere extremum iudicium. Sed adhuc aliud volo significare vobis quod audiui, & dictum est mihi veraciter ab uno religioso patre: quod dicitur pro certo quod Antichristus est natus: sed est adhuc parvus. Etiam dixit quod facta est quædam revolutio cuidam ordinis Carthusiensium, qui quando semel dormivit in cella sua audiui unam vocem de cælo dicentem. Peribit mundus: peribit mundus: peribit mundus. Tunc ille Religiosus timuit & voluit aliquid dicere: sed occulte fecit orationes suas contra tentationem diaboli. Tunc incepit iterum clamare vox illa & etiam tertio incepit. Tunc ipse intelligens in spiritu quod esset vox Domini. Respondit; Dn. quare. Respondit vox illa. Propter peccata sua; tunc iterum dixit religiosus: Dn. quando? Respondit vox illa adhuc

huc in x. annis, propterea timeo valde.
 Et quando ampulavi per Bononiam, au-
 divi quod est ibi unus civis qui habet spi-
 ritum qui vocatur Rilla: & ille spiritus mi-
 rabilia dicit ei de rege Franciæ & Impe-
 ratore & Papa: & de fine Mundi. Ego legi
 prophetias ejus. Sic scripsi vobis quid
 ego scio. Cum hoc sitis commendatus
 Domino Deo. D. K. L.

HENRICUS SCHLUNTZ

Mag. Ort. Gratio.

A Micitiam & servitutē Dominationi
 vestræ a parte ante semper, & quic-
 quid possum pro dominatione vestra hic
 & ubique & in omnibus locis & honestis
 venerabilis Domine Magister, mitto do-
 minationi vestræ hic unum notabilem &
 multum proficualement librum, & vide-
 tur mihi quod talis liber est compositus
 multum artificialiter, habens in se pro-
 positiones valde magistrales: & vocatur
 rationale divinorum; ego emi hic quan-
 do fui in mundanis, & dixi iste liber est pro
 Magistro Ormino, laudetur Deus quod
 invc-

invenireum. Quia volo ei mittere: sicut ipse nuper misit mihi librum Joh. Psefferkorn qui intitulatur Defensio Johan. Pseff. contra famosum quem talis vir composuit intentionaliter defensorum sacrae fidei Catholicae contra Joh. Rouchl. & sequaces, dando eis bonas formulas. Sed possetis dicere. Quid talis mittit mihi talem librum? Credit quod non met habeo libros satis? Respondeo quod non facio propterea & quando putatis quod misi vobis talem librum propterea: tunc facitis mihi injuriam quia feci cum bona opinione. Et non debetis credere quod parvipendo vos: quod habetis paucos libros: quia scio quod habetis multos libros. Quia vidi bene quando fui in ista vestra Colonia: quod habuistis multos libros in magna & in parva forma, & aliqui fuerunt ligati in asseribus: aliqui in Bergamentibus, & aliqui fuerunt per totum cum corio rubeo & viridi & nigro: aliqui pro dimidio supertracti, & vos sedistis habens flabelum in manu ad purgandum vulveres abinde. Tunc ego dixi,

Magi-

noster debet habere malam fortunam ?
 ante duos annos ego vidi eum venire Ro-
 mam cum tribus equis & nunc vadit per
 pedes? & dixi ei, Vultis equum meum? Re-
 spondit ipse metricè. Qui dare vult aliis
 non debet dicere vultis. Tunc dixi, Per
 Deum eximie Domine, ego habeo unam
 vacantiam: & propterea oportet me ve-
 lociter ire, alias vellem vobis dare equum
 meum, & sic derelinqui eum. Ecce nunc
 scitis quomodo stat: & videtur quod ille
 M. noster, est in magna miseria, propterea
 procuretis ei pecuniam, vel causa male
 stabit. Quia Procurator Joh. Reuch. Joh.
 von der Wick facit maximam diligen-
 tiam: & currit & recurrit. Et nuper im-
 posuit quædam scripta contra Magistr.
 nostrum Jacobum ita scandalosa, quod ego
 misor quod Deus non aperte plagat eum.
 Ipse etiam nuper vituperavit præfatum
 Magistrum nostrum in faciem, dicens:
 Ego efficiam auxilio veritatis, quod tu
 morieris in scandalis & miseria & tristitia,
 & Joh. Reuchlin triumphabit, & omnes
 Theologi debent hoc videre, etiam si
 debe-

deberent rumpi, & sic video quod iste
 predictus Joh. de Wick prætendit esse
 inimicus omnium Theologorum, & est
 homo valde audax, & est ita temerarius
 quantum est possibile. Ego audiui a Mag.
 nostro Jacobo quod dixit: Nisi fuisset
 iste, ego habuissem sententiam pro me
 statim quando veni Romam, & est ve-
 rum, quia etiam ab aliis audiui: quod
 quando M. N. Jacobus primum venit ad
 Romanam curiam: tunc fuit ita terri-
 bilis quod omnes Curtisani timerunt
 eum. Et nullus Procurator voluit esse
 pro Joh. Reuchlin, quia timerunt talem
 Magistrum nostrum: & Jacobus de Que-
 stenberg qui est etiam amicus Reuchlin
 quæsit per totam Romam invenire qu-
 num Procuratorem: & non potuit inve-
 nire, quia omnes dixerunt quod vellent
 si in aliis complacere: sed in negotio fidei
 timerent ne Mag. nost. Jacobus inquire-
 ret eos ad ignem. His sic stantibus venit
 ille Doctor (si est dignus) Joh. de Wick
 & dominus Jacobum de Querstenberg. Ego
 sum paratus offerre me contra furorē
 illius

illius monachi. Tunc Mag^r nost. Jacob aperde minavit ei dicens: Ego volo facere quod pœnitebit te quod unquam dixisti unum verbum pro Reuchlin. Et audi vi ab ore ejus tunc temporis quod dixit: Quando haberet sententiam contra Reuchl. tunc statim veller illum Doctorem de Wick citare & declarare eum hæreticum: quia ex verbis ejus collegit aliquos articulos hæreticales. Sed nunc est aliud. Et credatis mihi quod non bene stat negotium: quia nunc semper sunt x. fautores Joh. Reuchlin ubi non est unus Theologorum, & quando fuit post disputatum à Theologis votatum, tunc fuerunt xvij. qui votaverunt pro Reuchlin, & solum septem pro Theologis. Et adhuc ille septem non dixerunt quod deberet comburi Speculum oculare: sed limitaverunt verba sua. Ergo non habeo bonam sperantiam. Vos debetis omnia facere quæ potestis quod moriatur ille Johan. de Wick, quia ipse est causa quod Reuchlin bene stat & Theologi male. Es-
 nisi ipse fuisset, talia non fuissent perpetrata

trata, Et sic credo quod bene expetivi me
scribendo quod postea non potestis mihi
scribere talia vituperia, Ergo valete, Da-
tum Roman. Curia.

GUILHELMUS BRICOT
M. Ortuino Gratio.

Quia semper petitis quod volo vobis
nova scribere : & ego tamen sæpe
scribo vobis sed non juvat, ergo iterum
scribere vobis volo : & credo quod suffi-
ciet. Venis mihi in litera ex Romana ur-
bis Curia quod Matthæus Finck singula-
rissimus fautor vester est mortuus, & ali-
qui Curtisani Lansmanni sui habuerunt
me rogatum quod volo ei componere
Epitaphium quod feci sic:

Hic jacet extinctus quondam venerabilis
Fincus:

In rubea toga pro eum Deum roga.
Cujus olim venter bibit Cotica vina li-
benter:

In fide sincera & Charitate vera.

Unum

Unum rogo de vobis quod velitis me tamen instruere, quomodo debeo intelligere: quod Parrhisienses quando sententiam fuerunt super Speculum oculare, ponunt ista verba citra tamen auctoris ipsius notam: quem ob humile ejus submissiorem & alia ejus laudabilia scripta pro catholico habemus. Quia non scio quid est quod Speculum oculare debet comburi tanquam liber hæreticus: sine infamia Joh. Reu. qui composuit & adhuc defendit eum. Quia videtur quod aliquis reus est qui est causa efficiens: magis debet habere culpam quam res illa quam fecit. Etiam vellem quod Lovanienses in Epistola ad Papam non scripissent: quod sententia Parrhisiensium & condemnatio Speculi ocularis attulit ipsis multum spiritualis jucunditatis: quia sanctissimus Dominus Papa cogitabit: Ecce nunc video quod nihil est in Theologis nisi pura invidia. Si enim essent Theologi immo si essent Christiani, deberent potius compassionem habere de malis alicujus Christiani quam gaudere & exultare.

Et

Et credatis mihi quod multum promovebit causam Joh. Reuchlin, & omnes eredent quod ex invidia tribulatur: quod tamen in rei veritate nunquam comper-
tum est. Quia ille adversarius noster seu potius in Christo amicus & sui Philo-
carniones, id est, filii Johannes Reuchlin fecerunt injuriam Joh. Pfefferkorn qui defendit se & scripsit veritatem. Et ipse met petit quod moriatur, si vel minimum mendacium scripsit. Quamvis Psalmista dicit: Omnis homo mendax. Nec debet obstarè quod Joh. Pfefferkorn in nequitiiis & criminibus a puerilis, proh dolor? ætate (ut ipsemet scribit in defensione sua contra famosas) exercitatus est. Quia licet aliquis etiam per longum tempus sit malus & nequitiosus: tamen bene iterum potest fieri probus, sic pie credendum est de Joh. Pfeff. qui regeneratus est per gratiam Spiritus Sancti mediante Baptismo: & ergo nunc est probus, sicut non dubito, & manebit Christianus usq; ad finem seculi. Etiam intellexi quod quidam valde infamavit vos ubique dicens: quod

T

estis

estis filius presbyteri & non estis legitimus. Miror istos Ribaldos quod non habent verecundiam & sunt ita audaces. Tamen habetis literas legitimationis vestræ Ergo vellem eos citare qui dicunt talia. Et rogo vos quod in causa fidei velitis habere magnam diligentiam : quod ille hæreticus eat ad patibulum & sic valete. Datum Wormaciæ.

MAGISTER SYLVESTER GRISL-
us, M. Ort. Gratio.

QUoniam quidem ego sum juratus quod volo defendere facultatem meam & promovere ejus utilitatem in omnibus. Ergo volo vobis articulatim scribere qui sunt hic qui favēt Theologis & qui favent Joh. Reu. ut dicatis Theol. quod possent se dirigere secundum hoc. Primum sunt quidam commensales in hospitio coronæ qui semper faciunt summas nequias Magistris nostris, & fratribus de Ordine Prædicatorum, facientes quod nemo in isto hospitio dat elemosynam Prædicatoribus. Ego scio nomina
ali-

aliquorum, unus vocatur Magister Philippus Keilbach, qui semper loquitur de Reuchlin commendans eum, & semel M. nost. Petrus Meyer Plebanus in Franckfordia dedit ei bonam scommam: unus Ulrichus de Hutten qui est valde bestialis: qui semel dixit, si fratres Prædicatores facerent sibi illam injuriam quam faciunt Joh. Reuchlin ipse vellet fieri inimicus eorum & ubicunque reperiret unum monachum de hoc Ordine tunc vellet ei amputare nasum & aures. Iste etiam habet multos amicos in curia, Episcopi qui etiam bene favent Johan. Reuchlin. sed nunc abiit (Deo gratias) ad fiendum Doctor & in uno anno non fuit hic. Diabolus auferat eum. Deinde sunt duo fratres nobilitares Otho & Philip. de Bock ipsi vexant omnes Theologos. Et semel in illo sacro actu quem Mag. nostri celebraverunt in Moguntia contra speculum oculare: tunc M. Jacob. de Hochstraten ex officio suo dedit indulgentias omnibus qui interfuerunt huic actui. Tunc isti duo fratres cum aliis bufonib. sedendo in

conspectu Theologorum qui fuerunt ibi
 in hospitio: luserunt cum talis pro illis in-
 dulgentiis. Adhuc est ibi unus qui voca-
 tur Job, Huttichius qui etiam est inimi-
 cus vester, & alias est quidam noviter pro-
 motus in Doctorem in Jure nominatus
 Conradus Weydman, ipse juvat omnes
 qui faciunt aliquid contra vos. Et alius
 Doct. qui olim fuit Artista de via Moder-
 norum & vocatur Eucharis & cum hoc
 Nic. Carbachius qui legit in Poesi. Item
 Henricus Brumannus qui est vicarius in
 Summo, & est bonus Organista. Et dico
 semper ei, vos deberetis respicere organa
 vestra & dimittere Theologos in pace.
 Sed ante omnia Canonici fere omnes
 sunt pro Reuchlin, præterea multi alii
 Magist. qui amant Poetiam quorum no-
 mina non teneo. Nunc scribam vobis de
 amicis fautoribus. Vos habetis hic unum
 amicum qui est vir multum excellens: &
 vocatur Dominus Adularius Schwan,
 ipse est nobilis, & habet unum calicem in
 clypeo, pater ejus fuit Campanifex. Et est
 subtilis disputator in via Scotistarum: &
 facit

facit bona argumenta : & dicit quod statim vellet concludere Joh. Reu si deberet cum eo disputare. Alius est fautor vester singularissimus dictus Henricus Han, alias Glockenheintz quia libenter campanisat, ille est homo valde inventivus & habet mirabilem intellectum & ita profundum ingenium quod non creditis, & libenter disputat, & quando disputat, tunc ridet : & ridendo concludit unum. Talis quando vidit articulos hæreticales Joh. Reu, tunc dixit : quod propter unum ex istis Articulis Joh. Reu, deberet comburi. Postea etiam habetis de vestra compagnia usum nobilem domicellum & armigerum qui dicitur Matthias de Falkenberg : & est vir multum bellicosus & portat semper arma secum, & est equestris, ipse semper in mensa sedet ante & nunquam retro, quia dicit quod quando sederet retro & fieret bellum, tunc non posset ita statim surgere & percutere inimicos suos. Et cum hoc est argumentator multum subtilis de via antiquorum : ipse dicit, si Reuchl, non vult cessare tunc vult

venire cum C. equis ad auxiliandum vobis. Adhuc est unus civis Moguntien. qui nobis minantur Wigandus de Scholms. Ille est juvenis: sed ita doctus, quod potest æqui valere unum Magistrum nostrum: ipse dicit quod vellet cum Reuchlin disputare cum decem florenis. Et nuper superdisputavit Johannem Huttichium ita quod fuit conclusus & nihil scivit respondere. Cum illis est etiam de via vestra Dominus Wernherus qui est mirabiliter cursivus in summa Thomæ contra gentiles: & scit mentetenus formalitates Scoti, qui dicit: si Magister noster de Hochstraten non esset in Curia, tunc ipse vellet intrare & concludere Joh. Reuchlin. Isti socii vestri jam nominati singulis septimanis semel conveniunt in domo excellentis viri Domini Magistri nostri Barth. qui est caput omnium amicorum vestrorum, ibi tractant materias multum subtiles, & opponunt sibi invicem. Et unus tenet opiniones Reuchlin & alii arguunt contra eum, & habent notabilis disputationes, de aliis qui sunt hic de parte vestra
non

non scio, quia non sunt mihi noti. Sed
quando scio, tunc volo vobis scribere,
pro nunc commendo vos Deo.

GILBERTUS PORRETONIUS,
artium Magister & utriusque Juris
Baccularius, Magistro Or-
tuino Gratio Salutem
plurimam di-
citMa.

S Alus vobis & bona Dies venerabilis
vir, legi literam vestram quam misi-
stis mihi ad Ingelstadt. Et intellexi bene
opinionem vestram, vos dicitis quod
multum gaudetis quod ego sum primus
Theologus & nunc etiam studeo in Ju-
re: quia est valde bonum quod aliqui
Theologi sunt experti in Jure, ut possint
disputare cum Juristis. Et scribitis mihi
de quibusdam terminis, - volens scire
quid significant: quia videtur vobis
quod sunt iuristici, & bene sunt etenim.
Et habetis hic expositiones eorum ex
glossis & Accursio. Et sic potestis videre
T 4 quod

quod habeo bonum fundamentum in
 Inre: Latus clavus est nomen dignitatis:
 vel dic quod erat clava de metallo quam
 projiciebat tribunus in confertissimos
 hostes, & sic cæteri omnes fortiter pugna-
 bant ita: quod clavem illam recuperabāt.
 Epistographum est tabula linea in qua
 erant scripta debita ut hodie fit: dicitur
 epistographum ab opib9 & graphia: quod
 est scriptura suarum opum. Abaces di-
 cuntur vasa pretiosa. Corinthia dicuntur
 vasa de vili materia, ut de palea vel herba
 palustri quales venduntur Bononiæ, bal-
 nea est vas lucens vel quasi bajulans lucē
 vel lancem. Prothyrum a thyros quod est
 Magister, & nescitur quid sit dicere. Vel
 dic quod est illud quod procul trahitur
 ut aqua vel aliquid aliud ut in domo Ac-
 cusii Cyrella. Obsonatores sunt qui custo-
 diunt Dominum in lecto, vel obsonato-
 res qui resonant & cantant Domino in
 mensa. Hypocaustum est locus ubi stant
 agroti qui quandoq; indigent igne. Gal-
 lus gallinaceus dicitur Gallus castratus,
 & sic vilis quem dicunt, fortius pugnare
 cum

cum serpente. Vel dic Gallus gallinaccus quia amat Gallinas; ut vir uxorius qui feminas diligit. Ut in Odis Horatii: Dieta est locus in aulis, ubi Domini stant ad ignem. Chorus est multitudo servorum cantantium cum quodam instrumento musico quod dicitur Chorus. Centumviri sunt senatores qui centum numero erant. Patricius dicitur quasi principis pater: Unde Sallust: O patres conscripti. Nam scripta erant eorum nomina in aliquo loco: vel in Corona capitis eorum vel alias. Semper quando habetis aliqua dubia in utroque Jure: tunc debetis significare mihi & exponam vobis ita bene sicut Jo. Reu. vel aliquis Jurista qui sunt in mundo, & cum hoc valete. Datum Ingelstat.

GALIENUS PADEBORNENSIS

Magist. Ortuino Gratio.

Sal. Plur.

Venerabilis Mag. terribilis fuit mihi valde una loquela quæ pervenit ad me faciens mihi surgere crines superius.

T 5

Est

Est autem talis. Omnes fere studentes & clerici qui veniunt ex Colonia dicunt quod est murmur: quod fratres Prædicatores antequam volunt quod Jo. Reuchl. debet eos vincere in causa fidei: ipsi volunt potius prædicare unam aliam fidem. Et dixit quidam quod est possibile quod quando Papa fecit sententiam contra eos quod ibunt in Bohemiam & hortabuntur hæreticos ad credendum contra Ecclesiam & Papam: & sic vindicabunt injuriam. Obone Domine Ortuine consulatis eis quod non faciunt: quia esset magna hæresis. Ego spero quod non est verum & cogitavi mecum: Forte, quod Prædicatores minantur, sic Papæ volentes cum terrere quod debet cogitare: Ecce si ego non dabo sententiam pro ipsis: tunc ipsi erunt in maximo contemptu & despectu. Et totus muntus erit inimicus eorum: & nemo dabit eis eleemosynas & destruentur monasteria eorum: tunc ibunt in Bohemiam vel etiam in Turciam & prædicabunt. Quia fides Christiana non est vera: erit magnum malum. Sit quicquid vult

vult. Ego vellem quod haberetis patientiam & non faceretis contra Papam vos Theologi, ne omnes Christiani sint inimici vestri. Et valete in nomine unigeniti filii Dei. Datum Bremen.

MAGISTER IRUS PERLI-
rus, Magistro Ortuino.
Gratio.

Salutis copiam. Venerabilis vir. Venerunt huc scripta vestra ad Universitatem quæ composuistis contra Johannem Reuchlin: quæ antiqui Magistri hic valde laudant: sed novi & juvenes non tenent aliquid de eis, dicentes quod ex invidia vexatis bonum Reuchlin. Et quando habuimus consilium, an etiam vellemus concludere contra Speculum Oculare, tunc illi novelli qui non sunt adhuc satis experimentati tenuerunt oppositum antiquis illis, dicentes quod Reuchlin est innocens, & nunquam scripsit aliquid ad hæreticum. Et sic usque adhuc impederunt: nescio quid fiet postea, ego

credo quod Universitas adhuc scribit propter illos Poëtas qui sunt ita multi quod est mirum. Et noviter advenit unus huc qui vocatur Petrus Mosellanus qui est Græcus. Et alius est hic qui etiam legit Græcus vocatus Ricardus Crocus & venit ex Anglia: ego dixi nuper: Diabolus venit iste ex Anglia? Ego credo quod si esset unus Poëta ibi ubi Piper crescit ipse etiam veniret Liptzick. Et ergo Magistri habent ita paucos domicellos, quod est scandalum. Et ego recordor adhuc: quod quando unus Mag. ivit olim ad balneum, ipse habuit plures domicellos retro se: quam nunc in diebus festis quando vadunt ad Ecclesiam. Supposita etiam tunc fuerunt ita discreti sicut Angeli. Sed nunc currunt hinc inde & non curant aliquid Magistr. Et volunt omnes stare in civitate & comedere extra Collegium, & Magistri habent valde paucos commensales. Item in proxima promotione fuerunt promoti tantum x. bacalarii. Et quando habuimus examen, tunc tractaverunt Magistr. quod volunt aliquos rejicere. Tunc ego dixi
nullo

nullo modo. Quia si rejicitis unum, tunc postea nullus intrabit amplius examen: vel studebit pro gradu: sed ibunt ad Poetas, & sic dispensavimus cum ipsis. Fit autem dispensatio in tribus. Primum in ætate: quia oportet quod unus qui vult promoveri in Baculariū, sit ad minus xvi. annorum: in Magistrum autem viginti. Si non sunt autem satis senes tunc dispensatur cum eis. Secundo fit dispensatio in moribus. Quia quando supposita non exhibuerunt debitam reverentiam Magist. & graduatis, tunc rejiciuntur, nisi mediante dispensatione admissi fuerunt. Et cum hoc queritur de excessibus scilicet: si fuerunt in plateis sine discretione vel fuerunt apud meretrices: vel portaverunt arma: vel tibi sauerunt unum Magistrum vel presbyterum, vel fecerunt tumultum in Lectoriis vel Collegiis. Tercio fit dispensatio in artibus, quando non sunt bene habituati in scientiis, & non satis compleverunt: nuper in examine quæsi unū: dic mihi quomodo tamen venit quod tu nihil respondes? Dixit ille quod

T 7

esset

esset ita timax, respondi ego quod non crederem quod esset ita timax, sed bene crederem quod esset ita ignorax. Tunc dixit per Deum non Dn. Mag. ego habeo magnein scientiãintus, sed non vult exire. Et sic dispensavi cum eo. Ita videtis quod Universitates valde minorentur. Ego habeo unum domicellum quem nuper interrogavi super unum excessum, tunc rebellavit mihi & statim tibi savit me. Et dixi ei, hoc volo servare usq; ad promotionem, innuens quod deberet pati rejectionem. Respondit ipse: ego merdarem vobis super vestros Baculaureatus, & ibo ad Italiam, ubi Præceptores oon decipiunt sic suos discipulos, & non habent in usuiſtas fantasias facientes Baculaurios. Sed quando aliquis est doctus, tunc habet honorem, quando autem est indoctus, habetur sicut alius asinus. Et dixi ei: Tu Ribalde velles tu parvipendere gradum Baculauriatus quæ est magna dignitas? Tunc respondit quod etiam non curaret magisterium, & dixit: Ego audi ab amico meo quod quando stetit Bononia

niz , tunc vidit quod omnes Magistri
artium ex Almania deponebantur tan-
quam beani, simplicita supposita non.
Quia in Italia habetur pro vituperio,
quando aliquis est promotus in Almania
in Magistrum vel Bacularium. Ecce talia
scandala sunt. Ergo vellem quod omnes
Universitates facerent insimul, & con-
cluderent simul omnes Poetas & huma-
nistas quia destruunt Universitates. M.
Langschneider & M. Negelin & M. Ka-
chelosen & Mag. Arnold. Vultenfelt &
Doctor Ochsenfart mittunt vos sal. Va-
lete. Datum Liptzick.

JOHANNES COCLEARLIGNEUS
MagOrt, Gratio.

COmmissistis mihi, quod quando est
hic Missa, tunc deceo interrogare
ab omnibus Kauffmannis qui veniunt ex
diversis partibus de illa conjuratione de
qua scriptum est vobis, quia debent esse
aliqui Poetæ & Juristæ qui fecerunt con-
jurationē quod volunt J. Reu. defende-
re, & contra Theol. Colo. & frates Præ-
dicatores scribere, nisi statim dimittunt
Præ-

prædictum Joh. Reuchlin. Sciatis quod feci magnam diligentiam quærendo & interrogando, & ultimo veni ad unum librivendum de Patribus superioribus. Ipse dixit mihi mirabilia, & nominavit mihi multos & dixit quod vidit scripta eorum quæ mittunt sibi ad invicem. Et dixit primo de Doctor. Murner qui est quasi caput illius societatis, quod scit perfecte quod ipse composuit unum librum de scandalis Prædicatorum & unum aliū in defensionem Reuchl. postea nominavit Hermannum Buschium dicens quod vidit Epistolam ejus in qua promittit sociis suis, quod non vult esse minimus, & audacter vult stare pro Reuchlin. Item deinde dixit quod etiam est in illa conjuratione Comes de nova Aquila Colon. Canoni, & quod talis composuit mirabilia de Theologis quæ vult statim imprimere & ipse habet multos alios amicos & nobiles quos ipse etiam instigat scriptis suis quod debent favere Joh. Reuchlin. Item Bilibaldus nescio quis qui debet esse in Nurnberga, ipse fecit multas minas
dicens

dicens quod realiter vult expedire Theologos scriptis suis. Tunc ego dixi: Qui moritur minis, ille compulabitur bombis Teutonice (wer von trevven stirbt, dem soll man mit Furtzen zum Grab läuten.) Nominavit mihi postea unum Poetam in Erfordia qui vocatur Eobanus Hessus & debet esse juvenis & expertissimus Poeta: & talis habet unum socium ibidem dictum Petrejum Aperbachium, ipsi componunt jam libros quos volunt statim imprimere, nisi Theologi faciant concordiam cum Reuchl. Cum hoc debet esse Liptzick unus angelicus nescio quomodo dictus. Sed credo quod est ille qui fuit ante duos años Coloniae qui est etiam unus, & Vadianus Viennae, de quo dicunt quod est terribilis Poeta. Item in curia Cardinalis est quidam Casparus Ursinus qui scit facere Graeca carmina & promisit Reuchl. auxilium suum: & vult esse inter socios. Item ipse dixit quod audivit quod Philipp. Melanchthon & Jacobus Wimphelingus, & Beatus Rhenanus & Nicolaus Gerbelius sunt etiam tales: Et dixit ipse quod

quod scriberet literas ad Ulrichum Huttenum qui studet Bononiæ : quod etiam debet esse unus ex eis. De aliis autem ipse non audivit. Tunc quæsi ab aliis, an etiam Erasmus Roterod. esset cum eis? Respondit mihi quidam Kauffmannus dicens, Erasmus est homo pro se. Sed certum est quod nunquam erit amicus illorum Theologorum & fratrum : & quod ipse manifeste in dictis & scriptis suis defendit & excusat Joh. Reuch. etiam scribens ad Papam. Et ab aliis audivi quod Paulus Ritus est etiam de hoc numero. Et dicunt quidam quod Johan. Cuspinianus & Cunradus Beutinger qui sunt in magna gratia Imperatoris ipsi copulant istos socios & faciunt omnia quæ possunt contra Theologos Colon. in honorem Joh. Reuch. Et quidam studens Erfordi, qui est mihi notus dixit quod Cunratus Mutianus est pessimus omnium illorum qui sunt pro Reuchlin, & est ita inimicus Theologis quod non potest audire quod aliquis nominat Theologos Colonien. & talis studens dixit quod vidit

dit bene viginti Epistolas illius, in quibus ipse rogat quosdam socios quod volunt esse Reuchlinistæ. Talia audivi pro nunc: sed quando scio plura: tunc volo vobis scribere. Valete in Christo. Datum Franckfordiæ.

M. WERNHERUS STOMPF.
Mag. Ort. Gratio.

SCiatis magnifice vir quod quando accepi vestram litterâ: & ego fui ita perterritus quandum est possibile, & fui rubeus in facie: & crines surrexerunt mihi, & credo quod vix tantum fui in timore quando fui in rubea camera Coloniae intendens fieri Bacularius, & subjiciens me examini: Quia tunc etiam valde timui, quod rejicerent me Domini examinatores. Scribitis mihi quod causa fidei male stat Romæ: Sancte Deus! quid debemus dicere? Isti Juristæ & Poetæ volunt destruere totam facultatem Artistarum & Theolog. Quia etiam hic in nostra Universitate ipsi prætendunt multa contra
Ma-

Magistros & Theologos. Et quidam nuper dixit quod unus Bacularius Juris deberet in processione ire super unum Magistrum in artibus: dixi hoc non est possibile. Quia volo probare quod Magistri in artibus sunt super Doctores in Jure: Quia Doctores in Jure sciunt tantum unam artem scilicet artem Juris; Sed Magistri sunt Magistri in septem artibus liberalibus, etiam sic sciunt plus, tunc ille dixit; Vade in Italiam & dic quod es Mag. Lipsensis; & videbis quomodo vexebunt te ibi. Tunc dixi quod possem adhuc ita bene defendere Magisterium meum sicut unus ex Italia. Et abiivi ab eo cogitans mecum quod facultas nostra multum parvipenditur, & est malum: Quia Magistri in artibus deberent regere Universitates nunc, Juristæ prætendunt eas gubernare quod est valde indecenter. Et volo vos consolari quod non debetis disputare in causa fidei. Quia spero quod Deus bene providet vos: & cum hoc valete tamdiu donec Pfefferkorn manet Christianus. Datum Liptzick in Collegio Principis.

PE-

PETRUS CHARITATIS CUR-
 sor in Grammatica & Professor in Logi-
 ca Salutem dicit plurimam
 Ort, Gratio.

Reverentissime Dne. Magister: Quia
 hic ante picem sive Harzonem est
 consuetudo, quod in die habent semper
 duas zechas una vocatur Civium zecha &
 incipit hora duodecima: & manet usq; ad
 horam quartã sive quintã. Altera voca-
 tur nocturnalıs & post zecha, quæ a quin-
 ta hora incipit & durat interdum ad octa-
 vam, nonam & etiam decimam horam.
 Interdum etiam durat usque ad duodeci-
 mam & ad primam horam. Et divites ci-
 ves: & etiam consules: & Magistri civium
 quando in prima zecha federunt & satis
 biberunt: tunc solvunt & vadunt ad do-
 mum. Sed juvenis bursa & illi focii qui
 non multum curant quid solvit triticum,
 isti manent sedere in illa post zecha & bi-
 bunt ac si corpus & animam solveret. Nu-
 per ergo cum sic etiam federemus in una
 post

postzecha ego & Dominus Petrus monachus Ordinis Prædicatorū qui vobis multum favet propter Jacob. Hochstraten hæreticorum Magistr. in Colonia: tunc erat infra decimam & undecimam in nocte: tunc multa disputavimus de ratione nominis vestri. Et ego tenui istam opinionem de Grachis Romanis vos esse nominatum. Sed Dominus Petrus qui etiam aliquando in arte humanitatis bene tentus dixit nō convenire: sed quod a gratia supernaturali nominaremini gratius. Tūc fuit ibi unus trufator qui fecit valde crispum latinum: quod ego non omnia bene intellexi: ille dixit quod neque a Grachis neque a gratia essetis dictus gratius, & fecit tam multa inutilia verba quod ego dixi: Unde ergo dicitur gratius? tamen alii viri valde profundi habuerunt de superlatam examinationem & concluderunt. Quod vel a grachis vel a gratia est dictus gratius. Tunc ipse dixit. Isti qui hoc disputaverunt, fuerunt amici Mag. Ort. Gratii; Et interpretati sunt illud nomen quilibet secundum suam opinionem

nem in meliorem partem. Sed tamen istæ opiniones non præjudicant veritati. Tunc Dominus Petrus interrogavit, quid est veritas? & putabat quod ipse deberet tacere: sicut fecit Dominus nost. quando Pilatus eum interrogavit. Sed ipse non tacuit & dixit, Est in Halberstadt unus suspensor: qui vocatur Mag. Gratus, & ille est Ortuini avunculus maternus: & ab illo Gratio suspensore vocatur Gratus. Tunc ego non potui me servare, & dixi: Ohe socie, illa est una magna injuria, & ego protestor Magister Ortuinus non debet sic mittere transire, ego scio, vos dicitis hæc ex invidia quam habetis adversus Dominum Ortuinum. Quia omnis progenies accepit nomen & cognomen a patre & non a matre: Quare ergo deberet ille bonus Magist. a matre & ab avunculo materno nominari & non a patre sicut alii. Tunc ipse respondit & dixit audacter quod omnes audirent: Est bene verum & deberet sic esse ut dicitis, sed ipse non audet patrem suum cum honore nominare. Quia pater suus est presbyter: si

er-

Ergo se nominaret a patre: tunc omnes intelligerent quod ipse esset sacerdotis & meretricis filius, qui proprie vocantur spurii. Tunc ego iterum valde audacter clamavi: & dixi. Quomodo potest hoc verum esse? tamen ipse est Magist. Coloniensis. Sed alma Universitas habet unum statutum quod neminem promoveat nisi sit legitimus. Et ergo &c. Tunc respondit sive promovet legitimos sive illegitimos: tamen M. Ort. est spurius & manebit spurius in æternum. Tunc ego iterum dixi. Quid tunc, si forte Papa dispensasset secum: tunc ipse tamen esset legitimus & tu graviter peccares dicendo contra Romanam Ecclesiam. Tunc ille dixit? etiam si millies esset secum dispensatus, tamen non esset legitimus: & dixit unum exemplum; Quemadmodum esset cum Judæo qui baptizaretur ex aqua sive Baptismate, si ibi tamen non esset Spiritus Sanctus, tunc illa aqua nihil proficeret: sed esset adhuc Judæus. Sic etiam est cum istis spuriiis qui sunt sacerdotum & meretricum filii. Quia isti sacerdotes non possunt

sunt

sunt in Jure meretrices matrimonialiter habere: & ergo non potest dispensatio filiis eorum proficere. Tunc ego iterum interrogavi. Quid ergo servas de Domino Joh. Pfefferkorn? Tunc respondendo dixit. Ego firmiter teneo quod adhuc est Judæus & replicando allegationes supra tractatas allegavit etiam Evangelium. Matth. iij: ubi stat: Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu, non intrabit in vitam æternam. Sed quia Pfeffer. nunquam fuit renatus ex Spiritu. Ergo illa aqua nihil profecit: sed ipse manebit Judæus in æternum. Tunc ego non potui ei ultra respondere & surreximus: ego & Dn. Pet. & ivimus dormitum. Nunc autem audio quomodo iste nequam gloriatur quod nos disputando vicit: & quod sit doctior quam ego & Dn. Pet. Quare oro vestram dominationem ut velitis mihi rescribere quomodo ego debeam illa argumenta de dispensatione, similiter de Baptismate D. Joh. Pfeff. solvere, & illi Leccatori ad suum rostrum adligare. Quod volo per omnem vitam promovere. Valete.

U

MA-

M. GRATIANUS ZISANIÆ EX-
tirpator: hoc est furum suspensor, prodi-
torum quadruplicator, falsariorum &
calumniatorum virgator: hæreticorum
combustor: & multa alia, Magistro

Ortuino avunculo materno

Salutem D, P.

Charissime avuncule nec non reve-
rendissime Dn. Magister. Quia jam
sunt multi anni elapsi & non vidimus
nos invicem: Cogitavi quod bonum ef-
set, quod vobis unam literam scriberem;
Audio enim multa mirabilia de vobis
quomodo sitis magnæ famæ. Et dicunt
quod jam estis omnibus etiam medio-
criter doctis notus, non solum in Colo-
nia: sed etiam ultra Albim & Rhenum: &
etiam in tota Italia & Francia. Colonien-
ses tamen præcipue colunt vos propter
egregiam doctrinam: quam scribitis in
fide Catholica contra quendam Docto-
rem & Poetam secularem Joh. Reuch-
lin, Et ita vos inspiciunt & admirantur,
quod

quod quocumque eatis in platea: tunc monstrant cum digitis super vos dicendo, hic est Magister Ortuinus qui ita vexat Poetas. Credo si scirent quod essetis avunculus meus, tunc magis hoc facerent. Nam ego hic sum etiam magnæ famositatis: & exerceo artem meam in maxima populi frequentia: & homines faciunt mihi eundem honorem: & quando eo in plateis etiam monstrant cum digitis super me, sicut faciunt in Colonia super vos. Quare ego valde lætor, quod homines servant aliquid de vobis & me. Audio etiam alios viros esse in Colonia qui sunt vestri amici, & etiam vobiscum scribunt contra Doctorem Reuchlin. Videlicet Jacobum de alta platea hæreticorum Magistrum, & Mag. Arnoldum de Tungaris regentem in bursa sancti Laurentii. Et omnes homines credunt quod vos tres estis vere illuminati in fide Catholica. Et servant vos tanquam tria magna candelabra sive lucernas. Et aliqui addunt quartum, velut unam lampadem sive pendens lumen quod non

U 2

tam

tam clare splendet: scilicet Joh. Pfefferk.
Ego credo si vos quatuor cum vestra sci-
entia, mediante fortipalo in aliquo ex-
celso loco aridorum lignorum congerie
exadificato: essetis colligati, posset statim
unum magnum lux mundi fieri, & etiam
clarius quam fuit illud in Berna. Sed hæc
charissime avuncule vobiscum pro nunc
jocor. Spero tamen extra jocum futu-
rum quod vos quatuor eritis lux mundi
fieri: Nam non est possibile ut illa magna
sciētia quæ est in vobis deberet sic in mer-
do manere jacere. Est mihi etiam dictum
quod nuper voluistis unam antiquam ve-
tulam quæ vendit multa vitra circa fon-
tem Colonia in nocte supponere, & ipsa
clamavit & homines viderunt cum lu-
minibus extra domum & viderunt vos:
per Deum ego va' de laudo tam bona fa-
cta vestra quæ pertinent omnia ad meum
artificium: & hoc docet etiam vos Theo-
logos. Venit nuper huc fama quod esset
unus Poeta in Colonia, ille solus teneret
vos pro stulto & vocaret vos porquinum:
hoc est porcis & hara dignum. Per Deum
si ego

si ego scirem quis esset iste Poeta, ego vellem eum gratanter suspendere: sed finaliter vos charissime avuncule orarem ut omnia cum magna diligentia faceretis, quod fama vestra per totum orbem terrarum fiat nota, nisi scirum non opus esset ut vos admonerem. Vos enim per vos pulchre scitis & ab avis, abavis, attavis & tritavis habetis. Præcipue tamen didicistis a matre vestra charissima mea; sorore, quæ audiens, quod spurii semper habent meliorem fortunam quam legitimi, idcirco ad sacerdotem cucurrit, & permisit se lardare ut vos talem virum generaret, quem totus mundus aliquando cognosceret. Valete ex Halberstat.

IOHANNES DE SCHWINFOR-
dia septenarum artium liberalium Magi-
ster scientifico & mirabiliter docto atque
illuminato viro Ortuino Gratio in Da-
ventria Græcam & Latinam lin-
guam magistraliter docenti
mille salutes & pau-
lo plus.

U 2

Reve-

Reverentiali honore & obedientia prælibatis, Præceptor in pluribus scibilibus ex parte. Scripsistis mihi nuper de victoria vestra obtenta in Roma contra istum Reuchl. qui audacter fuit contra vos, & virum noviter deifice illuminatum in fide Christiana Johan. Pfefferkorn. Et quomodo Papa imposuit sibi silentium: ita quod nihil deberet magis scribere: ne deterius sibi aliquid contingat: ut dicit Dominus noster in Evangelio. Prius n. in Speculo oculari sic scripsit mirabiliter, quod Mag. nost. non potuerunt intelligere: & tamen dixerunt quod est hæreticus: ideo quia non habent sic in libris suis, sicut ille scripsit: neque novus eorum Theologus quem Deus suscitavit ex lapidibus: ut esset semen Abraham: sicut Scriptura dicit: videlicet Johan. Pfefferkorn habet sic ex deifica visione seu manifestatione: vel ex fide digna relatione uxoris suæ, quam audivi etiam habere spiritum Prophetiæ: de quo vos melius scitis quam ego: quia sæpe cum ea fuistis quando Johannes Pfefferkorn

kort non fuit in domo. Sed nescio per Deum quomodo Reuchlin sit per vos confusus aut per Papam. Quia jam fecerunt novam facultatem ultra alias quatuor facultates: quas jam habuimus, & omnes illi laudant Reuchlin & dicunt quod sunt ejus discipuli, & non curant amplius facultatem Artisticam, eo quod Artistæ sunt ita magni & superbi asini: quia non sciunt tria aut quatuor verba Latine loqui, & vah illæ bestię seducunt plures innocentes juvenes, qui postquam longam ætatem contrivere & quasi immergi in hac omni barbarie nequam sentinam: redeunt in paternas ædes nihil præter arguitur: Respondetur: queritur, dicere: quorum dii Tatetetus, Versor, perversor, puritanus: bruxellensis: & id genus similes turbæ obscuræ sunt. Est tamen mirum quod unus simplex studens, aut cornutus vult plus scire jam in Aristotele, quam Baccalaureandus aut Magistrandus qui audivit cursum, & est bene qualificatus. Ipsi etiam non sunt reverentiales Magistris: & quando ante

uum, vatunt non tangunt birretum (sic
ut moris est) & semper volunt frequenta-
re domum, scis bene. Etiam non audiunt
consequentias Marfilii neq; suppositiones
aut parva Logicalia: ideo non est possibi-
le quod possunt esse formaies, & appa-
rere in disputationibus. Sed dimittamus
ista. Scribo vobis pro novitatibus quod
Jacobus Wimphelingus qui etiam est
medius Reuchlinista: realiter est expedi-
tus per quendam monachum Paulum
Langium: qui realiter scivit sibi dicere
quod non recte scripsit in uno libro qui
vocatur de integritate: videlicet quod
sanctimonia non tantum esset in cuculla.
Nam ille monachus composuit alium li-
brum contra: qui est approbatus in Capi-
tulo sive Synodo Reinhartzbornensi or-
dinis sancti Benedicti, An. domini 1509.
& est bonum Latinum: quia unus dixit
quod esset ferme ita bonum sicut doctri-
nale Alexandri, & ego multum gaudeo
quod tanta Latinitas etiam invenitur in
monachis: & ipsi etiam dicunt quod
superexcellescat stylum Ciceronis: sed
ego

ego non credidi, quia est una nota altius
 sed procedit doctrinaliter multum con-
 tra Wimpelingum, metricè, prosaice &
 rigmaticè: & sicut ego puto rectè habet:
 quod omnis scientia est in cuculla, id est,
 in monachis: quia transeundo de inferiore
 ad superius, monachi scripserunt
 commenta in regulas Grammaticales: in
 Donatum: in Petrum Hispanum: in
 Phisicorum: Metaphisicorum & Ethi-
 corum, & sic commentis suis commer-
 daverunt, & in omnibus seculis facti
 sunt magistrales: Sed cum supportatione
 sua ego distinguerem, primo de cuculla-
 tis: quia est terminus æquivocus ad mul-
 ta. Primo ad Bohemos qui habent cucul-
 las ita longas, ut vadant ultra cingulum
 abinde, & in illis non est scientia sed po-
 tius hæresis. Secundo ad Judæos qui etiã
 sunt cucullati: & tamen non scientifici,
 quia extra Ecclesiam. Tertio ad Magistros
 nostros qui sunt bene illuminati, sed non
 in superlativo. Quarto ad monachos: &
 illi superexcellenter habent scientiam sic-
 ut vos habetis. Igitur rogo vos, juvate

U 5

illi

illi monacho : quia etiā vos estis ex parte
 id est Tertio modo cucullatus : ut possit
 scripta sua defendere contra Wimphe-
 lingum. Quia ut audio quod Wimphe-
 lingus habet multos discipulos : quos mi-
 hi unus nuper nominavit qui sunt Ar-
 gentiæ: Unus vocatur Jacobus Sturmius
 nobis: & ut dicunt bonus Latinista, alius
 Ottomarus Luscinus qui etiam scit Græ-
 cum sicut Reuchlin: & scit multum alle-
 gare extra digestis & etiam ex Biblia quæ
 non sunt mirabilia, quia studuit in Par-
 rhisia. Item Lucas Batodius & Joh. Ru-
 serus. Jo. Sapitus & multi alii qui omnes
 volunt Wimpheilingio juvare contra
 cucullatos, & eos realiter expedire in scri-
 ptis suis. Et dicunt omnes quod ille
 Paulus non est bene fundatus in dictis
 suis & bene novem modis apostatavit ab
 Ordine, & est inquietus & trufator ma-
 ximus, sicut ipsemet Tritemius scripsit
 in una litera ad Hieronimum Tengers-
 heim ex Ochsenfurt: & magnum dam-
 num est quod aliquis sic debet perdere
 Papyrus incaustum, & etiam tempus
 sicut

ficus ipse fecit. Ipsi etiam dicunt: quod
 S. Hieronymus scribit ad unum mona-
 chum sic: Nunquam de manu tua vel o-
 culis tuis liber Psalterii discedat: quod si
 esset verum, tunc obligaret monachos
 semper: & pro semper: quia est negativum.
 Et sic monachi nihil aliud deberent face-
 re quam Psalterium legere: sed ego credo
 esse menditum. Quia sanctus Hiero-
 nymus met fuit monachus: & ideo non
 scripsit contra eos. Audivi etiam unam
 trufam & magnam Ribaldriam de uno
 discipulo Wimpelingi qui nuper quan-
 do sibi audacter ad os dixi: Vester Præ-
 ceptor Wimpelingius errat valde: quia
 scripsit contra Dominum Abbatem Tri-
 ternium & contra monachos quia in do-
 ctrina sua & sanctitate sunt notabiles &
 multum utiles: Et Ecclesia jam non
 habet alias columnas nisi monachos.
 Tunc ille dixit: ego distinguo de monachis
 quia accipiuntur tribus modis. Primo pro
 sanctis & utilibus: sed illi sunt in cælo. Secun-
 do pro nec inutilibus nec inutilibus & illi
 sunt picti in ecclesia. Tertio modo pro illis

qui adhuc vivunt & illi multis nocent, etiam non sunt sancti: quia ita superbi sunt sicut unus secularium. Et ita libenter habent pecunias & pulchras mulieres: quia veni nuper ex Heidelberga, ubi prope Heidelbergam est unus magnus Abbas: pinguis discolor & iste abigavit omnes monachos de Collegio S. Jacobi: & ipse dixit: quod vult eis recte bonum pulmentum præparare: & postea cessavit ultra dicere: sed ipsi dicunt quod bene volunt credere quod fecerit ideo (der gute Bruder) Quia Palatinus vult unam aliam viam instituere quod veniat unus Poeta ad Heidelbergam, qui faciat monachos istos & alios studentes nunc latine loqui: Tunc ille pingvis Abbas cito intellexit, quomodo jocus vult finem accipere, & dixit: monachi mei non debent discere Latinum novum: quia postea erunt superbi quod sciunt plus quam ego: tunc ego pulchrè venirem inter eos, ut pinguis asinus inter simias: sed revera illa distinctio non est multum formalis: quia non est bimebris: & sic non potest concludere

dere. Ego mitto vobis hunc librum: quem debetis facere impressare: quia multa bona sunt: intra contra istum Wimphelingū qui scripsit contra monachos. Quia statim erit in meta quando legit Dominum nostrum Christum fuisse monachum videlicet abatem, & S. Petrum priorem: & Judam Ischariothis cellerarium, & Philippum portarium, & sic de aliis secundum sub & supra, quæ omnia iste illuminatus & valde scientificus monachus Paulus Langius sic magistraliter probat, ut Wimphelingus & sui discipuli non debent unum verbum contra rebellare: sed resistit mihi unus Wimphelingianus in faciem & dixit: quod monachi mentiantur sicut sceleratissimi caupones, qui volunt Christum fuisse ita portentosum animal & cucullatam bestiam & super me protestavit nomine Christi, tunc fui ita perterritus quod permaixi & permer-tavi me, quod omnes nulum prætenebant: sed sit quomodo sit, ego hoc firmiter credo, quod omnes tantem erunt stare, confuse tamen cum sua scientia, &

dicere diabolus portavit illum monachum ad nos, quis fecit eum in omnibus scibilibus ita formalem & qualificatum? Quomodo potest hoc esse nisi per scientiam infusam: quia non stetit in aliqua Universitate: & est adhuc unus purus beatus: & tamen bene valet Magistrandum vel etiam plus, cum venia eximiorum Magistr. nostr. Ipse etiam Thomas Murner monachus & Doctor multum subtilis etiam semel solenniter prædicavit in ambohe, quod Christus Dominus noster fuit monachus: & scivit etiam realiter defendere. Sed unus discipulus Wimphelingii noluit credere in Christum si esset monachus, & fecit illos versus desuper Nō ego falaci tecto: tibi Christe cucullo Crediderim, veste hac fraus tegiturque dolus.

Atque probat novus e Berna quæsitus habenda

Franciscus, monachis quanta sit ipsa fides.

Sed quid ad hoc quod non vult credere, tunc erit hæreticus, sicut alii qui
con-

contempti sunt cum Reuchlin in Parrhisia & Colonia & in aliis Universitatibus. Oro etiam vos, ut velitis etiam supra librum bonere illos versus quos ego in laudem libri & authoris, videlicet Pauli Langii monachi cum magna diligentia composui & pro majori parte quando de nocte jacui in lecto, & sic speculavi, tunc quasi insomnis factus sum versificator, ut sequitur.

Hic liber indignum : vexat Jacobum
Wimphelingum,

Langi9 quem Paulum fecerat mirifice,
Metricæ qui scripsit etiam quoq; rhetori-
cavit :

Quod omnes artes sunt in cucullatulis:
Sic quoque Tritemius dixit sic & Eber-
hardus.

De campis Volzius Paul9 & Schæteri9.
Johannes Piemont. Siberti Jacob: Rotger
Sic amper docti cucullatiq; viri.

Jam erit confusus Jacobus & omnino
detrusus.

Wimphelingius Bebellius, atque il-
le Gerbelius.

Stur-

Sturmius & Spiegel Luscinus atq; Rhe-
manus

Rufus, Sapius, Guidaq; Bathodius.
Omnes hi victi jacent, non audent dicere
Guckuck.

Sic in Sacco conclusi Wimphelingia-
ni erunt.

Non valēt in Græcis invenire neq; Poetis.
Quod Lango respondeant viro scien-
tifico,

Valete vir illuminatissime , & Præ-
ceptor valde doctrinalis, & me vicever-
sa habeatis dilectum, quod ita bene pro-
moveo vos per omnia secula seculorum.
Datum in Oppido Imperiali Suerfsheim
in longa platea, ubi juvenes Rustici sem-
per in Dominica die corrisant : quod
cor eis crepet. Anno a mundo condito
primo.

DOMINUS VOLWINUS DE
Monteflascon Reverendo Magistro Do-
mino Ortuino Gratiano æter-
nam S.

Quan-

QUanquam vos nihil sciatis Re-
 rende Mag. in Latinitate seculari (ut
 unus mihi dixit) propter quod multum
 diligo vos: & non curatis pomposa ver-
 ba sicut faciunt Poetæ: tamen alias scitis
 ubi debetis de nocte jacere (sicut dicit Sa-
 piens in Proverbiis) & non est nobis ma-
 gna cura quid faciant illi novatores Lati-
 nitatis scilicet Erasmus Roterodami &
 Joh. Reuchl. Nece go curo eos: quia non
 est de essentia sacrae scripturae, licet ipse
 & etiam alii semper volunt Theologos
 antiquos plagare cum illa literatura & ne-
 scio quomodo ipsi supponunt cum novo
 Testamento & operibus sancti Hierony-
 mi, quod semper volunt illam hæreticam
 literaturam immiscere, cum tamen di-
 cat Paulus quod Græci semper sint men-
 daces: & ergo videtur cum supportatio-
 ne eximiorum Magistrorum nostrorum:
 quod illa literatura nihil sit quam men-
 daciū: nunc subsumo. Sed quicumque
 vult confundere sacram Scripturā men-
 daciis, ille est hæreticus: ergo, nunc ipsi
 met sciunt quid sequitur quia esset credo
 ipsis

ipsis scandalū quando ego palam concluderem eos esse hæreticos. O si scirēt istam subtilitatem in me esse, ipsi non venirent mihi ante faciem, tacere tamen usq; ad finem, tunc bene videbitur cujus toni; Sed pro novitatibus non possum dimittere quin vobis scribam. Sedi enim nuper nesci quando in uno convivio, & ibi etiam fuerunt multi prætensi juvenes socii, & venerunt quilibet ex alia regione in unum Symbolum: unus ex Anglia, alius ex Argentina, alius ex Wienna, alius erat Wimpinus qui vocatur Angelinus, alius Romanus qui fuit bene medius Curtisanus, & multi multa dixerunt ut ipse scitis. Et venimus in Colloquia de Causa Rench. Tunc unus surrexit erga me ubi audivit quod ego non fui bonus Renchkinista, & dixit: ne veniat mihi obvius Collonienfis copulativista Theologus, alias volo eum cito emasculare. Et præsertim Mag. Ort. tunc ego traxi fistulam meam in meum saccum, & alius dixit qui non erat dives, & perdidit plura beneficia in curia Romana: & cum hoc male habet cum omni-

omnibus Curtifanis & dixit mirabilia ut
 sequitur: super anima mea ego sæpe mi-
 ravi quod isti in magnis capitulis qui vo-
 cantur Theologi, & sunt in illa civitate
 ubi impressitæ sunt quæstiones super Do-
 natum secundum viam sancti Thomæ,
 & regulæ Grammaticales secundum
 viam antiquorum cum isto carmine.
 Accipias tanti Doctoris dogmata sancti,
 inter ipsos monachi: qui volunt alios
 semper facere hæreticos. Quare etiam
 non stimulant super illos, & producunt
 inquisitionem super eos, super hæretica
 pravitate, qui habent tot multa beneficia,
 unus sex, alter decem, alius viginti & ma-
 gis, & congregant tam multam pecu-
 niam, & tantam credentiam ex flascu-
 lis & poculis pecheriis, sicut si essent filii
 principum vel comitum, & in domo
 nutriunt putanas sive concubinas pre-
 tiose, cum catenis in collo, cum an-
 nulis in manibus, cum schubis, veluti
 si essent uxores militum. Et interdum u-
 nus illorum habet tres Canonias simul &
 semel, & imbusat de omnibus illis tribus
 gultas

giltas, quod inde potest habere multas
zechas. Et potest solum stare, & esse in uno
choro, & in aliis non. Et sic in aliis choris
nullus & nemo stat pro eis, qui laudat
Deum & rogat pro vivis & pro defunctis,
estne hoc recte? Quare non inquiruntur
super eos, & interrogant coram multis
notariis & multis testibus (sicut olim in
Mentz fecerunt) & dicunt quid creditis?
ita vel non? creditis vel non creditis? quid
creditis de Sacramentis in Ecclesia Dei?
Dicatis nobis quot sunt Sacramenta? &
quam fidem in corde vestro portatis de
sacramento Eucharistiæ? estne ibi corpus
& sanguis Christi? si creditis, quando er-
go postquam missam legistis (si saltem in
anno semel legistis) statim quando ad do-
mum iterum vaditis, concubina vestra
habens mores & inspectum ac si esset una
meretrix, vobiscum in domo vel in men-
sa vel in camera: dicatis nobis si creditis
adeo magnum esse fructum: & qui Deo
placet ex missa? sicut in decretalibus & in
tractatibus Theologorum stat. Quare er-
go vos habetis tot beneficia? quæ possent
quin-

quinque aut sex devotos sacerdotes sustentare qui libenter legerent missas: qui libenti animo facerent Prædicationes ad populum & ad Clerum, qui possent dare consilia pro honore Dei, pro salvatione animarum, pro libertate Ecclesiastica, corrigere vitia, & vellent rogare Deum pro Domino Papa: pro Rege: pro Episcopis & pro aliis Christicolis, pro pace & sanitate sicut stat in tranquillâ & silenti missa post sanctus, & post te igitur clementissime pater. Si creditis tamen bonum venire ex missa pro vivis atque defunctis, quare non supradatis illa quæ habetis in superfluo: & dimittitis aliis bonis devotis & doctis viris, ut Deus exinde præcomiseretur, & animæ eorum qui mortuerunt citius ex purgati igne redimerentur, & Deus nobis amicabiliter placatus non sic immitteret nobis deorsum pustulas, & non sic percuteret nobis vinum & plada per grandinem & pruina, & non esset sic magna fames in terra: Si autem non creditis tot bona venire ex missa, tunc estis per Deum sanctum suspecti de hære-

hæresi. Imo estis realiter hæretici plusquam Wessalia & Doctor Reuchlin. Videte reverende Magist. Ort. has novitates volui vobis etiam scribere, quomodo ipsi communiter omnes tenent contra vos cum Reuchlin per conscientiam meam, ego credo denique quod diabolus etiam favet ipsi Reuchlin: tunc bene permerdavimus nos. Et sic commendo me vobis. Ex Spira ubi de nobis dicuntur mirabilia, quia omnes Reuchlinistæ dicunt quod Colonienſes nil sunt quam copulatistæ: sed multum gaudeo de vobis quod patiens estis sicut ovis, & potestis pati illa, sicut essetis simplex sacerdos in villa.

PERDOCTO ARTIUM PROHIBITARUM M. Ort. Grat. Col. Theologo M. Bartholus Kutz.

S Alutem accipite quando vultis, perdocte Domine Magister Ort. Dixit mihi quidam quondam quodam in loco de vobis quod estis valde infirmus, &

& quando estis infirmus tunc semper facitis quasi essetis infans, quod laudo in vobis: quia proprium est illis qui sciunt scientias prohibitas, hoc est diabolum invitum vel quocunque banniare, quia isti ut in plurimum sunt ita insani quandoq;. Et oportet etiam quod sint spurii, sicut vos (ut mihi ab singulari amico dictum est) etiam estis: quia illi semper sunt meliores diabolo ad aliquid efficiendum. Quia diabolus non ita libenter committit se legitimis ut sicut spuriis, qui sunt singulariter apti diabolo. Et si solum essetis monachus, tunc omnia dona haberetis ad hanc artem, & tunc essetis egregium instrumentum diaboli, sed ego nescio tamen an sitis monachus, quia si essetis, tunc essem bene contentus. Quia monachi præ aliis habent illam gratiam quod sunt protervi multum, & quicquid conatur hoc facere audent, sicut nuper audiavi de aliquo qui vocatur Paulus Langius & scripsit unum excellentissimum tractatum cum versibus contra Jacobum Wimphelingiũ & bene scompisat eum.

Et

Et etiam dicunt de illo Paulo quod novem modis cucurrit (salva reverentia) ex claustro. Et quicquid nemo conatur facere hoc ipse facit. Et credo quod etiam aliquando sit insanus, & quod sit spurius. Tertium ex se habet, & ego plurimum laudo, quod etiam estis nobis similis qui rem habetis cum diabolo, sed transeat hoc cum reverentia, ego habeo hic unum notabile punctum Nigromanticum, quod vobis libenter manifeste scriberem sed ego timeo, quod quando estis ita insanus, tunc famulus vester posset illam Epistolam invenire, & sic legeret, tunc diabolus confunderet me & eum, & ergo volo secundum consuetudinem meam facere, quia quando habeo sic aliquid secretum, tunc seribo super papyrum sine atramento, & tunc nemo scit legere nisi sit illegitimus. Et ergo eo casu in presentiarum vobis etiam decrevi facere. Et est illud punctum, ut sequitur.

Credo quod bene intellexistis me : &
hæc est veritas ; & prohibeo vobis & con-
juro

juro vos per virtutem omnium scientiarum prohibitarum quod neminem doceatis. Et sic valete ex Rubrechtsovu; in brevi plura expectabitis a me & majora si illa placuerint vobis.

MAGISTER ABRAHAM ISAAC
de stirpe Aminadab, Magistro
Ortnino Grat. S.

Malarum bonarumque Artium Magist. sciat dominatio vestra quod ego volo jam satisfacere promissis meis: quia promisi super vestram petitionem quando a vobis recessi ex Colonia, quod volo vobis continue novitates scribere. Et ante omnia libenter haberetis quod notificarem vobis de illo astuto Jurista Johan. Reuchlin, cum quo Magister noster Jacobus de Hochstraten multum habet in curia propter fidem tractandum. Hoc ego volo facere ex singulari dilectione. Tunc sciatis primo (quia ego ab origine mundi vobis omnia pandā) Quando ego recessi in diebus Canicularibus

X

ver-

versus Romam (ut bene scitis) tunc nullam maiorem passionem habui super totam viam, nisi quod maxime sitivit me quando ascendi altos montes in Algoia cum meis sociis. Et quando veni ad Curiam, factus sum servus corporalis unius Cardinalis prope Campum flore: & fui servitor suus octo mensibus cum magna diligentia pro uno beneficio curato in Kelbartzhausen, quod jacet in Voltenbergensi diocœsi, & impetravi super hoc unam bullam cum duodecim sigillis de omnibus Cardinalibus. Et sanctissimus noster fecit suum sigillum etiam ante, ad maiorem cautelam. Tunc cum latitia exivi & volui possessionem accipere: tunc ille prior Plebanus non est mortuus: tunc ego in magna ira dixi: Percutiant mille diaboli ad hoc, debeo pecuniam meam sic perdere? Etiam fuit parvum beneficium, si in Curia scivissem, ego non exivissem propterea. Ego puravi quod posset portare in omnibus annis xx. florenos in reservato. Vos etiam bene scitis quod ego non maneo personali-

ter

ter in illis partibus. Ego vellem libentius habere beneficium in Daventria prope patriam nostram cum centum florenis, & cum una simplici puella duodecim annorum, quam in illa superiore parte unum cum triginta florenis & cum callida matrona sexaginta annorum. Sed illa reservata bene facerent uni. Secundo sciatis M. Ortuine quod deinde non potui ita statim venire ad Curiam propter bella in Italia: quia currunt hinc inde nudi Ribaldi, & si unus acciperet mihi vestimenta, tunc perdidissem paupertatem meam totaliter, sicut dixit semel una vetula quando fregit ova super pontem in Helpruna. Et sic permansi duobus mensibus in valle ad Wimpinam etiam cum quibusdam bonis Curtisanis & ibi didici unum ludum a Johanne Gleyfferio qui est valde liberalis: quia dedit semel sex sociis quorum ego fui unus, ad comedendum septem ova & non minus. Et ille ludus dicitur in lingua Italica Trent uno. Hoc ego nunquam vidi in Romana curia. Etiam non est mirabile, quia oportuit

me semper habere advertentiam ad mulum in stabulo inferius, & audiat quomodo semper fecimus. Nos ivimus aliquando in Wimpina super scholam ubi semper convenerunt superextra boni socii. Et fuit unus inter eos qui dicitur Gregorius Speculi, ille est valde declarativus de modo supponendi. Ipse declarat hanc materiam ita clare sicut vos nobis olim tertiam partem Alexandri de arte versificandi. Quandounque audio eum sic grosse loqui de illa luxuriosa re, tunc acquirō delectationem ad supponendum. Ego multum didici ab eo (parcatis mihi quia est opus naturale) ego vellem sicut Deus mihi juvat unum Carlinum dare quod vos sciretis ita amabiliter laudare nisi propter uxorem Johan. Pfefferkorn, tunc ego scio quod amaret vos super omnes alios Theologos qui sunt in Colonia. Per Deum illa ars non juvat quam mihi seniel ostendistis in libello parvo qui fuit retro scriptus. Nunc audiat quod post illa factum est. Ipsi una vice apud vinum quæsi-

runt

runt me (quia fui Curtisanus) quomodo
 res in stare causa fidei cum Joh. Reucht.
 & Coloniensibus. Respondi: Per Deum
 ego timeo multum de illo bono viro Jo-
 han. Reuchlin, quod est nimis pauper
 ad finem perducendum illam causam.
 Quia Prædicatores monachi remotius
 veniunt cum eorum caseorum saccis
 quam una unica persona cum pecunia.
 Tunc unus dixit: O sancte Deus! quam
 magni nequam sunt isti monachi quando
 colligunt caseos. Nuper fuit frater N.
 hujus monasterii hic in villa mea & vo-
 luit mihi meam sororem cum potestate
 lardasse. Ipse fugavit eam per gratum su-
 pra indomum, & cucurrit ei post: & je-
 cit eam ad lectum, & voluit levare cucul-
 lam & cum datulo inferius ad, tunc so-
 ror clamavit Her. N. Her. N. cessate: ego
 clamo quod omnis homo audit, & tunc
 diabolus vos permerdabit. Tunc ipse di-
 xit. Per corpus tuum noli clamare, ego
 volo tibi pro dedicatione aliquid emere,
 quod debet medium florenum valere.
 Deinde venit mater: tunc ipse descen-
 dit.

dit, & Datulus ei adhuc stetit, quod levavit sibi cucullam, quasi haberet dentem Rastri inferius. Tunc unus alius socius dixit: Si iste nequam hoc fecisset sorori meæ, ego vellem ei testiculos excindere, & aliis monachis mittere ad comedendum in aceto, quando haberent festum Jovis. Tunc ille iterum dixit: Per Deum ego non habeo sibi pro malo: quia semper sunt inclusi. Ego credo quando a finus haberet peplum supra, quod non esset securus præ ipsis, & quare una scæminalis imago non deberet eis tenere? Tunc unus juravit & dixit quod Johannes Reuchl, vult in unum librum colligere omnes nequitias monachorum in Almania per unum vagantē hinc inde, & vult illas Sanctissimo offerre & vult dicere: Cur ille Hochstrat non extirpat illā luxuriā inter fratres suos? Et dixit ille quod monachi foetent sicut Hirci quādo sudant, & in sua patria veneficaverunt omnes meretrices, & quando ipse vult semel in necessitate purgare feces, tunc ipse putat quod lardat monachum propter illum foetorem quem

Frater Nollerus

quem conceperunt ex monachis; Ergo
Mag. Ort. vos estis eorum fautor. Ideo
sitis ante, quod habebunt etiam inquisi-
torem luxuriæ falacitatis ad illum Hoch-
strat qui est inquisitor hæreticæ pravita-
tis: tunc res bene stabit cum ipsis. Vel si
saltem facerent occulte, sicut ipsorum
priores, qui vocant eas ad cellas, ibi nemo
potest videre. Et sic bene transiret hinc
Manifeste autem sic super eas cadere,
scandalum est toti Ordini. Ideo faciat
melius ad hoc. Pest hæc omnia traxi ite-
rum ad Curiam, & adhuc ibi expecto
gratias Dei. Valete Datum Romæ in Re-
fectorio Capitolii.

FRATER NOLLERIUS STECH
de Calabria Magistro
Ortuino.

DE votas meas orationes opto vobis
loco salutis, excelentia vestra The-
ologicalis scit, quod ego jam veni qua-
si peregrinus ex monte Sinai. Nesci-
tis tamen quam multa sum passus in
X 4 hoc

hoc tempore quando a vobis a Colonia recessi: longum esset vobis illa omnia scribere: quia nulus alius amicus mihi superest: cui necessitatem meam conquerer præter vos: quando aliquid dico in monasterio, tunc statim respondent mihi: O tu non es ideo claustratus quod velles habere bonam vitam. Non sic impij non sic. Ego non possum excogitare unde veniat: nisi ex illa mala fortuna quod Magister noster Jacobus de Hochstrat consumit ita magnam summam pecuniarum in curia Romana propter fidem Christianam, quam ille nequam Joh. Reuchl. destruxit in suo Speculo Oculari, ego credo quod omnia monasteria nostra debent ei mittere pecuniam: quia oportet eum esse liberalem dando hinc inde Cardinalibus propinas: ut judicent pro se & non pro Joh. Reuchlin. Ideo priores nostri abbreviant nobis vinum: quamvis Salomon dicat: Musica mulier & vinum lætificant cor hominis pri. Prov. xii. Et ego me semper exerceo in Musica. Psalmos in choro lyrando & uulando: & hoc non

non est rarum, ideo non charum. De mulieribus est mihi grave loquendum: quia nullam video, nisi quando vado ad forum cum procuratore nostro quando emit ova. Etiam quando vado ad villas ad colligendum rapas & olera: & si caro me susperaret quando essem apud unam sceminam, tunc ipsa non teneret mihi. Ergo quando nunc vobis vinum abbreviatur: quale gaudium habebimus? Si medium haberemus ita bonum sicut alii Ordines: ut sacerdotes nobiscum apud Spiritum Sanctum professionati. Credo quod bene sciatis quid sit pro Ordine: ipsi habent duplices albas cruces in tunica: & non sunt alii rasi sicut nos: & quando illis unum gaudiū tollitur: scilicet quando eis vinum abbreviatur propter unam supergressionem: tunc habent aliud gaudium. Nam possunt disponere meretrices perclaudicantem Johānem qui ligna fecat, etiam graditur super manibus & genibus. Possetis dicere hæc vita meretricea: non licet Sancti spiritualibus. Respondeo: quod audiui pro certo: quod

eorum Dominus Magister (quamvis senex, claudus, griseus, & lippofus : est tamen avidus ad illam rem : non autē semper potens) solet habere propriam in sua stufsa : & quando excavavit illam totaliter : tunc disponit sibi unum virum , & dat sibi bonam dotem ex Gazophylacio Spiritus sancti, quod nunquam minoratur : quia est ibi mera gratia Spiritus Sancti. Deinde sibi aliam ancillam procurat : & facit sibi etiam sicut jam scripsi , & sic ille ordo in multis hominibus occulte crescit : nunc volo inferre proverbialiter : quia communiter dicitur : Quando cunq; Abbas, id est, pater supremus apponit tefseras, tunc possunt fratres ludere : hoc est quando prælatus nostri antiqui sunt ita luxuriosi : & ducunt ita miserabilem vitam : ergo nos subditi licite possumus sequi. Hæc est bona consequentia , quia perspexi in tractatu de suppositionibus : quia ibi prælatus supponit personaliter, sed secundum Marsilium supponit inferius materialiter. Nunc ad propositum : ego vellem quod quando Magister noster Jacobus

cobus Hochstrat in Roma nihil sciret
 Johanni Reuchlin abinde lucrare quod
 impetraret nobis laxiorem Ordinem: sic-
 ut ille prænominatus. Caro tamen nos
 quandoq; etiam stimulat: ego scio quod
 ego brevissimæ vitæ, quando non de-
 beo quandoque expurgare vetus ferment-
 um, quod contraxi ex illis caseis, parca-
 tis mihi: quia loquor vobiscum cordia-
 liter id est, quæ mihi sunt circa cor: ego
 semper timeo quod illa causa erit malum
 finem acquirere: sicut causa Bernensis.
 Vos fatis intellexistis me: Dominus
 Magister noster Johannes Amphoraticius
 optavit vobis multas salutes: ipse evasit
 in solennem virum. Est enim Prædica-
 tor noster: omnis homo eum laudat. Est
 ita bonis in exemplari demonstratio-
 ne. Anno Domini 1416. prædicavit pas-
 sionem: tunc accepit secum unum bacu-
 lum super Ambonem: & quando recita-
 vit sententiam Pilati, tunc traxit eum
 de cuculla extra, & fregit illum bâculum
 in medio in duas partes: quasi scéptrum,
 quod fuit miserabiliter ad videndum:

Vetulæ mulieres flebant ita amare : sicut Petrus quando audivit gallum prope ignem cantare. Valete & commendate me Magistro nostro, quando venerit ex Roma.

M. JOHAN. TEXTORIS PETRO
Schvinkoncio suo tot dicit salutes, quot
sunt guttæ in mari, & athomi
in Sole.

SCiatis charissime amice quod ego litteram vestram accepi, in qua mihi scribitis de Erasmo Roterodamo : & vultis scire quid ego teneam de eo. Debetis scire & mihi credere quia etiam quando fui adhuc juvenis multa legi in litteris humanis, & Stephanum flicum & græcistam & Synthis : Facetum : Floretum : & illos antiquos Poetas quasi super unum unguem scivi mentetennis : & quod verum sit, tunc scripsi unum librum qui dicitur Florista in quo bene videtis scientiam meam & plura alia : si ego vellem me jactare. Sed dico pro tanto : quod non putetis,

tetis, quod ego vobis mentio : Quia ego possum bene valde judicare de illo Erasmo. Ego etiam examinavi Speculum Reuchlin & ejus Gabalam sicut bene scitis. Et ut non faciam multa verba : ego nihil teneo de Erasmo ; Quia ipse est inimicus monachorum : & dicit multa mala de eis : & dicit quod sunt grossi asini : & odiunt litteras Politiores : & nihil sciunt nisi comedere & bibere & Psalmos lirare, quod ipse mentitur in collum suum quando hoc dicit. Immo ipse est unus asinus, ipse est bonus Latinista, & scit bene latinizare, alias nihil scit. Ipse fecit multos libros præsertim unam navem stultiferam & commentum super Hieronymum, in quibus ipse nihil facit quam quod stimulat religiosos : per Deum ego dico sibi, si non vult cessare ab illis : tunc volumus sibi facere sicut Reuchl. etiam si centum modis essem acceptus apud Papam & Regem Carolum : Sed nos vidimus bene tam superbos sicut ipse est : & tamen suppressimus eos. Ego dicam vobis aliquid : sed non debetis mihi hoc

post dicere, alias diabolus me confunderet. Magister nost. Iacobus Hochstrat, etiam omnes Magistri nostri in Colonia & in Cantabria illi examinant jam commentum super Hieronymum, & sicut ego audio, tunc ipse pessime stabit: ego non acciperem centum florenos quod haberem hoc in loco suo, quia dicunt quod ipse ibi multam feminavit zizaniam: & putat quod nemo debeat hoc notare. Sed Magistri nostri non sunt tam stulti. Et ipsi bene sciunt ubi jacet anguis in herba (ut Alexander ait) ego non potui omnia retinere; sed aliqua adhuc scio, quia dicit quod sanctus Hieronymus non fuit Cardinalis, quod utique est crimen læsæ mæjestatis & male sentit de sancto Georgio & Christofero & reliquiis Sanctorum & candelis: & de confessione Sacramentali, etiam in multis locis blasphematur: quia loquitur contra Doctorem sanctum & contra Doctorem subtilem, & dicit quod Theologia ipsorum nihil sit: quæ omnia Magistri nostri scripserunt in unum volumen, & volunt eum confun-

fundere sicut hæreticum : sicut fecerunt
 Johanni Wessalia in Moguntia. Et si vult
 multum relatrare & invectivas scribere
 contra eos, tunc volunt expectare ulque
 post mortem ejus. Et tunc volunt con-
 demnare omnes libros ejus. Illa est jam
 practica apud Magistros nostros. Et quia
 etiam libenter auditis novitates, debetis
 scire, quod fratres minores debent jam
 habere generalem de Observantia quod
 impetraverunt ipsi in Curia pro 16. mille
 ducatis. Et Moniales ad sanctam Claram
 de Ordine Minorum valde timent ne re-
 formentur, & quicquid habent, hoc fu-
 gant in civitatem, & jacent miserabili-
 ter in scamminibus. Aliqui dicunt, quod
 Doctor Murner habet rem cum ipsis, sed
 hoc non est verum; quia ipse est Eunuchus
 castratus. Sed de aliis religiosis ego non
 bene credo quando sic currunt ad eas. Est
 mortuis in civitate unus Curtisanus qui
 habuit etiam beneficia pingua & Poetæ
 qui sunt ibi, faciunt multa metra contra
 illum. Alias nihil scio nisi quod Domi-
 nus tamdiu teneat vos sanum quamdiu
 unus

unus supercurrit unum Canem. Valete
ex Argentina.

MARCOLPHUS SCULTETI

Johanni Bimperlbumpum
ex Rotbach.

Salutes infinitas & immortales dile-
cte Johannes, vos scripsistis mihi nu-
per aliquas novitates, quas non libenter
audivi: videlicet de Joh. Reuchlin quod
comparavit sibi magnam gloriam apud
suos Poetas, quia fecit unum librum qui
intitulatur gabelistica vel gabala, & est
jam in gratia Papæ. Vellentamen liben-
ter scire quid est gabala? ego quæsi diu
in meo Catholicon & Gemma gemma-
rum & in Briton: sed non possum repe-
rire quid significat, nisi etiam unam li-
teram ad Magistrum nostr. Ortuinum:
sed ipse etiam nihil rescribit. Sed Magi-
stri nostri fecerunt unum consilium &
examinaverunt illum librum: & sicut ego
audivi ab ipsis de nocte in convivio ubi
zechavimus ita liberaliter quod oportuit

tuit unum dare pro zecha tres obulos :
 quod ego non habeo ultra pecuniam :
 quod ipse male stabit : quia posuit ibi ali-
 qua contra Doctorem sanctum & mo-
 dernos Doctores : & dicit quod filius Dei
 est factus de patre. Ita multa alia, & per-
 vertit terminos Theologiæ generare &
 facere : & sic de aliis : nihil curat de argu-
 mentis & quæstionibus : & sophismata
 Doctoris sancti, & ideo volunt illum li-
 brum comburere : quia dicunt quod non
 intelligunt eum, & quicquid ipsi non in-
 telligunt, hoc comburunt. Ergo. Quia
 omnis Magist. noster est rabi & lux mun-
 di. Etiam ille liber habet multa dicta Pi-
 thagoræ qui fuit Nigromanticus : sed Ni-
 gromantia est scientia prohibita : sicut pa-
 tet. 66. q. 10. capitulo nullo : & in Cano-
 ne. O vos asini, & concordat Doctor san-
 ctus & Aristoteles in nono Physicorum
 de ignorantibus. Est enim in hoc etiam li-
 bro multum Hebræum : quod Magistri
 nost. non possunt legere, & multum Græ-
 cum, & quia ipsi non curant hæc vana :
 sed majora, & ideo disposuerunt Johan-
 nem

nem Pfefferkorn Christianum & dimidium Judæum; qui est bonus ebrius: & ille jam examinat, ne forte ibi laet venenum sub melle. Sed volo illa jam dimittere, quia videbimus bene in nundinis Franckfurdienfibus: & tunc volumus plura loqui de illis cum Magistro nostro Ortuino: qui est missus a Magistris nostris quod debet emere novitates quæ ibi venduntur: & tunc volunt etiam examinare. De aliis novitatibus non possum vobis plura scribere, nisi quod etiam unus Magister noster de Ordine Prædicatorum in Argentina: qui semper vocatus est Doctor Jesus exivit ex clauistro: & multa mala dicunt de eo: quod ego non audeo dicere: & multi Ribaldi carministæ faciunt sibi versus in vituperium ejus: & mittunt cadere in foro & Ecclesia, quod male me habet: ego vellem quod non facerent, ne venirent ex gratia illorum Prædicatorum: inter alia tamen ego reperi unum carmen, & est tale:

Detra-

DetraCTOR cleri: fur: profugus atque cinædus

Ignē: aut perpetuo carcere dignus erat
Plebanorum osor, gestus imitans muliebres

Formidās flammās more latronis abit
Cujus ope ex clauistro seducta est magna sacerdos.

Omnia per monachum pessima dæmon agit.

Ecce videte quid illi mali furciferi faciunt, ipsi neminem curant: sed per Deum sanctum non facit hoc aliud (ut verissime dixit Alexander) quia semper est de mala consuetudine eorum, quod quicquid fit sic Argentinæ, tunc ipsi tractant de eo, & faciunt sic carmina de eo: proxime vobis scribam de ea re. Valete ex Schletstat.

Magister Malcolus in Paradiso: Omni verborum ornatu reciso.

Famosissimo Magistro Ortuino: Qui clamat more asinino.

Contra Poetas & Latinos: Nec non Græcos peregrinos.

Omni-

Omniū Barbarorum defensori. Et
Colonienſium præconi famoſiori.

Mirabiles truſas & egregias nequiti-
as audio de vobis prædicare Ma-
giſter Ortuine, quas unquam in vita mea
nunquam per Deum ſanctum audiui,
quas vos & alii Colonienſes Magiſtri no-
ſtri (cum ſupportatione) feciſtis hone-
ſtiſſimo & doctiſſimo viro Domino Jo-
hanni Reuchlin, & tamen cum audiui,
non ſcivi in tantum mirare, quia cum
eſtis bicipites aſini & naturales Philoſo-
phi (vulgo naturlich Narren zwanzig
Centner überein tollen Fantasten) Inten-
ditis etiam miſere & nebulonice vexare
ita pios & doctos viros, tamen ſuper hoc
incidit mihi una ſingularis miratio,
quis vos docuit ita ſubtiliter pervertere
& falſificare ita pias opiniones probiſſi-
mi hominis, ſed ego finaliter cogitavi
quod non facit hoc aliud hominum ge-
nus quod Judas de triſticulis ſcalpſit, quia
patrem ſequitur ſua proles, ut eſt Johan.
Pfefferkorn. Et vos omnes eſtis amici
hujus,

hujus, quia schlim schlem similis querit sibi similem. Et ergo ad furcas cum vobis omnibus, ad quas perducatur vos lictor cum sociis suis: vobis dicentibus orare pro nobis. Sed quanquam quoniam quidem illa omnia vera sint, & ideo vobis singulariter ad manus proprias illa scribo, ut possitis etiam aliis dicere qui vobiscum sedent in hac Cathedra pestilentiae, ut dicit Psalmus, & ne illa veniant in publicum, quod omnis homo sciat: quid retro vos est. Sed ad omnes Sanctos mihi incidit una scrupulatio, & timeo quod Impressor furavit mihi unam copiam de Epistola, & si sic est, tunc juvet vobis Deus, tunc ego non possum resistere, sed tamen ego volo vobis bonum consilium dare. Orate solum octo dies continue flexis genibus, & invocare jejunos sanctam Helenam quae invenit Crucem Domini nostri Jesu Christi. Tunc iterum ero invenire illam epistolam. Tunc vos iterum bene stabitis. Ecce videre quod illa omnia facio vobis ex charitate fraterna, sicut omnes sumus fratres, &
omnia

omnia facio vobis quod etiam homines
tenent aliquid de vobis. Valete ex Hey-
delberga apud Claudicantem Lipsium
qui finit unum sibi cum nuso in culam
currere. O utinam vos etiam essetis

cum illo, tunc non opus esset vo-

bis disponere unum brillum.

Quia ipsi dicunt quod

gratis accommo-

dat uni.

Romæ Stampato con Privilegio del Pa-
pa, & confermato in lago, qui
vulgo dicitur, Bel
vedere.

EPI-

EPISTOLARUM OBSCURORUM VIRORUM

a diversis ad diversos scriptarum, &
nil præter lulum jocunque continenti-
um, in arrogantes sciolos, plerumq; famæ
bonorum Virorum obrectatores,
& sanioris doctrinæ con-
taminatores.

VOLUMEN TERTIUM.

AD LECTOREM.

Risum Heraclitæ est, vasti ridere parati
Arida mutarunt pectora Stoicidæ
Da mihi tristem animum, ferales objice
luctus.

Dispercam nisi mox omnia risus erunt
Exerce pulmōnem,

VULLUPIUS TIMANOETUS
 trium optimarum artium Magi-
 ster Theologisticus & conscientiosissi-
 mus, Domino Marceno Anoretino Bac-
 calaureo felicissimo æternissimam
 valetudinem & beneve-
 cturam optat.

Scripsit ad me nuper unus bonus
 amicus, quem nos ambo bene
 novimus, & qui sicut Pastor per-
 ditum ovum & misera meretrix
 amissum ducatum quærit cum toto stu-
 dio, quod nos etiam debeamus magni
 viri fieri, quod affinis ejus vellet de novo
 in pressuram dare epistolas Obscurorum,
 vel quod idumque est, clarorum viro-
 rum, & vellet optare, quod illi, qui vo-
 luptatem habent aliquid scribere, etiam
 tales epistolas ad unum scribant. Et fa-
 teor, quod non sit minimam laudem,
 quando pœssimundus etiam manum no-
 stram & nostrum studium in pressura vi-
 det.

det. Nam quando merituus, tunc omnia altera cum nobis sunt ex, modo illa, quæ scripsimus in chartam, manent in æternissimam æternitionem. Et quando homines nonnunquam tergudem suam vertunt erga parietem, & accipiunt scriptum nostrum ad videre, tunc bene solent dicere, cheu O! quam bonus vir fuit iste, qui nobis hoc ejus scripto fuit profibilis. Ergo putavi consiliosum quod tibi hæc significem, ne maneat ad domum, sed etiam aliquid scribas, & concopules cum Epistolis his. Non poteris tibi persuadere, quomodo tu tam magnam laudem accipies, quando hunc meum consiliū imitabis, vale benissime.

DOMINUS MARCENUS ANE-
retimus ante decem años Baccalaureatus
in quieta possessione vel quasi ad hoc
tempus Domino Vullupio Timanereto
Magistro Theologistico optat omne
bene ire & vehere.

Postquam radiis oculorum meorum
Y epi-

epistolas tuas perlegi, valde me gavisosum, quia vidi, quod noster amicus bonus, velit de novo in lucem dare literas illorum clarorum, vel ut rectius dicam, minime non obscurorum virorum. Tantus enim in illis thesaurus eruditionis & humanæ sapientiæ latet, quod quando quis vellet illam capere & exhaurire vase intellectus sui, omnino plane similis esset illius, qui totum mare Adriaticum, quod post mediam noctem jacet, volebat omnino parvo cochleare exhaurire. Et ego summo opere totis viribus meis & ex toto serio æstimo, ut hunc librum dignus sit, quod omnes illam cum ambabus manibus habeant, & semper super illum cubant. Meus præceptor antehac solebat dicere, quod non immerito sit, quod hic liber suspendatur in patibulo januæ in schola, ut omnes scholaristici vident, quando exient, vel intrent in illam, & discunt taliter scribere & taliter loquere: Et meus præceptor ita semper loquebat, & dicebat, quod melius est, his viris, qui non fuerunt stulti, licet voluerunt magis

in

in umbra manere, quam a Sole clarificari,
sequi, quam Ciceronem aut Virgilium.
Verba enim sua non sunt tam gravia
quam Cicero & Virgilius, & tamen
etiam melius clangunt. Ergo non potui
intermisi, ut ipso bono nostro amico
gratulationem faciam, quam jam imi-
tatur:

Amice bone, qui non es nebulone
Facis pergratum, quod puerorum na-
tum
Jam habes curam, & ad horum usu-
ram,
Nunc Obscurorum in lucem das viro-
rum
Venuſta scripta, quæ docent ex Bara-
lipta
Ut est scribendum jam ad laudem me-
rendum.
Heu quantas grates illorum, tibi nates
Semper debebunt, quando chartas im-
plebunt
Succo atrato aut rubro condensato,

Te magnum virum convincere Perli-
rum

Quis dubitabit? juventus te amabit.

Et venerentur, quicunque te sequentur,
Nam non est grave sed amodum per-
suave

Tuum Latinum quod loquitur Orti-
vum,

Et non invito intelligitur cito.

Tu es Arlante basimina fundantem
Linguae Latinae & scis loquendum sine.

Tu portas fundum Doctorum in hunc
mundum

Et quod cecidit & pessimus elidit

Tu iterum fers & non es Doctor iners

Te ergo laudo & manibus applaudo

Et semper gratuor ut sis bonus amator

Horum librorum qui non sunt Domino-
rum

Qui se persuadent, scientia quod ma-
dent,

Sed qui puellis inserviunt tenellis

Et qui detergent, quæ sordida inhaerent;

Sic tuum nomen sortitur bonum omen

Et

Et eris clarus, obscurus & perrarus

Et lux per totum hic finit meum votum.

Ego etiam volebam aliquod dostif-
finum scriptum addere, sed multo ma-
gnum est, ut intret in hunc librum, &
etiam valde timeo, quod homines illi me
exrideant, quando aliquid omitto. Na-
per enim scripsit ad me affinis meus,
quod sint tales homines Philosophisti-
ci qui omnia per pectinem linei trahunt
& ad scamnum cadunt, quæ aliquis in-
terdum mittit, licet hoc non facit li-
benter, quia non incidunt uni semper
omnia, & unus se non potest semper re-
eordare omnia. Et liber meus, quem
ego volo edare, magnus est, & scribitur
in eo de omnibus artibus, quomodo
puerillas legere debet. Inter his dico
tibi gratiam, te volueris in me memine-
re, & nomen meum clarificare, ego vi-
cissim in te meminar, & semper nomen
tuum clarificiam, non aliter quam Sol
in medio die clarificat obscurum meum
locum, in quem eo, quando volo solus
esse. Vale iterum optissime.

JOHANNES COCHLEARIIUS
 alias Lœffeler natus, proximo actu Bac-
 calauriaturus & Baccalaureandus, postea
 etiam Magistrandus & sic ad altiora
 Dominum Casparum, vel ut vulgus di-
 cit, Casparum Stomabus, Germanice
 Rindmaul, in profundissimum omnium
 salutem barathrum & abyf-
 sum æternaliter de-
 yoret.

Longum tempus est, cum ad me scri-
 bebatis, quid faceret Durandus Mu-
 scerda, quem diu diligivistis tam vehe-
 menter, uti equa, mula, duæ & ambæ
 esurientia diligunt versiculorem strami-
 nis vel foeni; Et ego etiam cito vobis o-
 mnia bona de illo distribuissam, secun-
 dum illud, quod scriptum est, commu-
 nicet vero qui instruitur in sermone cum
 eo qui instituit, omnia bona; & iterum
 dicitur proverbialiter, Amicorum o-
 mnia sunt communia; sed non potui ci-
 tius perfectionare hanc litteram, quia tam
 mul-

multa sunt, quod de illo scribere oportet. Et certe nescio, a quo incipere debeo, uti dicitur

Nescio ubi faciam dici primordia
luctus:

Homo est ille Durandus, non ut alii homines, sed homo singularisticus. Quando illum jam videbas, gravareris, quod illum non sit antiquus ille Durandus, secundum illud, etiam quantum mutatus ab illo Hectore. Cum enim erat adhuc juvenis socius de triginti octo vel novendecim annis, fuit vehementer subtilis & humilis, & avia mea dicebat, quod non fuit stultior juvenis in tota urbe, quam Durandus est, sed jam crassus & densus est, & non magis habet primam formam, os habet sicut porcus, & labia sua dant bona farcimina jecorum, foramina nasorum suorum sunt tam rotundiformia, ut janua domus, sicut iterum dicitur, per januam venimus in atrium; Nam tam parva sunt, ut vix currus plenas frumento vel feno, licet quatuor equi illum trahunt, potest invehere.

Oculi tam rubicundi sunt, quam oculi columbarum, secundū illud; oculi tui oculi columbarum. Se ipse etiam non novit, & imaginat sibi, quod sit Magister super omnes, & omnes scientificas devoravit, cum tamen vix est Magis duo, vel etiam Magis unus, cum enim nuper una ancilla paupera illum rogavit, Domine Magistre quid facere debeo, ut etiam aliquid pro me fero, non potuit bonus socius respondere, secundum illud, obstupere omnes intentique ora tenebant. Et iterum adagialiter loquitur, fessus languor occupat artus. Nam semper unum malum comitat alterum. Et cum postea interrogavit illum, dicere, ubi optimus sarcinator calceorum habitaret, iterum non potuit respondere. Nihilominus se miscet semper inter alios, qui longe plus sunt quam Magister, quam ille est, secundum illud, velut inter ignes luna minores & sicut sterco muris inter piper, sed omnes illum habent pro stulto. Cum inter illos venit, tunc dicunt, venite huc, mi Dominus Durandus,

dus & sedete super nos, & cum ipse fa-
 cit, tunc rident in corde, quod tam sim-
 plex est, & non intelligit verba honoris.
 Nuper voluit disputare inter compagni-
 am, quomodo primus homo in initio
 factus est, & dixit quod factus est ex glu-
 tine & terra, & quod hoc audiverit in
 una nuptia a viro illustro; Et cum alter
 respondebat, quod non, homo factus est
 non ex glutine, unde enim venerat illi
 glutem; quia nondum mactatus erat vitu-
 lus, ex quo lutem facitur, sed ex terra &
 limo, ipse dicebat; vos estis stultus, quod
 hoc creditis; nam si homo tantum fa-
 ctus est ex limo & terra, & non ex gluti-
 ne, ego me jam super sententiam vestram
 totum in frustra & in duo rissem, secun-
 dum illud; Auditum admisi risum te-
 neatis amiei: quomodo enim limus po-
 test simul tenere terram: glutem vero te-
 net terram ad invicem, ne potest de invi-
 cem cadere: super qua acuta quidem
 responsione omnes admiraverunt; sed
 tamen putaverunt, quod non crevit in
 horto suo, aut in fimo suo. Fuit etiam

nuper in compagna rusticorum, & cum illis disputare voluit, quomodo stilius in axe prius fuit, quam axis ipsa, sed rusticus victus est, quod stilius in axe omnino penitus non prius fuit, quam axis ipse; sed per axem primum ab arbore abscissus est, & si non dedisset victum, axem dedissent ipsi ad gustandum: sed quia se relinquit vinci, jam omnes dicunt, quod Dominum Durandum est bona Politiſta, & egregie studuit. Ideo etiam ad omnes compagnias vocatur. Et spero jam quod poterit aspectum suum foras ducere. Est enim homo sapidissimus in prudentia, & scit se invenire in omnes homines; & quando quis aliter de eo loquit, & hoc non vult credere, tunc reprehendit illum pro stulto, & non vult cum illo circumire. Multo magis de illo scribere possem, sed hæc tantum vobis in aurem scribo, & peto, ne selem aut gallinam relinquantis ex ea eradare. Non enim multa sumerem, quod hæc experiat. In futuro plura vobis scribam. Interea & vos mihi scribite, quid

quæ il faciatis, & quando vos in itinerem dare vultis, sicut dicitur, tota hominis vita nil nisi peregrinatio est. Valete & semper magis valete.

LAMBONIUS FORESTUS, POETA carminativus bene constitutus & mox emeritus Salutem Poeticam dicit Domino Citrino Schnabelio, Poetistrix artis & quæ illi adhærent, Candidato meritissimo.

Citrine qui clavis quondam fiducia rerum

Spem fructus avidæ vita pudenda tuæ
Gratia magna Jovis apias tam chara licet

Oscula, nec terebris mors adoperta caput.

Cum tibi succurrit meritorum obliviam
nostro

Amplius in lucro verba notata mero.

Quadrupedes inter rapidi, quot in urbe
figuræ

Casus inest illis nec sua verba fide,
Nil adeo fortuna gravis quam gramina
pasta

Y 6

Non

Non honoranda tuis consiliumque
fugit.

Est via de clivis de tota flumina terra.

Lucifer e coelis semper amarus erit.

Quid multa ? studium calcatis fordibus
uvis.

Est pretium parve vulnera cordis ope
Quod licet & facile est, quod non licet,
acrius urit

Ferreus est si quis compede pulsa sonet
Auctor opus laudat, pariunt absinthia
campi

Cellaque velocis dira venena manu.
Non sibi respondit, non omnia prolo-
quebatur

Et causam, lævo fixa sagitta pede est.
Dent tibi cœlestes squalentia tela venenis
Arvaq; pugnaci mors habitare sui.
Sæpe fuit nostro quam promercede de-
disti

Abdita nox splendet sedulitate domus
Scilicet ut fulvum vestras absumere vires
Aspera dum nobis sunt veneranda le-
co

Stramine sæpe super quoniam conveni-
mus ambo

Una

Una paret lecto digna puella tuo.
Vellera dura ferunt video delicta meo-
rum

An fortuna mihi crimen inesse rogat?
Quolibet est folio modo formidatus in
urbe

Candidus & felix frater honoris erit.
Nec tamen hunc sua mors ad opem lu-
ctare ferendam

Nec tardum juveni prosperiore frui.
Vix illam subito posses intrare fenestra
Nec queritur fuso per sacra verba me-
ro

Vix equidem credo, nec si mortalia pos-
sem

Excidit asperitas voce clientis opem.
Mox etiam pectus candentis frustula ferri
Tunc superat pulchro non minus iste
dabit.

Nec tu consulto, nisi tristia mandere se vo
Est via declivis res habet ista suum.
Tantum ne noceant, venduntur regna
labore,
Annuat & studiis, principis esse do-
mum

Felix qui meruit certo vestigia passu

Clara repercusso curva senecta pede.

Quod superest porro regales addere majus

Divitias possum, comprecor semper:
Amen.

ARNOLDUS SCHURCAM FRATER minorum gentium per decennium tantum salus, quam portare potest Camelus aut Elephas, optat & vovet Domino Bartholomæo Lecker, ingenioso & perspicaci Magistro in arte legendi & scribendi.

NON sine maximo animulæ meæ tripudio & saltu, uti scriptum est, saltabat infans in utero ejus, vidi nupero die in cista librorum doctum vestrum librum, quem placuistis in mundum mittere, ne essetis servus nequam aut æquaquam, qui libram suam in terra fodiebat, & timuistis merito, ne porro essetis tam nequam, qui declinabilia sunt, & declinant omnem libram, & nolunt aliquid scribere, vos vero indeclinabilia estis post regulam:
Et

Et utroque numero indeclinabilia sunt nequam, nauci, nihili, 'mancipi, & cæteri hujus sortis. Et nolo jarare, certe liber vester tam bene mihi placuit, ut non possum dicere: Bonus methodicus estis, & scientifice scitis syrupum ex melle, & sacharum ex syrupo, hoc est, ut non nimis alte cum vobis loquar, quæ forsan non intelligitis, bene potestis extrahere bonum ex malo, & bonas doctrinas dare ex eo, quod antea didicistis. Et credo quod vos habetis arcanum illum modum Glauberianum parandi Extracta per liquorem Alkahestinum, qui nihil est aliud quam Sal purgatum, fixatum, & per deliquium solutum. Plus enim potestis extrahere quam menstruum aquæ pluviarum, licet est destillata & rectificata. Quando enim unicum tantum verbum in vestram mercaturam servit, potestis vel tres vel quatuor doctrinas exinde facere, quæ nec diabolus ipse cogitasset, & mirevi, quomodo habeatis tam bonum mormoream, ut omnia potestis tam Ordine ponere, melius quam ancilla ollas & pati-

patinas & alia conquinaria fœcilia potest ordinare : Sed non satis possum mirare super vos, quod tam stultus sitis, & vos timetis pro canibus, qui erga vos volunt latrare, cum tamen habetis bonum baculum, quo vos erga omnes cum invicem potestis defendere, qui vos recontrant. Recordate vos in parvum Davidem, qui magnum Goliath uno parvo lapicio tam vehementer jaciebat, quod caderet infundum, tanquam tonitruum ipsum tanxisset : Et vos habetis majorem baculum, & benefecistis, ut gladium non portatis, nam David etiam non poterat portare gladium & Sturnihaubam; Ergo sumite illum, & erga tales canes vos convertite, dicentes, V. V. S. S. Si non abis, & me & meum librum cum pace mittis, crasso fune de vapulam, ut te permerdas & permingas, quid valet, abibunt ! potestis enim bonam habere conscientiam, quod aliquid ex aliis libris non exscripsistis, & quando aliquid exscripsistis, ut sæpe factum est, fidelissime illud, constituistis, juxta illud : Nihil scri-

scribitur aut dicitur, quod non scriptum dictumve sit prius; Ex quo optimissime concluditur, quod vos non male fecistis, quod etiam vos aliquid exscripsistis, quia etiam alii antea vobis exscripsiverunt etiam. Sed habeo adhuc unum vobis dicere, nempe homines omnes, qui vos possunt, dicunt, quod quando libros omnino multos facitis, multos etiam adjuvantes habetis, quia quando vos non estis in domo, veniunt ad vestram foeminam, & dicunt; Bonus dies, quid facit velle Dominus, nonne adhuc diligere est! Et illa respondet, rogo vos, ingredite ad me, Dominus meus multum habet facere, & libenter adsumit adjuvantem, & tunc vos unum librum super alium edatis in lucem, secundum illud; tulit alter honores. Pudeatis vobis, quod sitis tam piger socius, qui vestros libros non potestis solus componere. Tamen non dubito, quod fiat cum bona vestra voluntate, quia vos tacetis, & Adjutantes vestros pro bonis viris habetis, qui etiam vos pro bono & aptissimo viro habent.

Et

Et potestis ergo eo meliorem habere conscientiam, quia fideliter & canditer fatetis, quod non solus vestros libros facitis, quando alii dicunt, quod soli illud faciant, & prædicant, quod suus solus labor est, qui tamen non est, sed etiam habent adiutantes, quæ nesciunt & non possunt. Vehite sic porro, & cum magna patientia laborate, tunc fietis magnus in hoc mundo, sicut jam adhuc magnus estis in vestra domo, ita quod januæ omnes sint parviores? Et quando porro libros edare vultis, hoc facite cito post illud; Non semper æstas erit, componite nidos. Valete, & vos bene habete.

COMESTOR PUGNANTIUS
superiorum & inferiorum Facultatum
hactenus Studiosus futus va'de diligens.
Domino Cornelio Moroso, vulgus
Sauertopff, artium omnium voragini
inexhaustibundo gratulatur bonum
diem.

Non-

Nondum scriberem ad te, si non necessitas altissima me ad chartam raperet, quemadmodum Angelus olim pro temporibus Prophetam Habacucem apud crines capiebat, & illum in fossam ad Danielelem ducebat. Nam postquam redii in Parnassum, inveni illum, quod in omnibus mutatus est. Tibi non est nescius, quomodo Studentes olim fecerunt, & quam bene & hilariter potuerunt vivere, & in studio suo ita potuerunt assumere, ut nihil supra fuit. Sed jam non magis est sic, & miserabilissimus est status cum bonis Studentibus. Potebamus nos prave exercere in bibendo, & schmaufando, & quando non ibat sicut nos volebamus, dense nos verberabamus; & ex hoc habebamus hunc fructum, quando volebamus fieri Juristi, non timebamus pro nostro adversario, & sua acutâ pœnnâ, & potebamus ipsi in oculis adspicere, quorum volebat verberare; ut aut per secundam aut per tertiam, interdum etiam per septimam, uti dicitur, per septimam libenter mentiuntur,

tiuntur, exsumebamus verberem. Et quando volebamus fieri Theolongi, tunc non stabamus ut lignum in cancellaria, sed brachia poteramus movere tam artificiter, ut omnes homines id mirabant & ridebant. Quando vero Medicus volebamus fieri, tunc bene potebamus adspicere vulneres, & cicatricia, & sanguem: Et quod magnissimum est, quia homo est animal, qui libenter cum aliis circumit, sicut dicit sapiens Apostolus Aristoteles, cantharum unum vel duo cerevisiæ vel etiam vini potebamus cum invicem bibere, & non rixare, quod non feceramus alteri decretum, quia illud bene docueramus in Accademia. Super illud etiam Doctore & Præceptore nostri sæpe etiam pro charo sumebant bonum diem, & quando erant fessi bonorum dierum, tunc legebant interdum horam vel dimidiam horam, ita ut quilibet mirabat, quod tam perfectiter potebant legere, & nos credebamus, quod omnia certe sic erant. Inde parcemus multum in nostra valetudine, & non debebamus

bebamus caput nostrum tam saepe frangere super tam multas res. Et nos habebamus unam bonam sectam, quæ omnibus tam bene placebat, ut jurabamus, quod nos apud illam vivere & mori volumus, sicut Turca juraverit, vivere & mori apud fornacem, & huic sectæ Patronus erat Aristoteles. Etiam non erat malum factum, quando virginem unam vel secundam quærebamus, & cum illa parum loquebamur, multo magis etiam faciebamus, ut intelligabat, quod nos bene cum illa sentiamus & boni Studentes sumus. Ex quo Juristæ potebat docere, quomodo clientem suum potest obviam ire, ut accipiebat, quod libenter habebat; Theologus poterat docere, quomodo potest solare mœstos & tristes meretrices, quando libenter volunt habere virum & non possunt capere; Medicus vero, quomodo potest ægroto in pu sum prehendere, & quomodo ille vapulat, & quomodo unum ex secundo sequitur. In summa, unusquisque potebat cum voluptate & amore

amore docere, quod volebat. Verum
proh dolor ! omne mutatum est : Dii
jam volunt ruinare Parnassum, quia pro-
hibiverunt, ut nemo magis se vapulet
cum invicem, & concluderunt, quod
omnibus illis volunt dare rubram ceram,
vel rubrum regem vel Cæsarem, qui se
cum invicem vapulant. Imo tam valde
persequuntur bonos Studentes, ut etiam
eis volunt caput defecare, & suspendere
& rotificare, qui non omittunt vapula-
re. Quid aliud potest ad hoc sequere,
quam hoc, ut stamus sicut patruales ca-
nes, Germ. Hundsvettern, quando ad-
versarium accipimus. Ad hoc venit,
quod etiam Doctores nostri nostrum va-
letudinem non tam valde parcunt, sicut
olim. Nam legunt nobis fere omnes
dies, & volunt, ut nos debeamus respon-
derei quando nos quærunt ; & etiam non
sunt contenti, quando dicimus, Asinus
non volat, quia id dicit Apostolus Ari-
stoteles, sed volunt, quod & nos aliquid
addimus, & dicimus, cur non volat,
nempe, quia non habet pennas, quasi
vero

vero ipsum Aristotelem non dixisset verum. Et super quo maxime flere debemus, quam mox imus ad cerevisiam vel virginem Catharinam vel Sybillicham, tunc pone nos est Pedellus, qui nos prodat. Quid multa; ad omnes lateres, ad dextram & ad sinistram manum bonus Studens circumdatus est, Satanas mundus & propria caro ipsum impugilant, ut merito exclamat: O mihi præteritos reddat si Jupiter annos? Tu autem mee Morose, tibi gratulare potes, ut studium tuum in feliciore tempore ad finem tulisti. Et ego etiam videbo, quod mox ex Parnasso proficiscor, quia mihi non placet, & illud etiam optimum est. Vale.

CORNELIUS MOROSUS COMESTORI PUGNANTIO vel potius ABSTEMIO
 Quietō Amico certo
 S. D.

I Neptiæ tuæ, mi Pugnanti, prolixiorē responsionem mererentur, nisi tuum mihi ingenium persuaderet, non opus

opus esse apud te prolixitate verborum, qui sanioribus rationibus haud illibenter cedis. Brevitati itaque studebo, sed ita, ne dum brevis esse laboro, obscurus fiam. Et quidem fateor, corruptissimum fuisse Parnassio meo tempore statum: ubi comestiones, jurgia, provocationes & duella erant frequentissima, adeo ut vix ullus dies, ne dicam hebdomas aut mensis præteriret, quo non cives in propria viscera sævirent. Cautum erat legibus, quibus novi Studiosi & juniores se adstringere tenebantur, ne quis computationibus interesset, ne quis vociferationibus nocturnis aliis molestus esset, ne quis lapidibus stricto gladio insultaret, ne quis provocaret, aut provocatus in arenam compareret, sed quid si potator, graffiator, provocator, aut aliusmodi transgressor harum legum esset aut domesticus aut commensalis, aut utroque modo affinis? Quid si se futurum commensalem aut domesticum mentiretur? Vidi ego, & interfui, quamvis innoxius, ubi noctu, prospiciente tamen e fenestra

Re-

Rectore strictis gladiis valvis & fenestris injuria fieret : Sed ubi audita erat vox unius tantum Commensalis , reliqui omnes impune hoc factum ferebant. Vidi iterum cohortem compotatorum in ipso meridie & fenestris & foribus vim realem gladiis, in habitatori vero verba-lem lingua satis maledica inferentem, inspiciente Senatore non infirmi subselli; jnrasses, factum carcere si non cera dignum. Sed quid? commensales erant: Si denunciatum esset, poena ante cedentem scelestum infecuta infelicem reddidisset commensalem, sed infeliciorem denunciantem hospitem. Verendum enim erat, ne omnes relicta hac mensa aliam eligerent. Melius igitur erat cum comodo tacere, quam perjuria & malefacta puniri. Sane dolendum est, juvenis primo statim ingressu in Parnassum, in quo fundamenta Christianismi jacere debebant; juramento, quod tamen impune violare licet, adstringi, & sic perjuris adsuasceri, & ad illa quasi manuduci.

Z

Quid

Quid dicam de prostibulis, quibus Apollinis colles, hoc est, Musæa conscendere conniventia superiorum permittebat? Quid de negligentia Studioforum? Regis ad exemplum totus componebatur orbis, negligentes erant Doctores, negligentiores discipuli. Novi, quos otii pertæsos non poenituerit, bis vel ter non dicam in semestri, sed in anno legere; & ubi lecturi erant, hora dimidia, elapsa vix cathedram adscendebant, finita terra horulæ quadrante discedentes, omnem & moram & festinationem viæ longinquitate pariter, pariter & senectute jam jam appropinquante excusantes: cum tamen prædia sua singulis septimanis, si non singulis diebus absque ulla molestia visitare, agrorumque sulcos perscrutari, expendere & dinumerare possent. Quin cum legerent, obscuritati ita stubebant, ut vix decimus quisque (rarissime autem decimus intererat, vix centesimus illos lectaros unquam esse augurari poterat) quid vellent, assequeretur.

queretur : Idque cum in finem, ut privatim eo majori cum fructu docere possent. Noli autem tibi persuadere, eos privatim diligentiores fuisse; vix tertio vel quarto congressu pecuniam emendicaverunt potius quam exegerant, ubi schedula foribus affixa negligentiam ipsorum non excusabat sed accusabat: Et si quis eorum, gentium minorum Deus, diligentem se in legendo exhiberet, effata ejus pro oraculis ex Apollinis tripode aciditis haberi debebant: omnem sacrae Scripturae auctoritatem labefactari patiebatur, modo ipsius & deastri sui Aristotelis auctoritas integra, facta & tecta servaretur; utpote a cujus sententia ne latum unguem quidem secedere, sed usque ad extremum vitae halitum eam defendere juramentum juraverat, ideoque ut voti eo citius fieret compos, more canum timidorum latratu magis quam morsu adversarios invadebat. Quid plura? gratulari tibi potius debes quam contristari, pristinum hunc Parnassi statum

Z z

tum mutatum esse in melius. Gratias agendum est diis, quod pro benignitate sua securitati civitatis suæ prospexerint, & computationes, jurgia, provocationes & duella prohibuerint, sane officii sui partes vix ullo modo melius explere potuissent, quam hoc uno, quod de incremento Reipubl. quod maximam partem in conservatione membrorum utilium consistit, solliciti fuerunt. Gaudere debes, quod tales tibi Doctores invenire licuerit, qui non vanæ persuasionis æstro perciti, nec propriæ sententiæ tenaces solum quod verum, vereque bonum est, proponunt. Age, commorare paulisper, patientiæ tuæ te non pœnitebit. Vale.

ANTUS CANTUS HORNAN-
tius olim in præsentia duorum testium,
Cæsarice castratus Poeta, nunc lector
minorum gentium aureo suo amico. Do-
mino Instanto Baccio, Magistro majori
in omnibus literaturis & benedicto ex
hoc

hoc nunc & usque in secula seculorum
Amen , iterum secundo versifi-
catorice salutem
optat :

Perscripsi nuper perpulchram ad te
Epistolam
Quæ mihi non parum ista laboris fe-
cit.

Ex ego sperabam , te mox esse respon-
surum

Cum scio permultum te habere super
me.

Sed cum surrexi hodie non nihilum vi-
di

Quod respondere tu voluisti mihi.
Quid tibi persuades ? an me tu judicas
Anser

Cui quando clamitat, nemo respondet
homo.

Inter nos quanta fuerit amicitia semper
Optime tu nosti , si modo scire ve-
lis.

Z 3

Non

Non poteras edere, non poteras bibere
abs me.

Semper ego in oculis, semper in lingua fui.

Memini nos quondam non multis ab-
hinc licet annis

Obdormisse Ketæ, invigilasse Ketæ.

Sed eheu quantum jam es mutatus ab
illo,

Dum de dissimulas, non noveris quasi
me.

Stulte, quid jam plus es, quam olim ego-
que fui,

Quod tamen jam non sum, quia super-
bus eram,

Ego quoque etiam solebam contemnere
illos

Qui erant minus, adspiciens nemi-
nem.

Turgebat venter vana jactantia semper,

Atque meis malis hamstrificare no-
ram.

Quando mecum loqui vellet antiquus
amicus,

Non

Non habeo tempus ego dicebam ei.
Brachia ponebam in latera, atque replebam.

Per latam viam quæ nimis arcta fuit.
In meo cerebro tam alta consilia erant,
Quam volat Aquila, cum petit ipse
coelum

Sed quid jam nunc sum? sum pauper ne-
bulo, quem vix

Salutat lictor, quando occurrit ei.
Ergo sume exemplum in me, & corrige
temor,

Ne post pœniteas, ista quod non fe-
ceris.

Et si me amas, olim me sicut amasti,
Proximo tu mihi certo responde die.
Amen dico tibi, si non respondetis ci-
to.

Tu ad patibulum pro me impoſterum
ito.

Hicce dico vale, valetis, uti valebas,
Dum tibi eſſe bene atque valere piget.

JOHANNES KANOCKNYX
 Professor Fylolaicus Domino Bartvi-
 eo Animalio Collego altissimo honoratiffi-
 simo bonam benedictionem optat
 a Solis ortu usque ad
 occasum

Scripsisti nuper ad me mi Collegæ al-
 tissime, honoratissime, quod vellem
 tibi indicare meam sententiam, quam
 habeo de tuo pulchro libro, quem cito
 mox edebis in lumen, prout dicitur, gens
 in tenebris vidit magnum lumen, & ego
 libenter tibi respondiſſem, si potuiſſem,
 quia in nostra nundina omnes meæ ter-
 ræ homines me visitabant in magno nu-
 mero, & ego non poteram illis fieri fors,
 nisi quando nundina erat finita. Sed
 quia jam habui duos dies bonum otium,
 eo cogitantius volui respondere. Et sa-
 ne profecto gratulor, quia tam audax fui-
 sti, uti dicitur, audacia multos in perni-
 ciem detruxit, & voluisti simul scribere,
 tam

tam elegans librum ex quo tot vires docti prorepebunt, quod armati milites ex ventre equi Tojani prorepebant. Nemo enim antea tam accurantes scivit, unde omnes voces huc venirent, & quid est, ad exemplum video, edo, bibo. Et est miraculum, quod homines possunt vivere, qui ista non sciunt: quod video est cum oculo aperto rem aliquem percipio, & credo quod est præsens: quia nonnunquam non credimus illud, quod non videmus: Et quod edere & bibere sit cibum & potum, per orem accipere, & per orem linguæ, tanquam spadii vel spatoni sepelire in sepulchrum stomachi. Ante omnia vero mihi valde bene placet originantia vocium, quas voces ex quo videmus, quod lingua nostra Germanica est sicut dives penu, ex quo omnes aliæ voces tanquam ex cista claustraria & corno copiarum possunt afferri. Nam quando nos Germanice dicimus eine Gurcke, tunc Latinus dicit, cucumis, quasi cucumist, cucumistieri, a

Germanico Kuhmist, & sic dicitur cucumist, quia cucumēs libenter crescunt & fiunt magni in Kumist. Quando autem dicitur Kukumis, & bis vice ponitur syllaba Ku, tunc illud pro more sanctæ linguæ significat multitudinem, & quod non debeat ommitti finis vaccæ, in illo loco, ubi cucumēs debent crescere: Nam quando habere volumus apud tempora cucumēs, tunc oportet multum finem vaccæ addere. Profecto ego suadeo valdissime, ut hunc tuum librum edas, tunc enim apud doctum mundum magnum honorem habetis, & semper honos, nomenque tuum, laudesque manebunt. Vale.

Tympana horrendum per plateas
 Parnassiresonabant, campanarum
 strepitus omnibus & singulis horrorem
 incutiebat, Bombarde majores in vallo
 ingentem fragorem edebant, totusque
 Parnassus ad arma clamabat, currebat,
 videbanturque ima se miscere profundis:

Plato

Plato barbam dentibus mordens vultu non adeo blando, lingua tamen facundiore primas sibi præ Aristotele ingrato cucullo debere, vociferebatur, contendebat. Sed huc adesse, plusquam stentorea voce audiebatur Aristoteles, quis me major exstitit? ovum gallina sapientius: En! Politica mea, pro lorica, magna moralia pro scuto, Organon pro machæra ancipiti! nolite cedere, fortes vos præbete: Non minor enim est virtus, quam discere docta tueri: Cato torvo vultu per plateas circumcursitabat, pugno pro gladio usus, omnes pereant ad unum, nemini parcatur, sive amicus sive inimicus sit, ruiebat; Zeno vero ad angulum plateæ fronte serena per placidaque consistens, & in sinu gaudens, suis se gladiis perimens, intra se ipsum dicebat: Reliqui omnes quo se vertebant, nesciebant, dum Apollo medios inter præsentem se stitit, & quæ istarum turbatarum causa, quæ occasio quæsit. Cui cum diu multumque rogandi Zeno respon-

diffet, obscuros quosdam viros Parnassum forte ingressos eo audaciæ pervenisse, ut fores primorum pulsaverint, eosque satis contumeliose exagitare præsumserint; Apage inquit ineptias, apage pueriles tumultus, & ad Lacedæmones vos conferte; Hi quotannis filiis suis servos bene potos sistebant, ut eos intuentes ebrietatem ejurarent: Vos a viris his obscuris discite abstinere ab illis, quæ doctos dedecent; & ne majus vobis malum accieatis, agentes gratias ei, qui viros hos obscuros denuo, dum necessitas flagitabat, in Parnassum introducendos curavit, quiescite, tacete.

M. PETRUS ZEPFELIUS, LUDIMODERATOR in Ecclesia Collegiata S. Syfridi Metensi.

Millena Salutum.

Quia Vir illuminatissime & eximientissime, a parte ante & post colen-

lende me petiisti, ut tibi meum novum
metodum, quem in Schola mea utor, &
ante omnes alios, qui ante me fuerunt, &
post me sequentur, est facilissimus, debe-
rem revelare, ecce hîc est ille: ita soleo
pueros meos in Grammathica informa-
re & sinere canjugare:

Jivo, as, are, vavi, atum, est verbum
regens Dativum.

Supplico, as, are, cui, icitum, regit
Accusativum

Frango, as, are, avi, atum.

Linquo, as, are, avi, atum.

Transfero, as, translare, avi, atum.

Vivo, is, ere, ivi, vitzum.

Indulgeo, ui, ulsitum.

Peperio, ivi, itum.

Mugio, unxi, munctum, &c.

Sic possunt mei pueri conjugationes fa-
cile capere. Si vis etiam scire meum
metodum in declinando, super cras tibi
mittam, jam enim habeo paucum tem-
pus. Quapropter vale ut cervus, alacri-
ter, qui super montibus & vallibus salire

solet. Sed heus, me oportet tibi etiam specimen facere in Dyalectica, quam meis Primanis ingero. Proponavi nuper iis unum Sylogissimum, qui ita sonat.

Mulier genuit te vel Asinus,
Sed nulla mulier genuit te,
Ergo Asinus genuit te.

Mei Primani non potuerant respondere, & ego ipse non statim potui me recordari, interrogavi ad consilium alios doctos Clericos & Philosophos in nostra civitate, qui dixerant, quod ita debeat responderi, quod rota Disjunctiva sit falsa, quia mulier nō gignit, sed parit. Placet mihi ex parte hęc responsio, sed tamen manet adhuc unus scrupulus, quem mox tibi scribam. Et quia tu es valde scientificus Vir, peto te, ut mihi scribas, quid tu respondere velles ad hunc Syllogissimum.

Asinus habet pedem, tu habes pedem,
ergo tu es Asinus. Ego puto distinguendum esse inter pedem rationalem &
irra-

irracionalem. Sed expedo tuum iudicium. Vale Amicorum cervale, & tempore Ægidii alacrem te præsta, interea vero me recommenda apud Theologissimum vestrum Abbatem, ut ne velit promovere ad pinguiorem, officium, nam et si suam Scholirega pro nunc, tamen non habeo inde multum interrere & mordere.

Hanc Epistolam discipulis suis imitandam proposuisse fertur.

MAGISTER PETRUS ZEPFFEL,
alias Hiltebrandt pro nunc didascalon
in Ecclesia collegiata sancti Syfridi Me-
tensi, discreti nec non scientifico juve-
no Alexius de Menitz amico
maximissime ad-
mato.

Salutem meam apertam. Dilecte
Socie charissime, ego mitto te scire,
quod ego nuper insteti pro uno guber-
namine,

namine, & ex Dei gratia factus sum Scholirega Ecclesiæ colligiatæ sancti Syfrydi Metensi & benefito, quia habeo multum scholares & parvus & magnus, pauperes cum divitis, ego vellem quod tu veneris apud nos, quia posses mecum multum prodesse, ego vellem singulariter apud te respectum habere, & vellem te discere casualia & temporalia & tu posses etiam a me docere facere versos qui incepsi nuperime tertiam pars Alexandri & sum a primum ibi distinxere pedes. Discipuli jam mei sciunt fabricare versos. Unus hæri apportat mihi unum bonum, scilicet: O iatemerata mons super sydera ferret, item alter, Jorius stiftus est presbyteri clepores, item tertius unum pulchrum Epitaphium ad sepulchrum lapidem: Johannes est mors, quod fecit mihi væ, orate pro sibi, Deus habet suum anima. Sin autem non est luxoriosus id est listigad versos, sed etiam ad profos dictaminas, ego proposui eis modum dictandi, ex pro statim erunt facere

cere epistolas. Cum hoc occupo me cum eis apud Oratoribus & Poetis. Lexi enim huc usque Vergilium super Lucam, Ciceronem super Marcum. Quintilianum super Johannem, Plautum de beatâ Virgine & Horatium de S. Catharina. Et lego eis multum bona circa impedimentas Alexandri semper super duos versos viginti quatuor arguitur. Et modos significandi Johannis de Garlandia, in quibus discipuli mei multum crescaverunt, sic & tu posses in brevi crescere super omnes socios tuos, etiam si solveret eis collum eorum. Et eris scribere unam pulchram litteram ad avunculum tuum, Dominum Johannes Lappenhauser, plebanus in Weidlich. Et eris ei persuadere, quod de mittat semel trahere ad unum altam scholam, sicut & ego steti in Universitate Gettschwellensi. Valete felicis. Datum raptim Basilie 2. Kal. Martialis. A. Christo mille quadringento nongentesimo nono.

Item legite eis parva naturalia & inter
cetera

cætera pronunciavit eis ad pœnam : sic advertate, quod vinum est triplicis naturæ. Prima facit bonum sanguis. Secundo facit corda læditæ. Tertio projicit rusticus ad merdum. Monachus quidam M. Balthasar Schlaug. M. Ortuino Gratia Roma Coloniam misit. Salutes centum millia sestertia, secundum novam Grammaticam : cum summa veneratione a parte ante. Venerabilis Domine M. epistola vestra solatiofa est mihi præsentata in festo Michaeli, & volo pronunc vobis respondere. Sed rogo vos præcordialiter & charitative, quod velitis mihi, quando nuncius iste de via revenit, in una saltem parva cedula notescere, quomodo transit vobis, præsertim in illa lite cum Reuchlinus & Pfefferkorn, qui habent ambo nequam post aures & faciunt magnas guerras. Reuchlin dicit grossa verba & non intelligibilia. Ego audiui quod mox abibit ad fiendum Doctor, quia vult esse bene lectus in Biblia, quod non est. Audimus hic tot de

de illo, quod non possem ad viginti arcus Papyri scribere, & causa sua erit malam finem acquirere. Tenuit vos sæpe pro stulto, & tibi favit vos, quod non debetis eo sic mittere transire. Magister debet tenere se sicut Magister. Omnes dicunt quod eritis lux mundi fieri. Vos bene manebitis præ ipso.

Quæritis, quomodo mihi vadat, & non possum vobis clam habere, quod adhuc in Roma vitam traham & plane depauperatus sum: habeo aliquando vix sicum panem & in nocte utor mala lectisternia. Rarissime fio vinificatus, quia vocor ad nullas convivatitates. Ego ivi nuper pro caseis & per decem dies non plures quam quindecim collegi: dixit mihi heri una antiqua vetula, quod unus sacerdos ruralis oportet venire de pastoria sua: Ergo sperem habet, quod post illum venire possim. Habeo ibi multas aucas, juvenes & senes gallinas, anteras, ganzas, bona piscalia, bona cequalia, habet etiam vinum Cos, &c.

Tunc

Tunc volo sedere in stuba mea & studere, ut possim rusticis prædicare in sermonibus Parati vel discipuli vel etiam in Biblia, ita quod ero habituatus ad prædicandum. Interim adhuc audiam M. Thomam de Walleis qui legit Logicam & concordantias inter sacram Scripturam & fabulas Poetales.

Compilavi unam epistolam carminalem seu metrosam, quam volo mittere imprimere. Sed peto quod mihi de hac pirus dicatis sentimenta vestra. Valete lætius quam apis in thymo, vel piscis in undis. Valete adhuc semel. Datum in urbe Roma, ubi sunt mirabilia poma, quæ Rustici ibi vendunt & per libram bene pendunt, sicut ego vidi & per experientiam didici Amend.

MAGISTER ZEPFELIUS, SUBRA dictus, ad quondam Priorem inter alia ita scripsit.

Quia vestra reverentia vult scire, qualia

qualia vocabula & dyalogos meis pueris proponam, volo brevibus unum & alterum specimen hic dare. Nuper talem dyalogum proponavi.

Matth. Bone dies frater Jeremies,

Jer. de gratzer, frater Mattes.

M. quo ambulare,

J. Erphordare.

M. quid portare.

J. Calceare.

M. quid intus.

J. Feder & Dintus.

Profecto mei pueri hoc colloquium pulchre disciverant, & possunt secum eleganter loqui. Et quia vocabula ex Cicerone sunt nimis vetera, conavi ea innovare, v. g. Ita doceo.

Ein Jurist/ Jurista, ein Burgermeister/ Purgimagister, ein SchulRector/ Scholirega, ein Capellan / Capellanus, ein Poet/ Metrista, ein Ruster/ Campanator, ein Buchdrucker/ Pressor, ein Künstler/ Artista, ein Bildschnitzer/ Statuificus, ein Schuster/ Calcifex, ein Barbir/ Cri-

Crinifex, ein Töpffer / Tornicator, ein
Bauer / Burista, ein Hender / Suspen-
sor, &c. Sic puto me proprius ad res ve-
nire, quam vetus ille Cicero, & alii veteri
Salbaderi.

Non possum hic reticere novum in-
ventum, quod inveni ego ipse, & nullus
ante me, dum explicavi dyalecticam,
dixi hoc vocabulum derivari & componi
ex *dúo*, *duo* (vides Prior doctrinalissi-
me, quomodo in Græcis acutus sim,) &
lectica eine *Senffte*/ quia duo Oppo-
nens & Respondens in *lectica* ex oppo-
sito sedentes disputare solent. Rogo te
Pater viscerosissime, ut hoc Collegio
vestro communices, & aliis Canonicis,
forte id servit ad meam promotionem,
volo enim libenter ex meo pulvere

Scholastico exire, ubi me
non possum saturum
edere, &c.

F I N I S.

Lament,

*Desid. Erasmus
Roterodamus*

550.

LAMENTATIONES
OBSCURORUM VIRO-
RUM
EPISTOLA
D. ERASMI
ROTHEROTAMI,
QUID DE OBSCURIS SENTI-
AT, CUM CÆTERIS QUIBUSDAM,
NON MINUS LECTU JUCUN-
DIS, QUAM SCITU NE-
CESSARIIS.

Aa

OB-

OBSCURORUM
EPISTOLÆ,
SIVE
LAMENTATIONES.

I.

SIMON LUTZBUBULARIUS,
Joanni Peltzflickerio S.P.D.

Heu quam præcipiti mersa profunde
Mens hebet, & propria luce relictæ
Tendit in externas ire tenebras!

HEu me miserum, heu nos infelices,
quam obscura nube nostri cali-
gant oculi, & mentis vigor clan-
guis?

Aa 2

guit ? Gavisi quidem eramus nos obscuri-
 solum REUCHLINISTÆ, & jucundo ma-
 nuum plausu, amicorum nostrorum gratu-
 labamur epistolis. Sed nescio (hei nobis
 mileris!) quid obstreperi rumoris excita-
 re nobis videatur, nostrarum depromptor
 lamentationum. Sacræ nos fugiunt Mu-
 sæ, Apollo deferit, Charites detestantur
 Melius itaque nobis est ire nunc ad do-
 mum luctus, quam ad domum convivii:
 Ejulatione opus est (quantum mihi videre
 videor) non exultatione: lacrymis, non
 deorum cibo. Vereor admodum, ne dum
 simplices ac sinceri Christi fideles, plene
 jam sapere cœperint nostra mysteria; quas
 alii nequitias, alii blasphemias, alii vero ne-
 bulonum versutias (nescio quo ducti spiri-
 tu) appellitant: Vereor inquam, ne & hi
 quorum defensione & assistentia in hunc
 usque diem, nequicquam gloriati sumus,
 in contraria tum versi, Crucis signum ab
 indulgentias a nobis impiissime permer-
 dari, Tunicam Jesu Christi pediculosam
 nuncupari vestem, Regum corpora Colo-
 nia

niæ reposita, & summis honoribus a maxi-
 mis quibusque in Ecclesia hætenus vene-
 rata, veluti rusticos ex Westphalia rideri,
 & alia his similia, ægre sint laturi; debita-
 que tandem animadversione adhibita, pu-
 nire nos omnes pergant, & in sterquilini-
 um infamiæ coniectent. O quam mihi
 meduo! nec mendaciis (ut video) niten-
 dum est, nec corumpatri. Juva me obse-
 cro consiliis tuis. Nam siti enectus est
 Tantalus. Vale diu. Tuitii ex porcina Ju-
 deorum hara. Anno M D XVIII.

II.

JOANNES BELZFlickerius,

Simoni Lutzbululario S.P.D.

ACcepi literas tuas, mi suavissime Joan-
 nes, quibus continuo lectis in ecstasi
 corui, ac densissimam fere domus postem
 capite meo infregissem. Quid multis? Ac-
 currunt amici, confluunt vicini, contrectat
 venam medicus. His omnia peractis, ac
 coena tandem opipare instructa, legi assi-

Aa 3

den-

dentibus tuas ad me literas, tacuero omnes qui aderant præ timore : attamen quum omnia nobis dicere putarent, rumorem vulgo discussum parvi fecere. Audio tamen (ut ingenus fatear) quorundam haberi colloquia, qui poetas quosdam bonos & sapientes esse dixerunt, Christi opprobria descentes ; eosque crucem a nobis permerdari & rideri, tritissimo sermone palam affirmabant. O nos miseros & infelices ! Non possum te consolari super his rebus, quum nihil præ se ferant (ut inter nos loquimur) probitatis. Omnia in præcipiti rotantur. nemo nostrum sit, qui non; luctui ac mœrore, & in tenebris & in umbra mortis somniculosa, instar gliris, contabescat. Nulli tamen nostrum concidat animus. Plures enim numero Theologis sumus : nec ille nos sophisticis suis syllogismis aut libris sententiarum convincent : qui præter doctores Ecclesiæ legunt nihil ; nec illud quidem Vergilianum intelligunt, Coridon ardebit Alexin. Vale, ex Buckelmunda, Anno quo supra.

III.

III.

JOANNES PELLIFEX

Bernhardo Plunilegio S.

NOvi de esse Astrologum, & capitulum
 Valeri Maximi de somniis lectitasse.
 te quoque esse haruspicem & necroman-
 ticum. Quare te oro atque obsecro, ut
 corpore spharico rite diligenterque a te
 perspecto, hoc mihi dissolvas portentum.
 Dormitanti mihi hac nocte plurimumque
 stertenti tristis quædam imago apparuit,
 quæ me inpenetralibus intimis cubantem
 terrens, quietem somni dulcissimam inter-
 rupit; noctis quoque fecit excubias & la-
 erimabili voce ac planctu pectoris juxta
 lectulum stans, magnos effudit ejulatus.
 Quid hæc portendant ignoro: Timeo in-
 ferni potius (de quo noster Capnion locu-
 tus est) quam superni Jovis fuisse imagi-
 nem, nobisque non nihil infelicitatis immi-
 nere. Val. ex Leiptzich. Anno tuo supra.

IV.

BERNHARDUS PLUMILEGIUS ;
Joanni Pellifici S.P.D.

QUas mihi misisti literas, ingratiſſimæ fuerunt. Addidiſti dolorem dolori, & ſemimortuum pene interfeciſti. Non eſt aſtologia opus in tuo ſomnio diſcutiendo, non in aſtris hæc res ſita eſt, ſed in hominum nobis adverſantium voluntate. Sume prius animum, ne quod nunc ſcripturus ſum, te in terram poſternat. In-
travi nuper ſacram divæ Virginis ædem, & ecce quidam cucullatus ſacerdos, ſacræ Theologiæ doctor, omnibus illie præſentibus, Breve quoddam Apoſtolicum oſtendit, illiusque ſententiam membratim declaravit. Dixit autem in eo contineri, Sanctiſſimum Dominum noſtrum Leonem Papam X. omnibus nobis maledixiſſe, noſque a nullo in terris ſacerdote (excepta tamen mortis hora) abſolvi unquam poſſe. Adjecit quoque id ipſum de im-
pres-

pressloribus, venditoribus & lectoribus intelligendum. Alia insuper in eodem Bre-
vi continentur, quæ magis auditu hõrren-
da sunt. Beatissimum scilicet patrem no-
strum Leonem decrevisse, quod Christia-
ni omnes sub pœna excommunicationis
latæ sententiæ, debeant nostras epistolas,
cujuscunque etiam sint editionis, intra
tres dies comburere, quodque nemo Chri-
sti fidelium sub eadem pœna, illas unquam
legere attentet : quum & in scandalum
Christi sint, & totius Ecclesiæ Catholicæ.
Postremo præcipit cunctis, ut nostri noti-
tiam habentes suis nos prodant judicibus,
quo meritas dare pœnas cogamur vel in-
viti. Hæc boni consulas velim, teque
quantum possibile est, consoleris. Nam
ego (ut ingenuè tibi fatear) ita sum animo
consternatus, ut me fortasse vivum post-
hac visurus sis nunquam. Scribe interea
cæteris contribulibus nostris rem omnem,
ne soli in miseriis esse videamur. Nam
dulce est, sotium habere in pœnis. Vale.
ex Wittenberch, cum sacco per civitatem,
&c.

A a 5

V.

V.

JOANNES PELLIFEX,

Berhardo Plumilegio S.

TRistius nunquam habui somnium, se-
 veriore nunquam somniorum in-
 terpretem. Proh Jupiter! proh dii im-
 mortales! proh omnium princeps Musarum
 Apollo, quantis nunc arctamur angu-
 stis! nescio quo me consolet, quibus que-
 rar, aut qua insistam via. Dolores profe-
 cto inferni nos (ut video) circumdederunt:
 ne tamen soli nos (quemadmodum tibi placet)
 in miscriarum sterquilinio detituisse videamur,
 Brevis illius Apostolici exemplar, priusquam moriar,
 ad me dato; ut omnes perfrecta fronte Reuchlinistas,
 trepidos atque anxios reddam. Tu vero
 quas habes epistolas, nolito flammis tradere:
 quia non opus est plura nos sacerdoti in
 confessione referre, quam illum scire velimus.
 Vale, ex Dulmania: & Bacchum
 tui ventris Deum semper odora.

VI.

VI.

BERNHARDUS PLUMILEGIUS,

Joanni Pellifici.

JAM mala me scabies, jam morbus regi-
us urget:

Jam Phantastic9 error, & iracunda Diana.

ME miserum ! sum plena cruoris hirudo.
Quod mihi de peccatis falso confi-
tendis scripsisti, summopere mihi placet.
Possumus quoque hoc festo Paschatis ac
deinde aliis aliquod subsequenter festis,
vel alio proficisci, vel non redire domum
absentes; talique ludo nos semper Chri-
stianos agere, donec clarior Phœbus no-
bis illuxerit. Mitto tibi hisce meis literis
inclusum Brevis Apostolici exemplar:
quod ne in manus Religiosorum veniat,
tui erit officii providere. Paulo validior
sum, & Epicuro suum fagino porcum. Vale,
ex Liptzick. Præsenti quoque veneno
(quo plurimum abundans) omnes isthic
Theologos interfice, nosque semper ma-
ximi facito.

Aa 6

LEO

UNiversis & singulis presentes literas inspecturis Salutē & Apostolicā benedictionem. Intelligim⁹ nō sine gravi animi molestia, nonnullos iniquitatis filios, a quorum oculis Dei atq; hominum timor abscessit, improba ac damnabili & temeraria loquacitate ductos, quēdā libellum famosum, cui titulus est, **EPISTOLAE OBSCURORUM VIRORUM**, ad Venerabilem Virum Magistrum Ortwinum Gratium Daventriensem Coloniae Agrippinae bonas literas docentē, & reliqua edere, & editum imprimi facere, atque ad diversas orbis provincias, quo eorum temeritas notior fieret, & scandalorum materiam diffusius seminarent, mittere praesumpsisse. In quo libello inter cetera contra Sacrae Theologiae, & praecipue Ordinis fratrum Praedicatorum Professores, & Colonienses ac Parisienses studiorum in eadē Theologia Magistros, quorū aliqui nominatim exprimuntur tot iurgia, contumeliae & convitia proferuntur; & alia tā spurce & petulantiter invehitur, cōvertēdo etiā ad scurrilia sacra eloquia, ut expedit quāteoci pro Christiana

stianæ religionis honore illius lectionē tanquam labem pestiferam a rerum natura depelli: Scandalosæ vero hujusmodi garrulitatis auctores debet a animadversione puniri. Quocirca auctoritate Apostolica, tenore præsentium omnes & singulos utriusque sexus Christi fideles cujuscunque status, gradus dignitatis & excelentia sint, requirimus & monemus, eisque sub excommunicationis late sententiæ pœna, ipso facto quo præsentibus non paruerint, incurrenda: a qua non nisi a Romano Pontifice, præterquā in mortis articulo absolvi possint, districte præcipiendo mandamus. Quatenus infratriduū, quo præsentium notitiā habuerint a dicti libelli, ejusque exemplariū lectione perpetuo abstineant, illaque per omnia igne comburāt: & qui ipsi libelli auctoris seu ejus exemplariū impressorū vel scriptorū, aut illa tenentium, & comburere negligentium, vel recusantium, seu eorū alicujus notitiā habuerint, eos ordinariis locorū, in quorū civitatibus vel diecesibus illi tūc morātrahēt, aut eorū officialibus seu Vicariis per eos debita pœna afficiendos, infra idē triduū revelēt. Injungimus

quoq; in virtute sanctæ obediētiæ, & sub eadem poena, Ordinariis præfatis, eorumque Vicariis, Officialib9 & ministris, ut contra auctores diffamationum & illarum scriptores & impressores huj9 modi, pro ut qualitas exigit, justitiæ vindictā exerceāt, & excommunicationem per nos latā in eos, quos illam incurrisse cōstitit, inviolabiliter observari: & tam eisdem Ordinariis, quā parochialinum & aliarum Ecclesiarum rectorib9; ut quotiens super hoc pro parte alicuj9 Prædicatorum vel alteri9 Ordinis Fratrum aut generalium studiorum Magistrorum in Theologia fuerint requisiti, præsentem literas vel aliquid ex earum authenticis transumptis, quib9 publici Notarii subscriptione, & alicuj9 Prælati vel curiæ ecclesiasticæ Sigilli impressiō inunitis, Fidem ubiq; decernimus adhibendā, in eorum ecclesiis dum populi multitudo eo ad divina cōvenerit, duobus aut trib9 diebus Dōiniciis vel festivis publicari faciat, etiam si expediat, sermone vulgari, ut quantoci9 fieri possit, tale nefandum scel9 quod hæresin sapit, ne ulteriq; serpat, poenit9 extirpetur. Non obstantib9 constitutionibus

nibus & ordinationibus Apostolicis ceterisq; contrariis quibuscunque. Datum Romæ ad Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die XV. Martii M D XVII. Pontificatus nostri anno quarto.

Jacobus Sadoletus.

VII.

JOANNES STRAUSFEDERIUS,
Nicolaus Caprimulgicus S.P.D.

MULTA mihi literis, complura vivo narrant sermone, quæ quantum mihi ac nostræ conjurationis complicibus displiciant, neque calamo scribere, neque vocabulis organis explicare possum. Illud tamen præterire non valeo, quod nuper a quodam Jurisconsulto haut vulgariter erudito, non sine cholæræ motu dictum accepi. Quando inquit, Ollilambius unus de obscura Reuchlinistarum aliquot cohorte, homo nequam salaces suos ac plane histriánicos persequi volebat jocos, & signum suæ Amicæ in foribus merda notare. lon-

longe rectius has literas S. N. five K. N. sub merda, in eo quem in Alemanica lingua faciunt sensu. Aut certe, si magis versuid ludere placuisset. Hic os prapone, crucis signo (per quod redempti sumus) longe pertransito, collocasset. Eo namque pacto pulchra facetia (ut vestri Leckerii dicunt) talique ludo maxime (sicuti dicebat contigisset. At crucem tam impudentibus rebus adhibere, eamque permerdare, ac postea de utroque gloriari, nimis aperte (inquit Jesu Nazareni olet blasphemiam. Hæc ille. Ego vero tametsi vera illum loqui, propria dictante conscientia non ignorarem, quum, teste Augustino, conscientia sit mille testes) ipse tamen nostro more & subito calore motus, mala imprecabar plurima, sed sub silentio & prorsus nullo audiente: quum vulgaris turba, totusque ferme clerus, pessima quæque denobis & sentiat & loquatur. De contradictionibus autem Zachariæ Lucensis Theologorum amici recte auguratus est Lutzbubularius noster, nam poenitus
 a no-

et nostris abhorrent institutis. Nullis itaque rebus attentis etiam veris, quæ vel contra nos, vel pro Theologis valere dignoscuntur, hoc unum nobis agendum est, ut noster Reuchlinus apud Rusticanam multitudinem nullatenus decidisse videatur, aut in tenebris nobiscum delitescat. Idcirco astu, fraude, mendatio, & si quid aliud est quo Theologos, etiam falso, infamare possimus, semper utamur. De veritate enim & iustitia nulla nobis certa est spes. Cæterum dii fata secudent, quum vel Theocrito teste, Vivis duntaxat sperandum sit. Vale diu. Moguntia ex domo luctus & convivii, quam vulgo Cordanam appellant. Anno quo supra. Saluta nobis poetas quos istic nosti nobis amicos, & Theologis inimicos. Iterum vale.

VIII.

NICOLAUS CAPRIMULGIUS,

Joanni Strausfederio.

PROh Jupiter, proh dii immortales,
quam clamitosem mihi scripsisti epistolam!

stolam ! Utinam me gladio transegisses,
ubi me tangis enecasti doloribus. O tre-
mendum apud inferos Plutonium ! Alii no-
bis ludibrio esse consueverunt, ad nos illis
modo. Cæca nimium & inconstans (ut
video) est fortuna, quæ meritis cæcis no-
bis sui que similibus favere debuisset. Quid
multa ? Ego cholericus sum, nihilque in-
juriarum pati possum, quibus si iterum vel
perliteras fuero, vel certo vulgi rumore
ante prospectum correptus, laqueo gut-
tur infringam : quia satius est me meis re-
bus gestis apud inferos florere, quam hic
sub orbe lunari a Theologis aliquam inju-
riam pati. Sic fac & vives. Vale. ex Lip-
tzeck & saluta nobis Jovem, nostri Apol-
linis omniumque Musarum patrem.

IX.

PETRUS HAPHENMUSIUS,

Francisco Genselino Schel-
moni S. P. D.

TRisti sum patre genitus, matre meland-
cholica. Patrum habeo importu-
num,

num, difficilem, querulum. Amitam quoque cunctis invisam. Non mirum igitur si tristitia tibi nunciem. Accessi nuper Ecclesiam in festo nativitatis Christi, magis ex præcepto quam bona voluntate: Et ecce Doctor quidam Zacharias nomine, nemini non dilectus, habebat in manu sua Breve quoddam Apostolicum, in quo totus Obscurorum grex æterna maledictione cum omnibus suis complicitibus severissime punitur. Multis itaque in nostri contumeliam coram clero & populo in medium prolatis, stentorea capit voce clamare, O maledicta & execrabilis obscurorum secta! O temerarius histrionum exercitus! O fœdissimi ludionum greges! O impudentissimi in omnes sycophantæ, qui neque Deo parcentes, nec sanctis ejus, viros bonos, præ Ecclesia Dei contra Oculare Speculum ad sanguinem usque decertantes, contumeliosis lacerare conbitis non erubescunt: cum nihil ad rem facientes Capioni suo plus noceant quam prosint. Hæc & his similia Doctor ille

con-

constanter protulit, in me sæpenumero
tortuosos deflectens oculos, o quam mi-
hi timui miser, cui mors propior erat
quam vita! Nam si vulgaris plebecula
me unum ex illis esse intellexisset, nun-
quam vivus rediissem domum: quum,
teste Alexandro Gallo sit vulgus pelagus in-
declinabile virus. Vale. ex Norimberga.
Anno quo supra.

X.

FRANCISCUS GENSELINUS
SCHELMO,

Haphenmusio Philocapnioni S.P.D.

TRistitia exsiccavit cor meum, & caro
mea immutata est propter oleum.
Non sunt mihi nova quæ scribis, sed
omnia quæ in brevi Apostolico continen-
tur, apud nos invalere, & divum templis
publicitus affixa, nemo non aspexit. Væ
nobis insipientibus! quo subitus calor,
quo furor poeticus, quo insana maledicen-
di rabies nos malefictos perduxit? Hono-
rare, volumus Joannem Reuchlin patro-
num nostrum: ad æterno illum dedeco-
re,

re, rectæ rationis obliti, plus æquo com-
maculavimus. Fecimus quæ nostri fue-
runt muneris, licet nemo sapientum (ut
sub rosa tecum loquar) boni illa consulat.
Verum enim verò, ut æqualite te dolore ex-
timulem, & par pari censear retulisse, Era-
smus ipse Roterodamus, Theologorum di-
sertissimus (hei mihi vereor dicere) in epi-
stola quadam ad Joannem Cæsarium sese
a nobis laudatum fuisse, vehementer de-
testatur. Ne igitur soli sapere videamur,
iustum tibi illius exemplar his occlusum
literis transmittito, ut commissi criminis
nos quandoque pœniteat, nos impuden-
tissimos esse ganeones non ignoremus.
Vale, ex Friburga, sexto Græcorum Calen-
das. & Pythagoram tacendo imitare.

EPISTOLA ERASMI ROTERODAMI,
quam hic honoris gratia interpo-
suimus, ut ea quæ falso illi a malevolis
imposita fuere, quantocius
evanescant.

ERASMUS CÆSARIO SUO S. D.
Ma-

Magnopere mihi displicebant epistolæ Obscur. Vir, jam tum ab initio delere potuisset facetia, nisi nimium offendisset exemplum. Mihi placent lus9, sed citra cujusquam contumeliam. Sed molesti9 fuit quod in posteriore editione mei quoq; nominis mentionem admiscuerint. Quasi parum fuisset ineptire, nisi nos quoq; vocassent in invidiam, & magnam partem fructus tot studiorum laboribus expetiti corrupissent. Ne id quidem satis est visum. En alter libellus priori adsimilis, in quibus crebra mentio fit eorū quibus sciolus hujusmodi nequaquā probari. Quam male consulunt isti, non solū in seipsos, verum etiā in omnes quibus bonæ literæ charæ sunt! Jam illud est omnium molestissimum mihi, si modo verū est, quod mihi istinc reversus famul⁹ meus Jacobus narravit, apud complures haberi Colonix libellū, nescio quē, in Juliū Pontificem, quomodo mortuus exclusus sit cælo per Petrū. Audierā jam pridem hujusmodi fabulam actam in Gallia, ubi talium nugarum immodica licentia semper fuit. Eam opinor aliquis in latinū sermonē transtulit.

De-

Demiror quid istis in mentē veniat, cum sic
optum & operā perdunt. Cæterum admiror
esse qui suspicentur tā insignē ineptiā a me
profectam, opinor ob id quod sermo for-
tasse sit paulo latinior. Lusi quidē in Moria,
sed incruente: nullius famam nominatim
perstrinxi, in mores hominum lusimus, non
in famam hominum. Quod si vera mihi
nunciavit famulus (nondum enim satis cre-
do;) quæso te Vir optime, ut istiusmodi nu-
gas impias pro tua virili premendas cures,
priusquā excudantur, non quod isti digni
sunt, quibus hoc præstetur beneficium, sed
quod nostrum est, publicæ studiorū honesta-
ti consulere, quā isti talibus lusibus indigne
contaminant. Porro quod ad me pertinet,
scio neminē fore, qui me norit, quin satis in-
telligat, istiusmodi nugas mihi supra mo-
dū displicuisse, quippe indignas eruditis ac
probis viris. Jac. Hornensi multam ex me
salutem dicito, cuius epistola dici non potest
quantopere sim delectatus. De composita
lite Reuchlinica, utinam vera nuncies. Nun-
ciavit mihi quidam Alcmariensis, te alteras
ad nos dedisse literas, verū eas nōdū accepi.
Bene

Bene vale doctissime Cæsari. Antwerpia
pestridie assumptæ Virginis. A. M. DXVII
XI.

JOANNES ARNOLDUS LYRICEN,
Pultrono Cultrifici, totique obscu-
rorum cohorti S. P. D.

VULNEROR, & clausum porto sub pe-
ctore telum,

Crescit & assidue plaga dolorque mihi :
Sed ferientis adhuc nō audeo dicere nomē,
Nec finit aspectus plaga videre suos.

Miserum est exturbari fortunis omni-
bus, Patres conscripti, acerbum quo-
que a doctis contemni; acerbius a docto
& sapiente. Quid multa? Magnus ille
Erasmus Sacræ Theologiæ Doctor, poeta
& insignis orator, nos veluti pestem quar-
dam detestatur, fugit, insequitur & odit.
Ubi nunc vires nostræ? ubi elatus ani-
mus? ubi nocturnæ insidiæ? ubi sesquipe-
dalia verba? Hunc nostrum dolorem nul-
la auferet vetustas. Mors est nobiscum
in olla. nulli diem proferre licet. Agi-
mur enim fati, id quod nobis est inevita-
bile.

Sile. Homo proponit: Deus vero rem ipsam (ut video) disponit. Nulli sua manet spes.

Quicumque non est hodie, cras minus aptus erit.

Suspendamus igitur nos ipsos in obscurō, ne tam intolerabilibus tamque mortiferis cruciatibus indies exagitemur. Quid vobis animi sit, quæ vires, quod consilium, quæ tandem defensionis nostræ propugnacula, me certiore facitote. Dii bene vertant! Valete diu. Wormiata ex domo Schelmonis, Judæi malè circumcisi & summâ nobis amicitia conjuncti,

XII.

PULTRONUS CULTRIFEX,

Joanni Arnoldino S.P.D.

Carminibus carmina debentur.

Nil intentatum nostrî liquere Poetæ.

Nec minimum meruere decus, vestigia

Græca

Ausi deserere & celebrare domestica fa-

cta,

Qui nos contemnunt, stulti sunt: viri

Bb

pro

profecto sumus, & omnia sine Theſeo, & in vanitate non ficta operamur. Stentorea clamamus voce, & arrogantiam velut parentem colimus. Si tu vel Theologus vel Ortyvinum times, in malam abi cruce, aut te corv, in rotis eviſcerent. Beſtia es, naſturtium ede. Excitare, vigila, animum ſume. Noli Epimenitis ſomnium dormire. Quid deſperas? Vitulo primum ſub merſo, puteus clauditur.

Exitus acta probavit,

Scimꝰ inurbanum lepido ſeponere dicto,

Legitimumque ſonum digitis callemus & anre,

Nobis eruat praſidio Judæi. Laurent violæ. Suam quiſque domum tueatur.

Tunc tua res agitur, paries cum proximus ardet,

Tu ſolus es, noſtrum vero multi. Quapropter ut tuo petitioni ſatisfaciam, ſi nobis timor incubuerit gravis, Caſpios petemus montes, ubi neque Theologi, neque fidei Catholicæ habitant deſenſores. Si vero te ipſe ſuſpenderis, pœnas nolito extime-

timeſcere inferorum. Mortales enim ſumus, & animam fortaffe nobis cum pecudibus communem conſecuti. Vale feliciter cum noſtro Capnione, Moguntia, ex publica corona, Obſcurorum portu. Anno quo ſupra.

XIII.

CONRADUS DE ZUICCAVIA;

Doctori Grillo, Obſcurorum
Advocato, S.P.D.

OMnia nobis adverſa ſunt, Doctor egregie, omnia proſtata ac diruta jacent, clamantque in plateis & puelli & edentula quædam Annus, hiſce, prohdolor! verbis nobis illudendo. Os habent, & non videbunt: oculos habent, & non loquuntur: aures habent, & non odorabunt: nares habent, & non audient: manus habent, & non ambulabunt: pedes habent, & non palpabunt, non clamabunt in gutture ſuo. Similes illis fiunt, qui confidunt in eis. His Pfalmiſta verbis malè intellectis aliisque id genus convitiis publicè infeſtamur. Poſuiſti tenebras Gril-

Bb 2

le,

le, & facta est nox, per quam pertransibunt omnes bestiae sylvarum. Si bonus vir es, si eruditus, si eloquens, hisce maledictionum vinculis nos quam primum exsolve. Quod ubi feceris, te Judaei ut Deum suum colent ac venerabuntur, & aureos in Arabia montes pro tuo salario recipies. Lege Marquardum in Institutis, revolve Joannem in Garlandia in legibus Petrum Heliae in Decretis. Mammotrectum in Clementinis. Consule etiam ideas Platonis, quae olim in Phocide pallentes Apollinis begutae fuisse dicuntur. Accede nebulonum latebras & fornices, ut eruditior in rebus nostris, & ad omne malum Theologis inferendum audacior fias. Ceterum mihi quam primum rescribas velim, quid haec quinque Arabica verba significent; Oxus, perdoxus, reveloxus, rammeldipotso, rammeldiblefen, & haec duo Gothica, Inkus, perquinkus. De his certe nihil scripsit Vergilius in Bucolicis, nec Marcolphus in suis fabulis. Vale Doctor venerande, & pone ante oculos tuos specillum illud quod
in

in Speculo Oculari Joannis Reuchlin ^{est}
 depictum, nam per illud instar noctur
 omnia mirabilia mundi videbis, Vale. Ex
 Lyptzig. die sexto ante festum Sanctæ Sa-
 turitatis.

XIV.

DOCTOR GRILLUS,

Conrado Zviggaviensi S.P.D.

A Ccepi literas tuas nectare mihi atque
 amprosia suaviores. Perlegi ferè to-
 tum Ovidium, & quos mihi legendos de-
 crevisti; sed non invenio, qua modo vel
 meipsum vel nostros contribules tueri va-
 lea. Peccavimus, inique egimus. Non est
 inter nos qui faciat bonum, non est usque
 ad unum. Si enim scribendo & offenden-
 do annis multis, jam primi semper fuimus,
 necesse est ut modestam & bene meritam
 adversariorum nostrorum, aut potius in
 Christoamicorum reprehensionem tolerem-
 us. Si vigesies, si quinquagesies, si cen-
 ties alios indignè lesimus; quare nos semel
 tangi (& id quidem citra offensionem)
 non patiemur? Nequitia est quæ te

Bb 3

non

non fuit esse senem. Decepti præterea omnes fumus. Credidimus enim defensionem Joannis Reuchlin veram fuisse: at nunc olfacimus (& in libris reverendi inquisitoris luce clarius continetur) eam esse falsissimam. Folio namque tertio defensionis suæ, facie primâ, hac sibi Capnion à Cæsariâ Majestate generalem fuisse questionem oblatam scribit: Utrum omnes libri Judæorum perimendi sint præter Biblia, quod quàm sit falsum in mandatis imperialibus sæpius impressis deprehenditur. Dicit præterea ibidem (in favoremque Judæorum, an minus, ignoro) neminem ex omnibus Romanis Pontificibus fuisse, qui Judaicorum librorum exterminium petivisset. Hoc certè argumentum etsi (velut negatum) valeat nihil, à Jureconsultis tamen & Ecclesiæ doctoribus contrariam probatur esse verum. Ipsius etiam consilium à nullo (ut accepi) proditum fuit, sed per illustrissimum Principem Urielem, Archipræsulem Moguntinum, Judicem sive Commissarium à Serenissimo nostro

stro Imperatore constitutum, legitimo (id quod facere debuit) sollicitatori oblatum. Nec concors ab aliquo excogitari ratio potest capnionis minus quam aliarum Universitatum consilia legi a Coloniensibus Doctoribus debuisse. Falsum est etiam, Manuale Speculum Joannis Pepercorni, viri (ut audio) satis eruditi à Coloniensibus Theologis fuisse compositum quum in Alemanniâ illud superiore inpressum ediderit. Cætera relinquemus, quæ si particulatim enarrare voluero, me sit dios defecturus, & non epistolam sed volumen amplissimum scribere cogeret vel invitas. Si itaque falsis persuasionibus decepti, bonos viros indignè læsimus, conceptionem etiam modestam surda aure prætereamus necesse est. Quid autem illa verba significant, Oxus, pertoxus, reveloxus, cum cæteris quæ sequuntur, nondum apud Martialem repperi. At Vergilius in xx. libro Æneidos, & Aristoteles in xiii. Phisicorum, capitulo nonagesimo nono, circa finem dicunt, proverbium He-

toris fuisse, occulta cujus virtute multos
Græcorum interemit. Quæ scripsimus
in scrinio tui pectoris conserventur. Si
gillum autem quod vides, mihi commo-
dato dedit Jacobus Johel Jæudus quin-
quies circumcisis, & bonus Reuchlinista.
Vale, ex Tuitio, decimo sexto nonas A-
priles.

XV.

JOANNES PELLIFEX,

Secundus in ordine Obscurorum, suo Ca-
pnroni Thalmudistæ S.P.D.

Scripsi alias, ut nosti, Ortyvino Gratio
sacerdoti Theologorum, ridens sche-
ma: Finxiq̃ue in secunda Obscurorum
epistola me talari veste deceptum, Judæo
Theologiæ Doctoris loco, publicâ in pla-
tea, maximam habuisse reverentiam, Pa-
palem quoque nonnullis & episcopalem
in foro animæ concessam auctoritatem,
hæreticorum more detestatus sum. Quod
cum uni Prædicatorum nuper confiderer,
nihil consolationis accepi, ille enim diffi-
lis, querulus, anceps & morosus me absol-
vere

vere recusavit. Attonito autem mihi plurimumque admiranti, ac planè stupido, apertissimè dixit, neque se neque alios sacerdotes (etiam si summus Pontifex esset) nos gravibus illis peccatis, commissisque sceleribus & publicis criminibus atque blasphemis exsolvere posse, nisi publicâ prius revocatione à nobis facta, publicè susciperemus pœnitentiam. Ecce quanta pro te patimur mi Capnion? quibus exagitamur discriminibus? quos sentimus dolores? Si propheta es, si orator & poeta, si tertius Cato, ac noster tandem patronus, consule obsecro mihi, quid sit opportunum factu. Salutat te plurimam uxor Pepericorni, & Laurentius Pepericornus filius Johannis, doctus adolescens. Qui Coloniz in laureto (quod Græci Daphnœa vocant) bonis artibus operam impendit, tibi que non parum minatur. Vale. ex Mollem in festo Bacchi.

XVI.

CAPNION PHORCENSIS,
Joanni Peltzflickerio resipiscantiam.

Bb 5

Si

SI malè scripsisti, male tibi sacerdotes respondere oportebit. Est enim equum & salutare. Nihil pro me pateris bestia: nec propheta ego sum, neque Obscurorum Patronus: quamquam meæ literæ ante annos aliquod Colonienfibus missæ, id ipsum approbare videntur. Dii deæque inferi quoque & superi vos omnes perdant. Non sum reus ipse illorum criminum originarius. Nauseam habeo super cibo vestro levissimo. Displicent mihi epistolæ vestræ. Neminem urfi neque levavi. Convitiis ac blasphemiarum conscribendarum munus vobis commisi nunquam. Tacita igitur tibi fudent præcordia culpa. Vos enim obscurissimi nebulones, omniumque histrionum primi, summum mihi Pontificem ac omnes bonos per totum bene terrarum orbem inimicos fecistis. Quapropter suspensos vos esse vellem in furcam, aut à Cerbero inferorum cane discerptos. Vâle infelicitè. Ex Stutgardia in profesto Jovis, veri & immortalis poetantium Dei.

XVII.

XVII.

M. HILDBRANDUS MAMMACEUS,

Doctor in compositis verborum, &
plus si vellet, Conrado Zwigga-
viensi Poetæ larvato,

S. D.

PROverbium est apud nos mi charissi-
me Conrade, Plus oculos videre quàm
oculum. Doctor itaque Joannes Reuch-
lin est valde subtilis, acer ac vehemens in
scriptis suis, nec est aliquis in mundo, qui
vel ipsis contumeliis, vel Oculari Speculo
respondere possit. Quare igitur Theo-
logi, se tam insigni tamque glorioso ho-
mini opponunt? Potius fortasse more-
retur, quàm convitiis parceret. Vale feli-
citer. Datum ex Tubingâ.

XVIII.

CONRADUS DE ZWIGGAVIA,

Domino Hildbrando Mammaceo no-
varum dictionum fabro

S. D. P.

VIdi literas tuas, nec vidi solum, sed di-
ligenter perlegi. Satis es circum-spe-

Bb 6

ctus

ctus in rebus tuis, nec est sub orbe lunari
 homo, qui tua possit mali consulere: felix
 qui nihil debet. Quæ dubitas ne fece-
 ris. Hic enim Corycæus est qui plus æ-
 quo ad rem auscultat. Lauda igitur par-
 ce, at parcius vitupera. Ego tamen quia
 sum Pompilii circulo sextus, paucis tibi re-
 spondere volui. Vale, Ex Noribergâ, &
 Cimmeriis te semper tenebris involve.

XIX.

GVILHELMUS CAPNIOLAMBIUS,

Mattheo Mellilambio, S. P. D.

Complures mihi retulerunt, Vir huma-
 nissime, Johannem Reuchlin legum
 Doctorem valde benè & cum maximis
 honoribus in urbe Romana contra Theo-
 logos stare. Hoc tamen ego credere ne-
 quaquam possum. Nam si Stutgardia
 apud Svevos feliciter habitat, & ibi in la-
 titia vivit, non potest stare in urbe Roma-
 nâ. Quis enim in uno & eodem loco si-
 mul & semel esse posset? Nihil affers, si-
 lius es terræ, lapidemque mordes, & sapi-
 entia in primis tua vino obumbratur.

Va-

Vale. ex Franckfordia, tutissimo Judeo-
rum portu.

XX.

MATTHÆUS MELLILAMBIUS,

Gvilhelmo Capniolambio. S.

NON stat in urbe Romanâ Capnion ipse,
sed quiescit ac fedit in Stutgardia; il-
lumque iussit Plato sub arbore Porphyria-
nâ quiescere. Petiit sæpe numero concor-
diam cum Theologis, non solum Mogun-
tiæ, sed in urbe etiam (ut audio) Romanâ.
Ipsi tamen Theologi generosum habere
malunt pro Christo litem, quam inquam
in fide concordiam. Cum autem sedes
Apostolica voluerit, Gordii nodum dissol-
vat, ne tanta posthac in Ecclesia Dei scan-
dala, invalescant. Vale. ex Moguntia.
xxv. Nonas Martias.

XXI.

PETRUS NEGELINUS,

Stephano Calvastrio S.P.D.

NUPTIÆ mihi habendæ sunt in Zutphor-
dia. Despondi enim sororem meam
uni Poetæ tali quali, de numero Obscuror-

Bb 7

rum

Bene vale doctissime Cæsari. Antwerpiae
pestridie assumptæ Virginis. A. M. DXVII
XI.

JOANNES ARNOLDUS LYRICEN,
Paltrono Cultrifici, totique obscu-
rorum cohorti S. P. D.

VULNEROR, & clausum porto sub pe-
ctore telum,

Crescit & assidue plaga dolorque mihi :
Sed ferientis adhuc nō audeo dicere nomē,
Nec finit aspectus plaga videre suos.

Miserum est exturbari fortunis omni-
bus, Patres conscripti, acerbum quo-
que a doctis contemni; acerbius a docto
& sapiente. Quid multa? Magnus ille
Erasmus Sacræ Theologiæ Doctor, poeta
& insignis orator, nos veluti pestem quar-
dam detestatur, fugit, insequitur & odit.
Ubi nunc vires nostræ? ubi elatus ani-
mus? ubi nocturnæ insidiæ? ubi sesquipe-
dalia verba? Hunc nostrum dolorem nul-
la auferet vetustas. Mors est nobiscum
in olla, nulli diem proferre licet. Agi-
mur enim fati, id quod nobis est inevita-
bile.

bile. Homo proponit: Deus vero rem
iptam (ut video) disponit. Nulli sua ma-
net spes.

Quicumque non est hodie, cras minus a-
ptus erit.

Suspendamus igitur nos ipsos in obscu-
ro, ne tam intolerabilibus tamque mortifi-
feris cruciatibus indies exagitemur. Quid
vobis animi sit, quæ vires, quod consilium,
quæ tandem defensionis nostræ propu-
gnacula, me certiores facitote. Dii be-
ne vertant! Valete diu. Wormiata ex
domo Schelmonis, Judæi malè circumcisi
& summâ nobis amicitia conjuncti,

XII.

PULTRONUS CULTRIFEX,

Joanni Arnoldino S.P.D.

Carminibus carmina debentur.

Nil intentatum nostrî liquere Poetæ,

Nec minimum meruere decus, vestigia

Græca

Ausi deserere & celebrare domestica fa-
cta,

Qui nos contemnunt, stulti sunt: viri
pro

Bb

profesto sumus, & omnia sine Theſeo, &
in vanitate non ficta operamur. Stento-
rea clamamus voce, & arrogantiam velut
parentem colimus. Si tu vel Theologus
vel Ortyvinum times, in malam abi crui-
cem, aut te corv, in rotis eviſcerent. Be-
ſtia es, naſturtium ede. Excitare, vigila,
animum ſume. Noli Epimenitis ſomnium
dormitare. Quid deſperas? Vitulo pri-
mum ſub merſo, puteus clauditur.

Exitus acta probavit,

Scim9 inurbanum lepido ſeponere di-
cto,

Legitimumque ſonum digitis callemus
& anre,

Nobis eruat praſidio Judæi. Luxent
violæ. Suam quiſque domum tueatur.

Tunc tua res agitur, paries cum proxi-
mus ardet,

Tu ſolus es, noſtrum vero multi. Qua-
propter ut tuo petitioni ſatisfaciam, ſi no-
bis timor incubuerit gravis, Caſpios pete-
mus montes, ubi neque Theologi, neque
fidei Catholicæ habitant deſenſores. Si
vero te ipſe ſuſpenderis, poenas nolito ex-
time-

timeſcere inferorum. Mortales enim ſumus, & animam fortaffe nobis cum pecudibus communem conſecuti. Vale feliciter cum noſtro Capnione, Moguntia, ex publica corona, Obſcurorum portu. Anno quo ſupra.

XIII.

CONRADUS DE ZUICCAVIA;

Doctori Grillo, Obſcurorum
Advocato, S.P.D.

OMnia nobis adverſa ſunt, Doctor egregie, omnia proſtata ac diruta jacent, clamantque in plateis & puelli & edentulæ quædam Annus, hiſce, prohdolor! verbis nobis illudendo. Os habent, & non videbunt: oculos habent, & non loquuntur: aures habent, & non odorabunt: nares habent, & non audient: manus habent, & non ambulabunt: pedes habent, & non palpabunt, non clamabunt in gutture ſuo. Similes illis ſunt, qui confident in eis. His Pſalmiſtæ verbis malè intellectis aliisque id genus convitiis publicè infeſtamur. Poſuiſti tenebras Gril-

Bb 2

le,

AMENTATIONES

est nox, per quam pertransibunt
bestiæ sylvæ. Si bonus vir es, si
is nos quam primum exsolve. Quod
eceris, te Judæi ut Deum suum colent
enerabuntur, & aureos in Arabia
tes pro tuo salario recipies. Lege
quandum in Institutis, revolve Joan-
in Gardiâ in legibus Petrum He-
Diveris. Mammothreæ in Cle-
in Phocide pallentes Apollinis
nisse dicuntur. Accede nebulo-
bras & fornices, ut eruditior in re-
tris, & ad omne malum Theologis
nendum audacior fias. Ceterum mihi
que Arabica rescribas velim, quid hæc
us, reveloxus, rammeldipotus, ram-
lesen. & hæc duo Gothica, Inkus,
inkus. De his certè nihil scripsit Ver-
Doctior venerande, & po-
specillum illud quod in

in Speculo Oculari Joannis Reuchlin ^{est}
depictum, nam per illud instar nocturne
omnia mirabilia mundi videbis, Vale. Ex
Lyptzig. die sexto ante festum Sanctæ Sa-
turitatis.

XIV.

DOCTOR GRILLUS,

Conrado Zviggaviensi S.P.D.

ACcepi literas tuas nectare mihi atque
amprosia suaviores. Perlegi ferè to-
tum Ovidium, & quos mihi legendos de-
crevisti; sed non invenio, quo modo vel
meipsum vel nostros contribules tueri va-
lea. Peccavimus, inique egimus. Non est
inter nos qui faciat bonum, non est usque
ad unum. Si enim scribendo & offenden-
do annis multis, jam primi semper fuimus,
necesse est ut modestam & bene meritam
adversariorum nostrorum, aut potius in
Christoamicorum reprehensionem tolerem-
us. Si vigesies, si quinquagesies, si cen-
ties alios indignè læsimus; quare nos semel
tangi (& id quidem citra offensionem)
non patiemur? Nequitia est quæ te

le, & facta est nox, per quam pertransibunt omnes bestiae sylvarum. Si bonus vir es, si eruditus, si eloquens, hisce maledictionum vinculis nos quam primum exsolve. Quod ubi feceris, te Judaei ut Deum suum colent ac venerabuntur, & aureos in Arabia montes pro tuo salario recipies. Lege Marquardum in Institutis, revolve Joannem in Garlandia in legibus Petrum Heliae in Decretis. Mammotrectum in Clementinis. Consule etiam ideas Platonis, quae olim in Phocide pallentes Apollinis begutae fuisse dicuntur. Accede nebulonum latebras & fornices, ut eruditior in rebus nostris, & ad omne malum Theologis inferendum audacior fias. Ceterum mihi quam primum rescribas velim, quid haec quinque Arabica verba significent; Oxus, perdoxus, reveloxus, rammeldipotso, rammeldiblefen, & haec duo Gothica, Inkus, perquinkus. De his certe nihil scripsit Vergilius in Bucolicis, nec Marcolphus in suis fabulis. Vale Doctor venerande, & pone ante oculos tuos specillum illud quod
in

in Speculo Oculari Joannis Reuchlin ^{est}
depictum, nam per illud instar noctur
omnia mirabilia mundi videbis, Vale. Ex
Lyptzig. die sexto ante festum Sanctæ Sa-
turitatis.

XIV.

DOCTOR GRILLUS,

Conrado Zviggaviensi S.P.D.

ACcepi literas tuas nectare mihi atque
amprosia suaviores. Perlegi ferè to-
tum Ovidium, & quos mihi legendos de-
crevisti; sed non invenio, qua modo vel
meipsum vel nostros contribules tueri va-
lea. Peccavimus, inique egimus. Non est
inter nos qui faciat bonum, non est usque
adunum. Si enim scribendo & offenden-
do annis multis, jam primi semper fuimus,
necesse est ut modestam & bene meritam
adversariorum nostrorum, aut potius in
Christoamicorum reprehensionem tolere-
mus. Si vigesies, si quinquagesies, si cen-
ties alios indignè læsimus; quare nos semel
tangi (& id quidem citra offensionem)
non patiemur? Nequitia est que te

B b 3

non

non finit esse senem. Decepti præterea omnes fumus. Credidimus enim defensionem Joannis Reuchlin veram fuisse : at nunc olfacimus (& in libris reverendi inquisitoris luce clarius continetur) eam esse falsissimam. Folio namque tertio defensionis suæ, facie primâ, hac sibi Capnion à Cæsariâ Majestate generalem fuisse quaestionem oblata scribit : Utrum omnes libri Judæorum perimendi sint præter Biblia, quod quàm sit falsum in mandatis imperialibus sæpius impressis deprehenditur. Dicit præterea ibidem (in favoremque Judæorum, an minus, ignoro) neminem ex omnibus Romanis Pontificibus fuisse, qui Judaicorum librorum exterminium petivisset. Hoc certè argumentum etsi (velut negatum) valeat nihil, à Jureconsultis tamen & Ecclesiæ doctoribus contrariam probatur esse verum. Ipsius etiam consilium à nullo (ut accepi) proditum fuit, sed per illustrissimum Principem Urielem, Archipræsulem Moguntinum, Judicem sive Commissarium à Serenissimo nostro

stro Imperatore constitutum, legitimo (id quod fateri debuit) sollicitatori oblatum. Nec concors ab aliquo excogitari ratio potest capnionis minus quam aliarum Universitatum consilia legi a Coloniensibus Doctoribus debuisse. Falsum est etiam, Manuale Speculum Joannis Pepercorni, viri (ut audio) satis eruditi à Coloniensibus Theologis fuisse compositum quum in Alemanniâ illud superiore in presens ediderit. Cætera relinquemus, quæ si particulatim enarrare voluero, me sit dios defecturus, & non epistolam sed volumen amplissimum scribere cogeret vel invias. Si itaque falsis persuasionibus decepti, bonos viros indignè læsimus, conceptionem etiam modestam surda aure prætereamus necesse est. Quid autem illa verba significant, Oxus, pertoxus, reveloxus, cum cæteris quæ sequuntur, nondum apud Martialem repperi. At Vergilius in xx. libro Æneidos, & Aristoteles in xiii. Phisicorum, capitulo nonagesimo nono, circa finem dicunt, proverbium He-

storis fuisse, occulta cujus virtute multos
Græcorum interemit. Quæ scripsimus
in scrinio tui pectoris conserventur. Si
gillum autem quod vides, mihi commo-
dato dedit Jacobus Johel Jæudus quin-
quies circumcissus, & bonus Reuchlinista.
Vale, ex Tuitio, decimo sexto nonas A-
priles.

XV.

JOANNES PELLIFEX,

Secundus in ordine Obscurorum, suo Ca-
pnroni Thalmudistæ S.P.D.

Œcripsi alias, ut nosti, Ottuvino Gratio
acerdoti Theologorum, ridens sche-
ma Finxiq̃ue in secunda Obscurorum
stola me talari veste deceptum, Judæo
theologiæ Doctoris loco, publicâ in pla-
tea, maximam habuisse reverentiam, Pa-
palem quoque nonnullis & episcopalem
in foro animæ concessam auctoritatem,
hæreticorum more detestatus sum. Quod
cum uni Prædicatorum nuper considerer,
nihil consolationis accepi, ille enim diffici-
lis, quæ morosus me absol-
vere

vere recusavit. Atto
 plurimumque admiranti
 do, apertissimè dixit, ne
 sacerdotes (etiam si sum
 set) nos gravibus illis pecc
 que sceleribus & publicis
 que blasphemis exsolvere
 blicâ prius revocatione
 blicè suscipioremus poenâ
 quanta pro te patimur
 bus exagitamur discrimi
 mus dolores? Si pro
 poeta, si tertius Cato, ac
 tronus, consule obse
 portunum factu.
 axor Pepericorni, &
 cornus filius Johannis
 Qui Colonia in laudibus
 Daphnora vocant)
 impendit, tibi que
 Vale. ex Mollem in

CAPTION

Joanni Peltzke

toris fuisse, occulta cujus virtute multos
Græcorum interemit. Quæ scripsimus
in scrinio tui pectoris conserventur. Si
gillum autem quod vides, mihi commo-
dato dedit Jacobus Johel Jæudus quin-
quies circumcisis, & bonus Reuchlinista,
Vale, ex Tuitio, decimo sexto nonas A-
priles.

XV.

JOANNES PELLIFEX,

Secundus in ordine Obscurorum, suo Ca-
pnroni Thalmudistæ S.P.D.

Scripsi alias, ut nosti, Ortvino Gratio
sacerdoti Theologorum, ridens sche-
ma: Finxiq̃ue in secunda Obscurorum
epistola me talari veste deceptum, Judæo
Theologiæ Doctoris loco, publicâ in pla-
tea, maximam habuisse reverentiam, Pa-
palem quoque nonnullis & episcopalem
in foro animæ concessam auctoritatem,
hæreticorum more detestatus sum. Quod
cum uni Prædicatorum nuper confiderer,
nihil consolationis accepi, ille enim diffi-
lis, querulus, anceps & morosus me absol-
vere

vere recusavit. Attonito autem mihi plurimumque admiranti, ac planè stupido, apertissimè dixit, neque se neque alios sacerdotes (etiam si summus Pontifex esset) nos gravibus illis peccatis, commissisque sceleribus & publicis criminibus atque blasphemis exsolvere posse, nisi publicâ prius revocatione à nobis facta, publicè susciperemus pœnitentiam. Ecce quanta pro te patimur mi Capnion? quibus exagitamur discriminibus? quos sentimus dolores? Si propheta es, si orator & poeta, si tertius Cato, ac noster tandem patronus, consule obsecro mihi, quid sit opportunum factu. Salutat te plurimum uxor Pepericorni, & Laurentius Pepericornus filius Johannis, doctus adolescens. Qui Coloniz in laureto (quod Græci Daphnona vocant) bonis artibus operam impendit, tibi que non parum minatur. Vale. ex Mollem in festo Bacchi.

XVI.

CAPNION PHORCENSIS,
Joanni Peltzflickerio resipiscenciam.

Bb 5

Si

SI malè scripsisti, male tibi sacerdotes respondere oportebit. Est enim equum & salutare. Nihil pro me pateris bestia: nec propheta ego sum, neque Obscurorum Patronus: quamquam meæ literæ ante annos aliquod Colonienfibus missæ, id ipsum approbare videntur. Dii deæque inferi quoque & superi vos omnes perdant. Non sum reus ipse illorum criminum originarius. Nauseam habeo super cibo vestro levissimo. Displicent mihi epistolæ vestræ. Neminem urfi neque levavi. Convitiis ac blasphemiarum conscribendarum munus vobis commisi nunquam, Tacita igitur tibi fudent præcordia culpa. Vos enim obscurissimi nebulones, omniumque histrionum primi, summum mihi Pontificem ac omnes bonos per totum bene terrarum orbem inimicos fecistis. Quapropter suspensos vos esse vellem in furcam, aut à Cerbero inferorum cane discerptos. Vâle infelicitè. Ex Stutgardia in profesto Jovis, veri & immortalis poetantium Dei.

XVII.

XVII.

M. HILDBRANDUS MAMMACEUS,

Doctor in compositis verborum, &
plus si vellet, Conrado Zviggavien-
si Poetæ larvato,

S. D.

PROverbium est apud nos mi charissime Conrade, Plus oculos videre quàm oculum. Doctor itaque Joannes Reuchlin est valde subtilis, acer ac vehemens in scriptis suis, nec est aliquis in mundo, qui vel ipsis contumeliis, vel Oculari Speculo respondere possit. Quare igitur Theologi, se tam insigni tamque glorioso homini opponunt? Potius fortasse moreretur, quàm convitiis parceret. Vale feliciter. Datum ex Tubingâ.

XVIII.

CONRADUS DE ZWIGGAVIA,

Domino Hildbrando Mammaceo, no-
varum dictionum fabro

S. D. P.

Vidi literas tuas, nec vidi solum, sed diligenter perlegi. Satis es circumspice-

Bb. 6

ctus

Etus in rebus tuis, nec est sub orbe lunari
 homo, qui tua possit mali confutere: felix
 qui nihil debet. Quæ dubitas ne fece-
 ris. Hic enim Corycæus est qui plus æ-
 quo ad rem auscultat. Lauda igitur par-
 ce, at parcius vitupera. Ego tamen quia
 sum Pompilii circulo sextus, paucis tibi re-
 spondere volui. Vale, Ex Noribergâ, &
 Gimmeriis te semper tenebris involve.

XIX.

GVILHELMUS CAPNIOLAMBIUS,

Mattheo Mellilambio, S. P. D.

Complures mihi retulerunt, Vir huma-
 nissime, Johannem Reuchlin legum
 Doctorem valde benè & cum maximis
 honoribus in urbe Romana contra Theo-
 logos stare. Hoc tamen ego credere ne-
 quaquam possum. Nam si Stutgardie
 apud Svevos feliciter habitat, & ibi in la-
 titia vivit, non potest stare in urbe Roma-
 nâ. Quis enim in uno & eodem loco si-
 mul & semel esse possit? Nihil affers, si-
 lius es terræ, lapidemque mordes, & sapi-
 entia in primis tua vino obumbratur.

Va-

Vale. ex Franckfordia, tutissimo Judeo-
rum portu.

XX.

MATTHÆUS MELLILAMBIUS,

Gvilhelmo Capniolambio. S.

Non stat in urbe Romanâ Capnion ipse,
sed quiescit ac sedit in Stutgardia; il-
lumque iussit Plate sub arbore Porphyria-
nâ quiescere. Petiit saepe numero concor-
diam cum Theologis, non solum Mogun-
tiæ, sed in urbe etiam (ut audio) Romanâ.
Ipsi tamen Theologi generosum habere
malunt pro Christo litem, quam inquam
in fide concordiam. Cum autem sedes
Apostolica voluerit, Gordii nodum dissol-
vat, ne tanta posthac in Ecclesia Dei scan-
dala, invalescant. Vale. ex Moguntia,
xv. Nonas Martias.

XXI.

PETRUS NEGELINUS,

Stephano Calvastrio S.P.D.

Nuptiæ mihi habendæ sunt in Zutphor-
dia. Despondi enim sororem meam
uni Poetæ tali quali, de numero Obscuror-

Bb 7

rum

rum Virorum. Quapropter te ore atque obsecro, ut mihi unam tunicam commodato dare velis, illa enim dominus opus habet. Nam qui malè est calceatus, sordidis petibus coenaculum ingrediatur necesse est. Vale feliciter, & agamus omnia pingui Minervâ. Datum in montibus Cisalpinis, Anno, quo supra.

XXII.

STEPHANUS CALVA STRIUS,
Metrisex Petro Negelino. S.D.

Tunicam quam â me petis habeo nullam. Ego Apostolorum exemplo unâ duntaxat contentus sum, & ambulo pertoram cum sacco civitatem. Nisi iudex apostolicus nuper mihi adiumento fuisset, excommunicationis procul dubio sententiam propter importunitatem creditorum meorum jam diu incurrissem. Non possum igitur tibi commodato dare tunicam meâ. Nam teste Alexandro Gallo

Unum mutabis, donec plurale videbis.

Festum Valentini præterlit, ætas appropinquat, flores oriuntur, non est tibi
toga

toga opus. Vale ex Monasterio, pridie
Kalendas Ægyptias, & Epimenitis somni-
um semper dormita.

XXIII.

SCHELMO SCHELMONIS,

Genselino Genseliano, & Marcolphi

ex sorore nepoti S. D. P.

AUDIO te in Grammaticis disciplinis
unum esse omnium eruditissimum:
quapropter te oro atque obsecro, ut mihi
quamprimum scribas, quot nam sint in
Donato aves? quid præterea comedant,
quo deinde avolare consueverunt, &
quot sunt ibidem metra? hæc enim si mihi
cognita essent, Theologos disputanto ob-
umbrarem. Vale ex Buckelmundâ; du-
odecimâ idus Septempres: & cave ne an-
seres nostri inter olores strepant.

XXIV.

GENSELINUS SCHELMONI SUO

S. P. D.

RECTÈ agis mi charissimè Schelmo,
tam quòd eruitos consulis, tam
quod tibi ipsi confidere non audes.

Nis

Nisi Tibullum profiterer & Nasonis amores, tibi certè respondere non possem. Sybilla tamen hîc non est opus interprete. Tres sunt in Donato aves, passer, aquila, milvus; quæ fructus & species comedentes in antiquam sylvam auolarunt. Ad ultimum verò tria duntaxat comperi in Donato metra. Primum.

Arma sub adversa potuit radiâtia quercu.
Secundum,

Multa super Priamo rogitans, super Hectore multa.

Tertium, ut, docuissemus, ducissetis, docuissent.

Cave mi charissime Schelmo, ne hæc occulta Minervæ mysteria Theologis manifestes: quum neque in libris Sententiarum, neque in Secunda Secundæ tam præclara inveniantur. Vale ex Hercyniâ sylva, & a firmum imitare, qui magis stramina optat quàm aurum.

XXV.

PULTRONUS SYCOPHANTA
Murcidæ Liripipiano S. P. D.

Vi-

Video equidem nostrum aliquot vehementer suis gaudere convitiis, & epistolarum nostrarum lectione plurimum delectari. Contro autem viri graves (proh pudor! nefas est dicere) faciem suam avertunt, & vix lupanaribus dignas, imò flammis & facibus congruas expresse pronunciant. O inconstantem rerum omnium vicissitudinem, quantum mihi videre videor, extrema gaudii luctus occupabit: nosterque natalis nigro notandus lapillo, inter nefastos computabitur. Vale ex Franconia cum tuis contribulibus: & omnes hamadriades ac Oreades meo nomine plurimum salutato.

XXVI.

LYRIPIANUS PULTRONO

suo S. P. D.

Quas mihi scripsisti literas, neminè placuerunt. Si summus Pontifex, si magnus ille Erasmus, si viri sapientes & boni denique omnes nostras contemnunt epistolas, illorum etiam contempnamus sententiam necesse est. Experire obsecro, quo-

quomodo vestris isthic Historionibꝯ ac par-
 asitis nostræ placeant Obscurorum Epi-
 stolæ. Docti omnes sumus, neque Sco-
 rum timemus neque Plutonium. Expe-
 rire inquam, quàm sint & meretricialis
 gratæ. Est enim risus in illis multus, qui
 & tristem apud Inferos Plutonium, manes-
 que sepultos ad tachinum excitare queat,
 mortuosque ad vitam revocare. Sed quid
 derisu tantum: jocos nostri salebrosos lu-
 dosque theatrales suis adjecere epistolis,
 ut varietas ipsa (quæ teste Politiano lecti-
 onem est irritatrix) blandissimum quem-
 que lectorem non possit non delectare.
 Secuti mehercule sumus patres nostros,
 qui jocum Deæ Veneris (cujus & nos affe-
 cle sumus) filium esse volvere. Quid igi-
 tur risu blandius? quid joco jucundius?
 quid Venere suavius? quæ prolem suam
 non potest non amare. Loquantur Theo-
 logi quæ velint, nobis vivendum est more
 nostro. Vale ex monte Parnasso. Va-
 le obsecro. Teenim anxie deperit Gallio-
 pæ Musarum omnium Musa. Iterum va-
 le

le. Tuquid sentis nobis quamprimum rescribere, & esto Epicurus subans.

XXVII.

PETRUS OLFONTIANUS,

Nicolao Haversack, S.P.D.

Multi nos contemnunt Nicolae, at nos Thrasonem sequamur gloriosum, & id genus hominum leve, quod rei ludicrae pallentem impendit operam, eaque gravissimas abigit è mente curas. Salibus fruamur & joco, risu etiam si necesse est. Convitiis quoque & blasphemiiis nostrum parcat nemo. Comedamus insuper & bibamus in charitate non ficta. Patritos ego imitor mores: bibo, rebibo, voro, devoro, quod omnes assolent eognomines, nati meis majoribus. Plus cæteris ingurgito. Heluor etiam, quare Heluo nomen mihi. Vale feliciter, ex navi stultiferâ, ubi tu primum (si voles) locum obtinebis.

XXVIII.

NICOLAUS HAVERSACK,

Petro Olfontiano S.D.

Quæ de risu & joco scripsisti mihi, non dis-

displicuere. Cave Pythagoram tuo ad-
jungas choro, quem Plutarchus scribit, ri-
su, joco, & faictis abstinuisse. Quare &
Theologi fortasse eundem secuti, tristes
frequenter nimiumque graves esse con-
spiciuntur : id quod Vergilium prævidis-
se crediderim; quum libro sexto, tristem
in vestibulo inferorum cecinit habitare se-
nectutem. Nonne satius est nos edendo, bi-
bendo, chorisando, dormiendo, vitam no-
stram produxisse; quam jejunando, oran-
do, abstinendo, & sacras Theologorum ac
Jurisconsultorum libros revolvendo, eam
abbreviasse. Vinum neque anseribus cre-
vit neque anatibus, sed hominibus solum:
his præsertim, qui obscuris utiles viris, non
minus græcari quàm eo uti norunt. Va-
le ex Moguntia.

XXIX.

OLFONTIANUS HAVER-
SACKIO S. P. D.

QUæ de Vino scripsisti libenter omnes
legimus. Modio enim sumptum (ut
Mellilambius noster interpretari consue-
vit)

vit) acuit ingenium, debilibus quoque dat gressum, & cæcos illuminare videtur. Nemo nostrum cephalæa, nemo hemicranæa (talibus capitum morbis) laborat. Quapropter ne ab instituto nostro & veteri consuetudine recedamus, semper Baccho, semper voluptatibus, semper arrogantiae ac temeritati inhærere debemus, ut sic tandem furore pleni poetico, iuectivis convitiis, contumeliis, blasphemis, & hæresibus novis inimicos nostros operosius persequamur. Hoc quoque Lucilii Carmen ad Mensam tuam suspendito:

Vivite lurchões comedones vivite vœres,
Vale ex Francfordiâ.

XXX.

JOANNES CRABACIUS,
Guilhelmo Zvvickanio S.P.D.

Mitto tibi Dialogum, quem è Græco nuper in Latinum transtulit Petrus Lypipianus, homo acer & strenuus in rebus nostris, quem deinde Nicolaus Masio nobis audientibus hoc modo in Obscurorum con-

concessu, erudeli satis animo memoriter recitavit.

Sequitur Dialogus Mercurii & Ollilambii Obscurorum triumviri, qui in cœlum volens adscendere, cecidit in cloacam Vulcani.

Jupiter (inquit) vocatis nuper omnibus in concilium Diis, virum pro se in cœlis & prudentem & eruditum substitui voluit. Conquestus est enim se nimio contractum senio, cursus planatarum totamque cœli machinam diutius regere non posse. Optavit itaque hominem (ut dixi) eruditum ac sapientem qui rerum esset arcanarum custos, & cœlestis januæ diligentissimus - Observator. Qui Lunam extinctam incenderet, vigilanterque provideret, ne Deorum quispiam Jovem cum Junone sorore sua dormientem temerariusexcitaret. Itemque ne Solis equi alio deflectentes, oceano sub mergerentur; aut meridianis perirent ardoribus. Huic enim homini (inquit Jupiter) curam dabo ut ex obscuris hominibus cacodemones
fa-

faciat, eosque colloget cum creatis simul animabus in comparibus stellis. Curam etiam habebit ne Saturnus Planeta cum virgine signo cœlesti, contendat; multisque al is præficietur rebus; modo nostra majestate deorumque hospitio non indignus habeatur. Quod Jovis præceptum admirabile satis & nunquam auditum, cum Dii simul omnes simulante anuissent, missus est Mercurius Deorum immortalium nuncius, & eloquentia cœteris plurimum antecellens, in hoc humile viventium domicilium, quam terram dicimus. Qui cum orbem usque totum bene perlustrasset, Deorum instinctu (qui hominem volebant ad cœleste officium sibi ipsis satis idoneum ordinari) quendam sibi Reuchlinistam ex omni obscurorum numero de legit, & maxime talem, qui Theologos amarat nunquam. Huic enim hominis nomen est Ollilambius Philocapnion, cujus pater Marquardus appellatur, & mater ejus Grylla ad designantem quod Marquardus Marquardum, & Grylla Grillum pro-

procreaverit. Signare quæso, viri clarissimi, hujus rei mysterium. Attendite hujus hominis doctrinam. Quomodo enim cœlestia intelligeret homo iste, qui Universitates dehonestans, in nulla est literaria facultate eruditus; Si enim hunc hominem, quem ego intelligo, rectè judicare voluerimus, nec Philosophum, nec Theologum, nec Jurisconsultum, nec Medicum, nec Oratorem unquam reperiemus. Mercurius itaque cujus libet rei simulator ac dissimulator, & deorum (ut diximus) instinctu perperam missus, cuidam obscuro Reuchlinistæ (cui Ollilambio nomen) mirâ quadam claritate in somnis apparuit. Qui Mercurium rerum omnino cœlestium nescius videns, mirum in modum exhorruit, Steteruntq; comæ. (ut Vergilius ait in tertio) & vox faucibus hæsit. At Mercurius qui ex supernis sedibus dulcia secum liba contulerat, nonaginta illi novem offerens, quæ vulgo vocantur basenscheKœchen, comede, inquit, Ollilambie & grosse, quoniam grandis tibi adhuc re-

restarvia. Mox Ollilambius angelum esse credens, & se alterum Eliam, Quorsum ait? in cœlum, respondit Merc. Rectè factum subjunxit Ollilambius, ut illic impleam mentem, qui hîc repleo ventrem. Jam sentio Jovis benignitatem: Ah vix tandem sensisti olitus, bene operatur Deus tuus, meque non immeritò recognoscit amicum suum, & Reuchlinistarum omnium primatem. O factum benè! jam ego nullam amplius infirmitatem sentio, ita me tuus cœlestis oblectat cibus. Disputare tamen tecum non possum Mercurii, quoniam ita sum exhaustus multis jam pridem & infirmitatibus & miseriis. M. Et tu miseras sustinuisti Ollilambie sinter ganeones & Sycophantas? Ollilamb. Tu à Deo missus, & hæc ignoras? Tu qui præterita non nosti, quid futura prædiceres? Si ego hunc usque diem Diis conversatus fuisset ut te cæterique omnes, Deus esse vellem. M. Parce quæso verbis. Scriptum est enim. Ne quid nimis. Nonne ad lyram Hesiodus cecinit,

C c

Opti-

Optimus est homini linguæ thesaurus & ingens.

Gratia quæ parvis mensurat singula verbis.

Olli. Pulchra illa sunt carmina. M. Reserentis; & hanc ob rem tuam insaniam

depone. Noli unumquemque moribus suis æstimare. Desine morbo illo procacitatis uti.

Desine alios per impudentiam lacerare; talibus enim verbis tibi in

coelis amicos parare non potes, videris inimicos velle. Cesset altercatio inter

nos. Quin tu uno verbo dic, unde tibi tam gravem ac plane onerosam infirmitatem conceperis.

Ol. Ex variis & multiplicibus eduliis plus æquo sumptis. M.

Quem cibum indies comedis? O. Pelles anserinas & colla caporum tosta, buculas,

juvencos, turtures, perdices, phasianos, coturnices, turdos, ficedulas, & plurimi

omnino generis avitia moliterque ac studiose tosta; hæc stomachum meum nunc

non lædunt, qui est sicut tabula rasa, in qua nihil est depictum, apta tamen nata depingi,

semperque illius versiculi sum memor,

Qui

Q^{ui} bene ingerit, digerit, egerit, est beneficus. M. Recte facis. Diutissime enim apud nos vives, qui sic stomachum observas. O. quam diu? M. In secula seculorum. O. o me-felicem, o me beatum Ollilambium. Quia tamen de epulis locuti sumus, dic, rogo, mihi priusquam hinc abeam, quæ sint Deorum immortalium esculenta, ego enim sum unus Tellerleckerius, hoc est, omnium mensarum affecula, per totam cum sacco civitatem. M. Ambrosia, ova forbilia, ex saccharo pastilli, pingua vaccarum ubera, item placenta nucleis amygdalis & saccharo condita. Datur etiam unicuique nonnunquam porcellus integre tostus, illumque duntaxat mensam accedere apud nostros admittimus, qui cingulum tempori dissigaverit, juxta carmen illud,

Balthæa laxabis, ad mensam quando
meabis.

Itemque

Dum plenus est venter, tunc vult dormire libenter.

C c 2

O. Quid

O. Quid audio, sancta Juno, quid audio?
Transfer me hinc ocyus, sanctæ Mercuri,
transfer me hinc. M. Recedamus hinc,
festinato enim opus est. O. Quærantur
primum hydriæ vino plenæ. M. Matura
rem. O. Ipræ, sequar. Cumque sic abi-
rent, clamarunt quidam Obscuri: sancte
pater memento nostri, dum veneris in re-
gnum tuum. O. Bestiæ estis, solus ego tali
sum honore dignus. Quid multa? Pro-
cesserunt ambo, cumque ad Parnassum
montem venissent, nec illinc sese Ollilam-
buis in cælum transferre posset, Ætiam
Parnasso, Olympum Ætææ, montesque
plurimos montibus superimposuere. Quo
facto, Mercurius inquit, ascende montes.
O. Trahe me post te. M. Hoc factum diffi-
cile. O. Quamobrem? M. Nimis es in-
crassatus, dilatatus & impinguatus. O.
Sine me paululum, o Mercuri, ven-
trem purgare, ut eo sim levior. M. Fac ut
libet, sed noli interea temporis plus æquo
morari. Dum igitur in secessu Ollilam-
buis lateret, Mercurius secum his verbis
mur-

murmurabat; O utinam (inquit) hic asinarius Reuchlinista tali indignus nomine, pulmonem & jecur egereret. Foetidus mercuriale hircus est, & olens capra, bonumque foret Caphioni, si homo iste natus non fuisset. Quo dicto Mercurius clamat, ubi es Ollilambie? O. In rupe hæreo. M. Semper ibi hæreas velim: veni tardipes, huc ades crassa substantia. O. En curro velocius, quovis sum cervo fugacior, nec tua mihi modo opera est opus. M. Tu videris, ego præcessero. O. Eri cacumen Olympi teneo, tecum sum, in portu navigo, & cœli planetas intueor, M. Recte fecisti. O. Jam unico duntaxat saltu in cœlum veniam. M. Experiar, at cave ne saltu conturbes Platonis ideas. O. Quales sunt illæ bestię? M. Quas tu bestias vocas, antiqui olim Apollinis sacerdotes erant, & mulieres quidem edentulæ, quæ dum corporibus exeunt, tanquam rerum imagines inter sidera collocantur. O. Papæ, quid ex te audio? legi XXV. libros Ethicorum Aristotelis, ubi de istis ideis deprehendere

potui nihil. M. Non mirum Ollilambie. Tu certe non Philosophus non es, sed nudus tantum Grammaticulus. attamen in cœlum si potes quam primum exsulta. Ol. Me accingam operi, tu nolito me tangere. M. non tangam, sed cave deorsum cadas. Cumque temerarius iste Ollilambius sese altius erigeret, seque inter saltandum insolentius extolleret, olympo in ætnam decidit, ac deinde in Vulcani cloacam, qui montem illum prisceis temporibus incolere consuevit. Tum Mercurius ridendi intemperans sedulo clamabat:

O Coridon, Coridon quæ te dementia cepit.

Alba ligustra cadunt, vaceinria nigra leguntur.

O. O sancte Mercuri adjuva me! ô Apollo! ô Latona! ô vos Musæ novem adjuvame! His Lamentationibus ille commotus hunc hominem foetidum, & instar bubonis cœcutientem, ad novum quendam fontem caballinum, nuper a Sylvano adinventum perduxit, ubi purgare hominem volens eum suffocavit. In signum

CU-

cujus adhuc aquæ illorum fontium ita turbidæ foetoribusque permixtæ sunt ; ut quicumque ex illis indigne biberint, insani potius sint quam sapientes.

Hunc cum recitasset Dialogum, hæc continuo verba subjecit. De poetis, inquit, malis & perversis tanquam præclaro nomine indignis solum loquimur : de honestis & sapientibus mali nihil. Nec aliquem sub cælo hoc nostro Dialogo offendi volumus. Nam qui tandem obscuri sint viri Grammatici certant, & adhuc sub judice lis est. Vale, ex Constantinopoli, sexto Idus Mahumeti.

XXXI.

STEPHANUS CALVAstrius,

Joanni Lucipulario S.

Obscurorum indies numerus magis magisque augetur. Inscripti nudius tertius tabulæ nostræ Poetas aliquot nobis persimiles, qui se invectivis potentissimos esse gloriantur : & hæc eorum sunt nomina, Hirpinus Murcida, Asinodeus, Harpalos, Pultronus Lurcho, Bihesius Sicophanta,

Cc 4

Olli-

Othilambius, Nebulo, Philocapnion Jovianus, Joannes Smoerpot, Hans Leverworst, Gryllus Reptilis, Henricus Ha-verlack, Stutfus Murius de cella vinaria, Cornutus Bubularius, Fatuinus Schelmo, Phytoserpentinus, Georgius Bestia, Petrus Sclabbert, Hermannus Kalf, Ganimedes Juniur, Coridon Sylvanus, Sclampampius Tellerlecker, Stulpho Gnatonicus, Joannes Bulkinus, Demodicus Codrianus, Sinon Gracista, Faunus Corniger, & Ovidio teste,

Additur his Nyseus, indetonsusq; Thyone,
Et cum Lenzo genealis confitor uva,
Nycteliusque, Eleleusque parens & Iachus
& Evan.

Gnosius Ichnebates, Spartana gente Melampus

Pamphagus & Dorceus & Oribasus Arcades omnes,

Nebrophonosque valens & trux cum Lelape Cheron,

Hileusque ferox nuper percussus ab apro,
Et niveis Leucon, & villis Asbolus atris.

Omit-

Omitto reliques qui spem non habent, & quorum (sicuti stultorum) infinitus est numerus: Hi bellum contra Theologos acturi sunt. Nam arrogantia, temeritate, convitiis & blasphemis pares sibi nullos habent. Noli igitur plus æquo lamentari, Ego inter saxum & sacrum sto, & ex fonte Hypocrineo sum infatuatus. Vale. Ex Libetridum spelunca Nympharum.

XXXII.

JOANNES LUCIBULARIUS

Stephano Calvastrio S.D.

Miserrime nobiscum aguntur omnia, multiplicasti gentem, sed non lætitiā: obfuit nobis illi (si rite rem ipsam pertractare voluerimus) & pro sunt nihil. Non vult habere Capnion impudentes Sy-cophantas, sui defensores. Quid multa? ipse receptui canere jam pridem destinavi & meliorem agere virum. Valeant ludi-ones, lurchones, comedones, ventres, bibescii, coenipetæ, flagricibæ, prædones, calumniatores, parasiti, gnatores, flagriones, bucedæ, plagipatidæ, furciferi, catilo-

Cc 5

nes,

nes, & id genus obscurorum omne. Te igitur illi omnes dilanient, strangulent, obstringilent, oblitterent, & culter & venenum, & incantatio vitam tuam, quæ est mors, acerbe finiant. Vale cum tuis ut potes. Moguntia, ex Domo nostri impressoris, poenas suæ temeritatis procul dubio daturi.

XXXIII

PULTRONUS MURCIDA,

Titivillo Corniculario S.

NON possum non dolere, non lacrymari, non moestus esse, ita nos excruciant viri boni & sapientes; de illis duntaxat loquor, qui non sunt de nostro obscurorum grege. Et ideo de grege non ausim quicquã deponere decum. Simplex plebecula, pueri quoque & mulieres, publico nos odio insequuntur. Clamitant enim in plateis, huc huc veniunt Obscuri Reuchlinistæ, non minus Deo quam hominibus odibiles. Jaciunt deinde in nos stercorea. Quid multis? Canes nobis omnibus ultro non irritati adlatrant: nigris enim utimur larvis,
nec

nec id solum canes agunt, verum & viles caligas nostras & detrita vestimenta dilaniant. Vale, ex cella vinaria; ubi nobis dantur Deorum responsa, & poetarum fabulæ a Baccho exponuntur.

XXXIV.

TITIVILLUS PULTRONO S. P. D.

ANimiam ago mi charissime Murcida; Utinam essem cum Anch. siade in Elysiis campis, & hæc tam infelicia non audirem. Proh Deum atque hominum fidem! quid hoc est si contumelia non est, aut potius Dei plaga. Quæ tu scribis, intolerabilia mihi videntur. Gratias etiam Capnion nobis agit nullas; quin potius Obscuro omnibus maledicit. Alii præterea nos Sycophantas, alii noctis filios, alii nebulones, alii humanas bestias: alii monstrosa mancipia, alii canes rabidos, nonnulli hæreticos, blasphemos & foetidissimam convitiatorum sentinam appellant. Addunt quoque, nos salos obscuros cum Dathan & Abiron merito a terra absorbendos. Vale, ex Argentina pridie Kalendas Jovis.

Cc 6

XXXV.

XXXV.

GERHARDUS SCHIR RUGLIUS

Joanni Wickelphio S. P. D.

MAli sunt homines, qui dicunt nobis male. Quamvis enim neque Deum timeamus neque homines, aliosque indigne læserimus, nihil tamen est, quod contumelias perpetiamur, bellum hoc & lepidum. Verum hæc alias. Grave mihi semper atque ancèps dubium fuit, quare Colonienses Theologi plus cæteris per Alemanniam florentibus, superiori starum (ut sic dicam) errores corrigere nitantur, & in Suevum indignari, hominem nobis summa conjunctum necessitudine. Vale feliciter, & cras responde. Ex Andemako, inter calices & pocula.

XXXVI.

WICKELPHUS SUO SCHIR-
RUGLIO S. P. D.

Non possum tibi Gordii nodum absque dolore interno & horrifonis ululatus dissolvere. Nisi Doctor essem in omnibus scientiis mundi; itemque si neque in Bo-

Bohemianeque in Arragonia fuiffem, ad tam difficilem ac plane tortuofam dubitationem respondere tibi nequaquam poffem. Audivi nuper in Ecclefia a quodam Theologo, ad populum DEI verbum habente; reverendum Inquifitorum Jacobum Hoochstraten, tres sibi a fede Apostolica Archiepifcopatus commiffos habere, Colonienfem, Moguntinum & Trevirenfem, ut quæ mala ibi compererit, ab Ecclefia Dei quamprimum refellat.

Adjecit quoque Sixtum Papam quantum fingulari quadam commiffione per totam Alemanniam hærefium extirpandarum munus Theologis Colonienfibus commiffiffe. Quod ut luce clarius intueare, brevius illius exemplar tibi per Liripianum noftrum transmittito, ut immodice tecum lamente- ris. Vale, ex Madepurck, & pœnitentiam age quam primum potes.

SIXTUS PAPA IV.

Dilectis filiis, Rectori, Decanis ac Universitati studii Colon.

Dilecti filii, Salutem & Apostolicam benedictionem. Accepimus literas vestras, ex quibus cum iucunditate intelleximus, quo zelo fidei Orthodoxæ; quaque prudentia scripta erronea hæresin sapientia, legi, imprimi ac vendi prohibueritis; muliercularumque imperitiam represseritis. Qua dum tenentur, interpretantur quod nesciunt, & scripturarum sibi usurpant scientiam, in maximos dilabuntur errores: nec sibi solum, sed aliis queque animarum præcipitium struunt. Laudamus vos in Domino vehementer: Fecistis ut bonos Catholicos (quales semper fuistis) decet, & quod vos non dubitamus facturos: pro qua re nos & hanc sanctam Apostolicam Sedem, invenietis in omnibus desideriis vestris promptiores atque benigniores. Ceterum ut quod benecepistis, facilius possitis perficere, harum serie

rio

ne vobis auctoritate Apostolica licentiam
& facultatem concedimus coercendi sub
censuris Ecclesiasticis, & aliis opportunis
remediis, impressores, emptores, lectores
librorum huiusmodi. Et quia fieri posset,
ut impressores prædicti metu vestri alio se
conferrent; volumus ut ordinariis & ma-
gistratibus locorum in quibus erunt, no-
stram hanc voluntatem significetis, quam
ubique volumus observari, Datum Ro-
mæ apud sanctum Petrum sub annulo Pi-
scatoris, die XVII Martii M. cccc, LXXIII
Pontificatus nostri anno octavo. L. Gri-
fus

XXXVII.

DAUBENGIGELIUS SUO

Simpriano S.P.D.

QUo me vertam præ dolore, mi suavis-
sime Simpriane, quibus querar, quos
implorem? si domi sum, phantasmatis vex-
or, & intestina lumpricis corrumpuntur.
Si ex eo, male de nobis sentire bonos anim-
advertimus, Onos miseros & infelices! O
funestam diem in qua nati sumus! ô pectora
cæca,

cæca, o hircorum Obscurorum Reuchlinistarum gregem, æterna ac plane incluibili diffamiarum & convitiatorum lepra adustum. Nobis LEO Papa maledixit, libri nostri comburuntur. Nec mulierculæ nec Pharmacopolæ ex illis cucullos facere audent: ne venenum quod in illis latet, incautos enecet. Erasmus præterea Roterodamus nos detestatur & odit. Fuimus Troes. Omnia nobis & in cælo & in terris adversa sunt. Scio quid faciam, Ultra Sauromatas fugere hinc libet, & glaciale

Prorsus Oceanum.

Vale. Datum Augustæ. &c.

XXXVIII.

SYMPRIANUS DAUBEN-
gigelio suo S. D.

NIL conscire sibi, nulla pallefcere culpa.

Merito nos canes rabidos & blasphemos boni appellant. Nimis enim impudenter non in viros solum sapientes & bonos, sed in Jesum Christum, in Beatam Virginem, in supernos coelites, nostris con-

contumeliis ludendo debacchati sumus. Quare nos insensati & degeneres Christianicolæ, ea verba, quæ Sacrosancta Mater Ecclesia primi paræ adaptavit Virgini, in nostras diabolares meretriculas & scorta publica nocturnasque pecudes redelegimus? Quid Theologos ipsos, validissimos Christianæ fidei defensores, ac Sanctum Petrum cœli Primatem, perfidis comparare Judæis? Quid sacratissimas Apostolicæ Sedis indulgentias permerdere? Quid cum divino Salvatoris nostri corpore joculari, risumque aliis in frontispicio nostrarum epistolarum movere contendimus? O nos miseros homines, & non immerito a Sede Apostolica maledictos! Emendemus vitam nostram in melius, qui scienter deliquimus. Quippe si insanes nostræ epistolæ in lucem editæ non fuissent, itemque si neque Georgii Dialogus, neque præfationes duæ, & alia quædam impressa forent, diu fortasse causa nostri Capnionis ultro ac citro cum honore omnium sopita fuisset. Vale. Ex rure suburbano, & mecum quantocyus resipisce.

XXXIX

XXXIX.

ANTONIUS RUBENSTADIUS,

Stalberio Horlepompiano, S.

NEquaquam ultra Sauromatas nobis aufugiendum est. Inter os & offam multa cadunt. Non unius duntaxat hominis consilium sequi debemus. Festinandum tarde, ne seneca præsago, Velox consilium sequantur poenitentia. Aliud nobis superest fugitivarium. Glauco etenim duce Circes domum, haut longe a Cajeta Campaniæ oppido inquiramus, ut ab ea, in cruentissimas mutari bestias, Theologos quamprimum devoremus. Simile enim priscis temporibus factum fuisse, tum Homerus ipse philomides; tum poetæ ad unum omnes attestantur. Utinam viginti cubitorum dracones essemus, de quibus apud Blinium legitur; longe profecto molius sese res nostræ haberent. Fugo collusionem Daubengigeli & simpriani: Soli quo volunt abeant, nec nos amplius conturbent. Mallem enim decies infarcam suspendi, quam uni Theologorum esse

se ludibrio. Vale, Datum Francfordiæ, ex
foetida Judæorum hæræ.

XL.

STALBERIUS RUBENSTADIO S.D.

Longemihialiamens est, pater hono-
rande. Nemo nostrum quoque pergat,
nemo montes Caspios, nemo Sauromatas,
nemo Circes Domum petat. Monoculus
ego sum & lippus, Oculari tamen Capnio-
nis Speculo ante nasum meum posito, vos
multi jugis erroribus video implicatos.
Legi apud Hesiodum in Theogonia, Pro-
theum Oceani & Tethios filium, in varias
sefe olim formas transmutasse. Hunc co-
lamus Deum, huic porcos & asinos offera-
mus ; ut delusis Theologorum oculis, be-
stiarum duntaxat formam habere videa-
mur : ut sub tali velamendo nihil, quod ad-
versariis placeat, peragamus. Quo facto
tum variæ eludent species atque orafera-
rum, Alius enim subito fiet sus horridus a-
traque tigris, Squamosusque draco, & ful-
va cervice leæna. Vale, Datum Cracoviæ,
xxx. idus Septembres,

XLI.

XLI.

DOCTOR GRILLUS,

Stalberio Rudenstadio, ac cæteris amicis,
S. D.

Quid alios imprudentiæ accusas, quum tu sis unus omnium qui vivunt insipientissimus; quanquam tamen in tenebris plus uno fidens oculo, quam reliqui in luce duobus. Bestiæ diu fuistis, & crudelissimis quibusque bestiis longe crudeliores, licet caudas in terram dependentes, licet asininas aures, licet urforum ungulas, aut solidos equorum pedes non habeatis. Alii vestrum dracones sunt, alii vero basilisci: Ita enim & verbis inconcinni, & stylo enormes, & audacia ac veneno pestilentes estis. Stultum est igitur optare quod diu estis consecuti. Bibonum, noctuarum, asionum, ulularum, vespertilionum, nycticoracum, strygun lemurumque exemplo nocturnis volate temporibus: ut nocte intempesta, palpabiles tenebræ vos obumbrent. Valete ut meriti estis. Ex Norenberga.

XLII.

XLII.

MAMMOTRECTUS BUNTEMAN-
TELLUS, Eyntelrabiano Philopom-
po Obscurorum legato,
S. P. D.

EDidit nuper libros duos Reverendus hæreticæ pravitatis Inquisitor, in quibus luce clarius patet, quam sancte & quam pie Georgius Benignus & Capnion ipse in suo Dialogo locuti sint. Ita enim in illis convincuntur, ut nullo unquam Marte possint exurgere. Non est reverendo Inquisitori machæra hebes neque stylus retonsus. O Philopompe, quis hæc futura credidisset? Nobis Lachrymæ sunt Crocodili; Cumani sumus, homines projecto hebetes atque obtusi. Acta agimus; anseres nunc (ut Theologi dicunt) inter olores strepunt. Discamus igitur aliis in rebus uti foro, & aliena frui insania. Nam operam hic atque oleum perdidimus. Si cras præ summo animi dolore atri Ditis januam introiero, Plutonem rogabo, ut te illuc post tres dies accersitum,

VC-

veram obscuritatem & tenebras palpabiles jubeat intueri. Vale, ut potes. Ex Cracovia.

XLIII.

EYTELRABIANUS BUNTE-

mantello S. D.

O Te omnium sub cœlo miserrimum & præ cœteris mortalibus, magis importunum. Quid mihi tam tristitia nuncias? Quid mea gaudia in luctum convertis? quid me ex alto in desperationis sterquilinum præcipitas? Non tam acerbe mihi rem gestam scripsisses. Me senio confractum nosti, & ex leni vento huc atque illuc impelli. Ego enim si hoc malo nuncio apoplexia tactus fuisset, quis obsecro tres meos obulos & tibulli ac Propertii libros una cum Ovidianis Amoribus consecutus fuisset. Silicernius sum & senex capularis, meque vespiliones ac bustuarii die noctuque insequuntur. Observa me igitur, ut ultimæ voluntatis meæ dignus executor inveniari. Non temoveant Theologorum correptiones. Indocti sunt, & præter Sacras literas sciunt
ni-

nihil. Poëtas non intelligunt. Quid ergo
 nostrarum epistolarum mysteria intelli-
 gerent? Neque Aristot. in XV. Phisico-
 rum; neque Prophirium in libris de ani-
 ma: neque Æsopum in Metaphisicis le-
 gerunt unquam; Abeant igitur, nosque,
 more nostro vivere ac loqui permittant.
 Vale.

XLIV.

TRULLUS POMIVENDULUS,

Flacco Murilegiano. S. D.

AUDIO Judæos multum lætari de pro-
 spero rerum suarum successu. Le-
 guat enim librum quendam Joannis Reu-
 chlini talem, qualem ad mensam discum-
 bentium & in Synagogis suis Diabolicis, ut
 indies Christianos derideant, & execrabi-
 les suos libros Christo Deo blasphemos in-
 juste tueantur, atque conservent. Quare si
 perditissimi crucis Christi hostes, indigne
 & ex ingenita atque inveterata malitia læ-
 tantur, nos perpetuis lamentemur in tene-
 bris (modo salvi esse voluerimis) necesse
 est. Ex Francfordia autem nundinis nunc
 Aprilibus aliquod tecum Ocularia confer,
 ut

ut si non mentis, oculorum tamen visum
restauremus. Hunc solum habemus ho-
norem, quod Judæi in scandalum Ecclesiæ
Obscurorum epistolas in Teutonicum
transtulere. Vale ut potes. ex Dulken.
Anno M. ccccc. xviii.

**Finis Lamentationum veterum, quæ
nundinis Aprilibus hoc eodem anno
editæ fuerunt: at multis in locis
modo, non solum immutatæ, sed plu-
rimum etiam citra cujuscunque in-
dignationem (ut boni omnes con-
sueverunt) adauctæ**

Sequun-

Sequuntur Lamentationes novæ
Obscurorum Reuchlinistarum,

I.

SIMON LUTSBUBULARIUS,
Totusq; Obscurorum exercitus Gogo
ac Magogo suis Principibus

S. P. D.,

COgitantibus nobis, Principes
egregii, quos tandem Patronos re-
bus nostris summo in periculo
constitutis deligeremus, vos potissi-
mum & omnibus, velut duo clarissima Ju-
dæorum lumina (quorū sub tutela iniqui-
tates nostræ omnes militarent) digni oc-
curristis. Magnum est enim & grave & per-
molestum atque acerbissimum, quod Cap-
tionis nostri contemplatione nuper o-
mnes vulnus accepimus. Maledixit nobis
summus Pontifex & tota Christi illudix Ec-
clesia. Pauci etiam reperiuntur, qui nos (ut
ab aliis accepimus) vivere in terris patian-
tur. Heu! heu! igitur nos infelices atque
infortunatos! qui ob singularem nostram
in bonos omnes audaciam & insignia in

D d

Chri-

Christum facinora; nihil honoris consecuti sumus. O fallaces nequitiarum blanditias! quibus allekti per varios agitamur errores. O, inanes cogitatus nostros! qui secundis in rebus eo magis nos seducunt, quo certiore spe quadam nobis blandiuntur. Quas ipsum sæpe numero, blasphemias in epistolis nostris conscripsimus, bonis omnibus, & toti (ut audimus) Christianitati plurimum displicuere. Quis igitur nostrum in tanta rei indignitate, non mœreat? non audaciam deplorat suam? non sese mortifero conficiat dolore? Quid multa? Actum est nobiscum, nisi literis vestris animati fuerimus. Valet ad longos Platonis annos. Moguntiae, ex Corona, tutissimo Obscurorum asylo.

II.

GOG ET MAGOG OBSCURIS

Reuchlinistis S.P.D.

Quid vos miseri foeminarum more ejulatis? Numquid sera vobiscum in fundo est parsimonia? Adscendit clamor vester in altum, & montes Caspios horrifono fragore

gore percussit. Insolitum deponite timorem. Estote fortes in bello contra virtutem, ne inimici nostri in cunctis plus æquo triumphent. Annunciamus vobis gaudium magnum, quod notum erit omni populo, quia natus est vobis Servator Antichristus in montibus nostris ex edentula quadam anu Blasphema nomine. Quæ superba nimis, semper in orbe habet Vergilianum illud: En ego incedo Regina, Jovisque & soror & conjux. Hinc est quod nostri Doctores in fabulis Ethnicorum multum eruditi, eam Junonem esse contendunt. Nec immerito; Habet enim pedissequas insignes, tres inferorum furias, & Harpyas quatuor, inter quas Celeno vobis obscuris, ac vestro tandem Patrono, pessima quæque eventura prædicit. Nos enim illius vaticinia contemnimus: quia ut in veteri est proverbio: Malæ aves malam præfagiunt auram. Valete feliciter cum vestro Capnione. Datum in montibus Caspiis, Anno a navitate Antichristi secundo.

III.

DOCTOR GRYTZ, OMNESQUE

Obscure Reuchlinistæ Gogo & Mago-
go suis Principibus

S.P.D.

A Ccepimus literas vestras, Principes invicti, nectare nobis atq; ambrosia saviores. Quid enim periculosis hisce temporibus Pseudo-Christianis auditu jucundius evenire potuit, quam eum esse in terris natum, quem omnes blasphemi omnesque calumniatores & hæresiarchæ summum Deum sunt habituri. Adoramus itaque Jovem & Apollinem, Mercurium quoque & Musas novem, ut Antichristo parcant, eumque magicas doceant artes, ne in scholas eo Theologorum adveniente, artium Diabolicarum rudis esse videatur. Nam qui virtute & sapientia potest, nihil maleficio contendat necesse est. Valete diu in montibus vestris cum Antechristo nostro, omniumque nebulonum ac Sycophantarum, lemurum etiam & strygonum Patrono. Wormatiæ, ex porcina Judæorum Synagoga.

IV.

IV.

GOG ET MAGOG, DOCTORI

Gritz, omnib9q; obscuris S. P. D.

ANtichristum nostrum aut potius vestrum expeditum in vario criminum genere adolescentem; nonis nuper Septembribus in jucundissimum Veneris montem, tanquam ad mercaturam omnium nequitiarum cum Asmodæo nostro transmisimus. Non dubium, quin ab omnibus ærumnis atque angustis vos sit quam primum liberaturus. Interea temporis neque blasphemis parcite, neque imprecationibus. Vult enim sibi Antichristus tales habere apparitores, talesque suo albo milites inscribi. Cæterum ut ad alia progrediamur mittite nobis in Proserpinæ bigis aliquod Specula Ocularia Joannis Reuchlin, quæ a multis Universitatibus contemnata accepimus, & Defensiones ejusdem; ut boni etiam viri hic non nihil habeant quo se oblectent, Adjiciantur & alia si quæ vobis supersunt ejusdem generis inutilium contentionum

D d 3

frag-

fragmenta. Volumus quoque scurriles vestras Epistolas a sede Apostolica jam pridem condemnatas, nobis in quadrigis mitti; ut illis Antichristus noster non illepide institutus, blasphemis & irrisionibus abundet, omnemque turpitudinis ac maledicentiae artem (multum est enim a teneris consuescere,) puer non ignoret. Postremo dum steteretis ante Reges & Præsides, nolite cogitare qualiter aut quomodo libri omnes vestri sint ultra Caspios montes transferendi. Præsto vobis erunt, Cacodemones ipsi, in montium nostrorum radice, qui hanc librorum sarcinam, dicto citius nobis præsentabant, quam æque ac nos istius modi lenocinis delectentur. Salutant vos sorores Antichristi, vestrae consobrinæ; Temeritas, Arrogantia, Impudentia, Cæcitas, Obstinatio, Desperatio, Hæresis & Plasmaphemia; quas si rite honoraveritis, ita etiam, ut in omnibus vos nequitis & sceleribus expeditos habeamus, magna procul dubio ab Antichristo (cujus & vos præcursores estis) dona-

donaria recipietis. Valete diu & pergite,
ne sacrosancta sedes Apostolica falsum di-
xisse videatur, ubi vos filios iniquitatis ef-
se decrevit. Ex Caspiis montibus, Anno
tertio.

V.

NICOLAUS LORIPES, CORIDO-
ni Lusco, P.D.P.

O Coridon, Coridon, quæ te dementia
cœpit,

Alba ligustra cadunt, vaccinia nigra le-
guntur.

HÆc sunt verba Divi Vergiliæ, pater
nostri & poetarum omnium parentis
quem tu minime intelligis. Hunc etiam
locum noster exponens Ollilambius divi-
no præditus ingenio, libro XXV.
de natura rusticorum & nebulonum ac
pseudo-Christianorum vafriiciis: vult
per Coridonem (id quod Commenta-
tores in hunc usque diem ignora-
runt) umbrosam Dianæ intelligi venato-
rem, qui in Cyntho & Helicone, sacris
Mularum montibus, albos volens cunicu-
los capere, corvos ac nycticoraces cepit.

D d 4

Quæ

Quæ res quam sit jucunda auditu, nemo prorsus ignorabat. Quapropter te oro atque obsecro, ut ære etiam chalcotypo imprimi actutum facias, ne tam necessaria cognitu cæteros nostræ sortis homines prætereant. Nam argutuli quidam novarum rerum (quæ nusquam sunt) indagatores, dum nova cudere posteritate fatagunt, in aliena nimis & futilia dilabuntur. Vale Delphis, ex phœbadum spelunca sacerdotum. Te plurimum salutatio nostra Calliopæa. Iterum vale.

VI.

CORIDON LUSCUS, NICOLAO

Loripedi S.P.D.

Sunt complura in nostrum Maronem commentaria, sunt infiniti per totum pene terrarum orbes interpretes: at nemo illum plene intelliget; nisi & nova obscurorum Reuchlinistarum, doctissimorum quidem in fabulis virorum, glossemata perlustraverit. At mihi nuper tua multam expositione jactabundo, ac plane importuno Theologus quidam & eruditus &

& vehemens, sese in Sybillinis foliis, aliam deprehendisse respondit. Carmen (inquit) illud Virgilianum; Alba ligustra cadunt, & alia quæ sequuntur, vulgare poetæ non intelligunt. Divinus enim ille Vergilius (ut non remulco sed plena utar velificatione) infelicissimos nostrorum temporum dies, ex singulari quadam nativæ virtutis industria luce clarius prævidit, quibus vel Paulo teste, obscuri ac degeneres quidam poetæ sanam doctrinam non sustinebunt, sed a sua desideria coacervabunt sibi magistros prurientes auribus. Auditam etiam suam a veritate avertent, & ad fabulas convertentur. Postremo subjunxit idem ille Theologus, Alba ligustra, hoc est omnium pene Sanctorum scripta Doctorum, una cum Evangeliiis Christi & Apostolorum Canonibus; cadunt, id est, parvi ab Obscuris æstimantur, & ob styli atq; orationis humilitatem non habentur in pretio. Nigra vero Vaccinia, hoc est fabula, convitia, infamationes, mendacia, blasphemix, hæreses, & id genus alia viti-

orum pestes, festive saltem & eleganter compositæ; leguntur, id est ab omnibus fere colliguntur, desiderantur, & in pretio habentur; ac præclaris tum Theologorum tum Jureconsultorum scriptis a levibus quibusdam ac perversæ mentis hominibus anteponuntur. Quibus auditis,

ego totq; obstupui, steteruntq; comæ, & vox faucibus hæsit. Vale mi Loripes, & Theologos semper fuge, ne cæci visum recipiamus. Moguntia, ex domo quadam insigni, cui Corona nomen.

VII.

NICOLAUS CALUMNIATOR

Lucio Catilinæ Juniori S.D.P.

Heu mihi nunc fugiunt vires & corporis usq;

Mēs mea nō servit nec mea lingua mihi.

Heu miser in nostris est nulla potentia membris,

Horum quodq; suum denegat officium.

Nulla parte suos cernūt mea carbasa portq;

Nec sentire potest āchora nostra solum.

Nescit nostra suāquo quærat plaga salutē,

Sæpe precor mortē, mors tamē ipsa fugit.

Non abs re conqueror, mi suavissime

Ca-

Catilina. Nam hoc solum ex omnibus nostris iniquitatibus, blasphemis & hæresibus (ut verum tibi fatear) consecuti sumus, ut nos æque boni omnes ac publicos hostes & Ecclesiæ suæ inimicos insequantur. Quia etiam se muniunt signo sanctæ Crucis, quoties Obscurorum nomen ante prospectum audierint, nosque Diabolos esse arbitrantur. Proh Jupiter! proh Dii immortales! quid hoc est, si injuria non est? Consolare me obsecro primo si potes die. Nam obscurus ille Charon scava sua ferruginea, nostrum aliquod intra dies octo ad obscuras inferorum latebras perache-rontem ac Stygem cæterasque paludes est delaturus. Vale, ex Hagenau. Nonis nuper Septembribus.

VIII.

LUCI, CATILINA JUNIOR, NICOLAO Calumniatori Renschlinistæ & Thalmudphilo S.D.P.

Stulte quid insanis, cur te dolor urget inanis?

Te sperare jubet Calliopæa suum.

D d 6

Tem-

Temperet ergo tuos Modus & prudentia
questus,

Terge tuas lachrimas, discet tēere modū.

TOta via totoque cœlo aberras, mi Nicolae, si arbitraris nos in Sacco vendicare. Non sunt nobis oculi lolio vitati, quin & serpente & aquila acutius intueamur. Quamvis Theologi nos odio persequantur, Strabonis tamen instar (ut est apud Solinum) triginta quinque millia passum prospicere valemus. Tibi persuadeas velim bifrontes nos esse Janos, quibus Mydæ aures affigi non possint. Nonne pilosi omnes sumus? quos natura (quæ occulte operatur) cæteris mortalibus astutiores esse decrevit. Pilosum inquam cor, cum Messenio Aristomene & Lacedæmonibus interfecto habemus. Astutia igitur nostra vincet studia illorum. Prius testudo cursu leporem vincet, currusque bovem trahet, quam ingenitam nobis malitiam deserere possimus. Nec mirum. Veterem enim pelliculam difficulter exugit, qui tam diu fraudibus & malitia

litia occalluit. Vale. ex Dullendorp, & cum ad Elysios campos descenderis, Plutoni inferorum principi, me iterum atque iterum commenda.

IX.

PLUTO PHLEGETONTEUS,

Sinoni Ululario, S. P. D.

O Dii Deorum quorum opifex paterque ego sum, quam graves mihi nuper Obscurorum Lamentationes oblatae apud inferos fuerunt nemo prorsus Caco-dæmonum est, Mi Sinon, qui non luctu ac moerore contabescat, ac carnem devoret suam. Omnes enim boni (ut audio) ac sapientes Obscurorum Reuchlinistarum genus, velut pestem quandam præsensque venenum fugit. Auctores sunt Theologi qui pro Ecclesia Christi ad sanguinem usque (si rite accepta recordor) legitime decertantes, pessima quæque (nobis etiam invitis) eradicare nituntur. Hem me miserum! vix sum compos animi, ita ardeo iracundia. Nihil est, quod malim, quam illam totam Theologorum familiam mihi

D d 7

dari

dari obviam, ut mihi iram hanc in omnes
eos evomam omnem, dum egritudo, hæc
est recens. Satis id tandem supplicii sum
habiturus, dum illos ulciscar modo. Vale,
ex Tenaro Laconiae promontorio, ubi ad
infernus descenditibus facilis patet via.

X.

SIMON ULULARIUS, PLUTONI
Stygio, S.P.D.

Occurrunt animo pereundi mille figurae!

Spes bona sollicito victa timere cadit.

O Cæca nocentum consilia! O sem-
per timidum scelus! Nullum ut (sen-
tio sine magno auctoramento est malum
O fortuna! O fors fortuna! quantis in-
commoditatibus & quibus scandalis im-
plicati omnes sumus. Qui tibi servit, nul-
li fortasse servit, sed æternæ, (ni fallar) sibi
maledictionis præcipitium struit. Nemo
nos nostro exonerat metu, nec tu id qui-
dem (qui Princeps es tenebrarum & Ob-
scurorum omnium Patronus) facere ullo
modo potes. Si tibi machera est, nos
quamprimum tuere, teque in angelum lu-
cis

cis, (id quod te Paulus ad Corinthios facere solitum testatur) quanto cyus transfigura. Quod ubi feceris, tecum ad inferos descendemus. Vale ut potes, & latere cum Proserpina uxore tua & Glauca matre. Ex NoreMBERGA, Nonis nuper Septembribus.

XI.

HENRICUS HAVERSACK,
Nequitiarum Licenciatus, Joanni Smcer-
pot Præceptori suo, S.P.D.

FUI nuper Mogunti in confessa Obscurorum Virorum, petens ab iis, ut suo me albo inscriberent. Quibus confestim annuentibus (pares enim cum paribus facillime congregantur) artem me prius histrionicam exercere volebant. Vino itaque naturam non parum adjuvante, tantum cæteris Obscuris in hac arte præstiti, quantum asino porcus ad edendum antecellit. Quæ propterea non possum Liberum patrem (quem Bacchum alii appellant) non laudare & in cælum usque extollere, qui me infinitis exsolutum curis, semper
latum

latum esse vult & ventre distentum. Ubi enim quid est vini, haut cesso, quousque totus est gurgulio prægnans ab imo & transgulam. Sin paucitas, vel lampo vel lingo, dum odor logax olet: At non (ut est plerisque mos) in abditis & solitariis locis aut specubus, sed cum bonis natabus & sodalibus & similibus mei. Hoc tamen unum me plurimum excruciat & animo tranquillo esse non sinis, quod nisi artem etiam plasphemandi didicero, nunquam sim in Doctorem nequitiarum una cum cæteris promovendus. Quod ne fiat, tui erit officii providere. Vale ad longas Nestoris annos, & Æsopi patinas nobis ad cœnam para, ut Baccho ac Cerere suffarcinati, ad omne malam promptiores esse possimus.

XII.

JOANNES SMOERPOT DAVENTRIENSIS, Henrico Haverfack suo Discipulo, S. P. D.

Doleo in immensum, & supra quam cuiquam credibile est, interno excrucior

cior dolore, eo quod hactenus ad saxum verba fecerint, operamque perdiderim & oleum : Infœcundi quippe ingenii est (Faustus inquit) præmonstrantem (quantum illi debeatur plurimum non excedere. Quapropter tibi gratias ago nullas, quod ultra ipsam in conviviiis gesticulationem, nullam blasphemandi didiceris artem. Lege relegere, perlege Apostaticas, ac plane execrabiles Obscurorum epistolas, & te in nequissimum omnium nequitiarum Doctorum, histriones ipsi, dicto citius promovebunt. Sequere etiam impudentiam præceptoris tui ; teque ad pestiferos illius mores (necesse est enim ut de me ipso in tertia loquar persona) totum effinge. Quod si feceris, vivum eris Sycophantarum idolum, omniumque vitiorum exemplar. Vale diu, Wormatiæ ex fœtida Judæorum hara, ubi me culices & pulices, cute integra esse nunquam sinunt.

XIII.

SIMON DRULLENSIS, MAT.

thiæ Rupho S.P.D.

Miror

cepta nobis aliquot salubria abs te dari postulamus: ut quemadmodum vulpes pilos non mutat furos, ita etiam & mores nostros nunquam immutemus; ne ex his esse videamur, de quibus Horatius cecinit.

Dum vitant stulti studio in contraria currunt.

Extra undam ergo & fumum, elegantibus tuis documentis, longe compelle carinam. Vale, ex Hoppenem, & qua nos vel facere vel docere volueris quam primum rescribe.

XVI.

DOCTOR GRITZ, CASTRIMAN-
no Echnobienſi S. P. D.

Quemadmodum non ægræ pator, Castrimanne, ab omnibus fere Theologis & sacrarum literarum cultoribus contempti; ita plurimum lætor a vobis omnibus, hoc est, ab obscuris Reuchlinistis, nunquam satis in umbrosa Judæorum Synagoga laudatis, commendari. Excudi moralia quædam præcepta, quæ cum legeris dicto citius obstupesces, admiraberisque

risque, quod talia a nobis edita atque ad-
inventata, apud te potissimum, ad Obscuro-
rum omnium institutionem studiose ob-
serventur. Illis ergo diligenter a te per-
lectis divinitatem, quandam in me esse in-
telliges, ut vere animus meus sit de cœlo
sumptus ignis. Hæc ergo quæ sequuntur
tibi ac tuis præscripta esse volumus.

Canones sacros & Ecclesiæ statuta nun-
quam observanto

Obscurorū patronis semper obediunto,
Theologis Religiosis & poeticæ ignaris,
reverentiam nunquam exhibento.

Cum Musarum inimicis inhumane sem-
per versantor,

Adulterinum in digito annulum & tor-
quem in collo fucatum gestanto,

Omnibus bonis calumniam inferunto,
Baccho ac Venere nunquam abstinento.

Obscurorum epistolas & oculare specu-
lum Joānis Reuchlin diligēter legunto

Die noctuq; per vicos divagantor.

Ineptiis, blasphemiiis & hæresibus raro
aut nunquam parcunto.

Omnem

- **Omnem malitiam libenter docento.**
- **Arrogantiam & temeritatem pro virili colunto.**
- **Alea & ebrietate cuncta dissipanto.**
- **Ralo capite, prolixa barba, laceratis caligis, & veste detrita frequenter incedunto.**
- **Domus Prælatorum tempore prandii importune visitanto.**
- **Fatuorum & histrionum mores semper habento.**
- **Convivio magis quam consilio se aptos præperanto.**
- **Dominicis feriatisq; diebus, rem divinã sacramq; concionem aspernantor.**
- **Sapientum bonorumque virorum admonitiones contemnunt.**
- **Histrionum ac Sycophantarum scholâs in dies frequentanto.**
- **Christi Evangelia & sacras literas in malam sæpe partem interpretantor.**
- **Simplices & columbinos decipiunt.**
- **Cum Judæis & hominibus nequam quotidianam consuetudinem habento.**

Cum

Cum sacco per civitatem epigrammata
cantanto.

Gladium & sicam truculenter ferunto,

Nemini gratitudinem exhibento,

Creditoribus fidem nunquam servanto,

Blasphemare & in bonos in vehi assue-
scunto.

Apparare magis quam esse decertanto.

Domum in dies vinariam, ganeasque
ingrediuntor.

Morituri nihil unquam executoribus re-
linquonto, sed solis duntaxat homini-
bus multum debento, animamque tan-
dem apud inferos sepeliunto.

Ad hæc cum quotiana exercitationem
melius sit nihil, & rectissime a Cæsare di-
ctum sit omnium rerum magister usus, at-
que altera ab Aristotele natura : hunc ab
Obscuris morem servari volumus, ut sin-
guli suum sibi habeant sive Kalendarium,
sive diarium, seu malis ephemerida cum
Græcis dicere. Quo in libello quotidie,
pro suo quisque in studiis & profectu &
ordine, quædam id genus documenta vi-
gilanter adnotent, quamvis sæpenumero

exigua, ubi tamen in summam coaluerint
(facilius enim tritico lolium crescit) non
parum profutura, quid multis? Receptui
nunc canendum est. Nam teste Horatio:

Quicquid præcipies, esto brevis: ut cito
dicta.

Percipiant animi dociles, teneantq; fi-
deles.

Hoc solum adjiciam, quod juvenalis
nobis scriptum reliquit.

Aude aliquid brevibus gyaris & carcere
dignum,

Si vis esse aliquid.

Vale, expicipiti Parnasso, & dii nos quam
diutissime conservent.

XVII.

JOANNES GRAP POETA NOVELI-
US, Arnulpho Codriano Philosophorum
omnium Philosopho, S.P.D.

LEginuper apud Aristotelem primo Phy-
sicorum, tria esse (proh! pudor turpe
est dicere) rerum prima principia, mate-
riam, privationem & formam. Alio idem
in loco, Solem & hominem generare ho-
minem. Quæ si vera sunt, ridicula mihi
pro-

prorsus esse videntur, quum neque in Epigrammatibus, Martialis, neque in Satyris Horatii, aut id genus aliis Poetarum libris hæc ita esse legantur. Tenes sententiam meam. Quapropter si tu quid nosti rectius illis, candidus imperti : si non, his utere mecum. Vale, ex rure suburbano, ubi me culices & pulices animo tranquillo esse non sinant.

XVIII.

CODRIANUS PHILOSOPHORUM

Philosophus, Joani Grapp, Apollinis & Musarum alumno. S.P.D.

O curas hominum ! ô quantum in rebus inane est !

Quid obsecro tanti facis Philosophi in Physicis ænigmata, quæ Oedipodes ipse non solveret. Fumosum profecto rancidumque lardum sapit, qui veterum magis Philosophorum quam Poetarum sententiis delectatur. Martialis scommata & Ovidiani Amores una cum Propertio atque Tibullo, tantum cæteris Philosophiæ documentis præstare videntur, quandum mulus asino antecellit. De his

Ec

ego

ego Philosophis loquor, quos S. Theologia Doctores & alii liberalium disciplinarum Magistri plus æquo venerantur. Ne tamen ad parietem seu potius ad mortuum verba fecisse videaris, aut surdo fabulam in tuis ad me literis recitasse: Errat vehementer Aristoteles, materiam, privationem & formam tria ponendo rerum principia. Ego potius aerem, terram & mare collocavero. Ex aere enim pluvia in terram cadit, quæ jam iterum atque iterum inebriata, leones, apros, oves & boves, omniaque nobis, cæterisque multis animantibus necessaria producit. Mare vero pisces largitur, ne quadragesimalibus diebus in via deficiamus. Solem autem & hominem, generare hominem impossibile est; sed rectius virum & mulierem ingeniali lecto id facere solitos crediderim. Hæc enim facilia intellectu sunt, quæ Scotus ipse, quem alii subtilem appellant, & Albertus Magnus nunquam intellexere. Vale, ex montibus Riphæis, Octogesimo nono Idus Septembris.

XIX.

XIX.

ADRIANUS SINKENSIS SIMEONI

Lulliano Poetæ decies laureato Salu-
tem nullam dicit.

Non mihi si centum linguæ sint, oraque
centum,

Ferrea vox, omnes scelerum compre-
hendere formas.

Omnia pænarum percurrere nomina
possem.

Quis unquam credidisset, mi charissi-
me Simeon, Poetam Poetæ, aut Ora-
torem oratori vel fuisse vel esse contrari-
um? Quid turpius? Quid infelicius? quid
abjectum magis, quam proprio perstringi
gladio & a suis insperato confundi? O nos
miseros atque infelices Reuchlinistas! qui
sedentes in tenebris & in umbra mortis,
multa nobis ac nostræ tandem professioni
adversa experimur. Campanus enim
(hei mihi! vereor scribere) in sua ad Car-
dinalem epistola, nos fortasse obscuros in
Spiritu redarguens; Quid enim dolus
(inquit) nisi Poetarum mendacia absurda

Ee 2

&

& venefica ; quibus mulcentur aures, animi decipiuntur. An possit quisquam non falsi si poetas sectetur? qui non investigatores, sed & confectores, atq; insentores fuerunt mendaciorum. An esse non lascivus, si inter illorum fabulas cantilenasq; versetur, refertas pruritu & titilatione voluptatum, libidinum, flagitiorum? Nam quod tu flagitii genus in poetis non invenies extolli & prædicari? Digni illi quidem qui & vates & divini dicerentur ministri eorum Deorum quos habebant profligatissima & perditissima quæque postulantes: si modo erant hi dii, & non stultitia potius eorum, qui hæc confinxisset, referentes omnia ad appetitum quisq; suum insanum & amentem. O Lulliane, ô Simeon Lulliane, quam nos hæc verba perstringût, & indelebile nobis scandalum mortemque sempiternam minantur ! Sed quæ sequuntur? Finxerunt sibi sermones nequam poetæ. Locutum est mendacium os illorum & secuti sunt vanitatem. Ad increpandum verba concinnant & sermonem protu-

tulerunt in ventum, & tamen nescio quam
sibi persuadent gloriam nominis, quæ ni-
hil est pro futura si comparetur. Poeta-
rum igitur insignem stultitiam per sancte
carpens Hieremias: Ecce (inquit) vos con-
fiditis in sermonib9 mēdacii, qui nō prode-
runt vobis, & secuti Deos alienos in balaam,
hoc est in voraginē & præcipitiū deducatis.
Ad unguem Hieremiæ sermo poetas irri-
det, quorum totidem dii sunt quot nuga.
Ita perniciosi sibi Poetæ, perniciosi & cæ-
teris si lætitentur. Tam potest quisquam
inter illorum scripta non enervari, quam
in igne non uri, in aqua non profundi, in fi-
ci non sordidari. Etenim qui tangit ricem,
inquinabitur ab ea; & perdifficile est
inter impudica verba fieri nō impudicum.
Extollunt omnes una voce poetæ volu-
ptatem illaqueari cupiunt, eam auro &
regno potiorem arbitrantur, hanc prædi-
cant, hanc complectuntur; quorum unus ex
præcipuis, dum huic vacat, regum, inquit,
magnæ despiciuntur opes. Alter magister
ille, quem dixi, in media Veneri extingui
Ee 3 se,

se, ait, cupere, ut rite meis consonet, ut qui vixit perdit moriatur perditissime, ut quisque tali veniens in funere dicat, conveniens vitæ mors fuit ista suæ. Vergilius non modo legendus pueris, sed inbibendus fingendusque memoriæ; sed censetur duntaxat pueris, qui ornatum possint capere & elegantiam, lasciviæ ne quidquam sentiant, aut si sentiant non corrumpantur. Sit igitur lumen verum, idem Campanus ait, quod afferimus, dirigat non præcipitet, ne qui ad lucem positi sumus aliorum, ipsi obtenebremur. Deus qui dixit de tenebris lumen splendescere, ipse illuxit in cordibus nostris ad illuminationem scientiæ claritatis Dei, non poetarum non nugarum, non mendaciorum. Erasmus tenebræ qui in his fabulis versabamur, facti sumus lux; qui e tenebris ad cœlestia, ex mundo ad Christum commigravimus. Senecam quoque audiamus libro de beneficiis; ineptiæ inquit, Poetis relinquuntur quibus aures oblectare propositum est, & dulcem fabulam nectere. Sed qui inge-

nia.

nia sanare, & fidem in rebus humanis retinere, ac memoriam officiorum animis ingerere volunt, serio loquantur & magnis viribus agant. Adest Cicero qui libro II, de divinatione, nihil vult esse in Philosophia commentitiis fabellis loci. Est commentator super II. Methaphysice; consuetudinem audiendi apologos & maxime fabulas impedimendum esse vult in cognitione veritatis. Postremo Hieronimus noster in epist. de duobus filiis, Dæmonum, (inquit,) cibus, est carmina Poetarum, secularis scientia, Rhetoricorum pompa verborum. Nulla ibi saturitas veritatis, nulla justitiæ refectio reperitur. Studiosi carum in fame veri & virtutum penuriæ perleverant. Hæc itaq; & id genus alia multa, quæ brevi huic epistolio commendanda non sunt, in nos Obscuros homines & degeneres (sic enim me loqui vult conscientia) Reuchlinistas, non obscure dicta videmus. O tremendum ergo apud inferos Platonem! O funestam Cæcodæmonum turbam quorum (proh dolor!) instinctu

maligno, tam obscena in nostris epistolis, non in viros modo præstantissimos & optimos, verum in Salvatorem nostrum ac sanctos ejus; turpissima quæque, pice etiam ac sulphure terriora hæreticorum more simul effudimus. Nullus enim locus (ut audio) intra Oceanum est, ubi nostræ non sunt visæ Epistolæ, ubi inquam nostra Ecclesiam Dei scommata, & pestilentes quædam in Christum ejusque Matrem blasphemix; ac mille tandem contra omnes bonos mendacia non habeantur in pretio: apud eos maxime qui poetis figmentis obrutuerunt, nobisque sunt quam simillimi. Transcenderunt enim Alpes execrabiles ille nostræ Epistolæ, montesq; Armenios. Caspios etiam & Ripheos, ac totum pene terrarum orbem cæca omnium nequitiarum nube ac tartareo impudentiæ fumo, longe lateque obumbrarunt. Quapropter Sanctissimus in Christo Pater ac Dominus noster Leo Papa decimus non immerito nobis Obscuris Reuchlinistis maledixit, nec nobis solum

solum verum etiam cunctis nostrarum in-
 vectivarum, inpressoribus, venditoribus,
 conservatoribus, illasque triduum intra post
 Apostolici Decreti notitiam comburere
 differentibus. Video igitur nos, & mise-
 ros esse & infelices omniumque crimi-
 num genere delibutos, ac plane suffarcina-
 tos, brevique, (ni Gog & Magog una cum
 Antichristo suo vel potius nostro nobis
 praesidio sint) ad inferos catervatim de-
 scensuros. Vale ut potes, & suavissimis
 tuis litteris me quam primum consolare.
 Quod si non feceris, Delphos petam, no-
 stro Apollini, Musisque novem cuncta re-
 laturus. Ex Cremona, nonis nuper Se-
 ptembribus.

XX.

SIMEON LULLIANUS ADRIANO

Stinckenfi S.P.D.

Quid Tibi vis? calido sub pectore mascula
 bilis

Intumuit, quā non extinxerit urna cicutæ.

A Ccepi literas tuas, charissime frater,
 Nonis ad me nuper datas Septembribus
 quas profecto (sic me Diis conservent,) vel

Ee 5.

Nesleo

Nescio per Te sanguine vel Hydrino ab aliis veneno tinctas crediderim; si mortiferis quibusdam in nos aculeis, atque amarulenta prorsus in Obscuros reprehensione & vivunt & spirant. Tibi igitur Attice ad me litteras danti, Laconice tandem respondebo. Antonium ego Campanum (virum alioqui & eruditum & excellentem, clarissimum quoque tum Oratorem tum Poetam) a Theologis fortasse aliquod senio contractis & Christianæ fidei cultoribus facile seductum crediderim. Ad Hieronymi præterea atque Senecæ paroemiam, nihil est, quod hoc tempore respondeamus. Ego enim qui novies a Musis & semel Apolline, in Cyntho monte quidem & sublimi & aspero laurea coronatus sum, felutiferam (quam agunt) Theologorum redargutionem pati non possum. Singula enim regio suos habet sanctus & quisque suo vivit more: Ad inferos autem cum descenderis, primum mihi in Elysiis Campis, illuc tandem venturo, locum obtinebis. Valeamus itaque ut possamus, quan-

quando ut volumus non licet. Ex Heli-
conce, Misiss novem una cum Apolline-
chorisstantibus.

XXI.

FIGMALION INSANUS HEN-
rico juniori S.P.D.

Moriturum credo risu fuisse Democri-
tum, si nostras olim Epistolas, quas
Oscurosum inscripsimus & alia id genus
nostrorum contribulium deliramenta le-
gitasset. Sed hoc me plurimum contur-
bat, quod viri boni & verbosos nos esse
dicunt & nugaces omnigenisque tormen-
torum generibus interituendos. Quid
multis? Quandum mihi videre videor, si
Troes unquam fuimus hoc est, vel fortes
vel strenui, Myssorum certe nunc ultimi
sumus, quos despicabiles imprimis & ludi-
brio quondam habitos nos ignoramus.
Vale cum tuis & cras responde, ne in me-
diis sitibundis undis cum tantalo exares-
cam. Ex urbe Treberica, pridie idus Sep-
tembres.

Ee 6.

XXII.

XXII.

HENRICUS JUNIOR PIGMA-
lionis suo S. P. D.

Rumpor & ora mihi pariter cum mente tur-
mescent,

Pectoraq; inclusis ignibus usta dolent.

Miror te hominem audacem ac plane te-
merarium urbem ingressum Treberi-
cam, qui in nostris scripsisti Epistolis: Chri-
stitunicam vestem esse antiquam & pedi-
losam. Recte igitur tibi infano no-
men, qui sanus nonnunquam tantam
incurristi insaniam. Revertere, Pigma-
lion, revertere, ne carnifex illic san-
guinariis te supinum in furcam suspen-
dat. Quod autem de Abderite Philoso-
pho scripsisti non possum non probare:
plerique tamen (ut audio) credunt magis,
illum si ab inferis resurgat, nobis derisum
Iudibrioque futurum, novorumque si-
mul criminum materiam præbiturum: ut-
pote qui pro nostra inveterata libidine &
malitia prorsus in dies infinitum excre-
scente, non solum stultitia & temeritate
nostra contenti sumus, sed prudentiam
quo-

quoque, si qui prudentes sint, sapientiamque contemnimus, & quorum vereri debemus auctoritatem præsentiam frequenter irridemus. Vale diu, & Deos oraimortales, ut nos perpetuo ab invidorum livore defensent. Ex templo Dianæ Ephesinæ.

XXIII.

JOACHIM CARBUNCULANUS

Joanni Buffelino.

PRæterii nuper Coloniz Theologorum scholas, celebres profecto & magis quam ipse putaram bonis omnibus venerandas: ubi inter disputandum nonnulli aderant, & hi quidem de caliginosa Obscurorum Reuchlinistarum cohorte, sub vapidō mediis fidiis pectore astutam gerentes vulpem. Qui cum perfrieta fronte & obstrepero simul clamore poetarum fabulas solamque eloquentiam (ut nostra fert consuetudo), sylogisticis Theologorum disputationibus anteponerent, Doctor quidam Silicernius censorium representans Catonem, nihil, inquit, cum fidiis graculo; nihil cum Amaricino sui.

Ecz

quo

quo expressissime (ut sic dicam) & solenter significatur neque melodiam avibus obstreperis, neque unguenda porcis convenire lutosi. Fabulis igitur assueti & secularibus solum delibuti literis, gravissima quæque & divina contemnunt. Quod quam sit flagitiosum nemo prorsus sapientium ignorat. Legunt etenim (at nesciunt tamen) holitorem sapius (ut est in proverbiiis) opportune loqui, sordidoq; in panno sapientiam nonnunquam latitare, quæ calamistratam non desiderat orationem, levisque poetarum figmentis tantum præstare creditur, quantum animi corporibus & bestiis homines antecellunt. His itaq; peractis & immodica nobis confusione oborta, tristes una aufugimus & id quidem hospitem non salutato, nam si graves illi viri nos leviculos deprehendissent, graves procul dubio nostræ temeritatis poenas in scalis dedissemus. Vale diu. Bonæ ex domo antiquæ mulieris, quam vulgonisam appellant, quæ nos esurientes implevit rapis & divites dimisit invitatos.

XXIV.

XXIV.

JOANNES RUFFELINUS.

Joachimo suo S.P.D.

O funesta dies, o lamentabile tempus!

O furor, o rabies, o detestabile virus!

O dolor! o Regum impietas! o mortua
virtus!

EXclamare non immerito possumus,
mi suavissime Joachim, eas nobis in te-
nebris illusiones oboriri, quos insani homi-
nes ferre neutiquam possent. Quapro-
pter ut huic rei propius accedam, eadem
tibi audienda est historia. Peroranti mi-
hi nuper Moguntiae de literis politioribus,
easque cunctis tam veterum quam Neo-
tericorum disciplinis antepONENTI, Theo-
logus quidam & canitie venerabilis & ser-
mone, (ut verum fatear) unus omnium
modestissimus: Oratio, inquit venusta &
perelegans, non habens dignam auditu
sententiam, ridicula est planeque volati-
lis, inculta etiam, ac strepita exhibilanda
auditorum. Nam sicut corpus vivum
nobilius est non vivo sic etiam oratio
gravis & humili contexta filo, eleganti

nobilior est non gravi. Itemque quemadmodum corpus non vivit in quantum corpus, sed per id alias enim omne corpus viveret) quod nobilius est, puta animam: ita etiam Oratio magis verborum pompa quam sententiarum gravitate exurgens, ex animis est, penitusque rejicienda; præsertim si bonos lacerare, malis adulari, ac suos tandem errores vel insaniam potius per omnes impudentiæ numeros defendere non erubescat. Hæc me invitum audire, viri coegit auctoritas: quæ si talpis tenebricosa, lyncibus tamen (ut illi volunt) perspicua satis esse videntur. Ego autem quod scire cupis, illis nequaquam adsentior, etiamsi virtutem ipsam, millesies coelo delapsam (obstinati enim in malitia cum Diabolis sumus) luce clariùs intuerer. Verum hæc alias. Quod præterea Coloniam in salutato hospite reliqueritis, nihil mihi potuit vel auditu jucundius vel laude magis dignum referri. Hoc enim nobis semper agendum esse, in statutis

80-

nostris provincialibus a Doctore Grytz nuper editis, apertissime continetur.

Postremo autem vos plurimum laudō atque magnifico, quod sola fuga vestra incolumitati tam ingeniose prospexistis. Quod nisi factum fuisset, sacco forsitan illic vos Cathegorico inclusos in Rhenum coniecissent; Vale cum tuis, quam diu voles. Tam diu autem velle debebis, quoad Te Obscurum Reuchlinistam esse non poenitebit.

XXV.

ANTIPHO CASTRONIUS

Joanni Corvino S.P.D.

Rogasti me saepenumero per literas, Corvine, ut epistolam Johannis Pepericorni ad summum nuper Pontificem missam, tibi pro nostro in Te officio legendam procurarem. Respondebo igitur petitioni tuae, quanquam & id pro nostro in Te officio (ut verbis utar tuis) facere neutiquam debuisssem. Nec mirum. Quid enim stultius? quid dedecorosius? quid injucundum magis quam tyronis gladio

dio militem confodi veteranum. Capnio
 Zoilus profecto est publicus Judæorum
 hostis, qui in sua etiam ad Sanctissimum
 defensione ita nos omnes rebus convincit
 necessariis, ut bonis omnibus ludibrio esse
 videamur. Atque sic a summis eruditis-
 simisque viris accepimus, eundem Pepe-
 ricornum (etsi rumpantur illa Codro) tanta
 virtute, tantaque præditum humanitate,
 ut laudem potius bonorum, quam insigni-
 um meruerit Reuchlinistarum contume-
 liam, qui seipsum Obscuros ultro dici vo-
 luere. Nam qui animas quatuordecim
 Diabulo subtraxit & Christo consecravit,
 cum in fide Catholica sincerum esse dica-
 mus necesse est. Hoc credi jubet veri-
 tas, quæ quantam (etiam inter malos) ha-
 beat vim non ignoras. Verum hac de re
 satis, tu quæ scribat intueri, & nos ut soles
 ama. Vale diu, Romæ ex nostris ædibus.
 XVI. Kal. Octobres.

EPISTOLA

IOANNIS PEPERICORNI,
 ex Teutonico in Latinum trans-
 lata.

Bea-

Beatissimo in CHristo Patri Domi-
no nostro, D. LEONI divina providentia
Papæ X. Reverendissimisq; Cardinalibus
Joannes Pepericornus olim Judæus, nunc
vero Christianus omniumque minimus,
post pedum atque manuum oscula, sese ro-
tum subjicit & auxilium adversus im-
piissime scribentes humiliter
implorat.

Beatissime Pater, quamquam minime
dignus sum, ut vel ad sacratissimos pe-
des Tuos, vel ad Celsissimam Tux Sancti-
tatis sedem verba profundam; tamen quia
Reuchlinistarum nuper quorundam (quos
Obscuros vocant) contumelia, falsissimis-
que quibusdam in vectivis extimus peno
factus sum ab ovili tuo, Christi vulneribus
septo, non possum non sperare & firmiter
credere, quin si Neophytus ipse veritatem
proposuero & per viam Regiam ambulan-
do instar Divi Pauli Synagogam Satanæ &
colluvionem judæorum execrabilem tor-
tuosumque labyrinthum pro mea parvi-
tate suppressero, immortale sim cum Bea-
tis

tis præmium habiturus, nec minorem etiam gratiam in oculis Sanctitatis Tuae. Verum enim vero cum sub hoc orbe lunari Christi vicem perpeate in terris geras; & alterum nobis Deum repræsentantes, personarum acceptor esse non potes. Sed quo me vertam præ dolore? Quibus supplicabo? Quos miser ipse implorem? Te medius fidius Patrem beatissimum quem admiranda probitatis omniumque virtutum merita & incorrupta vitæ integritas ad supremam atque inaccessibilem pene mundi Cathedram, jure optimo extulerunt, qui & misericordia dignis misereri, & superbos debellare, pro tua moderatione atque justitia quam optime didicisti. Cateum Beatissime Pater, ut ad rem ipse paulatim declinem: Postquam Serenissimus noster Imperator, omnium literis atque linguis extollendus, Universitatibus aliquot Archipræsuli etiam Moguntino, itemque & hæreticæ pravitatis inquisitori, ac Joanni denique Reuchlin legum Doctori jam pridem demandasset, ut quid de
libris

libris, judæorum quibusdam scandalosis & in Ecclesiam Dei blasphemis agendum foret, ad Salvatoris nostri honorem omniumque regeneratorum salutem quantoque deciderent. Cumque omnes excepto Joanne Reuchlin, velut uno ore ex instinctu Spiritus Sancti pro Christo & loquerentur & scriberent; solus ipse inventus est, qui (ut multarum Universitatum testimonia probant) Judæorum perfidiæ magis quam Sedi Apostolicæ aut Sacratissimo fidei negotio in sua consulatione adhereret. Taceo (proh pudor! nefas est dicere) quod in eadem sua consulatione (quod postea Speculum Oculare est appellatum me nuper in Christo, feliciter baptizatum nullis meis demeritis (quia alter alterum non noverat neque viderat unquam) quovis modo præcedentibus apud C. M. male tractarit, verissima quædam contra me pro Judæis falsissime improbando. Quapropter mihi proh dolor! sic curatum omnium libero, nihilque fraudis inopinæ cogitanti, respondendi stylum vel invito ob-

objecit, quo semper is qui læsus est prior (quamvis etiam intra infimos omnes esse homines videatur) tueri sese & id quidem ducere natura, non instrenue ab adorantibus potest. Multis itaque id Genus aliis rebus ac clausulis (quæ in nostra ad tuam Sanctitatem defensione prolixius continentur,) non indecenter omissis, hoc solum adjiciam quod ipse Joannes Reuchlin & sectatores ejus Cæs. Maj. mandatum, de silentio ultro citroque observando, non solum non observarunt, velut nostra epitome sive sumarium explicat; sed ne Tuæ quidem Beatitudinis solenni decredo parentes, in me allogum atque optimum quemque nostris, supra quam cuiquam credibile est in execrabilibus suis Epistolis, quas Oblatarorum inscripserunt, per omnem impudentiæ contumeliam omne virus fonticum, velut polylogi turpiter exspuerunt. Veruntamen, quia (ut fides nostra Catholica habet) nullum sine auctoramento est malum, iidem nescio qui perduelles Reuchlinistæ minime natum

cicu-

cicures manifesta phrenesi in me ovem
 misellam (& id quidem absque suorum
 nominum professione) crudeliter debac-
 chantes, justas merito pœnas darent, fœ-
 dam suorum oritur graveo lentiam & vo-
 ce & scriptis revocantes: irritatus igitur
 & coactus librum quendam in Christo
 edidi, quam vulgo Apologiam vocant, Ti-
 bique Patri Beatissimo, vobisque Re-
 verendissimis Cardinalibus per lastran-
 dum ac defendendum hoc pacto nuncu-
 pavi, ut vera mihi auxilium falsa autem se-
 veram sine gratia censuram administrent.

Tuam itaque Sanctitatem velut Domi-
 ni nostri locum in terris tenentem ac Mi-
 nistrum & Ducem Universalis Ecclesiæ,
 suppliciter invoco. Te certum & indu-
 bitatum. Beati Petri Successorem implo-
 ro, ut me Christianum intra septa tua cum
 cæteris latitantem, & infinitis pene inju-
 riis pene enectum, a lupis rapacibus lace-
 rari non sinas. Vos quoque Reveren-
 dissimos Dominos Cardinales, veros ju-
 stitiæ Patronos appello vos obtestor, vos
 ob-

obsecro, ut veritatem profitenti & indigne a malevolis læso, salutis opem præstare veitis. Quod si feceritis, plures procul dubio Judæi ad fidem nostram convertentur. Nam qui animas quatuordecim e tenebris cæcorum ad veritatis lumen traduxi, nullam commerui Christianorum contumeliam. Vale feliciter Pater beatissime; vosque Reverentissimos Ecclesiæ Primates, verus DEUS verusque DEI filius quam diutissime conservet.

XXVI.

JOANNES CORVINUS

Antiphoni suo S.P.D.

O Magna vis veritatis! quæ contra omnium ingenia, calliditatem solertiam, contraque factas (ut Tullius ait) omnium insidias, facile seipsum defendit. Si enim & innocentes & boni existimari volumus, non solum nos abstinentes (ut est apud eundem) sed etiam nostros comites præstare debemus. Primum igitur omnium, tanta nobis opera danda est, ut eos habeamus amicos; patronos etiam ac defen-

defensores, qui nostræ famæ capitique consulant. Denique si in his ipsis prudenter deligendes, spes ipsa nos fefellerit, ut vindicemus, multarumque Universitatum Theologus supprimamus, missos facere consilium est, & demeritate dundaxat atque mendaciis (ut in hunc usque diem fecimus) pro virili decertare. Literas autem Pepericorni, quas ad me in faustis dedisti avibus, lacrymis prope delevi. Nam tanta mihi innata est malitia, ut veritatem ipsam contra Johannem Reuchsin triumphare pati neutiquam possim : Etsi Lactantius Firmianus libro primo Di. inst. nullum esse voluerit animo cibum suaviores, quam veritatis cognitionem. Cave præterea de numero nos esse Obscurorum Christiani intelligant, ne veterum consuetudine, viri fortes acrioribus supplicis civem perniciosum quam hostem acerrimum persequantur. Vale diu, nec tuorum te pœniteat delictorum. Ex Heydelberga

XXVII.

JOANNES JAMBICUS BARTHO-
lomæo Sapphico S. P. D.

Vetus mihi tecum ac stabilis (ut nosti)
semper consuetudo fuit, quæ nec tem-
porum calamitate, nec livore peribit invi-
dorum. Te igitur oro atque obsecro, ut
aliquot mihi carmina ad convivalem no-
stram mensam suspendenda componas,
quo & plenum nobis sapiat vinum & cum
Libero patre, liberi a Theologis esse possi-
mus. Vale Specimen Obscurorum.

XXIIX.

BARTHOLOMÆUS SAPPHICUS

Jambico suo S. P. D.

Reditæ mihi sunt jucundissimæ literæ
tuæ, quibus minus libere quam oportet
ab amico petis, ut carmina tibi aliqua
mittantur ad mensæ frontispicium depin-
genda. Quo circa cum, teste Philoso-
pho, frustra fiat per plura, quod pauciori-
bus absolvi possit, unico duntaxat Lucilii
versu (quem Altejus Capito facit plurimi)
tuæ satis faciam expectationi ; isque tan-
dem est. Vivi-

Vivite lurcones, comedones, vivite ventres.

Vale decus Obscurorum, & nos amare persevera.

XXIX.

MACHAON GURGULIO.

Philippo Ligurario S. P. D.

INtellexi commentaria quædam esse edita in duodecimum Physicorum Aristotelis & in sextum de anima, quæ ut brevi habeam, tui erit officii providere. Est enim mihi a Valeriano urbis Præfecto, ordinaria nuper in illis lectio assignata, cui respondere & Theologis reniti nostrum est institutum. Vale & te amantem redama. Tübingæ IV. Idus Octobres.

XXX.

LIGURARIUS SUO

Gurgulioni. S. P. D.

QUæ a me petis in Aristotelem commentaria, vidi nunquam: Cave id viri olfaciant sapientes, ne ridiculum nos esse genus hominum arbitrentur, neve tu cum Phyllide Ovidiana insperato exclami-

mites, Heu patior telio vulnera facta meis.
 Duodecimus Physicorum liber, rara avis
 interris, nigroque similia cygno. Si autem
 Theologi nos tam rudes Philosophiæ in-
 tellexerint, actum de nobis erit. Nam
 quid Picus Mirandula de levibus quibus-
 dam Grammatistis ad Hermolaum scri-
 bat, ne ignoras. Vale Gurgulio, tibi que
 persuade, unam eandemque in malis ani-
 mam nostris inesse corporibus.

XXXI.

ANDREAS CASTRIMERGIUS

Oswaldo Flockano S.P.D.

Librorum copia me plurimum delectat,
 mi Flockane, hoc tamen unum procul
 excellit atque eminet, non solum, quia
 majus, aut factum egregium, sed quod per
 ingentes librorum fasciculos & onerosam
 fabularem congeriem Theologos aliquan-
 do convincere possimus. Te igitur & hor-
 tor & moneo, ut novo aliquo opere, re-
 cens inpresso, nos donare non dedigne-
 ris, etiamsi id ipsum multiplici lingua sit
 editum. Vale.

XXXII.

XXXII.

FLOCKANUS SUO

Castrūnergio S. P. D.

In nova fert animus mutatas dicere formas,

Corpora Diiceptis (nam vos mutastis
& illas,

Aspirate meis.

DO tibi dono Marcolphi dialogum, quem Cornutus Sibarita ex Latino nuper in Græcum transtulit; ita etiam ut nunc Atticam videatur redolere lucernam. Ego autem longius per catillos videns, illum continuo ex Græca lingua in Scoticam, ex Scotica in Ligusticam, ex hac item in Bohemicam Sclavonicam, goticam, Babyloniam, Egyptiacam, non sine magno labore nocturnisque vigiliis traduxi. Habes igitur novum a me munus, frater carissime, mea quidem sententia magnum & obscuris omnibus quam maxime accommodatum, sed perinde erit, ut acceperis, quanquam & insipientes ipsi suam hinc sapientiam liquido haurire queant. Certe tamen hoc tam obstupen-

Ff 3

do

do tamque egregio abutaris dono, ne ex nova radice novum oriatur adagium: Sapientiam nostri temporis magis in linguis hominum, quam in virtute aut morum sanctimonia consistere. Vale diu, & metuum esse Apollinem crede.

XXXIII.

LOERCANTIUS SCHARPENECK

Mententalo Coflo. S. P. D.

NE tu homo lepidus es, aut potius (ut ita dicam) inhumanus, qui periculosis hisce temporibus nihil omnino mecum literis obstrepas. In amore quidem mutuo non sic languere debemus, ut pungentibus literarum aculeis ad suum quisque officium incitemur. Te igitur plurimum oro, ut literas ad me des, quibus certior fiam; quid tandem de nobis obscuris Parrhienses illi sentiant Theologi, quid item Lovanienses, quid Moguntini, quid Erfordenses & Colonienses Academiæ Magistri, ac boni denique omnes. Vale.

XXXIV.

XXXIV.

MENTENTULUS LOERCANTIO

suo S. P. D.

SCIO te novarum rerum esse percupidum & in aliena Republ. maxime curiosum. Quid obsecro induratum refricas vulnus? quid ingrata auditu expostulas? quid Te proprio cædis ligone? Vistibi veritatem dicam? ipsi profecto omnes, uno ore parique consensu levissimos esse leones prædicant, vel ob hanc potissimum rationem, quod os habeamus blasphemum, impudicum, impurum, spurcatum, maledicum, fœdum, obsecenum, contaminatum, fordidum fœculentum, superstitiosum, contaminatum, truculentum, impium, omnique criminum visco oblitum. Pestremo quod me magis mover, quanquam tot præclaræ Universitates Oculare speculum Joannis Reuchlin ad ignem condemnaverint & Coloniz pro tribunali combustum sit, ipsumque quem dixi auctorem Parrhisienses ipsi ad publicam velint revocationem compellendum : Tamen (ne diu-

Ff 4

tius

tius de morer) ubi dextram illi, nobis
procul dubio laqueum præberunt. Vale.

XXXV.

MALACHIAS LYRICUS, CASE-
ario Veder-Wiser S.P.D.

EGO Labeone atque Oreste infanior,
qui dimissis nuper jucundissimis (ne-
scio quo ductus spiritu) poetarum fa-
villis levibusque (ut sic dicam) ob-
lectamentis nugis, et ultra mundanam
me contulit Theologorum speculatio-
nem, ut quid facere possent literæ, ex-
perientia magis quam aliorum recom-
mendatione metirer. Lectitanti itaque
mihi (quum judicium habeam ad per-
pendiculum, ad amussimque quadratum)
nihil penitus, quod animum oblectaret in-
veni. Fastidiendam fortasse stomachum
multicolor offendit cibus, & elegantissi-
ma quæque dejustare solitum, impolita ab
incepto rejecit oratio. Si enim sub me-
am censuram aleamque sacre Scripturæ
venirent interpretes, nequaquam eos
priscis Linguae Latine auctoribus compa-
rarem.

rarem. Nihil ibi, (quandam meum fert iudicium) intra diestres (quibus me totum illi dedicaram) invenire potui, quod vel M. Ciceronis vel Vergili lucernam offeret. Eam igitur, quam dixi, Scripturam Hisce Papinii verbis alloquimur,

Nec tu divinam *Ænæida* rentā.

Sed longe sequere & vestigia semper adora.

Quapropter ne aquam cribro infundam, neve Anticyrani petens Helleboro, (ut Theologi volunt) cerebrum expurgem meum, secularibus ego literis contentus, totam illis legendam relinquo. Cæterum si a me scire desideras, quam potissimum ob causam sacros ego aliquot Ecclesie Doctores minus amem, ob hanc, inquam, quod omnibus in locis Pseudo-Christianos (quales fortasse nos sumus) severa semper castigatione reprehendant. Hinc illud ascitum est Terentii patris nostri adagium; Obsequium amicos, veritas odium parit. Vale cum tuis, & quid ipse sentias responde. Ex Tubinga XV. Kalendas Octobres.

XXXVI.

CÆSARIUS MALACHIÆ

suo S.P.D.

RESTE facis, mi charissime Malachia, quod sacris quibusdam literis abs Te in exilium missis, solam loquentiæ maiestatem, solamque (quæ apud Oratores tantum est & Poetas) bene dicendi vim, velut Apollinis nostri oraculum, studiose excolas, reverenterque adores. Veruntamen tuas ad me literas in convivali nuper fermone (id quod sine lacrymis dicere non possum) nostris contribulibus recitanti, quidam jurisconsultus, emunctas purgatasque nares habens, tortuoso respondit vultu, Non salernum canes. Adiecit quoque eum penitus amantem esse, qui sanctum canidet, & ante suam rosas margaritasque dispergat, nos porcos (proh dolor!) significans, qui terrena plura quam cœlestia faciamus, ac si aperte cum Hermolao Barbaro dixisset, nil opus esse tantis rhetoriis, nec ranis & quidem scriphiis quicquam propinare. Sic latis in-

ter-

terveniunt tristitia, mi Lyrice, & extrema
gaudii (ut in veteri est proverbio) luctus oc-
cupare consuevit. Verum hac de re satis.
Quid autem de literis sentiam Divinis, pau-
cis accipe. Ego tuam subscribo sententiam,
illi immorabor, illi soli serviam. Aperienti
etiam mihi Psalterium, multa sæpe, (nescio
quo id fiat spiritu) quæ nolui, offendo. Hæc
imprimis. Ecce peccatores intenderunt ar-
cum, paraverunt sagittas suas in pharetra,
ut sagittent in obscuro rectos corde. Hic
enim per ipsos peccatores (ut ab aliis ac-
cepimus) nos Obscuri intelligimur; per re-
ctos vero corde Theologi. Item alio in lo-
co Psalmista inquit, corrupti sunt, abomi-
nabiles facti sunt in studiis suis. Non est qui
faciat bonum; non est usq; ad unum. Et ite-
rum: Sepulchrum patens est guttur eorum;
linguis suis dolose agunt, venenum aspidū
sub labiis eorum. Postremo sic: Os eorum
maledictione plenum est, & veloces eorum
pedes ad sanguinē effundendū. Hæc itaque
alia id genus multa, quum ego corde obsti-
nato & caligantibus oculis in obscuro perle-

giffem, illumque præsertim verficulum ;
 Fructum eorum de terra perdes, & semē eo-
 rum a filiis hominum: mox ego (ut verum
 tibi fatear in tenebris) toto a me Psalterio
 & multis Sacræ Scripturæ libris in frustra
 secatis ac deinde combustis, ad fabellas me-
 contuli poetarum, ubi quam dulcem in-
 venerim cibum, & quæ Deorum esculen-
 ta cogitare potuerunt pauci, dicere nemo.
 Vale in tenebris, & lucem fuge.

XXXVII.

CORIDON PEDIGULARI9 MALA-
 chiz Lyrico & Cæsario Veder-Wiser
 suis contribulibus S.P.D.

LAudo vos plurimum, Viri præstantis-
 simi, quod dimissis Theologorum ac
 Jureconsultorum scholis ad Libethridum
 vos contulistis speluncam Nympharum,
 & ad divina illa poemata, quæ nectar no-
 bis atque ambrosiam præbent. Quis e-
 nim Thomam, Scotum, Albertum; Quis
 Gregorium, Bernardum, Bonaventuram,
 Nicolaum Lyranum. Quis sacros Cano-
 nes, sextum & clementinas; Quis deni-
 que

que Abbatem, Angelum, Felinum, Joannem Andreæ, aliosque id genus infinitos; sermones etiam ac summas (ut ita dicam ex diversis Ecclesiæ Doctoribus compilatas legere dignaretur; in quibus parum aut nihil invenitur, quod Vergilianam redolet lucernam? Quis præterea istiusmodi libris impallesceret, qui severissime nos (lumen enim natura omnes ad mala quam ad bona procliviores) & redarguit & castigant? jucundissima igitur legamus, eloquentiæ saltem flosculis ex ornata, quid jucundius quam Ledam a Jove in specie cygni stupratam ovum peperisse, ex quo Castor, Pollux & Helena nati sunt? Quid suavius quam Junonem Jovis fuisse & sororem & conjugem? Quid admirabilius quam Venerem ex testiculis Cœli in mare projectis legi procreatam? Quid tandem festivum magis, quam Pasiphaen Minois Regis Cretæ uxorem bifforme ex Tauro monstrum peperisse? Omitto reliqua quæ si enarrare contendero, me sit dies defecturus. Valeant itaque qui inter

Es 7

nos;

nos diffidium volunt, Valete & vos Tulingæ.

XXXVIII.

GEORGIUS SUBBUNCULATOR

Agrippæ Stygiano. S. P. D.

O Ridiculum caput! vix tribus anticyris sanabile, quid mihi de inferorum regno? quid de campis Elysiis, de præpotente Plutonis manu longe lateque in terræ visceribus dominante, tuis ad me literis differuisti? Falsa sunt, quæ de inferis garrere soles. Nam Servius in sextum Vergilij, inferos negat propter ejus soliditatem in centro terræ contineri posse. Lucretius etiam nullos esse inferos cecinit hoc modo:

Qui neque sunt usquam, neque possunt
esse profecto.

Sic Pythagoras apud Ovidium inquit:

Quid Styga, quid tenebras & nomina
vana timetis,

Materiem Vatum?

Quin etiam Marcus Tullius in Oratione
pro Cluentio, falsa esse, quæ de inferis tra-
dun-

duntur, indubitanter affirmat. Stultum est ergo o stulte incerta pro certis habere, ac falsa pro veris. Qualibus in tenebris vitæ, quantisque periculis Degitur hoc ævi quodcunque est? si non sunt inferi si non sunt regna Plutonia, Si Elysium ac Chymeram juxta habemus, quid obsecro nobis eris quo Rege cœli contempto & virtutibus denique omnibus in exilium missis, inter factum & sacra perpetuo lamentabimur. Vale.

XXXIX.

AGRIPPA STYGIANUS SUB-
bunculatori suo S. P. D.

T Ace, bestia, tace, inquam, bestia, qui corpus es sine pectore & nodum in scirpo quæris. Noli metuerе, ne non regna sint inferorum. Faciam Georgi, ut mei perpetuo memineris, neve in Te docendo operam lusisse videar, tres intra dies mecum cum Plutone cœnitabis. Ibi enim de cocyto, Acheronte lethæo amne, stygia palude, phlogethonte, furiis infernalibus, Tantalos etiam ac Syphos certū judicari-

dicium dabis. De quoque per Deos immortales, per caput, per fidem, perque inferos omnes obtestor, ut Epistolam ad me tuam flammis confestim tradas, ne Theologi illam legentes, te Poetarum figmentis corruptum dicant, omnemque ex illis errorum sentinam hauriri. Vale.

Nunciantur obscuris nova.

XL.

SCLABBERTUS KUCKVICK,

toti Obscurorum Cohorti

S. P. D.

SOLventi hinc Francfordiam mihi ad Kalendas nuper Septembres, ut Judæis Christi inimicis nova quædam adferrem, visi sunt in navicula nostra Prædicatorii Ordinis fratres octo & clarissimi aliquot juris utriusque Doctores. Magna igitur contentionum habita occasione, ostendi illis Epistolam Joannis Reuchlini, ad Kal. proxime April. ab eo concinatum, ac deinde in lucem editam in qua Reverendum Heretico pravitatis Inquisitorem Canem appellat & Cerberum. Quod tum illi

au-

audissent: Mendacium est, inquiunt; quoniam teste Philosopho, species rerum transmutari non possunt. Nec iterum Cerberus dici potest, quem Tullius lib. primo Tusc. quæstion. esse apud inferos negat. Hæreticum est ergo vivum hominem bestiam dici, quæ animam habet mortalem. Adjecerunt præterea, istiusmodi convitiis nihil ad primam Inquisitoris Apologiam responsum esse: sed mendacia solum mendaciis aucta. Scribit enim inquisitorem plus centum locis esse mentitum, sed nullam rationem, nullumque allegat locum. Vult quoque eundem (Patrem alloqui pientissimum plenumque & Officii & religionis) profugum ab urbe turpemque rei familiaris fratrum suorum dilapidatorem Aurum etiam Judæorum sitire, deditaque opera, uno ore & una hora pugnantiæ & sibi contraria affirmare. Quæ omnia & id genus similia, quam sint turpiter & dolo malo in viri invidiam a Capione conficta, inquisitor ipse in secunda sua Apologia jam recentè edita, lu-

ce

ce clariuſ demonſtravit. Quam qui lege-
rit, dicto citius proclamabit, illā æque Ca-
pnionis epistolam ac totam ejus defenſio-
nem præter nugas & convitia reliqui nihil
continere. Hæc cum audiſſem, totus ego
obſtupui, ſteteruntque goma & vox fauci-
bus hæſit. Nam ſi ſecundam mundiniſ nunc
Septembribus Apologiam ediderit, actum
procul dubio nobiſcum erit vel ob hoc ſo-
lum, quod talem eam eſſe dixere, quam
nec Jovis ira nec ignis. Nec poterit fer-
rum, nec edax abolere vetuſtas. Valete
Patres conſcripti, Ex corona Moguntina.

JOANNES MURMELLIUS LIERO
II. Elegiarum ſuarum in laudem AR-
NOLDI Tungerenſis ſummi & veri The-
ologi hoc carmen edidit; quo quidem
CAPNION ipſe & Obſcuri omnes
non obſcure convin-
cuntur.

Nunc precor Arnoldum blande fac Muſæ
ſalutes,
Tungrorum veterum ſpemque decus-
que novum. Qui

Qui primos inter Proceres vestigia Divi
Alberti sequitur, optima quæque doc-
cens.

Quem dubites morum laudes æquabili-
tate

Amplius, an Sophiæ cognitione sacra.
Externas cujus longe pervenit in urbes
Nomen, & insignis fama pudicitia;
Hoc est Laurenti domus & Schola lata
Magistro.

Urbis Agrippinæ clarior & reliquis.
Hocque novum juvenes spatiando docen-
te lyceum.

Discipulos plures quam Theophrastus
habet.

Huic præceptori multum debere fate-
mur,

Quamvis sit Sophiæ portio parva mihi.

Quærimonia fidei ad Obscuros
Reuchlinistas.

Gens inimica DEI, quæ te vesania torquet?
Quis furor usque adeo corda propa-
narapit?

Spar-

Spargitis in Christi famulos Mavortia tela:
Nectitis & lethi retia sæva truxis.

Quid juvat infantes sic Marte laceffere
duri.

Christigenas ? quid sic nos jugulare
juvat?

Vos colitis spurcæ sectæ ludibria Turci,
Tartareum colitis & sine mercede Jo-
vem.

Thura datis manibus Diti non iusta
prophanis.

Atque vocant stygii turpia liba
canes,

Ecclesiæ Sacram nolite laceffere sedem,
Hanc Christus statuit, hæc sine fine
manet.

Pellite barbaricos vos Turci quæso furo-
res,

Nosque supremum discite quæso
DEUM.

Heus vestros animos seducit Pseudo-Pro-
pheta

Quem Phlegæthontæ gurgitis unda vo-
cat,

Vana

Vana fides nostra est, non est ratione probata.

Adversus summum pugnat iniqua Jovem.

Ad me dicta aures animosque intendite vestros,

Qui cupitis prompto noscere corde DEUM.

Contra qui sanctas leges contemnitis, hinc vos,

Effugite, & sacras linquite quæso domos.

Τελευτῶ καὶ Θεῷ δόξα.

Finis & DEO gratia!

Epistola ad Lectorem protreptica, hoc est instructiva.

ORTWINUS GRATIUS LECTORI Christiano S.P.D.

Sunt Obscuri quidam in terris Reuchlinistæ, Lector Candidissimo, qui Deum blasphemantes ac Sanctos ejus, Charissimos aliquot Universitatum Theologos, meque postremo ipsum pro fide solum Catho-

tholica, contra Oculare Speculum Joannis Reuchlin, gravis (ut illi volunt) hæresibus plenum, ad sanguinem usque decertantes, contumeliosis laceßere convitiis non erubuerunt. Fictis enim sibi tum nominibus tum cognominibus (quam scribendi licentiam ab orbe condito nemo hominum est secutus) omnem maledicendi rabiem effudere. Quibus Sanctissimus Dominus noster Leo Papa X. pro sua in Christum pietate maledicens, scandalosos illos garrulitatis auctores & filios iniquitatis non inducenter appellavit; utpote qui in maximo suorum faciliorem crimine gloriantes, nullumque Deo honorem habentes, summam in Christi fideles impressionem fecere. Intueamur itaque valentes illos homines (in quorum sententiam nemo iturus est, & quibus nullos pejus odit mundus (quam tandem gloriam seu potius infamiam suo Capnioni pepererint. Nescio tamen quibus loquor, Lector charissime; Obscuri sunt, nemo eos videt, nemo bonus novit. Quapropter

pter nemo eos offendit, nemo scandalizat. Si conscientiam suam aliquando intueri voluerint, & coram Deo suarum Epistolarum rationem reddere, commissi eos sceleris procul dubio poenitebit. Non una Epistola, verum sexcentis, ut sic dicam, iterum atque iterum ampliatis, optimos quosque offenderunt. Notum est & publicum, ubi illorum Epistolæ impressæ sint; noti etiam auctores, nos tamen bonum pro malo damus, neque hoc loco ququam Obscurorum nominare volumus, ne stulto respondisse judicemur juxta stultitiam suam, ne etiam contra Christi doctrinam vel viventibus illis vel mortuis scandali aliquid imponeremus. Cæterum si Apostolicas Censuras contemnere, si Ecclesiæ inobedientes & sacræ fidei (optimis quibusque illudendo) rebelles esse perseveraverint, repellet eos ab ovili suo Christus Salvator noster. Ut autem me plenius intelligas, Lector Christiane, teque non prætereat, quare præcedentes in hoc nostro libello epistolæ inscribantur

La-

Lamentationes Obscurorum, quam tamen a me solo compositæ & in lucem editæ sint. Dicam profecto & fatebor ingenue, eadem me accepisse nomina & his similia, quibus Obscuri Reuchlinistæ in suis Epistolis, a Sede Apostolica jam pridem condemnatis, falso asi sunt, ut sub talium fictorum nominum tegmine, illorum vesaniam bonis omnibus declararem. Nec item mihi ea res fraudi esse debet, quod levicula quædam, nostris hisce Lamentationum Epistolis intermixta sint: quam teste etiam Salomone, stulto nonnunquam respondendum sit juxta stultitiam ipsius, ne soli sibi sapere videatur. Hoc autem fieri non abs re posse nobis perbeate scriptum reliquit Sanctus Thomas Sec. Sec. Q. LXXII. De contumelia & verborum injuriis. Desinant igitur gloriari in malitia & nequitia, quod est peccatum in Spiritum Sanctum. Modestia enim opus est, non iniqua contentione, qua Capnionem etiam suum (& si omnium sese Sycophantarum longe nequissimos multoque impuden-

pudentissimos ostendant) defendere neutiquam possint. Vale Lector piissime & hæc, quæ citra bonorum indignationem dicta sunt, boni consulito. Coloniae Anno M. cccccc. xviii.

Sequitur epistola apologetica & gravis Ortwinii Gratii, ob primam a parvulo educationem Daventriensis cognominati; Arippinensis quoque Accademiæ Philosophi, Christi-que, Sacerdotis Obscure Reuchlinistarum cohorti citra bonorum indignationem dedicata.

Graviter iniquo animo maledicta vestra paterer, Viri Obscurissimi, si vos scirem iudicio magis quam morbo animi petulantia vestra uti: At quum in vobis (ut Salustii verbis utar) neque modum neque modestiam ullam animadverto: nec sit sub orbe lunari tam impiæ mentis homo, qui id ipsum negare aut possit, aut debeat, aut velit, vobis pientissime respondebo, ut si quam maledicendo in Deum & in homi-

G g

nes

nes libidinem coepistis, eam vel patienter
 (modo lucis filii esse velueritis) vel male
 audiendo, amittatis. Legi nuper Episto-
 las vestras, quas Obscurorum virorum in-
 scripsistis: a Lamentationibus profecto ve-
 stris (quas alite calamo nuper exaravi-
 mus) longe differentes; utpote plenas
 omnis impuditiæ & iniquitatis. In qui-
 bus non modo viros eruditos & probos
 acerrimosque fidei Catholicæ defen-
 sores, verum etiam Deum ipsum, nostræ sa-
 lutis opificem, per omnes impudentiæ nu-
 meros blasphemare, Divam quoque Vir-
 ginem Salvatoris nostri parentem luden-
 do, quæ de eadem in sacris scribuntur lice-
 ris, vestris meretricibus adaptare & San-
 ctos denique ipsos vestris exagitare leno-
 ciniis non erubujstis. O tempora male-
 dicta, in quibus Reverendissimi Præfules,
 illustrissimique Principes hæc fieri patiun-
 tur! O nefasti (ut de vobis duntaxat Ob-
 scuris loquar) vestræ nativitatis dies! O
 mores præposteræ omnigenis obumbra-
 tes, criminibus! Vos profecto estis, in
 quos

quos fines seculorum devenere, vos inquam Antichristi præcursores & dissoluti Judæorum rabulæ. Unius enim Viri Joannis Reuchlin contemplatione neque Deum timetis neque homines. Recte igitur a Psalmista dictum est, Exacerbaverunt eloquia Dei & consiliū Altissimi irritaverunt. Et iterum Deus per prophetam. Locuti sunt adversus me lingua dolosa, & sermonibus odii circumdederunt me, posueruntque adversus me mala pro bonis, & odium pro dilectione mea. Hinc est quod Sanctissimus Dominus noster Leo Papa X. in persona Christi, tanquam verus Dei Vicarius propria motus pietate, suamque respectans Ecclesiam, vos filios iniquitatis appellat, & a nullo unquam sacerdote, (excepta saltem mortis hora) absolvendos. Hoc autem verum esse & decretum Apostolicum & reverendissimi Coloniensis Archiepiscopi transiitum longe lateque transfusa declarant. Itemque non in vos duntaxat Obscuros talis fulminatur sententia; sed in omnes perditissimæ vestræ conjurationis

nis conscios; in omnes quoque taliam librorum impressores, venditores, tectores reservatores; & in eos etiam qui hisce rebus auditis terribilissimos illorum auctores suis non produnt iudiciis, nec tam scurriles libellos intra tres dies comburant. O sententiam Apostolicam, omni laude & honore dignam! cunctisque Christi fidelibus summopere necessariam! Quam certe qui non patitur, cui rei sacratissimæ neminiq; non fructuosæ ac plane perutili qui resistit, qui oblatrat, qui mordet, qui obluetur, qui non obedit, qui denique impedimendo est, aut consiliis, aut favore aut factis insipienter renitendo, degenerare sese Christicolam, & sacræ fidei contemptorem, luce clarius ostendit. Viderintque sacerdotes, qua auctoritate contra Sacrosanctæ Sedis Apostolicæ determinationem, non solum obscuros, sed & famosarum Epistolarum lectores, venditores & id genus alios in Brevi Apostolico, (ut supra satis clare in Lamentationibus Obscurorum explicatur expressos) abolvere au-

audeant. Nemo vestrum plus æquo suæ innitatur prudentiæ. Hinc est quod Chrysostomus ait sermone XII. Nō fidei, sed perfidiæ, nō confidentiæ est, nimia in semet ipso habere fiduciam. Quæ etiam quot præclaros viros, quotque ingenuos adolescentes in causa Reuchlinica deceperit, cogitare poterunt pauci, dicere nemo. Verum ut eo, unde divertit, nostra nunc revertatur oratio. Quis, rogo, inferrum, aut quæ tandem cæcitas vos coegit, ut in secunda vestrarum Epistolarum editione Florentinos ipsos scientia & virtute florentes, eosque non aliter, quam ob ingenii & naturæ dotes ita appellatos, Sodomitas diceretis, nec Sodomitas solum verum & nobilissimā eorum civitatem cunctis mundi civitatibus Sodomitis pleniorē, tot sacerdoti salutes scribendo, quot sint in Florentia Sodomitæ. Verum hæc pessumeant. Cætera id genus convitia auribus indigna mortalium hoc loco relinquimus. Nunquid igitur satis vobis fuit, Ecclesiam Dei nequiter læsisse, nisi etiam in moderni

Gg

Pon-

Pontificis Optimi Maximi, omniumque literis atque linguis celebrandi, dedecus ac contumeliam tam obscena de Florentinis, nobis effusa legerentur? Nonne Summo Pontifici in scena & in umbraculis iniquitatum vestrarum parcendum? An ignoratis Sanctissimum Dominum nostrum Leonem Papam X. a Domino Deo (id quod sancta fateretur Ecclesia) veluti omnium virtutum exemplar & archetypum super gentes & regna interris constitutum, ut evellet, dissipet, & plantet? Faxit itaque Deus, ut gravioribus vos censuris Sacrosancta Sedes Apostolica condemnaret. Subdole præterea & ingeniose satis (ut vestram impudentiam latius persequamur) imperialem Majestatem nobis semper venerandam deridetis, quum nullo sit vobis opus Privilegio Venetorum. Cujus etiam mandata a nobis in hunc usque diem semper illæsa, præviis vestris mendaciis, hæresibus quoque & blasphemis, neque Deum timentes neque homines, nimis licenter infregistis, Theologos

gos insuper non modo diversarum Universitatum, verum totius Ecclesiae numina, aliosque tam virtute quam scientia præclaros & specie quodammodo a vobis differentes, vestris dentibus cruentissime lancinatis & convitiis insequimini nebulonicis: quorum profecto calceamenti corrigiam, vel omnium iudicio, indigni estis solvere. O cæca atque impudens istiusmodi Renschlinistarum cohors! Aude aliquid brevibus gyaris & carcere dignum, Si vis esse aliquid. Audaces fortuna juvat: etsi multa audere (ut Menandro placuit) multa aberrare facit. Quid malis? Ex omni namque genere hominum, quos variis vitiis, ingeniosa & ad malum prona irretit improbitas, nullos neque sceleratiores neque odibiles magis esse reor; nec graviore censura animadversioneque placentes, quam eos ipsos; qui cum perversæ mentis animique malignantis sint, fingendo, tamen id callide sub fictorum nominum ac cognominum velamento & moliantur & agant, ut sinceri pro Christo &

integerrimi homines. omnique carentes vitio habeantur. Item quod indignissimum est, aliorum peccata; quæ nihil (ut infra dicemus) ad rem faciunt Capnionis, nec vera dignoscuntur, acerbissime redarguunt, quibus ipsi præcipue obnoxii sunt aliorumque virtutes ac benefacta mali consulunt, suorum penitus scelerum obli- ti. Persuade Tibi, o Christiane lector (nam persuadere tuto potes) hos Obscu- ros Reuchlinistas nocentissimum esse ge- nus hominum, cunctisque flagitiis sceleri- busq; coopertum calamitatē everfionem- que Reip. Christianæ quærentes, nec sum- mo Pontifici, Patri vere beatissimo, nec exteris etiam nationibus in pessimis qui- busque parcentes. E linguis profecto & mutus Cicero esse posset in tam lata, tam ampla ac plane execrabili Obscurorum materia. Vitiorum quidem apud eos re- ferta sunt omnia, quæ undique facto agmi- ne in nos insontes irruunt, nosque cir- cumstant, premunt, urgent. Animæ au- tem suæ discriminibus miserrime jactan- tur:

tur: ut difficile sit in portam sese ab his salutatum appellere. Quibus querar? quos implorem? Nimia me hercule est improborum quorundam (non dico omnium) Reuchlinistarum licentia: tum in Ecclesie scandalum, tum in bonorum omnium confusionem, veluti ex equo Trojano cattervatim redundantium Summi, infimi, mediocres prolabuntur. Et plinio teste, Multi famam (etsi umbratilem ac vanam) pauci conscientiam verentur. Quæ tamen (ut Augustinus nobis scriptum reliquit) est nullo testes. Verum enim vero ut vos appellem, citra vestram atque aliorum indignationem; Quid obsecro vobis profunt convitiis mendacia? quid contumeliæ? quid cavillationes? quid ludibria quid stultæ in cælum irrisiones? quid impiæ tandem hæreses? Nonne scriptum legimus, confundantur omnes facientes vana? At mihi quis objecerit. Facetiarum gratia obsecro talia locuti sunt: Eho, inquam, vir bone, Nunquid irridetur Deus? aut istiusmodi convitiis Capnion ipse

suis exsolvitur erroribus? Bedam audite
 venerabilem: Omnis, inquit, amaritudo &
 ira, & indignatio & clamor & blasphemia,
 & mala contentio, Spiritus immundi furor
 est. Ineptiis certe vestris & mendacii non
 ferendorum exprobratione Capnionem
 vestrum (modo conscientiam intueami-
 ni) defendere non potestis. Plus illi de-
 decoris plus scandali, plus turpitudinis,
 plus infamiae, quam laudis aut gloriae pe-
 peristis. Honorare (opinor) voluistis vi-
 rum bonum: at illum spe vestra falsi plus
 æquo inhonorastis, nullam fortasse grati-
 am ab eodem recepturi. Nec induci pos-
 sum ut credam, talem illum tantumque
 poetam vos ad tam insigne tamque infame
 scribendi facinus concitasse, nisi id-
 ipsum obesse videatur, quod in suis ad nos
 Epistolis talia nobis futura prædixerit.
 Ego tamen neque Obscuros vos appello,
 neque Reuchlinistas: verum hæc nomina
 (sive bona illa sint sive mala,) vobis ipsis
 non indecenter imposuistis. Nomina
 hæc vestra (quantum videre videor)
 nomi-

nominibus quadrant. Ille *Fumulus* appellatur, vos *Obscuri*: & verè *Obscuri*. Nam tenebræ omnium vestræ (ut cum gratia & honore *Capnionis* non vestro loquar) totum pene terrarum orbem, infinitis tum erroribus tum mendaciis obumbrarunt. Dicit igitur *Propheta*: Vultus Domini super facientes mala, ut perdat de terminam memoriam eorum.

Ad convicia vestrarum *Epistolarum* revertor, Patres conscripti, & ad falsas ac plane commentitias in optimos quosque vitiorum exprobrationes: quæ ad vestri *Capnionis* defensionem prorsus faciunt nihil, nec in oculis sapientum integros lædunt viros, sed universali (proh dolor!) *Ecclesie* indelebilem inurunt maculam. Outinam talia priscis *Sanctorum Patrum* scripta fuissent temporibus! Non dubium, quin vel manus vobis præcisæ, vel lingua convestimenti eruta, vel guttur Laqueo clausum fuisset: Sola vos impunitas degeneres ac malignos facit, quæ, teste *Bernardo* est incuriæ soboles, insolentiæ mater

Gg 6

radix

radix impudicitiae, & omnium transgressionum nutrix. At excitabit procul dubio corda Principum misericors & omnipotens DEUS, ut rebus omnibus ultro citroque perspectis, ac rite cognitis, justitiae munus (quod semper optavimus) quam primum exequantur. Nihil est enim tam absurdum, nihil tam abominabile, nihil tam impium, nihil tam ingratum DEO, quod vestrae (& id quidem citra omnem occasionem) non effundant Epistolae. Nescitis temeritatem consilii defectum esse & imprudentiae speciem? Secundum Beatum Thomam Sec. Sec. Q. XXXV. ar. XXV. c. si. Illa enim temeritate fiunt, quae ratione non geruntur, & ideo superbiae est filia, ut ibidem probatur Q. LII. ar. III. Quare obsecro, (o! vos degeneres Poetae & filii iniquitatis) tam impicabimini gratia vobis a Deo data? Quid Christo illuditis & ejus Matri? Quid tunicam Domini? Quid reverendam Petri imaginem? Quid Sacramenta Ecclesiae? Quid sacratissimas Sedis Apostolicae indulgentias

tias deridetis? Quam potissimum ob causam, nominibus vestris silentio præteritis, aliena vobis nomina & nunquam audita excogitastis? Nonne hi sunt historionum ac sycophantarum mores? Sunt profecto & nebulonum vafriiciis longe deteriores. Quare (inquam) doctissimos & sapientissimos Ecclesiæ Doctores prosequimini? Quare talpati oculatos contemnitis? Quare iniquitatem fovetis? Quare injustitiæ & malitiæ patrocinamini? An Capnionem hisce vestris lenociniis in causâ fidei defendendum suscepistis? O stulti & insensati! Audite (clamat Esaias) verbum Domini Principes Sodomorum, auribus percipite legem Dei vestri, populus Gomorræ. Filios (inquit) enutrivî & exaltavi, ipsi autem spreverunt me. Væ etiam vobis falsariis, qui nostra Epitaphia & laudabilem aliorum doctrinam pervertentes, illorum loco rhythmos ponitis impurissimos, communis quoque per vos crimine falsi, nequam editis prognostica, mihi illa insonti & immerito ad multorum Principum, Civitatum O-

ptimorumque virorum offensionem ac sacræ Astronomiæ irrisionem, non incruente adscribentes. Commisso (inquam) per vos crimine falsi (id quod secundum leges sacratissimas semper pœnam capitis importat) famosissimos editis libellos, Sacro sanctæ sedis Apostolicæ, Cæsareæque Majestatis autoritatem absque omni conscientiae scrupulo, utrobique infringentes. Propterea idem Propheta exclamat: Væ genti peccatrici, populo gravi iniquitate, semini nequam, filiis secleratis! O quanto temporum intervallo Divus Esaias hæc futura prævidit! Dereliquerunt (inquit) Dominum, blasphemaverunt Sanctum Israel, ab alienati sunt retrorsum. Si res vestras mentis oculo intueri volueritis, argentum certe vestrum mutatum est in scoriam, & vinum non (ut ille ait) aqua mixrum, sed in foetidissimam maledicendi, mentiendi, & blasphemandi sentinam commutatum. Ridetis scio, nec mirum. Scriptum est enim, Læcantur cum malefecerint & exultant, in rebus pessimis, Et Pythagora teste, sues libentius

tius in cœno quam in fonte versantur. Ridetis inquam, a trisus profecto vester in lutum commutabitur & nisi subitanea morte (quod Deus avertat) præoccupati fueritis, illam procul dubio vivetis horam, in qua sera ducta poenitudine, vestra vos iniquitatis poenitebit. Est enim in ore omnium, Sero sapiunt Phryges. Nobis profecto (a quibus nunquam offensi estis) indigne & immerito illuditis: at Deus ipse non irridetur. Dicit itaque cum Prophetâ, Gens absque consilio, utinam saperent & intelligerent, ac novissima præviderent! Hæc profecto nemini nostrum legitime possunt objici, quum similia ediderimus nunquam. Eo nunc calamitatis (heu nos infelices!) est processum in Ecclesia Dei, ut ora fere omnium (proh pudor! nefas est dicere) Ethnicorum magis quam Christianorum sententiis abundant. Pluris Poetas facitis, quam Sacros Ecclesiæ Doctores, & in sola verborum pompa omnem vestrae beatitudinis gloriam collocatis. Hinc in publicis tum declamationibus, tum Orati-

oni-

onibus, nomen Jesu Christi invocare ridiculum vobis esse videtur. Hinc Evangelia in reprobum exponitis sensum, & omnium vultus, tum animi deposita gravitate, irrefragabilem Sacrarum Literarum auctoritatē obumbratis. Væ itaq; vobis (Esaias ait) qui dicitis malum bonum, & bonum malum; ponentes tenebras lucem, & lucem tenebras; ponentes amarum in dulce, & dulce in amarum; trahentes iniquitatem in funiculis vanitatis vestræ. Væ qui sapientes estis in oculis vestris, & corā vobismetipsis prudentes. Quis vobis fidei causam commisit? Quis verbo vos offendit? Nemo hercule, nemo. Nostris certe Theologis Hæc estum extirpandarum munus a Sixto Papa IX. (ut in vestris supra Lamentationibus pater) peculiariter est commissum. Irascimini ergo & nolite peccare. Scabant multi mulos, & sanguinē innocentium non eliciant. His moribus, his convitiis, his certe mendaciis & contumeliis Capnion ipse amicos sibi habere non potest, videtur inimicos velle.

Irrisiones præterea vestræ nihil ad

Reuch-

Reuchlinicam faciunt contentionem. Si vobis aut aliis qui vobis adversantur, peccata exprobrare & falsissima quæque offundere vellemus, non deesset nobis fortasse scribendi materia : Sed hoc histrionum est & muliercularum, non honorum neque sapientum. Propterea Doctissimus ille Erasmus Roterodamus Theologorum disertissimus & non vulgari dignus honore vos obscuros Reuchlinistas tanquam pestem quandam detestatur, doletque ac plane ingemiscit, sese in vestris Epistolis a vobis esse commendatum. Ecquid mirum? Laudes enim obscurorum sordes sunt, non præconia ; nec est sub orbe lunari tam perversæ mentis homo, qui vel merita laudis, aut vitæ innocenter actæ testem ab obscuris petat. Est & aliis Ecclesiæ Prælati Chaldaicæ apud nos literaturæ peritus, qui licet Capnioni bene velit, severissimis tamen vos insequitur carminibus : Itemque Richardus ipse, cognomento Sbrulius, poeta & Orator non vulgaris, in sua Chrysochari Treberica ad pientissimum

mum Trevirorum Præfulem, sapientissi-
 me vos & redarguit & castigat. Malumus
 igitur a vobis abjectæ sortis hominibus vi-
 tuperari quam laudari. Nam teste Aulo
 Gellio lib. VI. Noct. Att. Qui maledicit &
 vituperat, fidem non capit, Itemq; nec val-
 de gaudere debemus, (ut Augustino placuit
 ad Volusianum) quando vituperamur.
 Quia nec depravare injuria, nec coronare
 potest laus aliena. Hinc Seneca de reme-
 diis fortuitorum nos optime consolatur:
 Male (inquit) de Te opinantur homines,
 sed mali. Moverer, si de me Marius, si Lælius
 sapiens, si alter Cato, si Scipiones duo. Et
 mox adjicit: Moverer, si hoc judicio face-
 rent, quod nunc morbo faciunt. Quod au-
 tem vos (ut ad alia progrediamur) movere
 posset aut dictum aut factum, quos non pro-
 ducit, palam cunctis legentibus, omnium
 fere criminum sordem (stuprorum præfer-
 tim & Sodomiae) de vobis ipsis confueri. No-
 lite itaq; in vestris ad me Epistolis paren-
 tum mihi meorum conditionē aut statum
 exprobrare. Patre natus sum Frederico
 de

de Graes in Diœcœsi Monasteriensi, prope Cosfeldiam habitante & adhuc superstite, cum sororibus meis & amicis : id quod non summis modo in Colonia viris, verum & Clarissimo Illustrissimoque Principi, ac Reverendissimo Ecclesiæ Monasteriensis Pontifici Erico, satis superque constat, veluti liber de Westphaliæ laudibus, eidem a nobis ante aliquot annos reverenternuncupato, longe copiosius continetur. Me autem Daventriensem cognominatum, nemo prorsus admiretur. Fui enim in tenera primum ætate (& id quidem matre mea Gertrude citra inhonestatem defuncta) Daventriam a Patre ad Fratrem missus, ubi majores nostri, & patricii semper & Senatores fuere, ut sub Alexandro Hegio illic tunc Gymnasiarcha, Græce quidem ac Latine erudito, bonas literas puer non ignorarem. Quapropter in Westphalorum laudem tale ad memorarum Principem cecinimus Tetrastichon ;
Westphalg incunctis follers, atq; ore modestus
Vividus ingenio, religionē sacer.

No-

Nobilis officio, nulli probitate secundus

Illustrans orbem, conjuge, prole, domo.
 Hæc obiter dicta sunt, quæ etiam si omiſſa
 forent, Capnioni tamen prodeſſent nihil.
 Induantur itaque, qui detrahunt mihi, pu-
 dore; & induantur ſicut diploide confu-
 ſione ſua. Confidebor Domino nimis in ore
 meo, & in medio multorū laudabo eū. Qui
 adſtitit a dextris pauperis, ut ſalvū faceret a
 perſequentibꝫ animam meam. Aliud eſt e-
 nim de hæreſi, aliud de vitiis humanis
 contendere. Aliud quoque blaſphema-
 re Deum aliud hominibus (eſſi immerito)
 illudere. Non patiuntur Theologi, Sal-
 vatoris noſtri humanitatem habitui com-
 parari meretrício, ipſumque ut ſimplicem
 hominem & ſervum, non ut DEUM a Ju-
 dæis inter emptum. Itemque non poſ-
 ſe ſatis ex Novo probari Teſtamento
 Chriſtum Salvatorem noſtrum (ut in Ge-
 orgii dialogo habetur) verum fuiſſe DE-
 UM. Hæc & alia id genus multa, longe-
 que deteriora, bonæ an mali conſulenda
 ſunt, ſacraſſimis Theologiæ Doctoribus,
 non

non obſcuris halophantis diſcutiendum
relinquo. Quapropter Apologiam nuper
edidit reverendus Hæreticæ pravitatis
Inquiſitor, omni dignus honore frater
Jacobus Hoechſtraten, in qua luce clariuſ.
pareſcit, quam ſancte nobiſcum & quam
pie citra que omnem (ni fallar) malitiam.
in Eccleſia DEI vester Capnion ambula-
verit. Quantam autem mihi fecerit in-
juriam, me Chriſti Sacerdotem licet im-
meritum, & philodæmonem in falſa ſua
deſenſione & hæreſiarcham appellando,
pauci ignorant. Plenus (ut opinor) furi-
arum & rectæ rationis oblitus, me talem
eſſe vulpinatus eſt, nullā penitus aliam ra-
tionem habens, quam quod hoc Genitivo
Jovis, in bonam (vel ipſius maxime exem-
plo) uſus fuerim ſignificationem. O ma-
gnum Theologum! O poetam inſignem!
Quis hoc non videbit cavillum? quis non
potius improbet ac plane deteſtetur? Cæ-
terum hæc ridicula Copnionis ſubtilitas,
in præſata Inquiſitoris Apologia, ſatis ſu-
perque redundatur, & in Boccatio lib. 2. de
Ge-

Genealogia Deorum: itemque in Augustino lib. 11 de civit. DEI c. xiii, & Confess. lib. 1. de Poetis multisque aliis in locis quæ hic, ne Capnionem nostrum lethaliter offendant, libenter omittimus. Atqui, ne quod præsumpsero, hic silentio præteream. Neque Capnionem vestrum, neque Reuchlinistas omnes, neque vestrorum quemquam Poetarum, nostris hisce literis offendi indifferenter volumus. Ut enim duplices sunt Reuchlinistæ; ita nec ejusdem ingenii Poetæ omnes. Alii enim boni sunt, alii mali; nec mali quidem in oculis meis, ne Sedes ipsa Apostolica, ac boni denique omnes tam obscuros, tamque degeneres Poetas & leve hominum genus & filios iniquitatis appellarent. Habet profecto Joannes Reuchlin (ut de bonis loquar) viros nobiles, doctos, eruditos, & eloquentes, sui amantissimos, quorum etiam nonnulli, aperto Marte (id quod detestari non possumus) in pugnam congregiuntur. Habet præterea ingenuos pro se Adoloscensces & studiosos aliquot bonarum

rum artium (ut audio) professores, quos certe (modo iustitiæ & veritati adhaerescant) unice omnes & colimus & veneramur. Tum quod de his magna Christo spes sit & laudis & gloriæ: Tum quod generosus animus, & honestis inbutus disciplinis Christi sponsam, hæreticis fœdari pravitatibus, non patiatur. De his certe viris bonis optimisque adolescentibus loquimur nihil. Nam si falsissimis (ut cum gratia loquar) Reuchlini defensionibus, seu potius offensionibus abjectis verissima Theologorum scripta, & maxime, quæ intra dies octo, per reverendum Inquisitorem hoc aëno sunt edita; non solum legere, verum iusta laude, & ad unguem (ut dicitur) citra cœci favoris dissimulationem examinare dignarentur, suo (ut opinor) Capnione deserto, nobis procul dubio adhaerent.

Obscuros igitur solum Reuchlinistas Evangelicæ charitatis transgressores, polylogos quoque & natura minime cicures non absque nostri moderatione insecta-

etiamur, dignos profecto quos sapiens Poetarum chorus, nobilissimorumque virorum confessus velut degeneres, ac perditissimum genus hominum perpetuo detestetur. Qui dum manifesta phrenesi ac furiiis (nescio quibus) una cum suo Capnione correpti, almae atque laudabilis nostrae Universitatis Doctores infamare conantur, cimmeriis involuti denebris, omnique morum deposita gravitate, nequissimos se (modo veritas ipsa locum habere poterit) halophantas ac nebulones ostendunt. Quippe quod nec periculosius alicubi erratur, nec pejus aliquid inquiretur, nec quid impium magis inveniri potest, quam ubi Christo ac Sanctis ejus illudatur, & Ecclesiae Doctores contemnuntur. Quapropter Sanctus Paulus ad Corinthios primae Cap. ii. Animalis (inquit) homo non percipit ea, quae sunt Spiritus DEI.

Ceterum quum ad vestrum scelus ac nequitiam parum aut nihil (ut Sacro-Sancta Sedes Apostolica testatur) addi possit, vos detestentur omnes necesse est. Satis enim

enim experrecti sumus intuenda Ecclesiæ
 bonarumque artium reipubl. licet cruen-
 tissimos vestræ temeritatis ac stultitiæ
 dentes evitare non possimus; Audacia
 tamen vestra non vincet studia nostra;
 Gymnasium certe hoc est, Sacræ Theolo-
 giæ & bonis artibus admodum accom-
 modatum. Hic sacrorum Canonum,
 jurisque Civilis majestas. Hic Hippo-
 crates, Æsculapius & Galenus scholas
 habent. Sunt quoque apud nos egregia
 scholasticorum conventicula, sunt doctis-
 simorum virorum Chori, sunt diversarum
 linguarum disertissimi interpretes, in qui-
 bus mira scientiarum veritas & immensa
 doctrinarum viget fœcunditas. Hic Du-
 cum Comitumque illustrissimorum non
 vulgaris eruditio: Hic profundissimi Sa-
 cræ & Theologiæ veritatis Professores.
 Hic clarissimi utriusque juris Interpretes.
 Hic salutaris Medicinæ Doctores exper-
 tissimi. Hic acutissimi liberalium (quas
 vocant) artium Magistri. Adsunt & alii
 in omnibus fere disciplinis eminentissimi,

Hh

pe-

penes quos nihil simulatum, nihil fictum, nihil leve, nihil non admirandum. Tanta fulgent hi omnes constantia & virtute, ut eorum tacita gravitas & fides de unoquoque loquatur, neque cujusdam ornamenta orationis expectet. Omnes maximi animi, summi consilii, singularisque prudentiæ viri: ita etiam, ut SIXTUS Papa IV. nostræ Universitatis gloriam solidissimamq; omnium integritatem animadvertens, nostris præcipue Doctoribus, omnem Hæreses per Alemanniam iniquitatem extirpandam demandarit: Hoc autem ita esse supra in Lamentationibus patet. Quare felix admodum ipsa Colonia est, cum tales habeat viros, quales majores nostri priscis temporibus summa veneratione prosecuti fuissent. Nolunt itaq; Obscuris Reuchlinistis subesse, qui magnis etiam viris præesse consueverunt. Nolunt vinci, qui victrices fidei aquilas manu premunt. Troes sunt: Omnia sine Theſeo operantur & suum tandem Romani Hannibalem habent.

Nunc

Nunc autem (si ita libet) reverendos nostræ Universitatis Theologos intueamur. Sapientissimi quippe Viri sunt, nec in aliquo taxandi. Nam pro Christo Jesu duntaxat & Chatholica fide, ab Hæreticis, proh dolor! jam diu satis impugnata; contraque Joannem Reuchian ejusque intolerabiles (ut ajunt) errores, nimium (proh pudor!)nimiumque (ut dixi) Ecclesiæ Dei, bonorumque omnium, & quatuor inprimis Clarissimarum Universitatum sentimento repugnantes, velut invicti, & Ecclesiæ totius & Apostolicæ tandem Sedis athletæ ad sanguinem usque decertant. Non equidem vi aliqua, non dolo, non invidia, non maligna intentione, non malo corde, non sinistra quavis circumventionem (ita nos Deus adjuvet & omnes sancti ejus!) sed nimia patientia nimiaque sui moderatione, consilio etiam & auctoritate, ac sapientia potissimum duce cuncta prosequentes. Hoc autem qui credere recusarit, Theologorum perlustret libros & me, dicto citius, verum dixisse pro-

Hh 2

cla-

clamabit, nec altera (ut dici solet) parte inaudita, stultam proferat sententiam; vel ob hoc solum, quod Centum Ecclesiæ Doctoribus, longe magis quam uni viro, in secularibus duntaxat libris erudito, aut abjectæ fortis hominibus (quos Obscuros appellitant) sit credendum; Nec est inquam quod sacratissimam Prædicatorii ordinis Religionem citra injuriam ac perditionem animarum vestrarum contemnere valeatis. Utinam vobis sive viventibus sive morientibus tum matutinæ illorum, tum vespertinæ, tum nocturnæ etiam preces, & hæc quidem ab omni labe omniq; vitiorum contagione immunes suffragari vel minimo possent. Longe profecto melius longeque salubrius (si verum faterricet) res vestræ lese haberent.

Ululate igitur in tenebris, vos Obscuri & degeneres Reuchlinistæ, quia prope est dies Domini & vastitas a Domino veniet. Adhuc enim paululum modicumq; & consummabitur indignatio mea & furor meus, dicit dominus omnipotens. Lavamini mundi

mūdi estote, auferte malum cogitationum
vestrarum. Quiescite perverse agere. Discite
benefacere, ne retributio manuum vestra-
rum fiat vobis. Abjicite opera tenebrarum,
induimini arma lucis, ut in die honeste am-
bulare possitis. Non est enim putandum
omnia vobis licere; nisi & recta & iusta & a-
perta sint, ut rex Antigonus euidā respon-
disse fertur: Barbarorum regibus omnia
licere, nobis duntaxat, qui iusta & honesta
videantur.

Accendamus ergo lumen nostræ men-
tis & in nostri muneris erga Deum admi-
stratione omnia prudenter matureque a-
gamus. Nemo vestrum (Apostolo teste)
gratiam Dei in vana recipiat. Ecce
nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies
salutis, nemini dantes illam offensionem,
ut non vituperetur ministerium nostrum.
Exhibeamus nosmetipsos in omnibus si-
cut Dei ministros in sinceritate, in Spiritu
sancto, in charitate non ficta, in verbo ve-
ritatis, in virtute Dei. Non enim vel ad
ludum a natura, vel ad jocum geniti su-

H h 3

mus

mus; sed ad studia quædam majora atque graviora, quæ in humilitate & mansuetudine spiritus non obscure continentur. Si uno duntaxat epigrammate Capnionem nostrum offendimus, non plus ego, quam reliqui diversarum Universitatum Doctores offenderunt; Nam ut supra diximus, aliud est de hæresi sancte & iuste; aliud de vitiis humanis (quæ nihil ad rem faciunt, & falso a vobis excogitata sunt) plus æquo contendere. Quærite Dominum dum inveniri potest, invoke eum, dum prope est. Derelinquat impius viam suam & vir iniquus cogitationes suas, & revertatur ad Dominum, & miserebitur ejus, & ad Deum nostrum, quoniam malus est ad ignoscendum. Hæc Esaias.

Rogamus itaque vos & obsecramus in Domino JESU, qui nos redemit pretioso suo sanguine, nec quicquam contumeliarum a vobis est meritis, ut quemadmodum accepistis a Sancto Paulo Gentium Doctore, quomodo vos oporteat ambulare & placere Deo, sic & ambuletis. Est enim

enim voluntas Dei sanctificatio vestra, ut
sciat unusquisq; vestrum suum vas possidere
in sanctificatione & honore: Non autem in
passione desiderii, sicut & gentes, quæ igno-
rant Deum. Rationem certe Paulus adjici-
cit non vulgarem, vocavit nos (inquit) De-
us non in immunditiam (qua vos supra
quâ cuiquâ credibile est, delibuti estis) sed
in sanctificationem, qua non modo nostri,
verum & aliarum Universitatum Docto-
res omnium primi, & ~~vix~~ ~~virtutum~~ ~~im-~~
gines, contra manifestam multorum falsi-
tatem Christo duce intrepide constanter-
que militantes ita inuncti sunt, ut neque
Capnionis vestri (quæ nullæ sunt) neque
vestras (quæ minoris habentur) contume-
lias, in aliquo pertimescant.

Et ne illud præteream. Non est per
Deum immortalem invidiæ causa, quam
agimus, ut vos falso & insipienter in præ-
postera Capnionis vestri defensione vul-
pinamini, sed fidei duntaxat sacre, quam
pravis contaminare erroribus non Chri-
stiani est hominis, sed dissoluti potius &

impnri. Itemque nemo nostrum Joannem Reuchlin, virum Catholicum & insignem Poetam, hæreticum esse dixit, ut complures vestrum mentiti sunt; ac scripta ejus (citra tamen viri contumeliam, ut in sententia ab alio quodam inquisitore Coloniz pro tribunali lata ac deinde impressa luce clarius patet) hæresin sapere declararunt.

Quod autem causa utrimque nostra non sit invidiæ sed fidei, vel ex solo probari potest, quod ante publicam ocularis Speculi Editionem nulla nobis unquam fuerit cum Phorcensi Capnione contentio. Quid igitur iniquius est (dicit LEO Papa) & habetur XXIV. quæstion. 111. Quid autem) quam iniqua sapere? & continuo de obscuris; in hanc (inquit) insipientiam cadunt, quicunque ad cognoscendam veritatem, aliquo impediuntur obscuro & nō ad propheticas voces, Apostolicas literas, Evangelicas auctoritates sed ad semetipsos recurrunt. Et ideo Magistri erroris existunt, qui
veri-

veritatis discipuli non fuerunt. Hæc ibi. Hanc ob rem legite obsecro eodem diligentiz ac pietatis oculo Theologorum scripta, quo Reuchlinica legere consuevistis, ne rerum omnium ultro citroq; actarum rudes, contumeliosam Christo bonisq; omnibusque scandalosam proferatis sententiam. Quippe non omnis ignorans immunis est a pœna: Ille enim ignorans potest excusari a pœna, qui (ut Augustinus vult in libro questionum & habetur XXXVII. cap. ult.) quod disceret, non invenit. Illis autem ignosci non poterit, qui a quò discerent habentes, operam non dederunt. Hæc omnia divus ille Cyprianus, per verba Pauli Apostoli (quæ habentur dist. VIII. Consuetudo) pulcherrime subscribit. Et Aristot. quoque lib. II. Rhetor. Turpe putat ignorare quod omnibus scire conveniat.

Hinc est quod Hieronymus habet in Originali super Amos, & maxime contra eos, qui affectato excecati favore veritatem audire contempnunt.

Quicunque
(ait)

Hh 5

(ait) vel consanguinitate, vel amicitia, vel e converso hostili odio, vel inimicitia judicando ducitur, pervertit judicium Deū Christi, qui est justitia. Postremo autem si in fermento malitiæ & nequitia, hoc est, vestra malitia (quæ secundum Ambrosium in Hexameron) est mentis atque animæ depravatio, quæque fallax est nocendi ratio, ut magnus ille Cicero libro 3. de natura Deorum testatur impudenter (quod absit,) perseverare volueritis, animam profecto vestram occidendo una cum rege vestro (quemadmodum Regum primo, cap. XXII. & Sapient. Cap. XVI. præci nobis scriptum reliquere.) actutum peribitis, vos que sero resipuisse Phrygum more lamentabimini. Nam qui justificat impium (ut habetur Prov. XVII.) & justum condēnat uterque abominabilis est apud Deum. Itemque si videntes videre, si audientes audire, si intelligentes intelligere, & profanis denique auctoribus Sacros Ecclesiæ Doctores antepondere nolueritis maledicti eritis, ut habetur XI. Q. III.) apud Deum & homines,

mines, & increpatione tandem severissima corripiemini. Eritq; Deus iudex inter vos & nos in extremo iudicii die. Qui licet gradu lento (ut est apud Valerium Maximum l. 1. de neglecta religione) ad vindictam sui procedat, supplicii tamen dilationem intolerabili quadam gravitate compensabit.

Si autem vel Capnion ipse, vel nos Obscu & Theologis nostris, & mihi denique Ortwinio indignari abs te volueritis, memores Apostolorum erimus, qui ibant gaudentes a conspectu Concilii, quoniam digni erant pro Jesu Christo contumeliam pati. Nos igitur, ut libet, persequimini, & mendaciorum describite atramento, vestri tamen erit tum officii, tum humanitatis non ignorare, vos una omnes tam feribendo quam offendendo primos semper fuisse. Nec est quod mihi quis de Manuali Speculo Joannis Pepericorni Neophyti (hominis profecto Christiani & viri boni) quicquam objiciat, quum anno Domini M. cccc. xi. Colonia annum ab-

Hh 6

fens,

sens, in superiore illud Alemannia nobis, ignorantibus composuerit. Sitque Monguntia (ut ipsemet Capnion in sua defensione, folio iij. facie secunda lucidissime proficitur) per Chalcographum illic habitantem nudinis Aprilibus impressum. Naturali itaque jure tanquam firmissimis quibusdam anchoris, & intolerabilibus sæpe numero laceratis injuriis, non indecenter pro nostra parvitate citra cujuscunque indignationem respondimus, vocamusque Deum in testem & omnes sanctos nostræ conscios innocentia, nec Deum modo & Sanctos ejus, verum & optimos quosque Christi DEI amatores qui nos piam justamque habuisse causam perpetuo testantur.

Modo autem si quis scire voluerit, quam potissimum ob causam Capnioni non adhærescam, quum tamen politiores literas in alma Universitate Colonienfi compluribus annis professus sim; Respondeo me non Capnioni sed præceptoribus meis, fidei ac sinceritatis juramentum præstitisse.

Ego

Ego datam servabo fidem, neque hinc mihi quicquam turpitudinis accrescit, etiam si me tota deglubat Obscurorum cohors. Ceteri quid agant contueantur.

Quid multis? Cessate obsecro (o vos Obscuri!) viros bonos petulantissima confectari lingua. Cessate morbo proeacitatis vestro uti. Nolite unumquemque moribus vestris æstimare. Desinite Capnionem (virum alioqui doctum & præstantem) vestris contumeliis obumbrare. Deponite fastum, superbiam, temeritatem, arrogantiam, & reliquas animæ pestes. Immundicia, turpitude, stultiloquium, scurrilitas haud nominetur in vobis. Nemo vos vel commentitiis defensionibus vel inanibus seducat verbis, propter quæ (ut Paulo placet Apostolo,) ira Dei in filios venit diffidentia, quorum participes esse non debetis. Audivi vos Palinodiam in Lamentationibus vestris a nobis jam pridem editis atque confictis decantasse, & bene quidem. Eratis enim tenebræ (idem ad Philippens. ait) nunc autem lux in Domino. Ut filii lu-

H h 7

cis

cis ambulate, cūjus fructus est in omni bonitate, iustitia & veritate. Valete in Christo Jesu Domino nostro. Coloniz ex felici nostra Academia, Anno M. ccccc. xviii. sexto Idus Martias.

SAPPHICUM EJUSDEM ORTWINI

hunc suum libellum contra Obscuros
alloquentis.

Mordeat te livor edax libelle

Et theonino lacerere morsu

Qui levi venis pretio, laresque

Linguis amicos.

In soleus recti fugiat decorem

Capuionastix, nihil hinc revellat

Exul hic mentis, vel iners Minerva

Sibila misset.

Exspuat quamvis rabidum furorem,

Ora dictorquens sceleratus erro,

Et lacer fævo jaculetur ausu,

Fulmen inerme.

Te tamen nullum facinus libelle

Territet, quod tu vereare missus

Sedibus nostris: tua summus optat

Dona Sacerdos.

Bar-

Barbarum parvi facies popellum
Et gregem hircosum, lacerasque turbas,
Qua viros nunquam pietate claros
Laudibus ornant.

Hos rudes turpis docuit Celeno,
Patrido ventris taminare fluxu,
Omne quod Christi titulos decusque
Nobile servat.

Quo sacra tandem Sophiæ Magistris
Topium præstes, & Apostolorum
Gratiam sumas, venerare summi
Numen Olympi.

Cui velim dicas, tuus hæc decenter
Gratius scribens, petit ut hæc
Nestoris vitam, Phrygiæque degat
Secula Vatis.

Sequitur Epitodium, quod auctore eo-
dem Coloniz in Ecclesia Prædicatorum,
ad Gerhardi Zutphanienfis Theologi,
ririque (dum vixit) clarissimi sepulchrum
dependens in epistolis Obscurorū Reuch-
linistarum nequiter est immutatum :
Hoc quicunque vides saxum subsiste viator,
Ex subito largis fletibus ora fluant.

Ur-

Urbis Agrippinæ casum; lamentaq; noscat
 Orbis; & infurgant postera secla queri.
 Occidit ante diem fati crudelibus ausis.

Doctor, in hac quondam maximus urbe
 Sophos.

Reliquias summi brevis hæc capit urna
 Magistri

Cujus ad interitum sacra Minerva gemit.
 Gerardo huic nomē, & huc Zutpania misit
 Dives opum patria, sicq; Sycamber erat.
 Huic simul ingenium fervens, sublimē, pro-
 Maj9 Ulyssæo Dædalioq; fuit. (fundum;
 Ignea vis etiam, pleno cui Copia cornu

Optima de multis, vel mage cuncta dedit.
 Aurea coelesti tulit hinc propagine mala,
 Non ager hesperidum, quæ nec hyme-
 tus habet.

Cespite de vivis violas, mœnamq; crocumq;
 Legit, & aureolis, lilia missa rosis.

Dulcifluoq; sanæ divini nectare toris,
 Theologos inter lumen honorque fuit
 Multiplices rerum formas, aptasq; novis
 Condita naturæ, coelicobisque Deis.

Consultos intro Juris legumque Peritos,
 Cordatum pœssit doctiloquumq; virum.

Pro

ProChristi grege sollicit9, vigilâtiorArgo;
Et Capitolinæ maximus ædis honos.

Libera mens rectique tenax, & nescia falsi,
Virtutum cunctas accumulavit opes.

Hic igitur not9, croce9 quo Phœb9 ab ortu
Surgit, & occiduas pr9 ubi intrat aquas.

Huj9 & (ut dignū est) manet, æternūq; maneb
Gloria, victuro perpetuata die. (flexo

Non tamē hinc abeat quisquā, quin poplite
Pro Doctore pias fundat ad astra preces.

IN PERFIDOS JUDÆOS EPI-

gramma ejusdem.

Impia Gens hominum, gens ferrea, gens
male sperans

Tendit ad Obscuros, tartara nigra lacus.

Omnia vincuntur manibus; sic marmora
ferro,

Saxaq; de facili sæpe cavantur aqua.

Sāguine molescit adamas, glacialia Phœbo

Frigora, & a Phœbo solvitur omne gelu.

Monstra quot Alcides domuit? quot car-
mine manes

Thraicius Orpheus movit? & ore feras?

Saxa quod Amphio? quod Methyua? Ariō

Delphines? & amiras quot miser ipse deas?

Nulla

Nullò hæc mutari poterit gens improba
 verbo, (rapax:

Improba quæ vere est, trux scelerata
 Lucifuga, inconstans, nullo mutabilis ævo,
 Deucalionæa vix renovanda manu.

Hæc nive frigidior, vel saxo durior omni.

Nec minus Hyrcana tygride sæva latet.
 Hoc scelus indignum gelido sub corde vo-
 Et crudelis alit pectora cæca furor. (letat,
 Aliud in Judæos.

Crescit hōor Xsti, gaudet pia numina cælo,
 Et Jovis ætherei gaudia mater habet.

Exultant superi, cœlum lætatur & omnis
 Angelicus decimo gaudet in orbe choro.

Gaudia mortales agitant, nova gaudia mūd⁹
 Suscipit, & læto scandit ad æstra gradu.

Nā Solimi, gens infelix, semēq; nefandum,
 Turpia nunc tepidis fletibus ora rigant.

Post lacrymas fūdūt gelido de pectore que-
 Et furor immitis lægūda corda foveat. (flus,

Plumbes in vultu color est, sunt lum. cæca;
 Aggravat ingratus segnia membra dolor.

Quid mirum? cecidere oēs, victiq; repugnāt
 Artibus incultis scæmineaque manu.

Non Latio, non hostili, non deniq; nostro
 Sed recutita suo cōcidit ense cohors, (Hoc

Hoc opus a multis agitur, qui testā malorum,

Sacrilegiumq; simul deseruere genus.
 Errores Obscurorum Virorum qui
 se Reuchlinistas esse gloriantur.

IN prima Epistola primi operis & primæ
 editionis & in aliis aliquot subsequenti-
 bus, Ecclesiæ Doctores perfidis compa-
 rant-Judæis: In Spiritum Sanctum, in be-
 atum Petrum; in modernum Pontificem,
 in ejus censuras Ecclesiasticas, in Reve-
 rendissimos Cardinales, in Auditores Ro-
 tæ, in Divum Hieronymum, quod scil. non
 sitia de stylo Evangelii, & indulgentias A-
 postolicas turpissima ac mendacissima
 quæque expuerunt.

In xiii. Epistola primi operis blasphemant in Spiritum Sanctum, & hoc in materia luxuriæ. Abutuntur deinde Sacris literis, & quæ Ecclesia attribuit Beatæ Virgini, ipsi suis adeptant meretricibus. Scribunt quoq; turpem amorem esse charitatem, concludentes Deum amorem esse luxuriosum. Taceo sexcenta madacia in bonos viros effusa, quæ hoc loco enumerari non possunt.

Glo.

Gloriantur etiam se crucem facere solitos ex stercore humano ad domos suarum meretricum, quod quam turpe sit ac scandalosum, nemo omnium ignorat.

In xxii. Epistola & in subsequenti bus jocantur cum gloria Domini nostri Jesu Christi & ejus resurrectione. Scribunt præterea, tunicam Salvatoris nostri, quæ est apud Treviros, antiquâ & pediculosam esse vestem. Tres etiam Reges beatissimos tres dicunt esse Rusticos ex Westphalia. Merdant super indulgentias Apostolicas & Fortalitium fidei, librum Ecclesiæ utilissimum, penitus derectantur.

In xxviii. Epistola Deum blasphemando, dicunt Matthæi xii. (id quod impossibile est) scriptum esse & in Sacris Literis contineri, quomodo Jupiter stupraverit Calistone[m] & Europæam virgines, tam turpiter Sancta Dei Evangelia vilipendendo, & sacra Scriptura, (id quod histrigines non facerent) perditissime abutèdo, Cadmum quoq; adulterum, regem olim Thebarum & Bachum omnis nequitie atque

im

impudentiæ Deum Christo Salvatori nostro impiissime comparant : Semelem insuper Jovis meretricem & Bacchi matrem dicunt significare Beatam Virginem Mariam, ut Judæorum more huc illuderent : item non erubescunt in eadem Epistola scandalose scribere, Pyramum (de quo est in fabulis Poetarum) amantem prorsus hominem, significare Filium Dei, & Thieben quæ seipsam interemit turpi amore corrupta animam designare humanam, idque (quod est omnium pessimum) scriptum esse mentiuntur Luc. II.

In xxviii. Epistola abutuntur per derisionem sententiis Evangelicis.

In xxix. fit sacrilega enarratio de ascensione Domini & extremo judicio : & illusio quædam Apostolicis ac Divæ Virgini.

In xxx. mentiuntur Sanctissimum Dominum nostrum LEONEM Papam X. indulgentias dedisse in rebus inutilibus, scandalose simul Sanctum Bonaventuram deridendo.

In xxxiv. inter alia mendacia ridicule
lo-

loquuntur de aqua & sale benedictis, quibus tamen Sancta Mater Ecclesia utitur in pueris baptizandis.

In xxxv. effunduntur ea, quæ nemo hisionum dicere auderet in prostibulo.

In xxxvi. ridicule etiam in sacrum loquentes Baptisma mentiuntur clarissimos Erphordenfis studii Doctores determinasse, quod Judæo baptizato iterum renascatur præputium.

In ultima Epistola primi operis & primæ editionis omni iniquitate plena, scribit unus de numero Obscurorum Reuchlinistarum, se fuisse crinizatum ad pudenda sua a quodam Monacho, & alia quædam Sodomitica nefanda auditu, & pro quibus debetur pœna ignis. Postremo idem ille nebulo Reuchlinista, nos rhythmatice ac ridicule orare docet per nomen JESU Christi ac beatos Evangelistas.

Præterea errores alios & infinita mendacia, quibus viros bonos diffamare conati sunt, ut Capnioni suo holocaustum offerre, & Oculari ipsius Speculo ab aliquot
Uni-

Universitatibus ad ignem condemnato, alludere videantur. Quas obsecro putamus in eorum additionibus nequitias contineri, & in aliis etiam Epistolis, a primis (de quibus modo mentionem fecimus) longe differentes.

Quod si illi sunt de numero Obscuro-
rum, quos ipsi in secundo suarum Epistola-
rum volumine aperte nominarunt. Raro
quippe boni numero vix sunt totidē, quot
Thebarum portæ vel Divitis ostia Nili. Do-
leant itaq; & ingemiscant tam pestiferi ac
plane spurci dicitreuchlinistæ, qui neq; De-
um timentes neque homines, optimos
quosque suis convitiis ac mendaciorum
fordibus deturpare volucrunt. At quid
tantum de Obscuris, quibus nunquam
credendum erit, etiamsi nova moliantur;
Quibus inquam novæ indies a Sede Apo-
stolica maledictiones incumbunt, vel ob
hoc maxime, quod turpissima etiam in Flo-
rentinoseffudere; quasi parum fuisset in-
eptire, nisi & Summo Pontifici implicate
illuderent. Non igitur a bonis aut sapi-
ca-

cis ambulate, cūjus fructus est in omni bonitate, iustitia & veritate. Valete in Christo Jesu Domino nostro. Coloniz ex felici nostra Academia, Anno M. ccccc. xviii. sexto Idus Martias.

SAPPHICUM EJUSDEM ORTWINI

hunc suum libellum contra Obscuros
alloquentis.

Mordeat te livor edax libelle

Et theonino lacerere morsu

Qui levi venis pretio, laresque

Linguis amicos.

Insoleus recti fugias decorem

Capniomastix, nihil hinc revellat

Exul hic mentis, vel iners Minerva

Sibila misset.

Exspuat quamvis rabidum furorem,

Ora dictorquens sceleratus erro,

Et lacer fævo jaculetur ausu,

Fulmen inerme.

Te tamen nullum facinus libelle

Territet, quod tu vereare missus

Sedibus nostris: tua summus optat

Dona Sacerdos.

Bar-

Barbarum parvi facies popellum
Et gregem hircosum, lacerasque turbas,
Qua viros nunquam pietate claros
Laudibus ornant.

Hos rudes turpis docuit Celeno,
Patrido ventris taminare fluxu,
Omne quod Christi titulos decusque
Nobile servat.

Quo sacra tandem Sophiæ Magistris
Topium præstes, & Apostolorum
Gratiam sumas, venerare summi
Numen Olympi.

Cui velim dicas, tuus hæc decenter
Gratius scribens, petit ut hæc am
Nestoris vitam, Phrygiæque degat
Secula Vatis.

Sequitur Epitodium, quod auctore eo-
dem Coloniz in Ecclesia Prædicatorum,
ad Gerhardi Zutphanienfis Theologi,
ririque (dum vixit) clarissimi sepulchrum
dependens in epistolis Obscurorū Reuch-
timistarum nequiter est immutatum :

Hoc quicunque vides saxum subsiste viator,
Et subito largis fletibus ora fluant.

Ur-

Urbis Agrippinæ casum; lamentaq; hoscet
 Orbis; & infurgant postera secla queri.
 Occidit ante diem fati crudelibus ausis.

Doctor, in hac quondam maximus urbe
 Sophos.

Reliquias summi brevis hæc capit urna
 Magistri

Cujus ad interitum sacra Minerva gemit.
 Gerhardo huic nomē, & huc Zutpania misit
 Dives opum patria, sicq; Sycamber erat.
 Huic simul ingenium fervens, sublimē, pro-
 Maj9 Ulyssæo Dædalioq; fuit. (fundum;
 Ignea vis etiam, pleno cui Copia conu

Optima de multis, vel mage cuncta dedit.
 Aurea coelesti tulit hinc propagine mala,
 Nouager hesperidum, quæ nec hyme-
 tus habet.

Cespite de vivis violas, mōtamq; crocumq;
 Legit, & aureolis, lilia missa rosis.

Dulcissuq; sancti divini nectare coris,
 Theologos inter lumen honorque fuit
 Multiplices rerum formas, aptasq; novis
 Condita naturæ, coelicobisque Deis.

Consultos inter juris legumque Peritos,
 Cordatum possit doctiloquumq; virum.

Pro

ProChristi grege sollicit9, vigilatior Argo;
Et Capitolinæ maximus ædis honos.

Libera mens rectique tenax, & nescia falsi,
Virtutum cunctas accumulavit opes.

Hic igitur not9, croceo quo Phœbo ab ortu
Surgit, & occiduas prona ubi intrat aquas.

Huj9 & (ut dignū est) manet, æternūq; maneb
Gloria, victuro perpetuata die. (flexo

Non tamē hinc abeat quisquā, quin poplite
Pro Doctore pias fundat ad astra preces.

IN PERFIDOS JUDÆOS EPI-

gramma ejusdem.

Impia Gens hominum, gens ferrea, gens
male sperans

Tendit ad Obscuros, tartara nigra lacus.

Omnia vincuntur manibus; sic marmora
ferro,

Saxaq; de facili sæpe cavantur aqua.

Sanguine molefcit adamas, glacialia Phœbo

Frigora, & a Phœbo solvitur omne gelu.

Monstra quot Alcides domuit? quot car-
mine manes

Thraicius Orpheus movit? & ore feras?

Saxa quod Amphio? quod Methynæ? Ariō

Delphines? & thamiras quot miser ipse deas?

Nulla

Nullò hæc mutari poterit gens improba
verbo, (rapax:

Improba quæ vere est, trux scelerata
Lucifuga, inconstans, nullo mutabilis ævo,
Deucalionæa vix renovanda manu.

Hæc nive frigidior, vel saxo durior omni.

Nec minus Hyrcanæ tygride sæva latet.
Hoc scelus indignum gelido sub corde vo-
Et crudelis alit pectora cæca furor, (letat,
Aliud in Judæos.

Crescit hōor Xsti, gaudet pia numina cælo,
Et Jovis ætherei gaudia mater habet.

Exultant superi, cœlum lætatur & omnis
Angelicus decimo gaudet in orbe choro.
Gaudia mortales agitant, nova gaudia mūd.

Suscipit, & læto scandit ad astra gradu.
Nā Solimi, gens infelix, semēq; nefandum,

Turpia nunc tepidis fletibus ora rigant,
Post lacrymas fūdūt gelido de pectore que-
Et furor immitis lægvida corda fovet, (flus,
Plumbes in vultu color est, sunt lum. cæca;
Aggravat ingratus segnia membra dolor.

Quid mirum? cecidere oēs, victiq; repugnāt
Artibus incultis foemineaque manu.

Non Latio, non hostili, non deniq; nostro
Sed recutita suo cōcidit ense cohors, (Hoc

Hoc opus a multis agitur, qui testa malorum,

Sacrilegiumq; simul deseruere genus.
 Errores Obscurorum Virorum qui
 se Reuchlinistas esse gloriantur.

IN prima Epistola primi operis & primæ
 editionis & in aliis aliquot subsequenti-
 bus, Ecclesiæ Doctores perfidis compa-
 rant. Judæis: In Spiritum Sanctum, in be-
 atum Petrum, in modernum Pontificem,
 in ejus censuras Ecclesiasticas, in Reve-
 rendissimos Cardinales, in Auditores Ro-
 tæ, in Divum Hieronymum, quod scil. non
 sitia de stylo Evangelii, & indulgentias A-
 postolicas turpissima ac mendacissima
 quæque expuerunt.

In XIII. Epistola primi operis blasphe-
 mant in Spiritum Sanctum, & hoc in ma-
 teria luxuriæ. Abutuntur deinde Sacris li-
 teris, & quæ Ecclesia attribuit Beatæ Vir-
 gini, ipsi suis adeptant meretricibus. Scri-
 bunt quoq; , turpem amorem esse charita-
 tem, concludentes Deum amorem esse lu-
 xuriosum. Taceo sexcenta madacia in
 bonos viros effusa, quæ hoc loco enume-
 rari non possunt.

Glo,

Gloriantur etiam se crucem facere solitos ex stercore humano ad domos suarum meretricum, quod quam turpe sit ac scandalosum, nemo omnium ignorat.

In xxii. Epistola & in subsequenti bus jocantur cum gloria Domini nostri Jesu Christi & ejus resurrectione. Scribunt præterea, tunicam Salvatoris nostri, quæ est apud Treviros, antiquâ & pediculosam esse vestem. Tres etiam Reges beatissimos tres dicunt esse Rusticos ex Westphalia. Merdant super indulgentias Apostolicas & Fortalitium fidei, librum Ecclesiæ utilissimum, penitus derestantur.

In xxvii. Epistola Deum blasphemando, dicunt Matthæi xii. (id quod impossibile est) scriptum esse & in Sacris Literis contineri, quomodo Jupiter stupraverit Calistoneum & Europæam virgines, tam turpiter Sancta Dei Evangelia vilipendendo, & sacra Scriptura, (id quod histriones non facerent) perditissime abutendo, Cadmum quoque adulterum, regem olim Thebarum & Bachum omnis nequitie atque

int

impudentiæ. Deum Christo Salvatori nostro impiissime comparant : Semelem in super Jovis meretricem & Bacchi matrem dicunt significare Beatam Virginem Mariam, ut Judæorum more huc illuderent : item non erubescunt in eadem Epistola scandalose scribere, Pyramum (de quo est in fabulis Poetarum) amantem prorsus hominem, significare Filium Dei, & Thieben quæ seipsam interemit turpi amore corrupta animam designare humanam, idque (quod est omnium pessimum) scriptum esse mentiuntur Luc. II.

In xxviii. Epistola abutuntur per derisionem sententiis Evangelicis.

In xxix. fit sacrilega enarratio de ascensione Domini & extremo judicio : & illusio quædam Apostolicis ac Divæ Virgini.

In xxx. mentiuntur Sanctissimum Dominum nostrum LEONEM Papam X. indulgentias dedisse in rebus inutilibus, scandalose simul Sanctum Bonaventuram deridendo.

In xxxiv. inter alia mendacia ridicule lo-

loquuntur de aqua & sale benedictis, quibus tamen Sancta Mater Ecclesia utitur in pueris baptizandis.

In xxxv. effunduntur ea, quæ nemo histrionum dicere auderet in prostibulo.

In xxxvi. ridicule etiam in sacrum loquentes Baptisma mentiuntur clarissimos Erphordensis studii Doctores determinasse, quod Judæo baptizato iterum renascatur præputium.

In ultima Epistola primi operis & primæ editionis omni iniquitate plena, scribit unus de numero Obscurorum Reuchlinistarum, se fuisse crinizatum ad pudenda sua a quodam Monacho, & alia quædam Sodomitica nefanda auditu, & pro quibus debetur pœna ignis. Postremo idem ille nebulo Reuchlinista, nos rhythmatice ac ridicule orare docet per nomen JESU Christi ac beatos Evangelistas.

Præterea errores alios & infinita mendacia, quibus viros bonos diffamare conati sunt, ut Capnioni suo holocaustum offerre, & Oculari ipsius Speculo ab aliquot
Uni-

Universitatibus ad ignem condemnato, alludere videantur. Quas obsecro putamus in eorum additionibus nequitias contineri, & in aliis etiam Epistolis, a primis (de quibus modo mentionem fecimus) longe differentes.

Quod si illi sunt de numero Obscuro-rum, quos ipsi in secundo suarum Epistolarum volumine aperte nominarunt. Raro quippe boni numero vix sunt totidē, quot Thebarum portæ vel Divitis ostia Nili. Do-leant itaq; & ingemiscant tam pestiferi ac plane spurci & citreuchlinistæ, qui neq; De-um timentes neque homines, optimos quosque suis convitiis ac mendaciorum sordibus deturpare volucrunt. At quid tantum de Obscuris, quibus nunquam credendum erit, etiamsi nova moliantur; Quibus inquam novæ indies a Sede Apo-stolica maledictiones incumbunt, vel ob hoc maxime, quod turpissima etiam in Flo-rentino effudere; quasi parum fuisset in-ceptire, nisi & Summo Pontifici implicate illuderent. Non igitur a bonis aut sapi-
ca-

732 LAMENT. OBSCUR. VIROR.

entibus Poetis, sed a pessimis quibusque
nebulonibus ac Pseudo-Christianis, tam
execrabiles sunt effusæ Epistolæ, quos ego
laudare non debui, quum Sacro-sancta Se-
des Apostolica iniquitatis eos filios esse de-
creverit. Vale Lector, & secundam eme
Inquisitoris Apologiam, quæ Nundinis
fortasse nunc Septembribus exhibet in lu-
cem, in qua admiranda quædam ac plane
obstupenda contra Capnionem invenies,
cujus etiam Cabalam plenam docet esse
erroribus. Colonia, anno M. ccccc. xviii.
tertio Kal. Septembres. Hæc Ort-
vvinus.

Impressum Coloniae, Anno M.
cccc. xviii. in Augusto.

Item M. DC. xix. Iphis Cal. Græc.

Österreichische Nationalbibliothek

+Z159508105

